Jaarstukken 2020

Gemeente Culemborg

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2020 ..... **1**

Gemeente Culemborg **1**

Inhoudsopgave **3**

Voorwoord 5
Leeswijzer 7
Culemborg georganiseerd 9
Kerngegevens 12
Effecten Coronacrisis 14

Programmaverantwoordingen **22**

Programma Zorgzame stad 23
Programma Sociale stad 40
Programma Groene stad 54
Programma Leefbare stad 64
Programma Ondernemende stad 90
Programma Algemene dekkingsmiddelen 104

Paragrafen **108**

Paragraaf Lokale heffingen 109
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 117
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 136
Paragraaf Financiering 143
Paragraaf Bedrijfsvoering 152
Paragraaf Verbonden partijen 160
Paragraaf Grondbeleid 176
Paragraaf Subsidieplafonds 180

Jaarrekening **181**

Balans **182**

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening **185**

Toelichtingen **186**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 187
Toelichting op de balans 191
- Activa 191
- Vaste activa 191
- Immateriële vaste activa 191
- Materiële vaste activa 191
- Financiële vaste activa 192
- Vlottende activa 193
- Voorraden 193
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 194
- Liquide middelen 196

Overlopende activa 196
Passiva 197
Vaste passiva 197
Eigen vermogen 197
Voorzieningen 206
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer 207
Vlottende passiva 208
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 208
Overlopende passiva 208
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 210
Gebeurtenissen na balansdatum 211
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 212

Financiële resultaten en analyses per programma 213

Incidentele baten en lasten 235

Structureel resultaat 236

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 237

De SiSa verantwoording 24141

Overzicht baten en lasten per taakveld 2434

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2477

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2477

Bijlagen 2488

Afkortingen 2499

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2020. Een uitgebreid verslag van de werkzaamheden en gebeurtenissen in onze gemeente in het afgelopen jaar. Een jaarrekening bevat natuurlijk bovenal veel cijfers, waarmee een beeld wordt gegeven van wat er het afgelopen jaar in de gemeente is gebeurd. Maar daarnaast bevatten de jaarstukken ook veel inhoudelijke informatie.

2020 was natuurlijk een erg bijzonder jaar. Waar we 2020 startten met allerlei plannen voor het nieuwe jaar, werd alles flink overhoop geschud door de verspreiding van het coronavirus en de coronacrisis die hieruit ontstond. Vanaf maart ging onze wereld er opeens compleet anders uitzien. De coronacrisis raakte iedereen. Scholen werden gesloten, activiteiten die we normaal in onze vrije tijd ondernamen konden opeens niet meer, ondernemers werden geraakt door de gevolgen van de coronamaatregelen en voor veel mensen ging hun werk er anders uitzien dan ze aan het begin van het jaar verwacht hadden.

Voor de gemeente zorgde de uitbraak van de coronacrisis voor nieuwe maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen waar we mee aan de slag moesten. In 2020 is dan ook veel aandacht uitgegaan naar de directe gevolgen van de coronacrisis. We voerden nieuwe regelingen uit voor hulp aan inwoners en ondernemers, leverden waar mogelijk ondersteuning aan verenigingen en bedrijven die werden geraakt door de coronacrisis en gaven vorm aan steeds weer nieuwe coronamaatregelen. Zo heeft corona een groot stempel gedrukt op 2020 en zal dit virus ook na 2020 nog een grote impact hebben op ons werk als gemeente.

Tegelijkertijd gooide corona niet alles overhoop. Op verschillende onderwerpen zijn ook in 2020 grote stappen gezet voor de toekomst van Culemborg. Waar we voor 2020 voor een opgave stonden om te bezuinigen, doorliepen we in 2020, samen met inwoners, een bezuinigingstraject en zorgen we daarmee weer voor een sluitende begroting in financieel onzekere tijden. In 2020 vonden we daarnaast ruimte om te investeren in Culemborg met behulp van een investeringsagenda. Daarmee kozen we voor investeringen die een belangrijke bijdrage leveren aan de weerbaarheid en toekomstbestendigheid van onze stad.

Op diverse beleidsterreinen werden in 2020 nieuwe plannen ontwikkeld en vastgesteld. Dit geldt bijvoorbeeld voor het groenbeleidsplan, het speelruimteplan en voorbereidingen voor het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan. In 2020 zetten we forse stappen om de uitgaven voor Wmo en Jeugd onder controle te krijgen en realiseerden we de bezuiniging die was afgesproken. Zo kregen we steeds meer grip op het sociaal domein en zetten we belangrijke ontwikkelingen rondom Wmo en Jeugdzorg in gang. Waar op het gebied van veiligheid in 2020 veel aandacht uitging naar de handhaving van coronamaatregelen, maakten we ook voortgang in Achter de Poort om de leefbaarheid daar te versterken. In kwetsbare tijden voor de cultuursector ontwikkelden we een toekomstbeeld voor cultuur in Culemborg in de vorm van een nieuwe cultuurvisie. En we werkten aan plannen voor de toekomstige bouw van woningen in Culemborg.

Bovenstaande opsomming geeft een korte indruk van zaken waar we in 2020 mee bezig zijn geweest. En hoewel hier al verschillende onderwerpen genoemd worden, doet dit zeker nog geen recht aan alle werkzaamheden die in 2020 zijn verricht. Ook op andere beleidsterreinen en plekken in de stad vonden ontwikkelingen plaats. Daarover leest u nog verschillende voorbeelden in deze jaarstukken.

2020 liep compleet anders dan we van tevoren hadden voorzien. Toch hebben we ook in dit buitengewone jaar diverse zaken voor elkaar gekregen. Tegelijkertijd blijft er ook nog genoeg te doen. In 2020 zetten we ontwikkelingen in gang voor de toekomst van Culemborg. Vanuit deze

ontwikkelingen gaan we ook weer verder aan de slag, voor de weerbaarheid en toekomstbestendigheid van onze stad.

Het college van Burgemeester en Wethouders

Leeswijzer

Culemborg georganiseerd

In dit hoofdstuk komt de gemeentelijke organisatie aan de orde. Zo wordt de samenstelling van het college van burgemeester & wethouders en de gemeenteraad weergegeven.

Kerngegevens

Bij de kerngegevens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste meerjarige kerngegevens van de gemeente Culemborg. Hierin staan onder andere het aantal inwoners.

Programmaverantwoordingen 2020

De jaarrekening 2020 volgt de programmabegroting voor 2020. Dit hoofdstuk bevat dus van de verschillende programma's een verantwoording van het beleid dat wij in 2020 uitgevoerd hebben. De programma's zijn verdeeld in taakvelden. Deze indeling in taakvelden is voor iedere gemeente in Nederland gelijk. Per taak is aangegeven welke portefeuillehouder verantwoordelijk is. Van elke taak is aangegeven wat we willen bereiken binnen het programma. Bij de begroting is aangegeven welke prestaties wij willen gaan leveren om de doelen binnen een taak te gaan realiseren. Bij de jaarrekening geven wij per voorgenomen prestatie aan:

	Gerealiseerd
	In uitvoering/volgens plan
	Gedeeltelijk gerealiseerd/vertraagd
	Niet gerealiseerd

Als prestaties gedeeltelijk of niet zijn gerealiseerd dan wordt hierop een toelichting gegeven. Naast een specificatie van de prestaties per taak zijn de indicatoren per programma neergezet.

Effecten Coronacrisis

Het jaar 2020 heeft behoorlijk in het teken gestaan van allerlei zaken en maatregelen die verband houden met de Corona. Dat heeft ook voor de gemeente geleid tot allerlei extra activiteiten en kosten. We hebben een aparte hoofdstuk opgenomen in de jaarstukken 2020 om zo een dwarsdoorsnede van alle financiële effecten als gevolg van de coronacrisis weer te geven.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's gebruiken gemeenten de zogeheten beleidsindicatoren. Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn alle gemeenten verplicht dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren (verplichte indicatoren). Door deze vaste set van beleidsindicatoren is het eenvoudiger om gemeenten te vergelijken met andere gemeenten. Zie ook de website: www.waarstaatjegemeente.nl.

Natuurlijk kan iedere gemeente ervoor kiezen om ook nog aanvullende indicatoren op te nemen die de gemeente zelf belangrijk vindt om op te sturen (gemeentelijke indicatoren).

Paragrafen

In dit hoofdstuk is de verantwoording van de paragrafen uit de programmabegroting terug te vinden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede door alle programma's van bepaalde beleids- en beheers-aspecten.

De jaarrekening

Balans
In dit hoofdstuk treft u de balans met bijbehorende toelichting op hoofdlijnen aan. Hierin zijn onder meer weergegeven: de bezittingen, de schulden en de reserves en voorzieningen.

Overzicht van baten en lasten 2020
Dit hoofdstuk bevat de totale concerncijfers, het rekeningresultaat, overzicht onvoorzien en het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen. Voorts komen hier terug de mutaties op de reserves.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
In dit hoofdstuk staan de algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en hebben vrijwel alleen betrekking op de balans.

Toelichtingen op de balans
In dit hoofdstuk worden de diverse balansposten nader gespecificeerd en toegelicht.

Financiële analyse en toelichtingen per programma
Tevens is per programma een financiële verantwoording afgelegd, waaronder een overzicht van gerealiseerde baten en lasten, een verschillenanalyse en de reserve mutaties. Bij de verschillenanalyse worden in basis alleen afwijkingen van meer dan € 25.000 tussen de bijgestelde begroting en de realisatie toegelicht. De personele kosten en de verstrekte subsidies staan gepresenteerd op taakvelden en programma's waar ze betrekking op hebben. Voor de analyse zijn deze onderdelen gebundeld. Personele kosten staan toegelicht in programma algemene dekkingsmiddelen en de subsidies in programma zorgzame stad.

Culemborg georganiseerd

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester & wethouders doet over allerlei zaken voorstellen aan de gemeenteraad en voert de besluiten uit van de raad. Ook neemt het college op diverse terreinen zelfstandig beslissingen.

De verdeling van de zetels in de gemeenteraad is na de verkiezingen op 21 maart 2018 als volgt:

Partij	Stemmen	Zetels
GroenLinks	2.306	4
VVD	2.007	4
Culemborg Van Nu	1.934	3
D66	1.921	3
CDA	1.026	2
ChristenUnie	1.015	2
PvdA	883	1
SP	733	1
Culemborg Centraal	547	1
	12.372	**21**

Portefeuilleverdeling

Onderstaand overzicht geeft de verdeling van de portefeuilles van de collegeleden in 2020 weer.

Burgemeester

Gerdo van Grootheest, burgemeester
Portefeuille:
- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbestrijding
- Brandweerzaken
- APV (Algemeen Plaatselijke Verordening)
- Toezicht en handhaving
- Bedrijfsvoering
- Personeel en organisatie
- Communicatie
- Publiekszaken
- Raadsopdrachten
- Krachtig Culemborg
- Stadsvisie
- Coördinatie Democratisch Akkoord
- Deelname aan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Regio Rivierenland, BWB

Wethouders

Wethouder Joost Reus, 1e loco-burgemeester
- Energie, klimaat en water

• Groenbeleid en –beheer
• Openbare ruimte
• Mobiliteit
• Milieu
• Cultuur
• Dierenwelzijn
• Democratisch akkoord
• Internationale samenwerking
• Deelname aan AVRI, ODR en Stichting Begraafplaatsen Culemborg, plaatsvervanger bij RAR

Wethouder Monica Wichgers, 2e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Economische zaken en toerisme (inclusief Haven)
• Ruimtelijke ordening incl. vergunningverlening
• Invoering Omgevingswet
• Wonen
• Cultuur erfgoed
• Democratisch akkoord
• Deelname aan RAR, ODR, UBR, Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, plaatsvervanger bij AVRI.

Wethouder Collin Stolwijk, 3e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Sport en sportaccommodaties
• Financiën
• Werk en inkomen
• Minimabeleid en Schuldhulpverlening
• Grondzaken en -exploitatie
• Vastgoed
• Redichemsche Waard
• Deelname aan Werkzaak en BSR
• Democratisch akkoord

Wethouder Sascha Baggerman, 4e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Zorg en Welzijn
• Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
• Diversiteit en integratie
• Jeugd- en ouderenbeleid
• Onderwijs
• Sport en sportaccommodaties
• Volksgezondheid
• Inburgering
• Beschermd wonen
• Democratisch akkoord
• Deelname aan GGD

Gemeentesecretaris
De gemeentesecretaris is de eerste adviseur van het college van burgemeester & wethouders en van de burgemeester. Hij is eveneens voorzitter van het managementteam van de gemeente. Daarnaast is hij als algemeen directeur eindverantwoordelijk voor het functioneren van de gemeente als werkorganisatie. Gerard Vlekke is de gemeentesecretaris.

Raadsgriffier
De raadsgriffier ondersteunt en adviseert de gemeenteraad en is de schakel tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. In 2020 was Anouk van Aarsen de griffier van de gemeente Culemborg.

Kerngegevens

Oppervlakte gemeente Culemborg

De totale oppervlakte van de gemeente Culemborg is niet gewijzigd in 2020 en bestaat uit 3.123 ha.

Wegen en waterwegen (in m2)

Aantallen x 1.000

Omschrijving	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Wegen met asfaltverharding	444	444	463	463	463	499
Wegen met elementverharding (klinkers)	1.088	1.088	981	981	981	957
Overige (o.a. gravelverharding)	68	60	60	60	60	38

Lengte van waterwegen (in km)

Omschrijving	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Stadsgrachten	3	3	3	3	3	3
Overige watergangen stad	47,5	47	47	47	64	64
Overige watergangen buitengebied	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5
Totaal	**99**	**98,5**	**98,5**	**98,5**	**115,5**	**115,5**

Oppervlakte openbaar groen (in ha.)

Omschrijving	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Stadsgroen	128	125	117	117	117	117
Landschapsgroen	59	59	59	59	59	59
Totaal	**187**	**184**	**176**	**176**	**176**	**176**

Bevolkingsomvang

Aantal inwoners per 1 januari	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Man	14.380	14.374	14.147	13.969	13.861	13.727	13.661
Vrouw	14.635	14.581	14.408	14.230	14.004	13.909	13.907
Totaal	**29.015**	**28.955**	**28.555**	**28.199**	**27.865**	**27.636**	**27.658**

Onderwijs, aantal leerlingen

Aantal leerlingen per 1 oktober	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Basisonderwijs	2.426	2.444	2.409	2.419	2.448	2.537
Speciaal basisonderwijs	165	145	116	108	96	94
Voortgezet onderwijs Lek en Linge	2.458	2.646	2.816	2.811	2.797	2.743
Voortgezet onderwijs KWC	1.668	1.697	1.695	1.705	1.658	1.688

Personeel en formatie gemeente Culemborg

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Bezetting fte's	147,8	147,3	145,0	148,5	153,7	183,70
Totaal aantal personeelsleden	174	176	172	180	209	232

Op 31 december 2020 waren er 176 medewerkers in dienst (exclusief buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand), waarvan 75 mannen en 101 vrouwen. De verhouding tussen mannen en vrouwen is zo goed als gelijk gebleven: 43% mannen en 57% vrouwen

Personeelsverloop

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Instroom	16	20	10	21	11	21
Uitstroom	15	18	14	24	51	40

In 2020 zijn 16 medewerkers ingestroomd en 15 medewerkers uitgestroomd. Medewerkers zijn uitgestroomd vanwege (keuze)pensioen (3), arbeidsongeschiktheid (1), het aflopen van een tijdelijk contract (2) of op eigen verzoek.

Effecten Coronacrisis

Het jaar 2020 heeft behoorlijk in het teken gestaan van allerlei zaken en maatregelen die verband houden met corona. Dat heeft ook voor de gemeente geleid tot allerlei extra activiteiten en kosten en zal dus ook terugkomen in de Jaarrekening 2020.

Gelukkig worden wij ook op meerdere manieren door het rijk gecompenseerd. Voor een deel rechtstreeks (op basis van werkelijke kosten), maar ook voor een groot deel via het gemeentefonds en dan zijn de inkomsten ter vrije besteding.

In de jaarrekening 2020 komen de volgende drie onderwerpen terug die te maken hebben met corona:

1. Verantwoording over de directe bijdragen van het Rijk. Enerzijds betreft dit een financiële verantwoording en anderzijds een inhoudelijke verantwoording.
2. Verantwoording over de door ons gemaakte extra kosten, eventuele mindere opbrengsten en mogelijke lagere kosten. Ofwel het directe financiële effect op onze financiële huishouding.
3. Verantwoording over de van het rijk ontvangen extra middelen via het gemeentefonds en de bijdrage van de provincie.

1. Directe bijdragen van het Rijk.

De omvangrijkste en grootste bijdrage die wij van het rijk hebben gekregen betreft de vergoeding voor de zogenaamde ToZo-uitkeringen. Deze bijdrage is bestemd ter dekking van de directe en de uitvoeringskosten van deze regeling, waarbij (kleine) ondernemers een beroep kunnen doen op ondersteuning.

De uitvoering van deze regeling geschiedt in onze gemeente door Werkzaak.

Wij hebben het overgrote deel van de middelen die wij verkregen hebben ook doorbetaald aan Werkzaak. Op basis van de laatste informatie van Werkzaak zullen zij een deel (de niet bestede gelden) aan ons terugstorten, die wij als verplichting op de balans aan het rijk hebben opgenomen. Voor de uitvoeringskosten is een genormeerde bijdrage, waaruit Werkzaak de feitelijke uitvoeringskosten dekt en de directe verstrekkingen zijn voor 100% declarabel.

Tezamen met de nog-niet doorbetaalde gelden zullen wij deze middelen op de balans ultimo 2020 plaatsen, zodat deze of beschikbaar blijven voor de uitvoering in 2021, dan wel terugbetaald kunnen worden aan het Rijk bij de eindafrekening.

Voor onze gemeentelijke exploitatie is de regeling dus budgettair neutraal.

2. Effect op onze jaarrekening (extra kosten, minder kosten, minder opbrengsten)

De raad is tussentijds via een zogenaamde corona-matrix geïnformeerd over de te verwachten gevolgen van corona voor de begroting. Bij de Najaarsrapportage 2020 is ook een deel van deze effecten (en de extra uitkering van het gemeentefonds) in een begrotingswijziging verwerkt.

De verwerking in de NJR 2020 leverde een tekort op van € 144.734 en is toen uit de algemene middelen afgedekt.

Inmiddels zijn de daadwerkelijke effecten voor de jaarrekening 2020 nagenoeg geheel duidelijk en deze effecten zullen ook in de verschillende programma's (en taakvelden) van de jaarrekening 2020 tot uitdrukking komen. Ten opzichte van de verwachtingen bij de NJR2020 zijn er wezenlijke verschillen. Dat heeft ook te maken met de doorlopende effecten vanwege de tweede lockdown, maar ook zijn eerdere negatieve verwachtingen minder hard uitgekomen.

Op basis van een herijking van de inventarisatie van de Corona-matrix (gebaseerd op de werkelijke cijfers voor de jaarrekening 2020) is het volgende beeld te geven.

Effecten op de bedrijfsvoering:	
Versnelde implementatie MS Teams voor videovergaderen	1.350
Minder kosten i.v.m. Schoonmaak stadskantoor	-13.729
Minder kosten receptiewerk Werkzaak	-1.517
Extra inhuur voor communicatie m.b.t. het helder communiceren van de coronamaatregelen richting burgers, ondernemers en organisaties.	8.730
Extra kosten voor communicatiemiddelen voor communiceren corona (video's en content).	14.772
Beschermingsmiddelen buitendienst, borden & stickers, teststraatbenodigdheden en spuitmal	8.700
Met hybride vergaderen is het mogelijk om deels fysiek bijeen te komen, en deels via video te vergaderen.	5.604
Aanpassen kantoren aan 1,5 meter richtlijnen en aanschaf van diverse artikelen om het risico op Corona zoveel mogelijk uit te sluiten, zoals maskers en gel.	11.002
Kosten voor extra capaciteit t.b.v. werkzaamheden coronacrisis en werkzaamheden voor transitieteam naast de reguliere werkzaamheden (bedrijfsvoeringwerkzaamheden).	17.162
Voor algemene ondersteuning aan verschillende instellingen (Wijkvereniging 't Veld, Huis van de stad, St. Scouting) hebben wij in totaal een bedrag van € 6.519 aan kosten opgenomen. De uitbetaling zal in 2021 plaatsvinden.	6.519
Door de wijziging in de fiscale uitruil woon-werk wordt de WKR overschreden, hetgeen als effect heeft dat wij circa € 46.200 extra belasting moeten afdragen.	46.200
Voor het jaar 2020 is extra inzet geweest op het bestuurssecretariaat.	37.713
Voor de verschillende activiteiten binnen het team Maatschappelijke opgaven is tijdelijk extra formatie aangesteld en is ook aan een medewerker tijdelijk extra uren toegekend. De totale kosten bedragen € 22.281 extra formatie en € 7.000 extra loonkosten. Ook voor 2021 wordt voorlopig gerekend op deze extra inzet.	29.281
Extra inhuur m.b.t toekomstige ondersteuning van de lokale economie.	92.295
Binnen het team Ondersteuning is in 2020 extra capaciteit ingehuurd hetgeen volledig is toe rekenen aan de gevolgen van Corona.	37.713
Voor de verschillende extra activiteiten in het beheer van de openbare ruimte is extra menskracht ingehuurd. Veel van die extra activiteiten zijn	10.000

een gevolg van Corona. Naar schatting is dat een bedrag van € 10.000.	

Gevolgen voor de directe inkomsten van de gemeente:	
De parkeerinkomsten zijn bij de start van Covid-19 direct fors gedaald. In de afgelopen maanden zien we een stabilisatie waarbij er ongeveer 20% minder inkomsten zijn. Voor 2021 verwachten we zeker de eerste maanden nog geen verbetering. Het aantal dagkaarten is afgenomen en dat lijkt een direct gevolg van het vele thuiswerken. Als er structureel meer thuis gewerkt gaat worden, lijkt dit dus ook een structurele ontwikkeling. Als we kijken naar de landelijke en lokale meetgegevens, dan blijkt dat het aantal vervoersbewegingen niet is afgenomen. De pieken (ochtend en avondspits) zijn veel kleiner, maar het verkeer is meer verspreid over de dag. Vanuit het vele thuiswerken was de verwachting dat dit aantal zou dalen, maar in de praktijk stappen mensen nu gemakkelijker al voorheen in de auto om ergens heen te gaan. Iedereen zit veel thuis en heeft meer behoefte om even op pad te gaan. Ook kiest een aantal mensen voor het gemak en veiligheid van de eigen auto. Het aantal parkeerders dat kort parkeert (parkeren, winkel in, winkel uit en weer naar huis) neemt dan ook toe.	60.000
Voor het jaar 2020 worden geen aanslagen voor de precariobelasting van terrassen opgelegd. Inmiddels hebben wij ook besloten om voor 2021 geen aanslagen op te leggen.	19.309
Als gevolg van de corona-crisis is in 2020 de kermis niet doorgegaan, waardoor wij de volledig geraamde inkomsten van € 10.000 zijn misgelopen.	10.000
Op basis van een rijksregeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties (TVS) is een huurcompensatie van het Rijk voor de 1e fase van € 79.500 ontvangen. Ten opzichte van onze kwijtschelding is er dan een verlies van € 4.800 voor de binnensportaccommodaties. Wij gaan ervan uit dat de 2e fase volledig wordt afgedekt door de Rijksregeling.	4.800
Wegvallen dividend Oikocredit	1.000
Door de kwijtschelding van huren aan gebruikers van het wijkgebouw Salamaander over 2020 leiden wij een nadeel van ruim € 45.000. De Bridgeclubs zijn gecompenseerd voor hun huur van het 3e en 4e kwartaal.	45.594
Het CAK heeft in de Corona-periode gedurende een bepaalde periode de eigen bijdragen minder geïnd dan regulier. Het exacte verlies aan inkomsten voor ons is niet te bepalen maar op basis van de werkelijke inkomsten 2020 en een vergelijk met de inkomsten 2019 schatten wij dat verlies op € 10.000.	10.000
Leges zijn terugbetaald bij geannuleerde evenementen. Ook is in het aantal evenementen door de voortgang van corona in de loop van het jaar enorm of grotendeels afgenomen. Het verlies 2020 is gebaseerd op een vergelijking met de inkomsten in voorgaande jaren.	9.868

Effecten in de samenleving:	
Er is een behoorlijke toename voor de inzet van jeugdboa's, die voornamelijk is toe te schrijven aan corona-gerelateerde activiteiten. Op basis van de werkelijke kosten en het in eerste instantie begrote bedrag zijn de extra kosten voor 2020 bepaald op € 28.918.	28.918
Extra inzet Boa's /vergoeding AVRI: Op basis van de laatste rapportage is in totaal een extra vergoeding van € 58.800 verschuldigd. Hiervan is al € 50.000 betaald. Voor 2021 wordt voorlopig een soortgelijk bedrag ingeschat.	58.800
Impuls lokale economie. Initiatief Collectief Centrum Culemborg.	28.972
Minder kosten leerlingenvervoer maanden maart tot en met mei	-20.000
Kosten voor regulier leerlingen vervoer vallen iets lager uit doordat er voor maart, april en mei minder betaald hoefde te worden. Wel is er een extra factuur gekomen voor vervoer van kinderen dat in corona tijd door moest gaan.	5.500
De reguliere uitvoering van toezicht en handhaving ten aanzien van de kinderdagverblijven is in 2020 op een lager niveau uitgekomen. Ongeveer 70% van het normale aantal onderzoeken is uitgevoerd en daardoor zijn er minder kosten. Zal niet in 2021 leiden tot extra kosten.	-28.046
Extra noodopvang gerealiseerd voor kwetsbare kinderen tijdens de meivakantie en extra opvang buiten reguliere uren kinderopvang voor een bedrag van € 13.165. Deze opvang is zonder extra kosten voor ouders. De (gratis) noodopvang voor overdag eindigt op 8 juni. (De (gratis) noodopvang voor avond, nacht en weekenden werd beschikbaar gesteld tot 1 juli, maar in Culemborg werd hiervan geen gebruik gemaakt).	12.265
Compensatie van eigen bijdragen voor ouders (niet-KOT, VVE en SMI) die kinderopvang door betaalden maar in verband met corona niet konden afnemen. €7.552,14. Het gaat om de kosten van voorschoolse educatie (VE), peuteropvang (voormalige peuterspeelzaal) of opvang op basis van een sociaal-medische indicatie (SMI).	7.552
De van het Rijk ontvangen compensatie (1e en 2e fase) is nog niet doorbetaald aan Werkzaak, die de uitvoering van de re-integratie verzorgt. Op basis van de concept-jaarrekening van Werkzaak zijn deze bedragen als een Nog te betalen bijdrage aan Werkzaak opgenomen.	247.852
Op basis van corona hebben de zorgverleners recht op toepassing van de zogenaamde compensatieregeling, waarbij de uitbetaling is gerelateerd aan de feitelijke kosten over 2019. Dus dat kan betekenen dat niet-geleverde zorg of anderszins verleende zorg, wordt betaald overeenkomstig de betalingen van 2019. Op basis van een analyse van de totale kosten 2020 hebben we dat nadeel becijferd op € 119.851.	119.851

Vanwege corona was het ook mogelijk dat de zorgaanbieders niet-geleverde zorg konden declareren. In totaal gaat het daarbij om een bedrag van € 57.693 voor 2020.	57.693
De zorgverleners krijgen ook compensatie op basis van de meerkostenregeling. Uitgaande van de verantwoordingen die wij hebben ontvangen, becijferen wij dat op € 14.845. (maar dat kan nog toenemen en pas definitief bepaald worden zodra alle productieverantwoordingen binnen zijn).	14.845
Overige extra kosten vanwege corona (taxikosten) alsmede de extra vervoerskosten voor Jeugd	74.516
De extra kosten voor de handhavingstaken zijn onder taakveld 1.2 verantwoord. Voor de uitvoering van de basistaken heeft de AVRI ook extra kosten gemaakt, die aan Corona zijn toe te schrijven. Op basis van het meest recente overzicht zijn deze kosten volgens de AVRI voor onze gemeente € 61.210. Voorlopig wordt een dergelijk bedrag ook voor 2021 verwacht.	61.210
Bewoners zijn meer buiten actief. De hoeveelheid (zwerf)afval is hierdoor toegenomen ook op plekken waar normaal geen extra schoonmaak nodig is. Hiervoor is extra inzet nodig geweest en heeft ook geleid tot extra kosten.	7.529
Vanuit het Initiatievenloket is er extra geld vrijgemaakt voor het ondersteunen van lokale initiatieven/activiteiten die de sociale verbinding versterken tijdens de coronacrisis (maart juni) Zomerprogramma (juli augustus) en de Campagne Aandacht voor elkaar (oktober januari).	11.000

Aandachtspunten die in 2020 niet geleid hebben tot voor- of nadelen	
Om de verkiezingen voor de Tweede Kamer in goede banen te leiden worden de extra kosten verwacht in 2021. Extra materialen € 20.000; meer bezetting stembureauleden € 6.000; mailing € 20.000	0
Het bedrag aan uitstel van betaling belastingen bedraagt per 8 februari € 17.816 ipv € 52.520 per 8 september. Er is dus sprake van een afname betreffende het bedrag dat aan uitstel van betaling is verleend. BSR geeft aan dat er geen sprake is van een toename van het aantal faillissementen. Voorlopig worden geen extra nadeel verwacht voor het jaar 2020.	0
Er zijn meer klachten inzake verkeer binnengekomen, maar deze zijn binnen de reguliere activiteiten van het jaar 2020 opgevangen. Leidt ook niet tot een extra inhaalslag in 2021.	0
Voor de toeristenbelasting is aan de ondernemers de mogelijkheid geboden om uitstel van betaling aan te vragen. De aanslagen 2020 worden op de normale manier opgelegd en naar verwachting is het aantal overnachtingen redelijk stabiel.	0
Tijdens de eerste lockdown zagen wij zelfs een daling in de werkdruk en het aantal aanvragen ten aanzien van schuldhulpverlening. Nu is dat weer stabiel maar een stijgende vraag is vooralsnog uitgebleven. Ook bij Werkzaak wordt nog geen extra druk vastgesteld. Naar verwachting zal	0

dit pas komen in de loop van 2021 als alles weer normaler begint te worden.	
De GGD en Veiligheidsregio voeren heel veel extra activiteiten uit en daar staat een specifieke extra compensatie (direct) van het Rijk tegenover. Mogelijk niet vergoede extra kosten komen ten laste van gemeenten. Wij zijn ervan uitgegaan, dat dit niet tot een extra last leidt bij de afrekening van de gemeentelijke bijdrage over 2020.	0
Van de voor de gemeente Culemborg werkende organisaties zijn geen signalen ontvangen dat zij van de gemeente extra middelen nodig hebben om de voortgang in hun werk te kunnen behouden. Voor alsnog hebben wij voor 2020 geen extra kosten gehad.	0
Wij gaan ervanuit dat alle kosten van de uitvoering van de TOZO-regeling (dus zowel de verstrekkingen als de uitvoeringskosten) volledig worden afgedekt door de specifieke rijksbijdrage voor dit doel.	0
Ook deze uitvoeringskosten worden naar verwachting volledig gecompenseerd via de TOZO-regeling.	0
Het aantal aanvragen bijzondere bijstand blijft redelijk stabiel en er is slechts één specifieke aanvraag te relateren aan Corona binnengekomen. Ook van de Stichting Leergeld is geen signaal ontvangen van een extra vraag en dus extra kosten. Er is geen sprake van een kostenstijging 2020, maar vanaf 2021 wordt dit wel verwacht.	0
Deze instellingen (St. Zwembad, St. Turnen)krijgen van ons een subsidie en voor de mogelijke nadelige gevolgen van Corona zijn rijksregelingen waar zij direct zelf een beroep op kunnen doen. Wij gaan ervan uit dat zij op die manier afdoende gecompenseerd worden en derhalve geen aanspraak maken op een extra bijdrage van de gemeente.	0
Bij de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020 zal worden voorgesteld om de verkregen compensatie van het rijk voor Corona inzake cultuur (van 2 x € 97.000) te reserveren voor extra activiteiten vanaf 2021.	0
De tekorten van DGF (De Gelderland Fabriek) zijn opgevangen door een bijdrage uit het Noodfonds CFC (Cultuur Fonds Culemborg). Dit is gebeurd met het reguliere subsidiebedrag voor CFC.	0
Cultuurfonds Culemborg heeft in 2020 extra hulp geboden door middel van een noodfonds. Dit is gebeurd met het reguliere subsidiebedrag dat zij in 2020 van de gemeente ontvangen hebben.	0
De extra lasten van de Fransche school van 2020 worden afgedekt uit het noodfonds. Voor 2021 is een extra bijdrage noodzakelijk. Dit gaan we dekken met de rijksmiddelen die in verband met corona beschikbaar zijn gesteld.	0
TOTAAL VAN DE EXTRA KOSTEN OF VERMINDERDE OPBRENGSTEN	**1.160.824**

3. Vrij te besteden bijdragen van het rijk (gemeentefonds) en provincie.

a. Gemeentefonds 2020

Naast directe rijksbijdragen (gebaseerd op de werkelijke lasten) heeft het Rijk de gemeenten ook via het gemeentefonds aanzienlijk gecompenseerd. Deze compensatie is gebaseerd op de verschillende onderdelen waarvoor gemeenten compensatie nodig hebben, omdat ze op die vlakken wellicht ook nadelen ondervinden, maar er is geen directe 1-op-1 relatie tussen compensatie en extra kosten. De gemeenten zijn en blijven geheel vrij om deze middelen (als algemeen dekkingsmiddel) in te zetten en het betekent ook dat niet-bestede gelden aan de gemeente in het rekeningresultaat vrijvallen.

De beschikbaarstelling van deze extra gelden heeft in drie tranches plaatsgevonden, te weten via de mei-circulaire, de september-circulaire en als laatste via de decembercirculaire. Bij de circulaires van september en december zijn ook voor het jaar 2021 extra middelen in het vooruitzicht gesteld.

Op basis van de verschillende onderdelen waarvoor compensatie wordt verkregen en de feitelijke uitkeringen voor het jaar 2020 (want die komen in de jaarrekening terug) is het volgende overzicht te geven.

Onderwerp	1e pakket	2e pakket	3e pakket	circ.
Lokaal culturele voorzieningen	97.277	97.150		mei
Inhaal Jeugd	55.207			mei
Inhaal WMO	18.550			mei
Participatie	159.333	88.519		mei
Toeristenbelasting en parkeerbelasting	69.000			mei
Eigen bijdragen WMO	12.083			mei
Voorschoolse voorziening peuters	12.822			sept
Noodopvang kinderen cruciale beroepen	44.062			sept
Schrappen opschalingskorting		109.254		sept
Buurt- en dorpshuizen		26.781		sept
Vrijwilligersorganisaties		13.132		sept
Toezicht en handhaving		72.572		sept
Verkiezingen		46.241		sept
Precariobelasting, evenementen, etc.		26.950		sept
Aanvulling re-integratie			45.776	dec
Schuldenbeleid			18.079	dec
Bijzondere bijstand			6.247	dec
Continuïteit van zorg			32.165	dec
Quarantainekosten			6.238	dec
Totalen:	**468.334**	**480.599**	**108.505**	
	Rekening 2020: € 1.057.438			

b. Provincie

Ter compensatie van de extra kosten en verminderde opbrengsten hebben wij van de provincie een bijdrage voor het jaar 2020 ontvangen van € 82.126. Deze inkomst is in de jaarrekening 2020 als incidentele bijdrage verantwoord.

Samenvattend:

Voor de jaarrekening 2020 hebben wij te maken met diverse extra kosten als gevold van corona. Voor een deel zijn die opgevangen binnen de reguliere budgetten en heeft dat geen extra budgettair

gevolg voor onze gemeente gehad. Voor zover er sprake is van wezenlijke extra gelden, die niet in de reguliere begroting konden worden afgedekt, zijn deze in vorenstaande matrix opgenomen.

Dat heeft geleid tot een bedrag van € 1.160.824 aan extra lasten.

Daar staat een algemene compensatie van het rijk, alsmede een bijdrage van de provincie tegenover. Deze twee samen zijn een bedrag van € 1.139.564. Dit bedrag afgezet tegen de extra kosten, dan is de conclusie dat in de jaarrekening 2020 een bedrag van € 21.260 ten laste van de algemene middelen is gekomen.

Ten aanzien van een aantal specifieke onderdelen van de gevolgen van de coronacrisis liggen er voorstellen om middelen te reserveren voor extra kosten die in 2021 (en/of volgende jaren) worden verwacht.

Dat betreft:

a. Activiteiten ter ondersteuning van de culturele sector	194.000,00
b. Middelen voor de verkiezingen van de Tweede Kamer in 2021	46.000,00
c. Schuldhulpverlening en bijzondere bijstand	24.200,00

Programmaverantwoordingen

Programma Zorgzame stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

In Culemborg vinden we het belangrijk dat alle inwoners die ondersteuning nodig hebben om kansrijk op te groeien/voeden, zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en om mee te doen aan het maatschappelijk leven, deze ook krijgen. De gemeente fungeert hierin, bijvoorbeeld via de Jeugdwet, de WMO of Participatie wet als vangnet - of liever - als springplank.

Eind 2020 heeft de raad de beleidsnota Wmo en Jeugd 2021 - 2024 "Samen werken aan een stevige lokale basis" vastgesteld. Hierin is de visie op het sociaal domein neergelegd en hebben we een zestal uitgangspunten geformuleerd. Wij streven naar een betere en efficiëntere zorg voor onze inwoners, die beter is afgestemd op de behoeften van henzelf, die dichter in hun eigen omgeving geboden kan worden en zich richt op wat hij of zij nog wel kan in plaats van op wat niet meer lukt. Wij zullen doen wat nodig is, maar blijven daarbij kritisch, omdat we ons primair richten op de eigen kracht van onze inwoner en het netwerk er om heen. De ‘inwoner centraal’ betekent niet dat de inwoner altijd krijgt waar hij om vraagt. Maatwerkvoorzieningen worden pas ingezet wanneer inwoners niet in staat zijn het zelf te redden of er geen geschikt aanbod is in de sociale basis.

Vrijwel heel 2020 heeft in het teken gestaan van de coronacrisis. De verstrekkende gevolgen op het welzijn van onze inwoners zijn nog niet altijd bekend. De effectiviteit van de inzet binnen bijvoorbeeld de Jeugdwet en Wmo kende daarnaast grote uitdagingen door de beperkingen en gevolgen van de coronacrisis. Ondanks dat er nog veel onduidelijkheid is over het effect van de crisis op de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners, is de verwachting dat deze door de gevolgen van de coronacrisis zal toenemen.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Zorgzame stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.6	Media	Joost Reus
6.2	Wijkteams	Sascha Baggerman
6.3	Inkomensregelingen	Collin Stolwijk
6.4	Begeleide participatie	Collin Stolwijk
6.5	Arbeidsparticipatie	Collin Stolwijk
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Sascha Baggerman
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Sascha Baggerman
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Sascha Baggerman
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Sascha Baggerman
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Sascha Baggerman

Doelen en prestaties taakvelden Zorgzame stad

5.6 Media

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De bibliotheek heeft door corona in 2020 niet haar gebruikelijke dienstverlening kunnen uitvoeren. Tijdens de lockdownperiodes was de bibliotheek gesloten. Tijdens de sluiting van de basisscholen konden de leesmediacoaches hun werk op de scholen niet doen. Ook het werk op de consultatiebureaus kon niet doorgaan omdat de bibliotheekmedewerkers daar geen toegang kregen. De bibliotheek heeft echter uitstekend ingespeeld op de situatie en is overgestapt op een alternatieve dienstverlening in de vorm van thuisbrengservices voor kwetsbare ouderen en door henzelf samengestelde pakketten voor hun leden die in tijdssloten afgehaald konden worden. De leesmediacoaches hebben daarnaast veel digitaal ontwikkeld en opgepakt.

Doelen en prestaties	
Inwoners van Culemborg hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen in de samenleving	
2. Mediawijsheid is onderdeel van de doorgaande leerlijn cultuur binnen de Brede School Culemborg.	
1. We zorgen voor voldoende aanbod om laaggeletterdheid te signaleren en bestrijden.	
3. De bibliotheek maakt actief onderdeel uit van het netwerk sociaal domein. Ze speelt een actieve rol in de preventieve doelstellingen die we hebben op het gebied van gezondheid, schulden en laaggeletterdheid.	

Culemborg heeft een waardevrije plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, kennis kunnen vergaren en informatievaardigheden kunnen leren	
1. Inwoners kunnen gebruik maken van de dienstverlening van Bibliotheek Rivierenland	

Toelichting prestatie

6.2 Wijkteams

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het sociaal wijkteam bestaat uit professionals van de partnerorganisaties Santé, Mee en ElkWelzijn. Inwoners kunnen bij het sociaal wijkteam terecht voor laagdrempelige informatie, advies en ondersteuning op alle levensdomeinen. Daarbij wordt outreachend gewerkt, gekeken naar eigen kracht, eigen netwerk, inzet informele zorg en collectieve ondersteuning. Inwoners worden op een betrokken en respectvolle manier geholpen.

Het sociaal wijkteam is een essentieel onderdeel van de transformatie. In 2020 is het coördinatorschap van het sociaal wijkteam door de partnerorganisaties overgenomen. We werken gestaag aan de verbetering van de samenwerking met de gemeentelijke teams Wmo, jeugd, schuldhulpverlening, leerplicht en ketenregie, waardoor dubbel werk wordt voorkomen en er sprake is van een heldere taakverdeling.

Doelen en prestaties	
In 2020 geven we uitvoering aan de doorontwikkeling van de integrale toegang	
2. We helpen inwoners direct en deskundig, ook bij simpele vragen, dankzij de integrale efficiënte samenwerking tussen de verschillende teams.	
3. We werken met één registratiesysteem.	
4. We zorgen dat de samenwerking tussen het sociaal wijkteam en verwijzers, zoals huisartsen, efficiënt is.	
1. We bieden één toegang voor inwoners met ondersteuningsvragen.	

Toelichting prestatie

1. We bieden één toegang voor inwoners met ondersteuningsvragen.
Het toewerken naar één toegang voor alle ondersteuningsvragen is onderdeel van het programmaplan doorontwikkeling sociaal domein. Naar verwachting is één toegang per 1 januari 2022 gerealiseerd.

3. We werken met één registratiesysteem.
Het registratiesysteem Suite4SR is per 1 februari 2021 in gebruik door het sociaal wijkteam en de gemeentelijke teams.

4. We zorgen dat de samenwerking tussen het sociaal wijkteam en verwijzers, zoals huisartsen, efficiënt is.
Er zijn gesprekken gestart met een huisartsengroep om doorverwijzingen naar jeugd-ggz in samenwerking met het sociaal wijkteam terug te dringen. We starten in 2021 een pilot.

6.3 Inkomensregelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We hadden mooie plannen voor 2020 en toen kwam in februari het coronavirus ook in Nederland. Door dit coronavirus en de maatregelen die genomen zijn om de verspreiding van dit virus in te dammen, is het perspectief van onze samenleving drastisch veranderd, ook op het gebied van rondkomen. We hebben onze inzet en prioriteiten op het gebied van rondkomen zo veel mogelijk hierop aangepast. Zo hebben we extra ingezet op:

- (digitaal) overleg en afstemming met onze partners in het veld (o.a. formulierenbrigade, schuldhulpmaatjes, leerhuis, vluchtelingenwerk, sociaal wijkteam, budgetcoach);
- communicatie/voorlichting naar inwoners over financiële vraagstukken;
- goed voorbereid zijn op toestroom van ondernemers met problematische schulden;

- voldoende capaciteit bij de bijzondere bijstand en schuldhulpverlening;
- passende beleidsregels bijzondere bijstand.

- Tot slot hebben we de ‘pilot leenbijstand bij kleine schulden’ veranderd in het instrument saneringskrediet. Daarnaast hebben we gewerkt aan de doelen die we ons voorgenomen hadden, maar daar is wel vertraging opgetreden. Zowel door het verschuiven van prioriteiten als de onmogelijkheid tot fysieke bijeenkomsten.

Doelen en prestaties	
Inwoners kunnen zelfstandig hun financiën beheren	
1. We richten de aanvraag van een regeling zo in, dat inwoners deze als snel en simpel ervaren.	
2. We geven uitvoering aan het nieuwe beleidsplan rondkomen door actief informatie en signalen over mogelijk inkomensproblemen te delen met partners (vroegsignalering).	
3. Inwoners, professionals en vrijwilligers herkennen de signalen en bespreken geldproblemen zonder schroom	

Toelichting prestatie

1. We richten de aanvraag van een regeling zo in, dat inwoners deze als snel en simpel ervaren.
Zoals aangegeven in eerdere informatienotities hebben we in 2020, vanwege de coronacrisis, onze prioriteiten op het gebied van rondkomen aangepast. We zijn, samen met onze partners, aan de slag gegaan om inwoners met financiële vragen te bereiken. Enerzijds door communicatie/voorlichting. Anderzijds door de samenwerking onderling verder te verstevigen en te werken aan een duidelijk punt waar mensen terecht kunnen met vragen. Dit proces loopt door in 2021. Het vereenvoudigen van aanvragen zelf willen we ook in 2021 oppakken, indien de druk niet verder oploopt door corona.

2. We geven uitvoering aan het nieuwe beleidsplan rondkomen door actief informatie en signalen over mogelijk inkomensproblemen te delen met partners (vroegsignalering).
Zoals aangegeven in eerdere informatienotities hebben we, vanwege de coronacrisis, onze prioriteiten op het gebied van rondkomen in 2020 aangepast. De aanpak vroegsignalering schulden op basis van betalingsachterstanden wordt nu in het eerste kwartaal van 2021 geïmplementeerd.

3. Inwoners, professionals en vrijwilligers herkennen de signalen en bespreken geldproblemen zonder schroom
Er hebben gesprekken plaatsgevonden tussen partners, maar door de coronamaatregelen en de gevolgen daarvan hebben we dit niet zo breed kunnen oppakken als bedoeld.
Er wordt ingezet op samenwerking tussen de partners en het delen van kennis en inzichten.
Zodra er zicht is op de mogelijkheid van fysieke bijeenkomsten willen we dit punt weer verder oppakken.

6.4 Begeleide participatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken, bestaande werkverbanden binnen de

sociale werkvoorziening en dagbesteding. In Culemborg hebben we hiervoor het Leerhuis, waar inwoners aan de slag kunnen met hun basisvaardigheden. Samen met lokale ondernemers hebben we in Culemborg eerder al diverse plekken voor sociale activering en beschutte werkplekken (begeleid door Werkzaak) gecreëerd. In 2020 waren er plannen om dit verder uit te breiden, evenals dat er plannen waren om de resultaten van het Leerhuis verder in beeld te brengen. Maar dan: de coronapandemie, maart 2020. Nederland gaat op slot en alle, veelal fysieke, activiteiten kwamen te vervallen. Juist hetgeen dat zo belangrijk is, het persoonlijke contact en aandacht, is langere tijd stil komen te liggen. De werkmethode van het Leerhuis, Werkzaak en andere belangrijke partners zoals Jobhulp moest worden aangepast. De focus verschoof zich in 2020 van grote groepen, naar ontmoetingen op kleinere schaal of digitaal. Andere problematiek kwam naar boven; van financiële aard, maar ook eenzaamheid en angst. Het was een uitdaging voor onze partners om met iedereen goed in contact blijven, vooral met de meest kwetsbare mensen.

We hebben onze inzet en prioriteiten op het gebied van maatschappelijke participatie zo veel mogelijk hierop aangepast. Zo hebben we in 2020 extra ingezet op:

- Digitaal of soms fysiek overleg en afstemming met onze partners in het veld (Leerhuis, Werkzaak, Jobhulp, ElkWelzijn);
- Communicatie en voorlichting naar inwoners over de aangepaste activiteiten;
- Het plan meedoen naar vermogen eind 2020 gepresenteerd, waarin we een financiële stimulans geven aan de lokale infrastructuur voor maatschappelijke participatie en arbeidsparticipatie, om zodoende voldoende interventies, activiteiten, leerwerkplekken en beschutte werkplekken in de lucht houden;
- Vanuit dit plan extra capaciteit geregeld voor de intensieve begeleiding van de Klantprofiel 4 doelgroep (mensen met een Participatiewet uitkering met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt) begeleid door ElkWelzijn;
- Dit plan voorziet eveneens in extra capaciteit in begeleiding van mensen naar een zinvolle dagbesteding, zoals vrijwilligerswerk of eventueel werk (inzet van Jobhulp);
- Plan van aanpak laaggeletterdheid is verschoven naar eind 2020, helaas vertraagd vanwege de lockdown, waarbij we opnieuw inzetten op het versterken van diverse (digitale) vaardigheden, in samenwerking met het Leerhuis en partners;
- Werkzaak heeft vanuit de Provincie en het Rijk middelen ontvangen voor extra snelle omscholing naar sectoren waar nu meer vraag naar is dan voor de crisis

Bovenstaande punten zullen hun doorwerking hebben in 2021, waardoor de reeds uitgezette interventies voor de langere termijn zullen gelden.

Doelen en prestaties	
Alle inwoners beschikken over voldoende basisvaardigheden en startkwalificaties om naar vermogen mee te kunnen doen aan de samenleving.	
3. We stimuleren activiteiten, zodat deelname hieraan toeneemt.	
4. We nemen maatregelen om de signalen van isolement eerder te ontvangen en isolement af te laten nemen.	
1. We stimuleren inwoners om hun basisvaardigheden te verbeteren. We werken vindplaatsgericht en zorgen dat er aantrekkelijk en vraaggericht aanbod is.	
2. We dragen er aan bij dat een toenemend aantal inwoners hun dag als zinvol ingevuld beschouwd.	

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt werken aan de ontwikkeling van hun basisvaardigheden of werken beschut, begeleid of vrijwillig.	
1. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stromen uit naar beschut werk, begeleiden we naar werk of verrichten vrijwilligerswerk.	
2. In 2020 zetten we extra in op individuele coaching en begeleiding van inwoners met een P-wet uitkering met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	
3. We evalueren de pilot met de sociaal ondernemers en doen voorstellen voor het vervolg	

Toelichting prestatie

1. We stimuleren inwoners om hun basisvaardigheden te verbeteren. We werken vindplaatsgericht en zorgen dat er aantrekkelijk en vraaggericht aanbod is.
Vanwege corona zijn veel activiteiten gepland in 2020, uitgesteld. Desalniettemin heeft het initiatief niet stil gelegen. Er zijn eind 2020 plannen opgesteld om basisvaardigheden, maar ook digitale en financiële vaardigheden van inwoners te versterken. Zo is het plan meedoen naar vermogen eind 2020 in werking getreden, dat zeker in deze coronatijden, hierin voorziet. Denk hierbij aan het faciliteren van diverse organisaties zoals Schuldhulpmaatjes, het Leerhuis en Jobhulp. Daarnaast is eind 2020 een voorstel voor een regionaal plan van aanpak laaggeletterdheid opgesteld; in het nieuwe uitvoeringsplan worden aantrekkelijke activiteiten beschreven om vaardigheden rondom lezen en schrijven te versterken. Dit leidt tot verbetering in maatschappelijke participatie. In samenhang met de aanpak meedoen naar vermogen, zorgt dit voor een breed aantrekkelijk aanbod (vindplaatsgericht), dat vooral zijn uitwerking gaat hebben in 2021 vanwege de coronabeperkingen in 2020.

2. We dragen er aan bij dat een toenemend aantal inwoners hun dag als zinvol ingevuld beschouwd.
Zie punt 1.

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen. Werkzaak voert voor de gemeente Culemborg de taken uit ter bevordering van de arbeidsparticipatie.
Het jaar 2020 was voor Werkzaak en haar kandidaten een zeer bewogen jaar. In 2019 heeft een evaluatie van Werkzaak geleid tot een onderzoek om de onderlinge gemeentelijke verdeelsleutel opnieuw in te richten. Dit onderzoek heet de bestuurlijke agenda 2020 en is eind 2020 met een positief resultaat voor de gemeente Culemborg afgerond.

Uiteraard heeft ook de corona crisis grote impact op de werknemers en kandidaten van Werkzaak. Werkzaak boekt al enige tijd goede resultaten, ook de prestatie die Werkzaak in 2020 heeft geleverd is gezien de omstandigheden goed.

Als gevolg van de diverse maatregelen in 2020 stonden veel banen op het spel en was de verwachting dat er een toename zou komen op het beroep op bijstand. Een van de steunmaatregelen van het Rijk, de Tozo voor zelfstandig ondernemers, is voor de uitvoering bij

Werkzaak belegd. Werkzaak heeft dit volledig in eigen beheer uitgevoerd en heeft hier snel en efficiënt invulling aan gegeven. Hierdoor is het zelfs gelukt om geld over te houden op de uitvoeringskosten. Ook konden de meeste mensen met een detacheringsplaats aan het werk blijven. Er is snel ingezet op omscholing en ingespeeld op de nieuwe verhouding tussen vraag en aanbod. De uitstroom naar werk is daarom onderhevig geweest aan verandering, maar door de inzet van Werkzaak is hier toch veel succes geboekt, ondanks de moeilijke omstandigheden.

Doelen en prestaties	
Verkorten van de route naar werk door de uitvoering van het regionaal actieplan "werk...de motor achter een inclusief en ondernemend Rivierenland"	
2. We verhogen de uitstroom naar werk door de inzet van leerwerktrajecten.	
3. We verbeteren van de kansen voor mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt op werk door de inzet op inclusie.	
1. We verbeteren de aansluiting tussen de vraag naar arbeid en aanbod van arbeid ism alle ketenpartners	

Verminderen van regeldruk voor meeste kwetsbare inwoners	
1. We verlagen de schotten tussen arbeidsparticipatie, begeleide participatie en dagbesteding.	
2. We zorgen dat werkzaak ook fysiek lokaal bereikbaar is voor inwoners.	
3. We volgen landelijke experimenten rond regelarme bijstand en leren van de uitkomsten.	

Toelichting prestatie

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van Wmo-maatwerkvoorzieningen neemt toe, mede door de vergrijzing, maar ook door het invoeren van het abonnementstarief waardoor er geen prikkel meer bestaat om zelf voorzieningen/ondersteuning te bekostigen. Uit eerder Wmo cliëntervaringsonderzoek blijkt dat inwoners tevreden zijn met de ondersteuning en dat het hen helpt zelfstandig te blijven wonen en mee te doen in de samenleving. Inwoners weten het sociaal wijkteam te vinden. Echter de gemeente geeft meer geld uit dan dat er vanuit het Rijk binnenkomt. We willen het voorliggend veld versterken om het beroep op maatwerkvoorzieningen terug te dringen en zo beter grip te krijgen op de financiën.

In 2020 is het beleidsplan Wmo 2020 vastgesteld waarin onder andere ingezet wordt op de sociale basis als voorliggend op Wmo maatwerkvoorzieningen. Dit zou in principe een besparing kunnen opleveren, echter we moeten rekening houden met de demografische ontwikkeling. Hieruit blijkt dat de vergrijzing in Culemborg sterk toeneemt. In het kader van het scheiden van wonen en zorg blijven deze mensen tot op hoge leeftijd thuiswonen en met de nodige fysieke beperkingen. Deze mensen zullen op den duur een beroep doen op de Wmo (hulpmiddelen/ woningaanpassingen en vervoer).

Doelen en prestaties	
De zelfredzaamheid van inwoners met een beperking te behouden en/of te bevorderen, opdat inwoners zo lang als mogelijk thuis kunnen blijven wonen.	
2. We stimuleren inwoners met een beperking om, als dat nodig is, te verhuizen naar gelijkvloerse woningen/geschikte aangepaste woningen.	
1. We stimuleren inwoners met een beperking om zelfstandig of met behulp van ondersteuning/hulpmiddelen alle dagelijkse verrichtingen uit te voeren.	

Inwoners met een beperking kunnen naar vermogen deelnemen aan het leven van alle dag.	
1. We stimuleren het gebruik van zinvolle (arbeidsmatige) dagbesteding.	
2. Inwoners met een beperking verplaatsen zich met vervoersvoorzieningen op maat.	
3. We zetten in op huishoudelijke hulp, zodat inwoners met een beperking meer buiten de deur ondernemen.	

Toelichting prestatie

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Maatwerkdienstverlening 18+ heeft betrekking op de inzet van ondersteunende producten, zoals bijvoorbeeld ambulante individuele begeleiding of dagbesteding. Onze inwoners weten de weg naar ondersteuning goed te vinden, zowel bij de gemeente (Wmo) als de sociale wijkteams. Ons uitgangspunt bij ondersteuning is zo licht en kort als mogelijk is. In het kader van het nieuwe beleidsplan Wmo/jeugd gaan wij een programma ontwikkelen dat gericht is op o.a. het versterken van de sociale basis en de integrale toegang waar preventie een belangrijke rol speelt. In kader van de herijking van het subsidiebeleid zijn we in 2020 ook bezig geweest met het benoemen van maatschappelijk effecten als onderlegger voor de subsidiecontracten. We bezig met een nieuwe regionale inkoopstrategie Wmo/jeugd waarbij resultaten en kwaliteit leidende principes zijn. We organiseren ondersteuning dichtbij waar het mogelijk is.

Doelen en prestaties	
Volwassenen zijn gezond, zelfredzaam en participeren actief in de samenleving. Indien nodig ontvangen zij passende ondersteuning.	
1. Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit en de toegankelijkheid van onze maatwerkvoorzieningen.	
2. De vraag naar ondersteuning is mede door onze tijdige signalering en ondersteuning verschoven van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend.	
3. We zetten er op in dat inwoners vaker gebruik maken van voorliggende voorzieningen i.p.v. maatwerkvoorzieningen.	

4. We bieden een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod aan maatwerkvoorzieningen.	

Toelichting prestatie

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We werken intensief samen met scholen, het sociaal wijkteam en het team van jeugdconsulenten. We leren en verbeteren om de hulp aan kinderen en jongeren beter te krijgen. We zijn met elkaar in gesprek om de transformatie te realiseren. Kinderen en jongeren krijgen de hulp die ze nodig hebben, maar we willen bereiken dat kinderen en jongeren eerder ondersteuning krijgen. We geloven dat we een deel van de kinderen en jongeren eerder kunnen helpen zodat inschakeling van maatwerkdienstverlening niet nodig is. In 2020 zijn we verder gegaan met het vergroten van de grip op onze financiën. Zo is onder meer gestart met het overhevelen van jeugdigen die ondersteuning ontvingen vanuit de Jeugdwet naar de wet langdurige zorg (WLZ). Ook zijn we gestart met wat we in het voorliggend veld kunnen verbeteren, bijvoorbeeld in de relatie onderwijs-zorg. Daarnaast zijn we gestart met de toekomstcoach, die jongeren kan helpen in de overgang van 18- naar 18+ en de veranderde verantwoordelijkheden die daarbij komen kijken.

Doelen en prestaties	
Jeugdigen groeien veilig, gezond en kansrijk op. Indien nodig ontvangen zij passende ondersteuning	
3. We zetten er op in dat jongeren en hun ouders / opvoeders vaker gebruik maken van voorliggende voorzieningen i.p.v. maatwerkvoorzieningen.	
4. Met ElkWelzijn gaan we aan de slag met de doorontwikkeling van de opdracht op het gebied van jeugd- en jongerenwerk.	
1. Onze ondersteuning verschuift van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend.	
2. We bieden een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod van maatwerkvoorzieningen	
5. Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit en de toegankelijkheid van onze maatwerkvoorzieningen.	

Toelichting prestatie

5. Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit en de toegankelijkheid van onze maatwerkvoorzieningen.
In 2019 is een clientervaringsonderzoek Wmo uitgevoerd en inwoners zijn tevreden over de dienstverlening en kwaliteit van de ondersteuning. Voor jeugd is geen clientervaringsonderzoek uitgevoerd.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2019 is uitvoering gegeven aan het programma 'Sluitende aanpak voor psychisch kwetsbare personen', met onder andere Menthal Health, First Aid, Culemborg Herstelt en diverse inloopvoorzieningen. Dit programma is in 2020 gecontinueerd.

In het kader van het beleidsplan Rondkomen uit 2019 zijn diverse preventieve instrumenten met betrekking tot voorkomen van schulden en dergelijke ingezet.
Daarnaast is een start gemaakt met de ontwikkeling van een uitvoeringsplan voor Beschermd Wonen (en Maatschappelijke Opvang). Dit betreft een uitwerking van het regionale beleidsplan 'Samen Dichtbij' en omvat voorstellen voor een regionale samenwerking op Beschermd Wonen vanaf 2022 , met onder andere voorstellen over de bekostiging van de zorg, de indicering en de wijze waarop regionaal wordt samengewerkt.

Ook hebben gemeenten in Rivierenland ingestemd met de verdere uitwerking van een plan van aanpak voor de huisvesting van mensen die uitstromen uit een voorziening voor Beschermd Wonen. Dit plan wordt in 2021 verder uitgewerkt en voorziet in een concrete huisvestingsopgave (quotum).

Doelen en prestaties	
De-escalatie en uitstroom naar lichtere vorm van ondersteuning. De zorg is doeltreffend van aard, zo kort mogelijk en vindt zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving plaats.	
5. We zorgen er voor dat de uitstroom naar lokaal soepel verloopt door de aanwezigheid van voldoende woonruimte, zorg en ondersteuning, ook voor mensen uit het netwerk van de cliënt.	
1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.	
2. We zorgen dat bij crisis of spoed hulp snel is geregeld.	
3. We stimuleren dat zorg in de eigen omgeving is geregeld.	
4. Zorg verschuift van intramuraal naar ambulant en van (sub) regionaal naar lokaal.	

Toelichting prestatie

1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.
De vaststelling van het regioplan Beschermd Wonen is enige maanden vertraagd en wordt conform nieuwe planning begin juni ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De realisatie van een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod is hiermee echter niet in gevaar.

2. We zorgen dat bij crisis of spoed hulp snel is geregeld.
Deels gerealiseerd. De invoering van de Wet verplichte ggz (Wvggz) heeft geleid tot goede samenwerkingsafspraken tussen partners. Ook is passend vervoer ten tijden van crisis georganiseerd.
Op voorzieningenniveau is er nog wel winst te behalen met het realiseren van een crisisbeoordelingskamer in de regio Rivierenland (Tiel). Hierover lopen de gesprekken en is deze ontwikkeling als agendapunt bij de stuurgroep sluitende aanpak ondergebracht.

3. We stimuleren dat zorg in de eigen omgeving is geregeld.
Deels gerealiseerd. Er zijn voorbereidingen getroffen om in 2021 een wijkgerichte GGZ team te implementeren. Dit betreft een team dat zich beschikkingsvrij en laagdrempelig richt op psychisch kwetsbare inwoners door middel van consultatie, advies en kortdurende behandeling. Ter voorbereiding heeft ProPersona een locatie voor ambulante begeleiding geopend in Culemborg. Dit onder een dak met Sociaal Wijkteam en Iriszorg om de samenwerking verder te stimuleren.

4. Zorg verschuift van intramuraal naar ambulant en van (sub) regionaal naar lokaal.
Met de invoering van de Wvggz leidt gedwongen behandeling niet altijd tot opname buiten de regio maar is er ook de optie om gedwongen te behandelen vanuit de eigen woonsituatie. Hiermee verschuift niet-lokale intramurale behandeling naar lokale extramurale behandeling.
De decentralisatie van Beschermd Wonen leidt nu al tot een hoger percentage ambulante cliënten. Dit aantal loopt na de doordecentralisatie in 2022 naar verwachting verder op.

Aanvullende toelichting:

Onder geëscaleerde zorg vallen de zware vormen van ondersteuning aan mensen met veelal meervoudige, ernstige psychische en psychosociale problematiek, waaronder verslaving. Het werkveld omvat de Wet verplichte GGZ (Wvggz), de sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag (met onder andere de crisisbeoordelingskamer, de wijkgerichte GGZ en het programma Mental Health First Aid) en diverse voorzieningen:

- Beschermd Wonen.
- Maatschappelijke Opvang.
- Vrouwenopvang.
- Crisisopvang.
- Opvang bij (dreigend) huiselijk geweld.
- Inloop voor mensen met GGZ-problemen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We hebben aandacht besteed aan het herkennen en bespreekbaar maken van onveilige thuissituaties van kinderen en jongeren. Dit hebben we gedaan met onze partners in de stad. We hebben bereikt dat we alert zijn en weten wat we moeten doen. In 2020 dreigde door het thuisonderwijs als gevolg van corona dat jeugdigen buiten beeld zouden raken. Door verschillende

partijen waaronder scholen zelf, leerplicht, sociaal wijkteam, het jongerenwerk en jeugdconsulenten is getracht om het contact met kwetsbare gezinnen en jeugdigen te onderhouden. In voorkomende gevallen is gebruik gemaakt van de noodopvang. Sociale Wijkteams bijvoorbeeld hadden en hebben extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare positie. Dat gold ook voor leerplicht die hierover steeds contact met het onderwijs heeft gehad. Er is zowel pro-actief als reactief (op signalen) gehandeld.

Doelen en prestaties	
De-escalatie en uitstroom naar lichtere vormen van ondersteuning. De zorg voor de jeugdige is doeltreffend van aard, zo kort mogelijk en vindt zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving plaats	
3. De zorg wordt geschoven van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend	
1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.	
2. We zorgen dat bij crisis of spoed hulp snel is geregeld.	

Toelichting prestatie

3. De zorg wordt geschoven van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend
Dit is de belangrijkste doelstelling in de transformatie van het sociaal domein. Er lopen op dit moment al diverse projecten om deze transformatie te realiseren. Het uitvoeringsprogramma bevat een uitgebreide en gestructureerde aanpak voor de transformatie.

Indicatoren:

Indicatoren	**Werkelijk 2019**	**Begroot 2020**	**Werkelijk 2020**	**Meet-instrument**
Aantal jeugdleden bibliotheek	4.370	4.500	4.248	Leden-administratie
Percentage meldingen voor een uitkering dat niet leidt tot een aanvraag	63,8%	50%	60,1%	Jaarrekening WZ 2020
Inzicht in de hoogte van de gemiddelde uitkering in relatie tot het landelijk gemiddelde	€ 14.250	€ 14.250	€ 14.980	Onbekend
Aantal huishoudens, dat bijzondere bijstand ontvangt	432	500	425	GWS
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	792	800	591	GWS
Aantal werkzame personen	13.060	13.245	Geen publicatie	Waarstaatjegemeente.nl (VNG)
Aantal deelnemers Leerhuis	120	120	150	Administratie Leerhuis

Uitstroom naar werk waarvan duurzame uitstroom naar werk	46 niet bekend	60 48	54 48	Jaarrekening WZ 2020
Aantal inwoners, dat via bijzondere bijstand een vergoeding krijgt voor budget-beheer en/of bewindvoering	118	150	136	GWS
Aantal klanten preventieve trajecten	152	390	181	GWS
Aantal klanten curatieve trajecten	28	25	14	GWS

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Bron
Banen per 1.000 inw 15-64jr	603,1	611,7	702,6	Jaarrekening WZ 2020
Jongeren met een delict voor de rechter	1%	1,73 %	1%	Waarstaatjegemeente.nl
Kinderen in uitkeringsgezin	5%	6,12%	5%	Jaarrekening WZ 2020
Netto arbeidsparticipatie	70,2%	68,3%	70,2%	Jaarrekening WZ 2020
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	6	11,7	5,9	Jaarrekening WZ 2020
Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar	7,6%	8,4 %	7,8%	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	0,8%	0,8 %	0,6%	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	Niet bekend	0,3 %	0,25%	CBS
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 1.000 inwoners	35	26	45	Waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren	1%	1,80 %	1%	Jaarrekening WZ 2020
Bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners	33,7	30	43,1	Jaarrekening WZ 2020

Toelichting indicatoren

Jongeren met een delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Kinderen in uitkeringsgezin
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroeps-bevolking.

Jongeren met jeugdbescherming
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO. Voor de WMO gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op het aantal deelnemende gemeenten.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Participatiewet 2015
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Visie sociaal domein
- Ontwikkelagenda sociaal domein
- Beleidsnota Jeugd en Wmo
- Beleidskader "Kansrijk Opgroeien 0-12 jaar"
- Beleidskader "Rondkomen in Culemborg" 2019
- Verordening Wmo/Jeugd 2020
- Beleidsregels Wmo/jeugd 2020
- Collegebesluit Sociaal Wijkteam
- Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2017
- Re-integratieverordening Participatiewet 2017
- Verordening individuele studietoeslag 2015
- Legesverordening
- Afstemmingsverordening
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive
- Verordening tegenprestatie
- Re-integratieverordenning
- Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Culemborg 2017
- Beleidsregels bijzondere bijstand
- Beleidsregels schuldhulpverlening
- Startnotitie beschermd wonen/maatschappelijke opvang
- Projectplan sluitende aanpak psychisch kwetsbare personen 2017/2018
- Regionaal beleidsplan beschermd wonen/maatschappelijke opvang 2017/2020 'samen dichtbij'
- Sluitende aanpak psychisch kwetsbare mensen 2018
- Investeringsplan meedoen naar vermogen ter versterking van maatschappelijke en arbeidsparticipatie 2020, 2021-2022
- Regionaal beleidsplan aanpak laaggeletterdheid 2020-2024
- Regionaal transformatieplan samenwerken aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren 2018 - 2021
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD-Gelderland Zuid
- Zorgaanbieders Jeugd en WMO
- Elk Welzijn
- Santé Partners
- MEE NL
- Bibliotheek Rivierenland

- Indigo - Pro Persona Connect
- Regionale Instelling voor Beschermd Wonen (RIBW)
- UWV
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Samenwerkingsverband Betuws Primair Onderwijs
- Samenwerkingsverband Rivierenland (VO)
- Andere gemeenten en regio
- Huisartsen
- Regio Rivierenland
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers

Verbonden partijen

	Werkzaak Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het jaar 2020 was voor Werkzaak en haar kandidaten een zeer bewogen jaar. In 2019 heeft een evaluatie van Werkzaak geleid tot het instellen van een onderzoek gedurende het jaar 2020, om de onderlinge gemeentelijke verdeelsleutel opnieuw in te richten. Dit onderzoek heet de bestuurlijke agenda en is eind 2020 met een positief resultaat voor de gemeente Culemborg afgerond. Uiteraard heeft ook de corona crisis grote impact op de werknemers en kandidaten van Werkzaak. Werkzaak boekt al enige tijd goede resultaten, maar de prestatie die Werkzaak in 2020 heeft geleverd is subliem te noemen. Als gevolg van de diverse maatregelen in 2020 stonden veel banen op het spel en was de verwachting dat er een toename zou komen op het beroep op bijstand. Een van de steunmaatregelen van het Rijk, de Tozo voor zelfstandig ondernemers, is voor de uitvoering bij Werkzaak belegd. Werkzaak heeft dit volledig in eigen beheer uitgevoerd en heeft hier snel en efficiënt invulling aan gegeven. Hierdoor is het zelfs gelukt om geld over te houden op de uitvoeringskosten. Ook konden de meeste mensen met een detacheringsplaats aan het werk blijven. Er is snel ingezet op omscholing en ingespeeld op de nieuwe verhouding tussen vraag en aanbod. De uitstroom naar werk is daarom onderhevig geweest aan verandering, maar door de inzet van Werkzaak is hier toch veel succes geboekt, ondanks de moeilijke omstandigheden.

Bedragen x € 1.000

Programma Zorgzame stad	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	29.487	29.903	31.142	33.957	-2.815
Baten	-7.580	-8.188	-8.017	-11.232	3.215
Saldo van baten en lasten	**-21.908**	**-21.715**	**-23.125**	**-22.725**	**400**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-21.908**	**-21.715**	**-23.125**	**-22.725**	**400**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Sociale stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Voor ons telt iedereen mee. Onze ambitie was ook in 2020: alle inwoners kunnen meedoen, financieel rondkomen en zijn gezond. Ze voelen zich verbonden met onze stad.

Goede voorzieningen op het gebied van sport en cultuur zijn essentieel. We willen zichtbaar zijn in de buurten en wijken. Als het nodig is verbinden we, helpen we en faciliteren we.

We zetten ons in voor alle inwoners. Dit willen we met zeggenschap van de buurtbewoners bereiken. Een sociale stad creëren we niet alleen, maar met onze inwoners, vrijwilligers, (sociale) ondernemers en andere partners. Op deze manier leveren we samen een bijdrage op maat aan een veiliger en socialer Culemborg. Of het nu gaat om ouderen die veilig de straat opgaan, jeugdigen die kansrijk opgroeien of het creëren van veilige buurten.

Via de transformatieagenda werkten we aan het versterken van preventie en vroegsignalering. We gebruiken daarbij het kwaliteitskompas als instrument waarbij gestuurd wordt op resultaten (outcome) en een continue proces van leren en verbeteren.

Als gevolg van de coronacrisis ontstonden gedurende het jaar verschillende initiatieven om kwetsbare burgers te ondersteunen. De sociale cohesie van Culemborg is sterk gebleken. Zowel organisaties als betrokken inwoners hebben deze initiatieven geïnitieerd. De gemeente heeft daarin een ondersteunende en faciliterende rol gespeeld.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Sociale stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar onderwijs	Sascha Baggerman
4.2	Onderwijshuisvesting	Collin Stolwijk
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Sascha Baggerman
5.1	Sportbeleid en activering	Collin Stolwijk
5.2	Sportaccommodaties	Collin Stolwijk
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Joost Reus
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	College
7.1	Volksgezondheid	Sascha Baggerman

Doelen en prestaties taakvelden Sociale stad

4.1 Openbaar onderwijs

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting. Dat is in Culemborg het geval. Prognoses geven de gemeente inzicht voor meerdere jaren en kunnen in combinatie met de informatie over de huisvesting zelf (leeftijd, staat van onderhoud gebouwen, etc.) richting geven aan de investeringen die moeten worden gepleegd om de onderwijshuisvesting op peil te houden. Daar komt voor de komende jaren de duurzaamheidsopgave bij.
Bij openbaar onderwijs heeft de gemeente ook de taak om te kijken naar de continuïteit. Is er voldoende openbaar primair onderwijs (tenminste één school) en dit kan blijven voortbestaan.

Doelen en prestaties	
Inwoners hebben de mogelijkheid om voor hun kinderen openbaar onderwijs te kiezen.	
1. We zorgen dat er voldoende en kwalitatief goede plaats is op openbare scholen.	

Toelichting prestatie

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bijna alle scholen beschikken over goede huisvesting. De huisvesting van één school, het Koningin Wilhelmina College, wordt nu nader bekeken. De school heeft enige overcapaciteit en een deel van de huisvesting is verouderd en duur in exploitatie en energie. Hier wordt - mede in het kader van de verduurzaming - onderzocht hoe de school in de toekomst kan worden gemoderniseerd. Er loopt ook onderzoek naar verduurzaming van scholen in het basisonderwijs. In 2020 hebben we onderzoek gedaan naar verbetering van de klimaatbeheersing en verduurzaming van de Brede School West.

Doelen en prestaties	
Kinderen uit Culemborg en de regio krijgen onderwijs in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen. Voor basisonderwijs zo dicht mogelijk in eigen leefomgeving. Met toegang tot welzijn / het sociale domein	
1. We bekostigen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen.	
2. We volgen de trends van leerlingenaantallen en spelen in op de gevolgen van deze trends om onze schoolgebouwen zo optimaal mogelijk in te zetten voor het Culemborgs onderwijs.	

Onze schoolgebouwen zijn duurzamer. De gemeente en scholen vervullen daarmee ook een voorbeeldfunctie.

2. Ook werken we samen met KWC aan de verduurzaming van haar schoolgebouwen, waarbij we rekening houden met de daling in het leerlingenaantal.	
1. We voeren een pilot uit met 4 scholen voor het basisonderwijs om duurzaamheidsmaatregelen in/aan het gebouw aan te brengen. Daarbij onderzoeken we de best passende maatregelen voor het gebouw en de mogelijkheden voor financiering in het complex	

Toelichting prestatie

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De brede school is inmiddels al 10 jaar lang actief en succesvol. Er wordt gewerkt aan een verdieping door middel van de Talentacademie. Door corona hebben niet alle activiteiten in dit kader plaats kunnen vinden of zijn uitgesteld. De aanjager Onderwijs Arbeidsmarkt is volop aan het werk en heeft volop contacten tussen partijen gelegd en activiteiten geïnitieerd en georganiseerd. Het initiatief is geborgd met de oprichting van een stichting. Ook zijn voor 2021 aanvullende financiële middelen geregeld via fondsen. Passend onderwijs blijft voortdurend op de agenda, projecten als dyslexiezorg zijn succesvol en worden ingebed in de zorg- en ondersteuningsstructuren. Het versterken van de relatie zorg - onderwijs is blijvend onderwerp van gesprek en uitvoering met relevante partijen.

Doelen en prestaties	
Kinderen, jongeren en volwassenen ontdekken hun talenten en ontwikkelen hun mogelijkheden. Zij zijn zelfredzaam en vinden een (duurzame) plek op de arbeidsmarkt.	
1. We zorgen er voor dat jonge kinderen met een (risico op) leerachterstand de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van een verrijkte leeromgeving.	
2. We stimuleren ouders van kinderen met een (risico op) leerachterstand om te werken aan hun basisvaardigheden vanuit de overtuiging dat taalverrijking op de (voor)school vele malen effectiever is als het ook thuis wordt ondersteund.	
3. Schoolgaande kinderen en jongeren kunnen – zowel binnen als buiten reguliere schooltijden - via het gevarieerde activiteitenaanbod van de Brede School hun talenten ontdekken en ontwikkelen.	
4. Volwassenen en ouderen met weinig basisvaardigheden verleiden we om zich - bijvoorbeeld via het Leerhuis - verder te ontwikkelen.	

Toelichting prestatie

5.1 Sportbeleid en activering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel 'Sportbeleid en activering' binnen het deelprogramma 'de sociale stad' is met name gericht op het versterken van de verbinding tussen sport en gezondheid. Dit betekent dat de programmering en de budgetten in de afgelopen jaren in toenemende mate aan elkaar verbonden zijn. De 'Gezond In De Stad' middelen en de sportstimuleringsmiddelen zijn in 2016-2019 ingezet om het programma 'Culemborg Gezond en In Beweging' te faciliteren. In 2020 hebben sportverenigingen en overige beweegaanbieders een lokaal sportakkoord gesloten. In 2021 wordt ingezet op het versterken van dit lokale sportakkoord met een lokaal preventieakkoord/preventieprogramma. Het bevorderen van een gezonde leefstijl (en daarmee een vermindering van de ziektelast van mensen) is een centraal thema.

Doelen en prestaties	
Inwoners (jong en oud) bewegen met plezier	
1. Ondersteunen van het project ‘Samen leren voor gezond gewicht rivierenland’ waarin maatschappelijke partners samenwerken aan een gezamenlijke ondersteuning van een kind met overgewicht en het gezin waarin het opgroeit.	
2. Faciliteren van de ‘Brede School Culemborg’ waarin trainers van sportverenigingen, leerkrachten op scholen, docenten cultuur en NME, jeugdwerkers samenwerken aan de (talent)ontwikkeling van een kind, tijdens en na schooltijd.	
3. Ondersteunen van basisscholen (in het programma gezonde school) gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl van leerlingen.	
4. Stimuleren van inwoners en maatschappelijk partners (zorg, welzijn, sport) om ‘slimme’ verbindingen aan te gaan met het oog op blijvende gezondheidswinst en beweegwinst bij (kwetsbare) groepen Culemborgers.	
5. Inrichten van een preventiecoalitie waarin meerdere kernpartners vanuit positieve gezondheid, de basis leggen voor de wenselijke slimme verbindingen tussen het medische en sociale domein.	

Toelichting prestatie

5. Inrichten van een preventiecoalitie waarin meerdere kernpartners vanuit positieve gezondheid, de basis leggen voor de wenselijke slimme verbindingen tussen het medische en sociale domein.
Eind maart 2021 zijn maatschappelijke organisaties uit zorg en welzijn uitgenodigd voor een startbijeenkomst om tezamen een preventiecoalitie op te richten op weg naar een preventieakkoord en een preventieprogramma. Meerdere organisaties onderschrijven het belang van gezondheidspreventie en tekenen naar verwachting eind juni 2021 een meerjarig preventieakkoord Culemborg.

5.2 Sportaccommodaties

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 zijn twee kunstgrasvelden vervangen op het complex Parijsch. Dit is onderdeel van een renovatie- en vervangingsopgave voor de buitensportverenigingen.

In 2020 hebben we samen met de verenigingen geïnvesteerd in ledverlichting op de buitensportaccommodaties. Hierbij hebben de verenigingen en gemeente gebruik kunnen maken van de landelijke BOSA-subsidieregeling. In 2020 heeft de administratieve afwikkeling plaatsgevonden waarna het eigendom van de lichtinstallaties weer ligt bij de gemeente. Voor één complex zal de afwikkeling in 2021 plaatsvinden.

De terugkeer van SMVC Fair Play als vereniging heeft ervoor gezorgd dat in 2020 invulling gegeven moest worden aan het medegebruik van sportvelden. De regels die zijn opgesteld om te komen tot het toewijzen van gebruiksuren wordt in het eerste kwartaal van 2021 geëvalueerd. De uitkomsten hiervan kunnen zorgen voor een aanpassing van de regels voor het seizoen 2021-2022.

Voor zwembad De Waterlinie was 2020 het eerste jaar dat volledig onder het nieuwe contractuele regime heeft plaatsgevonden.

In 2020 heeft corona impact gehad op onze gemeentelijke accommodaties. We hebben onze accommodaties aangedragen voor compensatieregelingen voor gederfde huurinkomsten. De financiële afwikkeling hiervan vindt in 2021 plaats.

Doelen en prestaties	
Inwoners kunnen gebruik maken van kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen.	
1. We dragen zorg voor een breed toegankelijke zwembadvoorziening.	
2. We zorgen voor een optimaal onderhouden en (laten) exploiteren van buitensport- en binnensportaccommodaties in Culemborg.	
3. We faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven van sportverenigingen.	
4. We vervangen twee kunstgrasvelden op sportpark Parijsch. Meerdere buitensportvoorzieningen zijn in de komende jaren economisch/functioneel afgeschreven en vragen om vervangings(investeringen).	
5. We stellen toewijzingsregels op voor het gebruik van een sportveld/kleedkamer door sportverenigingen en derden, op basis van het geldende tarievenbesluit.	
6. We volgen actief de productontwikkeling van kunstgrasmatten zonder infillmateriaal (zogenaamde non-infill-velden).	

Toelichting prestatie

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 hebben we in samenspraak met het culturele veld gewerkt aan de realisatie van de cultuurvisie. De kaders zijn vastgesteld. Daarnaast had de coronacrisis een grote impact op de cultuursector. Tijdens de verschillende lockdownperiodes moesten culturele instellingen hun deuren

sluiten. Evenementen konden geen doorgang vinden. De lessen binnen KEC werden zoveel mogelijk vanuit huis gegeven tijdens de lockdownperiodes. We hebben de culturele sector financieel ondersteund waar nodig en hebben coulance toegepast op het gebied van verstrekte subsidies. Het niet gebruikte budget van het Cultuurfonds in verband met minder aanvragen is ingezet als noodfonds om de culturele infrastructuur overeind te houden.

Doelen en prestaties	
Inwoners maken van jongs af aan kennis met kunst en cultuur en ontdekken en ontwikkelen hun talenten. Daarnaast willen we ruimte bieden aan culturele initiatieven.	
1. We stellen in 2020 een cultuurvisie vast, waarbij we de randvoorwaarden voor een sterke cultuursector willen versterken en een gevarieerd cultuuraanbod willen vormgeven.	
2. We stimuleren jongeren om hun creatieve talenten te ontwikkelen en zo een bijdrage te leveren aan de samenleving.	
3. Binnen het sociaal domein zetten we kunst en cultuur in als middel om basisvaardigheden van kwetsbare inwoners te versterken.	
4. We zetten de samenwerking met het Cultuurfonds Culemborg en Kunst Educatie Culemborg (KEC) voort	

Toelichting prestatie

2. We stimuleren jongeren om hun creatieve talenten te ontwikkelen en zo een bijdrage te leveren aan de samenleving.
Dit punt wordt verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda van de cultuurvisie

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Wijkgericht werken is een aanpak die zich richt op het verbeteren van de leefbaarheid in de wijk. Door meer samenhang, samenwerking en afstemming tussen professionals en bewoners tot stand te brengen, verandert ook de relatie tussen burgers en overheid. Bij deze aanpak staan de bewoners in de wijk centraal en werken de gemeente, maatschappelijke partners en de bewoners samen aan de verbetering van de woon- en leefomgeving. De wijkmanagers werken aan een notitie om de koers voor de komende jaren te bepalen en het wijkgericht werken beter te positioneren. In Culemborg werken we naast de sociale wijkteams, ook met leefbaarheid wijkteams. Deze wijkteams hebben als doel om de leefbaarheid in de wijken te versterken. Zowel in Oost als in West is het wijkteam vertegenwoordigd door gemeente, politie, Kleurrijk Wonen en Elk Welzijn. Ook is er een vertegenwoordiging vanuit het sociale wijkteam. We werken nauw met elkaar samen. Eens per maand is er een fysiek overleg, maar daarbuiten weten we elkaar ook snel te vinden via mail, telefoon en app. Het wijkteam houdt goed in de gaten wat er speelt in de wijken, ondersteunt initiatieven en organiseert met regelmaat eigen leefbaarheidsacties. In 2020 zijn de wijkrondes gewoon doorgegaan en zijn er ondanks corona weer opruimacties en geveltuinenacties gehouden.

Het Buurtpanel heeft het afgelopen jaar ook weer vele initiatieven ondersteund. In 2020 heeft het Buurtpanel Culemborg 30 aanvragen gehad. Dit aantal was lager dan in voorgaande jaren en heeft te maken met Covid-19. Met name de aanvragen voor een straat-BBQ waren lager.

Buurt Bestuurt is een instrument dat ingezet wordt om burgers te betrekken bij de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. Deze methodiek is het afgelopen jaar ingezet op de Veerweg in verband met de verkeersveiligheid en in Achter de Poort in het kader van de pilot.

Om de leefbaarheid te meten wordt elke twee jaar een leefbaarheidsmeting onder de bewoners van Culemborg gehouden via de gemeentelijke beleidsmonitor. De meting is begin 2020 uitgevoerd en de resultaten zijn zowel intern als met onze partners geëvalueerd en als input gebruikt voor de ontwikkeling en uitvoering van beleid. De wijkteams hebben de resultaten gebruikt om een jaarkalender te ontwikkelen en de acties in de verschillende buurten/ wijken te bepalen. Voor een effectieve sturing is het meten van de beleving noodzakelijk. Met een gemeente beleidsmonitor wordt de beleving van onze bewoners op het gebied van leefbaarheid gemeten. Het gaat dan vooral om de subjectieve cijfers, wat ervaart de burger, en minder om de 'harde' cijfers.

In 2020 zijn er in verband met corona minder fysieke bijeenkomsten met inwoners geweest om te participeren bij projecten/ beleidsontwikkeling. Wel zijn er online bijeenkomsten georganiseerd zodat er toch input gegeven kon worden. Het beeld is dat niet heel veel trajecten zijn stilgevallen al hebben enkele wel vertraging opgelopen. Met name voor jongeren is in samenwerking met ElkWelzijn en de Brede School ingezet op tal van activiteiten tijdens de schoolvakanties. De Werkgroep Participatie heeft 43 (waarvan 30 corona gerelateerde) aanvragen die bij het Initiatievenloket binnenkwamen beoordeeld. Dat zijn bijna 1,5 keer zoveel aanvragen. Voor de corona-gerelateerde aanvragen is extra geld vrijgemaakt en via de provincie aangevraagd. Het Initiatievenfeest is in verband met corona uitgesteld naar april 2021. Er is naar aanleiding van de bijeenkomst met de raad op 28 september een zestal concrete acties tot aan de verkiezingen van 2022 benoemd.

1. We ontwikkelen een digitaal platform voor inwonersparticipatie, 2. We bevorderen onze eigen deskundigheid en maken daarvoor een quick scan van onze lokale democratie, 3. We geven de kwaliteit van de lokale nieuwsvoorziening een impuls, 4. We ontwikkelen een nieuwe participatieverordening, 5. We maken een gemeentelijke toolbox voor participatie, 6. We gaan hier concreet mee aan de slag bij het maken van de nieuwe Omgevingsvisie. De voorbereidingen van Participatie onder de Omgevingswet zijn (invoering 2022) in 2020 gestart. In april 2020 werd CitizenLab geselecteerd uit drie verschillende online burgerparticipatieplatforms. Ook werd een regionale leerkring participatie opgericht waar onder andere het Uitdaagrecht (voorheen Right to Challenge) behandeld wordt dat per 2022 in de Gemeentewet wordt opgenomen.

Doelen en prestaties	
Inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en bij hun omgeving. Ze doen mee en helpen elkaar. Inwoners voelen zich gestimuleerd om initiatieven te nemen. Ze delen hun talenten en expertise.	
1. Er is een groot, dynamisch netwerk van vrijwilligers, bewonersinitiatieven en maatschappelijke partners op het terrein van leefbaarheid, groenbeheer, duurzaamheid en meedoen. Daarnaast zetten we welzijnswerk in en zoeken we inwoners actief op om hu	
2. We evalueren wijkgericht werken.	

Statushouders voelen zich welkom. Ze hebben volop mogelijkheden om zich te ontwikkelen en mee te doen.	
1. Ter voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering, zorgen we voor meer samenhang tussen bestaande initiatieven.	

Culemborg is sociaal gezien een fijne plek om te wonen.	
1. We stimuleren verenigingen en clubs om oog te hebben voor kwetsbare burgers. Dit doen we door onderwerpen als armoede, laaggeletterdheid en kansongelijkheid te bespreken in onze reguliere contacten.	

De Culemborgse samenleving is opdrachtgever van beleid en de bewoners zijn onze partners.	
1. We experimenteren met E-participatie, Participatief begroten en de Consensusconferentie en maken een Toolbox met werkvormen en instrumenten ter ondersteuning van de procesinrichting van burgerparticipatie/overheidsparticipatie.	
2. We zorgen dat burgerparticipatie een belangrijke plek krijgt bij het implementeren van de Omgevingswet en implementeren burgerparticipatie/ overheidsparticipatie in andere werkprocessen. Met gebruik van buurt/burgerparticipatieplatforms/app.	
3. We versterken de zichtbaarheid en het netwerk van initiatiefnemers/initiatieven, fondsen en andere financieringsmogelijkheden.	

Toelichting prestatie

1. Ter voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering, zorgen we voor meer samenhang tussen bestaande initiatieven.
De inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering is uitgesteld naar 1 juli 2021.

1. We experimenteren met E-participatie, Participatief begroten en de Consensusconferentie en maken een Toolbox met werkvormen en instrumenten ter ondersteuning van de procesinrichting van burgerparticipatie/overheidsparticipatie.
Bij de bezuinigingen zijn e-participatie en participatief begroten ingezet.

7.1 Volksgezondheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel Volksgezondheid binnen het programma sociale stad heeft mede vorm gekregen in verbinding met het onderdeel 'sportbeleid en activering'. In aanvulling daarop wordt de inzet van twee gezondheidsmakelaars (jeugd en volwassenen) van de GGD gefaciliteerd voor het verbinden van lokale partijen, die gezamenlijk interventies uitvoeren gericht op gezonde leefstijl, voorkomen van overgewicht, valpreventie, langer thuis wonen. Het centrale thema is preventie en het faciliteren van effectieve interventies, ook op het gebied van verslavingszorg en, geestelijke gezondheidszorg.

Doelen en prestaties	
Kinderen, jongeren en volwassenen hebben (kennis van) een gezonde levensstijl	
1. We stimuleren dat kinderen en jongeren zich bewegen in een gezonder(e) schoolomgeving, waaronder gezondere kantines, gezonde schoolpleinen en meer beweegactiviteiten als onderdeel van het lesprogramma.	
2. We bieden laagdrempelige ontmoetingsplekken waar ouders hun opvoedvaardigheden	

versterken.	
3. We zorgen dat ouderen langer - in gezondheid - thuis kunnen wonen door (leefstijl)interventies zoals valpreventie.	
4. Volwassenen met overgewicht kunnen gebruik maken van een leefstijlcoach voor het verbeteren van hun gezondheid.	

Professionals hebben aandacht voor vroegsignalering	
1. We stimuleren professionals in de jeugdgezondheidszorg aandacht te hebben voor armoede i.v.m. de invloed van armoede op de gezondheid.	

Toelichting prestatie

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Meetinstrument
Aantal gestarte trajecten geletterdheid	32	50	15	Administratie ROC
Aantal afgeronde trajecten geletterdheid	29	45	7	Administratie ROC
Aantal aanvragen subsidies stadscampagne 'Culemborg gezond en in beweging'	9	0	0	
Aantal deelnemers (na-schools) Brede School Culemborg uit aandachtswijken	230	300	153	Administratie Brede School Culemborg
Totaal aantal deelnemers Brede School Culemborg binnenschools	2.300	Niet begroot	2.563	Administratie Brede School Culemborg
Totaal aantal deelnemers Brede School Culemborg naschools	2.547	1.150	1.664	Administratie Brede School Culemborg
Aantal kinderen dat o.b.v. deelname aan 'brede school programmering' lid wordt van een sportvereniging/ vereniging amateuristische kunstbeoefening	83	85	41	Sport-verenigingen bevragen kinderen die zich aanmelden m.b.t. deze indicator.
Aantal aanvragen voor cultuur bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	30	30	19	Administratie JFSC
Aantal aanvragen voor sport bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	211	160	177	Administratie JFSC

Toelichting indicatoren

Het aantal kinderen uit aandachtswijken is in het overzicht afgenomen omdat de Daltonschool is opgeheven. Deze kinderen zijn terecht gekomen op scholen in andere wijken. Daarmee zijn ze niet meer direct traceerbaar. De Daltonschool nam een speciale plaats in omdat de Talentacademie hier naast de brede school actief was. De Talentacademie is een verdieping van het brede school concept, juist op de scholen in de aandachtswijken.

De stadscampagne 'Culemborg Gezond en in Beweging' had een looptijd van 2016-2019 en is dus afgerond. De begrote indicatoren is derhalve op 0 aanvragen gezet.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Bron
Absoluut verzuim *per 1.000 leerlingen*	0.65	4,75	2.4	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs
Relatief verzuim *per 1.000 leerlingen*	15	21,36	11	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs
Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie	1,89%	1,04	1.5	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
Niet-sporters	geen publicatie	44%	geen publicatie	Gezondheidsmonitor

Toelichting indicatoren:

Absoluut verzuim
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar. Door wisseling van school (basisschool naar voortgezet onderwijs of voortgezet onderwijs naar MBO/ROC) en ook bij verhuizing van de jongere, worden de inschrijvingen niet tijdig door de scholen doorgegeven aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), waar alle leerplichtigen staan geregistreerd. Dit heeft gevolg voor de cijfers bij de indicator absoluut verzuim . Dit cijfer is licht gestegen, feitelijk gaat het om 11 jongeren, die na aanschrijving ouders en scholen alsnog ingeschreven zijn. Het begrote cijfer wijkt af van het werkelijke cijfer en ook hiervoor geldt dat net als voor het begrote relatief verzuim niet echt een verklaring voor worden gegeven. De werkelijke cijfers zijn positief.

Relatief verzuim
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners in de leeftijd 5-18 jaar.

Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie (VSV)
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie (mbo 2 niveau-, havo- of vwo diploma), het onderwijs verlaat.
Voor 2019-2020 is er een lichte daling van het aantal VSV, een eenduidige verklaring voor de lichte daling van het aantal VSV in 2020 is niet te geven. Vooralsnog is er geen sprake van een trend. Ten opzichte van de vergelijkbare gemeenten wijkt het percentage van onze gemeente niet af. Landelijk feitelijk geen afwijking. Landelijke cijfers 1, 72% en regionaal 1,40%

Niet-sporters
Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet. De gezondheidsmonitor meet deze indicator en komt eens per vier jaar uit: in 2012, 2016 en helaas niet 2020 (vanwege corona).

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Beleidsregels algemene en bijzondere bijstand, participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ2004
- Rijksregeling 'brede regeling combinatiefuncties'
- Fiscale regeling 'verruiming BTW-vrijstelling sport'
- Beleidsregels 'stadscampagne Culemborg gezond en in beweging'
- Meerjarenstrategie 2016-2019 GGD Gelderland-Zuid
- Wet Publieke Gezondheid
- Ontwikkelagenda Sociaal Domein
- Wet Kinderopvang
- Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang 2018
- Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Cultuurvisie Culemborg - Cultuur voor iedereen

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD-Gelderland Zuid
- Elk Welzijn
- Bibliotheek Rivierenland
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Andere gemeenten en regio
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers
- Sportverenigingen
- Stichting Zwembad Culemborg
- Stichting Turnen
- VluchtelingenWerk Oost Nederland

Verbonden partijen

	GGD Gelderland-Zuid
Belangrijkste ontwikkelingen:	Met de transities hebben de gemeenten meer mogelijkheden om op gemeentelijk niveau de samenhang met de gezondheidszorg te realiseren. De GGD heeft zijn organisatie aangepast aan de transitie. Daarnaast voert de GGD taken uit die in het kader van nieuwe taken van gemeenten bij de GGD zijn belegd: Veilig Thuis, Toezicht WMO en Toeleiding Beschermd Wonen. Doorontwikkeling GGD: de GGD voert het brede takenpakket dat zij voor de gemeenten uitvoert, zo goed mogelijk in verbinding met de andere sectoren, om de maatschappelijke uitkomsten te kunnen vergroten. GGD Gelderland- Zuid zet in om bij te dragen aan een meer integrale aanpak vanuit het perspectief van de school, wijken en lokale netwerken, eerstelijnszorg en veiligheid. Ambities voor de komende jaren (Meerjarenstrategie 2020-2023): 2 leidende principes (aansluiten bij de gemeente en netwerk aanpak); - Informatie-gestuurd werken; - Verbinden collectieve en persoonsgerichte zorg - Partner zijn op het gebied van een gezonde jeugd. - Het organiseren van preventie in het sociaal domein. - Samenwerken aan sociale veiligheid. - Bijdrage leveren aan een veilige en gezonde leefomgeving. - Inzet op specifieke kwetsbare groepen. Veel aandacht van de GGD is in 2020 uiteraard uitgegaan naar alle werkzaamheden rondom corona.

	Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.

Bedragen x € 1.000

Programma Sociale stad	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	11.970	10.813	12.222	12.405	-183
Baten	-1.640	-1.020	-992	-1.696	704
Saldo van baten en lasten	**-10.330**	**-9.793**	**-11.230**	**-10.708**	**521**
Stortingen in reserves	32	45	45	30	15
Onttrekkingen aan reserves	2.914	896	1.208	507	-701
Sociale stad	**-7.448**	**-8.942**	**-10.067**	**-10.232**	**-165**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Groene stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Culemborg wil in 2040 energieneutraal zijn. Dat wil zeggen dat we evenveel energie opwekken op eigen grondgebied als dat we gebruiken. Dat vraagt samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties. Verduurzaming moet financieel haalbaar zijn voor iedereen en niet leiden tot ongelijkheid. Datzelfde geldt voor zuinig gebruik van grondstoffen door steeds meer circulair te gaan denken.

Ook wil Culemborg voorbereid zijn op de gevolgen van de klimaatverandering, zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Groen in de stad is daarbij heel belangrijk, ook vanwege de positieve effecten op biodiversiteit, spelen en de gezondheid van onze inwoners.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Groene stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.7	Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	Joost Reus
7.2	Riolering	Joost Reus
7.3	Afval	Joost Reus
7.4	Milieubeheer	Joost Reus

Doelen en prestaties taakvelden Groene stad

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In het watertakenplan staan maatregelen om het stedelijk en landelijk gebied bestendiger te maken tegen klimaatverandering (klimaatadaptatie). Afgelopen jaar zijn hiervoor regionale stresstesten uitgevoerd.

In aanleg, beheer en onderhoud is gewerkt aan het in stand houden en verbeteren van het gemeentelijk groennetwerk zodat het bijdraagt aan een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving. In 2020 is het Groenbeleidsplan vastgesteld waarmee een visie en toetsingskader voor de verbetering van het groen in Culemborg is vastgelegd. Ook is, als uitwerking op het Groenbeleidsplan, een biodiversiteitsplan ontwikkeld. Dit biodiversiteitsplan koppelt de doelstellingen aan concrete initiatieven en projecten.

In 2020 is het nieuwe speelruimtebeleidsplan "spelen met speelruimte"2020-2030 vastgesteld. Dit biedt voor de komende jaren kaders voor de werk en denkwijze rondom spelen in de openbare ruimte.

Bij de ontwikkeling van Parijsch Zuid is gewerkt aan het behouden en uitbreiden van een aantrekkelijke, duurzame en veilige groene buitenruimte. Daarin zijn speelruimteplekken aangelegd waarin kinderen en jongeren voldoende kunnen bewegen en hun sociale en motorische ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Er is gewerkt aan het gezond en veerkrachtig houden van het stedelijk watersysteem. In 2020 zijn diverse watergangen gebaggerd in samenwerking met het Waterschap Rivierenland.

Met klompenpaden is het buitengebied meer toegankelijk gemaakt voor bewoners en bezoekers.

In het beheer van sloten, bermen en terreinen is gezorgd voor meer biodiversiteit, samen met inwoners, natuurorganisaties, de agrarische sector en het waterschap. Voor het beheer worden beheerkaarten gebruikt waarin rekening gehouden wordt met de flora en fauna.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is groen en landschap integraal opgenomen. Ontwikkelingen zijn ingepast in het cultuurlandschap en in de stedelijke groenstructuur. Daarmee dragen we bij aan het behoud en versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

Doelen en prestaties	
Een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving met voldoende ruimte voor groen en spelen waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. We besteden in ieder project aandacht of en hoe groen bijdraagt aan de identiteit van de stad, wijk of plek, aan de leefbaarheid, aan meer biodiversiteit en/of klimaatbestendigheid.	
2. We stellen een gedragen groenvisie met aandacht voor biodiversiteit vast	
3. We werken aan een toegankelijk buitengebied	
4. Ons groen/beheer is van goede kwaliteit met aandacht voor biodiversiteit.	
5. We bieden uitdagende en veilige speeltoestellen met aandacht voor natuurlijk spelen, die voldoen aan het Attractiebesluit	
6. We stellen een speelruimteplan vast	
7. We zorgen voor meer groen in de binnenstad	

Toelichting prestatie

7.2 Riolering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Een functioneel afvalwatersysteem en een doelmatige inzameling van hemelwater en het beperken van structurele grondwateroverlast. Dit jaar 2021 volgt de evaluatie van het Gemeentelijk rioleringsplan (vGRP, opgesteld in 2019).

Doelen en prestaties	
Een gezond en veerkrachtig stedelijk watersysteem waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. We brengen de risico's van de klimaatveranderingen voor Culemborg in beeld. Deze zijn inzichtelijk voor de inwoners.	
2. We houden het oppervlaktewater op goede kwaliteit.	
3. We bieden een goed werkend, beheerd en onderhouden rioolstelsel/watersysteem.	
4. We zamelen en verwerken hemelwater doelmatig en voorkomen structurele (grond)wateroverlast	
5. We houden het water langer vast in de zomer om droogte te verminderen.	

Toelichting prestatie

7.3 Afval

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Met periodieke reiniging en de diverse zwerfafvalprojecten in samenwerking met bewoners, bedrijven en andere organisaties behouden we een schone stad.

Ondanks corona zijn er toch diverse zwerfafvalprojecten uitgevoerd. Zo is de jaarlijkse KeepItCleanDay georganiseerd, die heeft geleid tot leuke zeedieren van afval op de rotonde Zanddam. Verder is o.a. veel aandacht besteed aan zwerfafval in de uiterwaarden besteed (o.a. met een kort filmpje). Ook zijn gastlessen georganiseerd en is er een 'zwerfafvaltoolbox' gemaakt voor de VBMO.

Met onder andere het omgekeerd inzamelen, voorlichting en handhaving wordt de hoeveelheid restafval naar beneden gebracht.

Doelen en prestaties	
Een schone stad behouden samen met de bewoners, bedrijven en partners waarbij ingezet wordt op een circulaire economie.	
1. We zorgen voor een schone leefomgeving.	
2. We dragen bij aan bewustwording, met name bij de jeugd, over de gevolgen van zwerfafval.	
3. We beperken hondenpoep op verharding en in het groen.	

De hoeveelheid te verbranden restafval terugbrengen naar 75 kg per inwoner per jaar in 2020	
1. We faciliteren inwoners bij de doelstelling om het restafval te verminderen.	
2. Afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad in 2019, zetten we een inzamelstructuur voor incontinentiemateriaal en luiers op.	

Toelichting prestatie

2. Afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad in 2019, zetten we een inzamelstructuur voor incontinentiemateriaal en luiers op.
Omdat er nog geen verwerkingsmogelijkheden waren is dit niet gerealiseerd.
Er ligt nu in 2021 een voorstel bij de gemeenteraad om vanaf 1 januari 2022 luiers en incontinentiemateriaal apart te gaan inzamelen en verwerken.

7.4 Milieubeheer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden werken we aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg. Ons streven daarbij is om de huidige fysieke milieukwaliteit in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren en daarnaast de duurzame ontwikkeling van Culemborg te stimuleren. Belangrijke doelen daarbij zijn het versnellen van de energietransitie (werken aan het realiseren van een energieneutraal Culemborg in 2040), het sluiten van kringlopen door de circulaire economie vorm te geven en de mobiliteit in Culemborg te verduurzamen. Daarbij bevorderen we het milieubewuste gedrag van onze inwoners door Natuur- en Milieueducatie in te zetten als verbindend instrument bij de uitvoering van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke initiatieven.

In 2020 is via een aantal sporen gewerkt aan de hiervoor beschreven doelen:

- In samenwerking met inwoners van Voorkoop is onder de vlag van het project Warmtekeuze Culemborg, tot de uitbraak van het coronavirus (maart 2020) via een intensief participatietraject verkend op welke wijze de toekomst zonder aardgas kan worden vormgegeven. Vanwege de coronacrisis is dit traject niet afgerond.
- In 2020 is ook een intensief participatietraject doorlopen rondom het initiatief Windwinning Culemborg (het initiatief om te komen tot een mogelijk tweede windpark in het buitengebied van Culemborg). Aan de gebiedstafel die is ingericht nemen alle stakeholders deel die belangen hebben bij het zoekgebied en bij het initiatief. In de gebiedstafel is getracht om alle belangen van de stakeholders in beeld te brengen en waar mogelijk consensus te bereiken over de vormgeving van het initiatief. In het vierde kwartaal van 2020 is het voorontwerpbestemmingsplan voor het tweede windpark vastgesteld en ter visie gelegd. Het proces Windwinning loopt door in 2021.
- In 2020 is in regionaal verband gewerkt aan het opstellen van de regionale energiestrategie (RES) 1.0. In de RES wordt invulling gegeven aan de verplichtingen uit het nationale klimaatakkoord om onder meer te onderzoeken op welke wijze met behulp van wind en zon het aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit in Rivierenland kan worden vergroot.
- Via onder meer Vrijstad Energie is de wijkaanpak gecontinueerd, waarin inwoners worden gestimuleerd om de eigen woning energiezuiniger te maken.
- Inwoners van Culemborg maken goed gebruik van de door de gemeente beschikbaar gestelde budgetten voor duurzaamheidsleningen. In 2020 zijn 44 leningen verstrekt waarmee onder meer ca. 500 zonnepanelen bij particuliere woningeigenaren zijn gerealiseerd.

Doelen en prestaties	
Behoud en versterking van de fysieke leefomgevingskwaliteit.	
1. Integrale advisering over diverse milieuthema's in het kader van beleidsvoorbereiding, bestemmingsplanprocedures en Omgevingsvergunningen.	

Energietransitie	
1. Het uitvoeren van de communicatiestrategie 'Energiek Culemborg' (gestart najaar 2018) waardoor structureel en veelvuldig over duurzaamheid wordt gecommuniceerd via verschillende kanalen.	
2. Het uitvoeren en verder uitbouwen van de Green Deal Duurzaam Culemborg door meer inwoners en partijen in de stad te verleiden en te motiveren een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg.	
3. Samen met gebruikers van panden en lokale energiecorporatie een voorstel uit te werken om de verduurzamingsopgave van gemeentelijke gebouwen (onder meer scholen, sportaccommodaties) te versnellen.	
4. Jaarlijks te rapporteren over en in samenspraak met raad en Culemborgse samenleving voorstellen te doen voor bruikbare duurzame energie-initiatieven in Culemborg of uit den lande in het kader van de energietransitie.	
5. Bij elk (energie)project in de energietransitie voorstellen op te nemen hoe kansen voor lokale werkgelegenheid kunnen worden benut.	
6. Voor de raad een instrumentarium te ontwikkelen om controle te houden op het voorkomen van energiearmoede bij de energietransitie.	
7. Bij de energietransitie ook de mogelijkheden van waterstof als energiedrager in combinatie met lokale wind- en zonne-energie te onderzoeken.	
8. Met de werkorganisatie van de gemeente in kaart brengen wat voor de toekomstige duurzaamheidsambities aan extra capaciteit nodig is en op basis daarvan voorstellen te doen over eventuele aanvullende formatie.	
9. Met voorstellen te komen over de rol en meerwaarde van biomassa binnen de energietransitie en welke randvoorwaarden we moeten stellen aan biomassa als duurzaam alternatief.	
10. Per buurt met inwoners te verkennen hoe de transitie naar een aardgasvrije toekomst eruit kan zien en op basis daarvan met een voorstel komen voor het aardgasvrij maken van woningen.Doel is om uiteindelijk in 2021 te komen tot een warmtevisie	
11. Voor de raad inzichtelijk maken op welke manier de ondersteuning naar aardgasvrij voor inwoners het beste kan worden ingevuld. Daarbij zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners opgezadeld worden met voor hen onvoordelige en/of gedwongen keuzes	
12. Bij toekomstige nieuwbouw- en transformatieprojecten een hogere ambitie met betrekking tot duurzaamheid af te dwingen bij projectontwikkelaars dan nu het geval is.	
13. Het mede vormgeven van de regionale energiestrategie voor de Regio Rivierenland.	
14. Daarnaast voeren we een aantal reguliere taken rondom de energietransitie uit: Projecten gericht op energiebesparing, Stimuleren energiebesparingen (huishoudens en bedrijven), Uitvoeren duurzaamheidslening en stimuleringslening	

Circulaire economie	
1. In 2019 oriënteren we ons op de kaders en de instrumenten om als gemeente te werken aan een circulaire economie. Doel daarvan is in om in 2020 met een uitgewerkt uitvoeringsplan te komen.	

Duurzame mobiliteit	
1. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.	
2. In het op te stellen nieuwe gemeentelijke verkeers- en vervoersplan werken we de verduurzaming van het verkeer in Culemborg uit.	

Een Culemborgse samenleving die zich bewust is van de eigen rol en verantwoordelijkheid voor een duurzame leefomgeving en daar naar handelt.	
1. We geven adviezen bij de ontwikkeling en uitvoering van nieuw beleid op het gebied van duurzaamheid.	
2. We organiseren publieksactiviteiten op Kinderboerderij De Heuvel over duurzame thema's, zoveel mogelijk gekoppeld aan actuele beleidsontwikkeling (groen, water, afval, duurzaamheid, voedsel).	
3. We organiseren gastlessen binnen de brede schoolprogrammering op de thema's: Wetenschap & Techniek/ Gezondheid & Voeding/ Natuur & Landschap/Zwerfafval.	
4. We organiseren de Natuurfeestdag voor de Culemborgse basisscholen	
5. We dragen zorg voor de uitleen van lesmaterialen, leskisten en materiaalzendingen voor KO/PO/VO.	
6. We begeleiden scholen in een proces naar gecertificeerde duurzame school i.s.m. Gezonde Scholen (GGD).	
7. We ondersteunen/faciliteren duurzame initiatieven.	
8. We faciliteren duurzame projecten (o.a. Keep it Clean Day, Expeditie Zwerfafval, Groene schoolpleinen, Afvalvrije scholen, De Fruitmotor, Lekker Lokaal Rivierenland, Mezenkasten)	

Toelichting prestatie

1. In 2019 oriënteren we ons op de kaders en de instrumenten om als gemeente te werken aan een circulaire economie. Doel daarvan is in om in 2020 met een uitgewerkt uitvoeringsplan te komen.
De oriëntatie is uitgevoerd. Het opstellen van een uitgewerkt uitvoeringsplan nog niet. Dit volgt in 2021.

1. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.
Dit is een van de maatregelen die voortkomt uit het GVVP. Omdat de raad dit plan niet in 2020, maar in januari 2021 heeft vastgesteld is uitvoering verschoven naar 2021.

10. Per buurt met inwoners te verkennen hoe de transitie naar een aardgasvrije toekomst eruit kan zien en op basis daarvan met een voorstel komen voor het aardgasvrij maken van woningen.Doel is om uiteindelijk in 2021 te komen tot een warmtevisie
Vanwege corona is het gesprek met buurten en wijken in 2020 relatief abrupt afgebroken.

12. Bij toekomstige nieuwbouw- en transformatieprojecten een hogere ambitie met betrekking tot duurzaamheid af te dwingen bij projectontwikkelaars dan nu het geval is.
De huidige BENG-eisen zijn al zo streng dat het niet zinvol is om hier bovenop extra duurzaamheidseisen te stellen.

2. Het uitvoeren en verder uitbouwen van de Green Deal Duurzaam Culemborg door meer inwoners en partijen in de stad te verleiden en te motiveren een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg.
In 2020 zijn geen nieuwe 'green deals' afgesloten. Vanwege de coronacrisis is de actieve participatie met de inwoners en ondernemers rondom nieuwe initiatieven en projecten sterk verminderd.

2. In het op te stellen nieuwe gemeentelijke verkeers- en vervoersplan werken we de verduurzaming van het verkeer in Culemborg uit.
Dit plan is vastgesteld op 14 januari 2021.

2. We organiseren publieksactiviteiten op Kinderboerderij De Heuvel over duurzame thema's, zoveel mogelijk gekoppeld aan actuele beleidsontwikkeling (groen, water, afval, duurzaamheid, voedsel).
Door corona zijn er in 2020 geen activiteiten georganiseerd op de kinderboerderij.

3. Samen met gebruikers van panden en lokale energiecorporatie een voorstel uit te werken om de verduurzamingsopgave van gemeentelijke gebouwen (onder meer scholen, sportaccommodaties) te versnellen.
Bij de (buiten)sportaccomodaties zijn zonnepanelen geplaatst en is de verlichting vervangen door LED.

4. We organiseren de Natuurfeestdag voor de Culemborgse basisscholen
In verband met corona is de Natuurfeestdag 2020 niet doorgegaan. In 2021 staat het weer op de agenda.

6. Voor de raad een instrumentarium te ontwikkelen om controle te houden op het voorkomen van energiearmoede bij de energietransitie.
Er is apart geen instrumentarium ontwikkeld voor energiearmoede, maar dit onderwerp wordt bij elke ontwikkeling meegenomen. Bij maatregelen houden we in de gaten voor welke doelgroepen dit geldt. Er wordt geen apart instrumentarium voor ontwikkeld. Voor sociale woningen lopen de aanpassingen op de woningen via KleurrijkWonen. Huurders betalen hiervoor geen extra kosten.

6. We begeleiden scholen in een proces naar gecertificeerde duurzame school i.s.m. Gezonde Scholen (GGD).
Onder andere vanwege corona en wisseling van de wacht bij de GGD heeft dit vertraging opgelopen.

9. Met voorstellen te komen over de rol en meerwaarde van biomassa binnen de energietransitie en welke randvoorwaarden we moeten stellen aan biomassa als duurzaam alternatief.
Deze prestatie is vanwege capaciteitsgebrek nog niet gerealiseerd. Wel is in 2020 actief meegewerkt aan de realisatie van een website (onder de vlag van de provincie Gelderland) waarin alle informatie rondom biomassa wordt verzameld (website Wegwijzer biomassa Gelderland).

Indicatoren:

Indicator	2016*	2017	2018
Totaal bekend energiegebruik	1.693 TJ**	1.737 TJ	1.831 TJ
Totaal bekend energiegebruik excl. snelwegen	1.281 TJ	1.318 TJ	1.407 TJ
% duurzame opwek	5,0	5,4	6,5

Toelichting indicatoren
*) De gerapporteerde monitoringsgevens zijn gebaseerd op de landelijke Klimaatmonitor (www.klimaatmonitor.nl). De data in de klimaatmonitor 'lopen' 2 jaar achter op de actualiteit. Vandaar dat in deze jaarrekening 2020 niet kan worden gerapporteerd over het jaar 2020 maar slechts tot en met 2018. Pas in 2021 komen definitieve cijfers over 2019 beschikbaar. In 2022 komen de cijfers over 2020 beschikbaar.
**) TJ is TerraJoule = 1.000 miljard Joule.

Verplichte indicatoren:

Indicator	**Werkelijk 2019**	**Begroot 2020**	**Werkelijk 2020**	**Bron**
Hernieuwbare elektriciteit**	nog niet bekend	16,0%	nog niet bekend	RWS klimaatmonitor
Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner	1e helft 2019: 113 kg 2e helft 2019: 60 kg*	75	77	Avri

* Cijfers regiobreed, cijfers per gemeente nog niet beschikbaar
** Het werkelijke percentage hernieuwbare elektriciteit over het jaar 2019 en 2020 is nog niet bekend. Het getal van 16 % is een inschatting (extrapolatie) gebaseerd op de ontwikkeling van de groei van het aandeel hernieuwbare elektriciteit in de meest recent beschikbare cijfers over een periode van 3 jaar (2016-2018 resp 11,7%, 13,2% en 14,5%).

Toelichting indicatoren

Hernieuwde elektriciteit
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De prognose is een inschatting gebaseerd op de verwachtingen dat het aantal huishoudens / bedrijven dat besluit tot installatie van zonnepanelen de komende jaren zal groeien.

Fijn huishoudelijk restafval
Betreft de hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet milieubeheer (normen en grenswaarden voor onder meer geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid)
- Uitvoeringsagenda Duurzaamheid
- Windvisie gemeente Culemborg
- NME beleidsplan
- Groenbeleidsplan Culemborg
- Bestemmingsplannen (waaronder bestemmingsplan Buitengebied)
- Gemeentelijk Rioleringsplan / watertakenplan
- Wegenbeheersplan 2021 - 2025
- Speelruimtebeleidsplan "spelen met Speelruimte"2020-2030

Betrokken partners:

- SNR (Samenwerkende Netwerken Rivierenland: afvalwaterzuivering, watersysteem en klimaatadaptatie)
- Waterschap Rivierenland
- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Provincie Gelderland
- Regio Rivierenland
- Natuur- en Vogelwacht Culemborg
- Milieuadviesraad Culemborg
- Vrijstad Energie
- Vrijstad Windwinning
- Eneco
- KleurrijkWonen
- Elk Welzijn
- Inwoners
- KCB/stichting Pavijen
- NME Rivierenland, Regionale NME-centra
- AVRI
- GDO, RVO, IVN, SME
- Liander
- Vitens

Verbonden partijen

AVRI	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het jaar 2020 was ook voor Avri een bijzonder jaar. Doordat er veel mensen langer en vaker thuis bleven, is er meer afval aangeboden en was het erg druk op de milieustraten. Ondanks dat relatief veel personeel van Avri geveld was door het coronavirus heeft de afvalinzameling gewoon doorgang kunnen vinden. Er zijn voor 2020 nog geen gegevens van de Avri ontvangen over de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar over 2020. In 2020 was er veel te doen rondom de overdracht van de stortplaats naar de provincie Gelderland. Gelukkig is hier samen met de provincie en de gemeente een acceptabele oplossing voor gevonden en wordt de overdracht uitgesteld.

St. Accommodatiebedrijf Culemborg	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is alleen voor de Brede School Oost. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

Bedragen x € 1.000

Programma Groene stad	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	7.658	7.170	7.574	7.965	-391
Baten	-6.409	-6.171	-6.196	-6.734	538
Saldo van baten en lasten	**-1.249**	**-999**	**-1.378**	**-1.231**	**147**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	116	89	633	606	-28
Groene stad	**-1.132**	**-910**	**-745**	**-626**	**119**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Leefbare stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

De leefbaarheid en veiligheid in de buurten en wijken van Culemborg zijn verbeterd. Dat doen we samen met bewoners en met inachtneming van de coronamaatregelen, die 2020 hebben gedomineerd. De dienstverlening van de gemeente Culemborg is op orde. Op het gebied van verkeer is Culemborg bereikbaar en veilig. Het groene karakter van het buitengebied is behouden, omdat de bebouwde kom van Culemborg niet veel verder is gegroeid en er geen ruimte is geboden aan grootschalige woningbouwprojecten en uitbreiding van bedrijventerreinen. Door kleinschalige in- en uitbreidingen is het woningaanbod wel toegenomen en voorziet in een behoefte. De ruimtelijke toekomst van Culemborg wordt vastgelegd in een Omgevingsvisie die voortbouwt op de stadsvisie die samen met de stad is gemaakt.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Leefbare stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	Gerdo van Grootheest
0.2	Burgerzaken	Gerdo van Grootheest
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Collin Stolwijk
0.63	Parkeerbelasting	Joost Reus
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Gerdo van Grootheest
1.2	Openbare orde en veiligheid	Gerdo van Grootheest
2.1	Verkeer en vervoer	Joost Reus
2.2	Parkeren	Joost Reus
2.5	Openbaar vervoer	Joost Reus
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Joost Reus
8.1	Ruimtelijke ordening	Monica Wichgers
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	Collin Stolwijk
8.3	Wonen en bouwen	Monica Wichgers

Doelen en prestaties taakvelden Leefbare stad

0.1 Bestuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 is de stadsvisie voor onze gemeente verder uitgewerkt. In de stadsvisie die in 2019 is vastgesteld wordt het DNA van Culemborg beschreven. Daarmee geeft de stadsvisie richting aan de ontwikkeling van het gemeentelijk beleid. Om deze verder te kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van beleid, bij projecten en bij gesprekken over initiatieven, is de stadsvisie verder uitgewerkt. Deze uitwerking is begin 2021 door de raad vastgesteld.

In 2020 is verder gewerkt aan de uitvoering van Krachtig Culemborg, waarin is gekozen voor een combinatie van twee scenario's, namelijk de scenario's Regiostad in Rivierenland en Regiostad in Utrecht. Daarmee zetten we bestuurlijk in op samenwerking in deze beide regio's. In de regio Utrecht zijn gesprekken gevoerd met verschillende gemeenten over de positie van Culemborg en de mogelijkheden om samen te werken met deze gemeenten. Een beperkende factor in 2020 was dat veel fysieke bijeenkomsten, die nuttig zijn om nieuwe contacten aan te gaan, niet doorgingen. Wel zijn met een aantal gemeenten aan de andere kant van de provinciegrens eerste gesprekken gevoerd over verdere samenwerking.

In het Rivierenland hebben we verder gewerkt aan de samenwerking in onze gemeenschappelijke regelingen. In 2020 zijn we gaan werken met raadsrapporteurs voor een aantal gemeenschappelijke regelingen. Hiermee heeft de raad zijn sturing op deze GR'en versterkt. Tijdens twee bijeenkomsten is met de raad gesproken over het werken met raadsrapporteurs en de verdere ontwikkeling van onze sturing op GR'en. Zo hebben we in 2020 het zienswijzeproces rondom de begrotingen en jaarrekeningen van de GR'en geharmoniseerd, zowel binnen de gemeente als met andere gemeenten in de regio. Eind 2020 is een informatieprotocol voor GR'en vastgesteld door de colleges in de regio, waarmee afspraken worden gemaakt met GR'en over termijnen en procedures van aanlevering van stukken. Met al deze zaken geven we uitvoering aan de nota verbonden partijen van onze gemeente.

Binnen dit taakveld is in 2020, uiteraard, veel aandacht uitgegaan naar de coronacrisis. Vanaf maart kwamen nieuwe vraagstukken op het gemeentebestuur af. Ook onze communicatie heeft in 2020 voor een groot deel in het teken gestaan van coronamaatregelen en de gevolgen van de coronacrisis. Hierin hebben we nauw samengewerkt met andere gemeenten in Gelderland-Zuid, binnen de VRGZ en de GGD.

Doelen en prestaties	
Inwoners zijn en voelen zich goed geïnformeerd over wat de gemeente doet in hun omgeving.	
1. We publiceren reguliere informatie en informatie van gemeentelijke werkzaamheden en vergunningen conform wettelijke voorschriften.	
2. We verzorgen pers- en crisiscommunicatie.	
3. We communiceren actief via verschillende media.	
4. We betrekken inwoners als de gemeente aanpassingen doet in hun leefomgeving	
5. We voeren de communicatievisie 'Culemborg maken we samen' in 2020 verder door. We zetten in op een mix van online- en offline communicatie met voor 2020 focus op het gebruik sociale en multimedia.	
6. We vertalen de uitwerking van het Democratisch Akkoord door in de beleidsontwikkeling en de manier waarop we communiceren met de stad.	

De gemeente doet wat ze zegt en luistert naar de mening van inwoners	
1. We horen iedere inwoner die contact zoekt met een bestuurder.	
2. Mocht dat nodig zijn, dan bieden we een goede mogelijkheid voor bezwaren en klachten.	

Het bestuur maakt participatie en initiatieven mogelijk	
1. We stellen budget beschikbaar aan het initiatievenloket en het buurtpanel.	
2. We bieden de samenleving de mogelijkheid om de gemeente uit te dagen via het Right to Challenge.	
3. We geven verder uitvoering aan het Democratisch Akkoord.	
4. We betrekken kinderen bij besluitvorming van de gemeente via de kinderraad en de kinderburgemeester.	

We geven uitvoering aan Krachtig Culemborg door volop in te zetten op regionale samenwerking, in het Rivierenland en met gemeenten in de provincie Utrecht	
1. We versterken onze grip op verbonden partijen, door uitvoering te geven aan de nota verbonden partijen.	
2. We verkennen de mogelijkheden om nieuwe samenwerkingen aan te gaan met gemeenten in de provincie Utrecht, conform de uitkomsten van Krachtig Culemborg.	
3. We schuiven aan bij overlegstructuren in Utrecht, om daar het Culemborgse geluid te laten horen.	

We bevorderen de lokale bewustwording van mondiaal burgerschap	
1. We voeren de regeling Culemborg en Internationale Samenwerking uit die ondersteuning biedt aan projecten en activiteiten die een bijdrage leveren aan de Global Goals van de Verenigde Naties buiten Nederland.	
2. We faciliteren de stichting Fair Trade gemeente Culemborg	
3. We nemen deel aan de internationale microkredietorganisatie Oikocredit.	

Toelichting prestatie

3. We schuiven aan bij overlegstructuren in Utrecht, om daar het Culemborgse geluid te laten horen.
Door corona is het lastiger geweest om aan te schuiven bij overleggen in Utrecht. Wel zijn er diverse afspraken geweest met gemeenten in Utrecht om te spreken over de positie van Culemborg. Zo zijn er gesprekken gevoerd met Utrecht, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede en Houten.

4. We betrekken kinderen bij besluitvorming van de gemeente via de kinderraad en de kinderburgemeester.
Door corona heeft de Kinderraad een half jaar niet gefunctioneerd. Het is nu ondergebracht bij de Bredeschool en weer opgestart.

6. We vertalen de uitwerking van het Democratisch Akkoord door in de beleidsontwikkeling en de manier waarop we communiceren met de stad.
We versterken de kwaliteit van de lokale nieuwsvoorziening. Daarin zijn stappen gezet door subsidie te verstrekken aan Stichting Culemborg Nieuws.

0.2 Burgerzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De burger wordt op klantvriendelijke wijze efficiënt en effectief, het liefst in één keer goed, snel en vakkundig geholpen.
De burger kan erop vertrouwen dat zijn gegevens correct en vertrouwelijk zijn.
De burger wordt in staat gesteld gebruik te maken van zijn kiesrecht.

Doelen en prestaties	
De vastgestelde visie op dienstverlening, vanuit de ambitie "Persoonlijke dienstverlening zowel in het Stadskantoor als digitaal", vertalen naar het integrale uitvoeringsplan.	
1. We realiseren de mogelijkheid een huwelijk ook digitaal te reserveren en de bijbehorende documenten ook digitaal aan te leveren.	○
2. We realiseren de mogelijkheid ook digitaal aangifte van geboorte te doen.	✓
3. We realiseren de mogelijkheid ook digitaal aangifte van overlijden te doen.	✓

De vastgestelde visie op dienstverlening, vanuit de ambitie "Wij zijn geïnteresseerd in waar onze inwoners tegenaan lopen", vertalen naar het integrale uitvoeringsplan.	
1. We nodigen inwoners via focusgroepen, zoals ouderen, jongeren, ondernemers, uit om aan bijeenkomsten deel te nemen om inzicht te krijgen in hun wensen en ideeën over onze dienstverlening.	○
2. We vertalen de wensen en ideeën, waar mogelijk, naar onze dienstverlening	○

Basisregistratie personen (BRP) en reisdocumenten. De gegevens van de inwoners moeten actueel en betrouwbaar zijn en worden gebruikt door alle (semi)overheidsorganisaties.	
1. We zorgen dat de gegevens in de BRP betrouwbaar en correct zijn en volgens de voorgeschreven wet- en regelgeving en eigen beleid worden bijgehouden.	✓

2. De opsporing van adresfraude is van groot belang. Dit gebeurt aan de hand van de methodiek van risicogericht adresonderzoek. De gemeente onderzoekt alleen adressen waarover twijfels bestaan. We zoeken de samenwerking met in- en externe partners.	

Toelichting prestatie

1. We nodigen inwoners via focusgroepen, zoals ouderen, jongeren, ondernemers, uit om aan bijeenkomsten deel te nemen om inzicht te krijgen in hun wensen en ideeën over onze dienstverlening.
Er is een enquête uitgezet over de kwaliteit van de dienstverlening. Het resultaat is nog niet uitgewerkt als gevolg van corona en extra voorbereidingstijd voor de verkiezingen 2021.

1. We realiseren de mogelijkheid een huwelijk ook digitaal te reserveren en de bijbehorende documenten ook digitaal aan te leveren.
Het digitaal reserveren en aanmelding is gereed om in te voeren. In verband met alle coronamaatregelen en vele wijzigingen daarop, is er voor gekozen dit nog niet af te ronden.

2. We vertalen de wensen en ideeën, waar mogelijk, naar onze dienstverlening
Er is een enquête uitgezet over de kwaliteit van de dienstverlening. Het resultaat is nog niet uitgewerkt als gevolg van corona en extra voorbereidingstijd voor de verkiezingen 2021.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We faciliteren huisvesting voor maatschappelijke doeleinden, waar burgers elkaar kunnen ontmoeten, sporten en leren.

Doelen en prestaties	
De gemeente biedt voor een maatschappelijke prijs accommodaties waarin inwoners elkaar kunnen ontmoeten, sporten, culturele activiteiten ontplooien en tuinieren, ter ondersteuning van de beleidsvelden welzijn, sport en cultuur.	
1. We beheren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed op een professionele, transparante en efficiënte manier.	
2. We bieden de mogelijkheid aan inwoners en maatschappelijke organisaties om bij het accommodatieloket afspraken maken over het gebruik van de beschikbare accommodaties.	
3. We zorgen er voor dat onze accommodaties zo optimaal mogelijk gebruikt worden en zo min mogelijk leeg staan.	
4. We herijken het accommodatiebeleid in 2020 op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.	
5. Voor de verduurzaming van het vastgoed wordt een meerjarenplanning opgesteld. We doen in ieder geval alle investeringen in duurzaamheid die binnen de technische levensduur terugverdiend worden.	
6. We beheren volkstuinen.	

De gemeentelijke organisatie kan haar werk goed doen, is herkenbaar, vindbaar en toegankelijk voor haar inwoners en partners.	
1. We beheren de huisvesting van de gemeentelijke organisatie in het stadskantoor, de gemeentewerf, het Huis van de Stad en de kinderboerderij met NME-centrum.	
2. We stellen een meerjarenplanning op voor de verduurzaming van het vastgoed. We doen in ieder geval alle investeringen in duurzaamheid die binnen de technische levensduur terugverdiend worden.	
3. Op de kinderboerderij zetten we duurzaamheidsmaatregelen aan de eigen locatie ook educatief in.	

Locaties in de stad die belangrijk zijn voor de stad en inwoners, die op een later moment waarde kunnen toevoegen en/of waarvoor (nog) geen structurele invulling is gevonden zijn in eigendom van en worden in stand gehouden/ beheerd door de gemeente	
1. We beheren monumenten.	
2. We beheren bijzondere locaties (Bartje, Patasiwa Patalima, de Kiosk op 't Jach).	
3. We beheren onze rioolgemalen.	
4. We beheren onze (erf-)pachtgronden en strategische gronden.	

Toelichting prestatie

2. We stellen een meerjarenplanning op voor de verduurzaming van het vastgoed. We doen in ieder geval alle investeringen in duurzaamheid die binnen de technische levensduur terugverdiend worden.
Het meerjarenplan wordt in 2021 afgerond.

3. Op de kinderboerderij zetten we duurzaamheidsmaatregelen aan de eigen locatie ook educatief in.
De verduurzaming van de kinderboerderij heeft nog niet plaatsgevonden.

4. We herijken het accommodatiebeleid in 2020 op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.
De herijking van het accommodatiebeleid zal plaatsvinden in 2021.

0.63 Parkeerbelasting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2019 zijn de tarieven voor betaald parkeren in de binnenstad gewijzigd. Dit is doorgevoerd in de parkeerautomaten en het effect hiervan is in 2020 geanalyseerd. Echter bleek door corona (thuiswerken en lockdown) de analyse niet representatief.
In 2021 volgt een nieuwe analyse en volgt een advies voor toekomstig parkeerbeheer.

Doelen en prestaties	
Een goede beschikbaarheid van parkeerplaatsen in de binnenstad met daarbij passende parkeertarieven.	
1. We evalueren de huidige tarieven en bezetting van parkeerplaatsen.	

2. We geven aandacht aan de knelpunten rondom auto-parkeren	
3. We verbeteren de communicatie over de locaties van parkeerplaatsen en de tarieven.	

Toelichting prestatie

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 hebben wij voldaan aan de bijdrage voor wat betreft de invulling van de lokale piketfuncties en de regionale / coronapiketfuncties gebaseerd op basis van het inwonersaantal van de gemeente Culemborg.

Op lokaal niveau is, sinds de afkondiging van GRIP 4 binnen de Veiligheidsregio Gelderland Zuid op 12 maart 2020 lokaal piket (OvDBz) ingezet ter ondersteuning van het lokale Crisisteam.

Doelen en prestaties	
De gemeente is (in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid) voorbereid op incidenten en crises en wij kunnen de taken die in het kader van bevolkingszorg op ons pad komen naar behoren vervullen.	
1. We leveren gemeentelijk personeel voor regionale pools (piketofficieren van Dienst bevolkingszorg (lokaal)) en houden deze functionarissen beschikbaar voor deelname aan opleidingen en oefeningen.	
2. We werken samen met en adviseren aan en van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.	

Toelichting prestatie

1.2 Openbare orde en Veiligheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2020 was vanwege corona een bijzonder jaar, ook kijkend naar het effect daarvan op veiligheid in de stad. Mensen werkten meer thuis, waardoor het aantal woninginbraken daalde, maar mensen juist eerder overlast gingen ervaren en daarover meldingen maakten. Het gevolg is een stijging in het

aantal meldingen van overlast, variërend van burenoverlast, tot jeugdoverlast. De verschuiving van zichtbare vormen van criminaliteit, naar minder zichtbare vormen was dit jaar extra zichtbaar.

Deze drie prioriteiten vanuit de Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022 stonden centraal in 2020:

1. Het zicht krijgen op minder zichtbare vormen criminaliteit (ondermijning en cybercrime) en daar een gerichte projectmatige aanpak voor opzetten
2. Het bevorderen van de veiligheid(sbeleving) in onveilige wijken door een integrale aanpak
3. Het verbeteren van (het gevoel rondom) de verkeersveiligheid

Andere aspecten van veiligheid blijven uiteraard ook onze aandacht houden, maar op de drie prioriteiten willen we echt het verschil maken.

Prioriteit 1:
Om actief invulling te geven aan deze prioriteit zijn er verschillende zaken uitgevoerd. Eind 2019 is het uitgebreide Bibob-beleid vastgesteld en in 2020 is gestart met het implementeren hiervan binnen de gemeentelijke organisaties door trainingen te geven zodat medewerkers een Bibob-toets kunnen uitvoeren. Ook is er in het verlengde daarvan een Weerbaarheidsfestival gehouden voor de ambtelijke organisatie en de gemeentelijke partners waarin de thema's weerbaarheid en ondermijning centraal stonden. Een themasessie voor raads- en commissieleden stond ook gepland in 2020, maar deze is vanwege corona verplaatst naar 2021. Jaarlijks worden meerdere integrale controles gehouden waarbij bedrijven bezocht worden gericht op ondermijnende criminaliteit.

Prioriteit 2:
In 2020 is een wijkanalyse uitgevoerd en een plan van aanpak opgesteld. Daarmee is gestart met het voorbereiden van een integrale wijkaanpak waarbij het project "Achter de Poort" als pilot dient. Op basis daarvan zijn alle partners in stelling gebracht, is er een projectleider aangesteld en is er een projectplan opgesteld. Door deze randvoorwaarden kan de daadwerkelijke uitrol van deze pilot in 2021 goed starten.

Prioriteit 3:
Ten aanzien van verkeersveiligheid zijn er diverse acties uitgevoerd zoals handhaving op overtredingen, snelheidsmetingen op verschillende plekken, waaronder de Zandstraat waar een integrale handhavingsactie plaatsvond, en zijn er diverse acties uitgevoerd gericht op bewustwording en preventie. Helaas konden niet alle acties doorgaan vanwege corona, maar waar mogelijk zijn zij in aangepaste vorm toch uitgevoerd.

Doelen en prestaties	
Door de inzet van zorg en veiligheid aan elkaar te verbinden, willen we voorkomen dat individuele casuïstiek een maatschappelijk ervaren veiligheidsprobleem wordt.	
1. We maken en houden professionals in het zorg- en veiligheidsdomein bewust van een gedeelde verantwoordelijkheid en de noodzaak tot integrale samenwerking.	
2. Waar nodig en mogelijk nemen wee eventuele belemmeringen in die samenwerking, o.a. op het gebied van privacy, verschillende werkplekken etc., weg.	
3. In 2020 implementeren we de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling verder en borgen we deze.	
4. In 2020 implementeren we de sluitende aanpak personen met verward gedrag verder.	
5. We verzorgen een geborgde invoering van de op 1 januari 2020 ingaande Wet verplichte GGZ (ter vervanging van de wet BOPZ).	
6. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: diverse	

casusoverleggen en (persoonsgerichte) aanpak onder andere door samenwerking.	

Een belangrijke prioriteit uit de Kadernota Veiligheid (2019-2022) is het verbeteren van (het gevoel rondom) de verkeersveiligheid.	
1. We zetten in op een integrale aanpak op de verkeersveiligheid en -overlast, door middel van extra handhaving, nudging (gedragsbeïnvloeding) en aanpassingen aan de fysieke ruimte.	
2. We implementeren een nieuw overkoepelend handhavingsbeleid.	
3. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: het verlenen van vergunningen (o.a. evenementen en drank en horecawet) en controle en toezicht hierop, alsmede op algemeen geldende landelijke en lokale regelgeving	
4. Tevens worden er (preventieve) maatregelen genomen om overtreding danwel herhaling te voorkomen. Dit in samenwerking met partners als de BOA's, VRGZ, politie, HALT en GGD.	

De leefbaarheid en veiligheid in de buurten en wijken van de gemeente Culemborg is verbeterd, in optimale samenwerking met onze partners. Om dit te bereiken besteden we de komende jaren extra aandacht aan de onderwerpen ondermijning en cybercrime.	
1. We zorgen voor meer en specifiekere registratie van vormen van ondermijning en cybercrime (o.a. politie).	
2. We houden alle beschikbare instrumenten voor bestuurlijk optreden gereed en actueel (beleid mensenhandel, geactualiseerd zorgfraudebeleid);	
3. We zorgen voor een operationeel meldpunt voor ondermijning en cybercrime, inclusief doorgeleidingsafspraken;	
4. We vertalen de maatregelen uit het plan van aanpak ondermijning door, bijvoorbeeld door de aanscherping van het BIBOB-beleid.	
5. We voeren meer (preventieve) activiteiten op het gebied van bewustwording en meldingsbereidheid uit;	
6. We bedden de aanpak op lokale weerbaarheid structureel in, onder andere door herhaalde trainingen.	
7. We regelen ons cameratoezicht op een goede wijze (zowel op lokaal niveau een borging van genoeg goed werkende camera's als het op regionaal niveau uitkijken hiervan).	
8. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: het in nauwe samenwerking met onze partners (onder andere politie, IGP, RIEC, Bureau Bibob)zorgen voor het voorkomen, opsporen, vervolgen en zo snel mogelijk de-escaleren	

Toelichting prestatie

2. Waar nodig en mogelijk nemen wee eventuele belemmeringen in die samenwerking, o.a. op het gebied van privacy, verschillende werkplekken etc., weg.
De leertuin AVG is in verband met corona vertraagd en wordt geïntegreerd in de wijkaanpak Schoolhof.

3. In 2020 implementeren we de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling verder en borgen we deze.
Culemborg heeft aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HKGM) bij consulenten en wijkteams. Op dit gebied wordt op regionaal en lokaal niveau gewerkt. Zo is eind 2020 regionaal een evaluatie Regio Aanpak HGKM Gelderland Zuid verschenen. Lokaal is er gewerkt aan een protocol Meldcode Huiselijk Geweld die in de eerste helft van 2021 gereed komt. Dat is iets later dan aanvankelijk beoogd. In 2021 wordt verder gewerkt aan een regiovisie HGKM, te volgen door een lokaal plan.

3. We zorgen voor een operationeel meldpunt voor ondermijning en cybercrime, inclusief doorgeleidingsafspraken;
Het bekendmaken van een meldpunt maakt onderdeel uit van een bredere aanpak waarbij ingezet wordt op bewustwording bij bewoners en ondernemers, het informeren over hoe zij ondermijning en cybercrime kunnen gaan herkennen en als laatste stap welke manieren er zijn om dit te melden.

4. In 2020 implementeren we de sluitende aanpak personen met verward gedrag verder.

1. In 2020 hebben we middels de inzet van de verbindingsofficier sluitende aanpak personen verward gedrag de subregionale samenwerking verstevigd en de governance rondom sluitende aanpak versterkt. Dit heeft onder andere geleid tot het agenderen van de ontwikkeling van een Crisis beoordelingskamer in Tiel, voor de beoordeling van psychiatrische crisis en gedwongen behandeling in et kader van de Wet verplichte GGZ geagendeerd
2. Er is in 2020 een eerste conceptkader wijkgerichte GGZ opgesteld. Ter voorbereiding heeft ProPersona een locatie voor ambulante begeleiding geopend in Culemborg. Dit onder een dak met Sociaal Wijkteam en Iriszorg om de samenwerking verder te stimuleren.
3. De Training mental health first aid heeft plaats gevonden.

6. We bedden de aanpak op lokale weerbaarheid structureel in, onder andere door herhaalde trainingen.
In 2020 is de gedragscode vastgesteld, is het Weerbaarheidsfestival georganiseerd, zijn er trainingen ingepland en is deelgenomen aan de Leerkringen vanuit het ministerie om kennis en ervaring te delen. Helaas hebben een aantal aspecten vanwege de beperkingen met de corona maatregelen geen doorgang kunnen vinden. Juist bij trainingen over dit onderwerp is een vertrouwelijke setting belangrijk en dat is online niet altijd goed te realiseren.

2.1 Verkeer, wegen en water

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Om Culemborg ook in te toekomst veilig en bereikbaar te houden voor alle verkeersmodaliteiten, is in 2019 samen met alle stakeholders en gemeenteraad gewerkt aan het opstellen van een GVVP (mobiliteitsplan). Hierin zijn de knelpunten (objectief en subjectief) op het gebied van mobiliteit geïnventariseerd en is het netwerk voor alle verschillende vervoerswijzen vastgesteld. In 2020 heeft dit plan verder vorm gekregen en is een maatregelenpakket met raming en prioritering opgesteld. Het plan is in januari 2021 vastgesteld door de raad.

Zowel nieuwe wegen in de wijk Parijsch als bestaande wegen zijn ontworpen en heringericht volgens de richtlijnen en beleidsregels.

Op verschillende locaties zijn verkeersgegevens verzameld en geanalyseerd. Op enkele locaties heeft dat geleid tot een project en aanpassing van de situatie. Op de Veerweg is samen met burgers een tijdelijke oplossing bedacht om de verkeersoverlast te beperken.

Tevens zijn er verschillende gedragsbeïnvloedende campagnes gevoerd (fietsverlichtingsactie, handhavingsacties, communicatie over verkeer op social media en de MONO-campagne).

Doelen en prestaties	
Culemborg veilig en bereikbaar houden voor alle verkeersmodaliteiten door de verkeersruimte zo in te richten dat er een optimale balans ontstaat tussen bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming op wegen.	
1. We werken vastgestelde beleidsplannen uit in concrete adviezen en ontwerpen.	
2. We adviseren lokaal, regionaal en provinciaal op gebied van verkeer, vervoer, wegen en wegwerkzaamheden.	
3. We monitoren de verkeersgegevens.	
4. We voeren verkeerseducatieprojecten uit.	
5. We pakken verkeersknelpunten aan met specifieke aandacht voor langzaam verkeer en mindervaliden.	
6. We stellen een verkeersveiligheidsplan op.	
7. We werken een lokale aanpak 'veilig fietsen' uit (uitwerking Zanddam - Weidesteeg).	
8. Na onderzoek leggen we aan de raad een aantal varianten voor voor aanpassing van de Vianense Poort, een fietsbrug over de Lek, de toekomst van het pontveer en een fietstunnel in de omgeving van de spoorzone.	

Culemborg bereikbaar en begaanbaar te houden door de wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken in voldoende staat van onderhoud te houden.	
1. We voeren groot onderhoud aan wegen uit (reconstructies) conform het meerjarenonderhoudsprogramma.	
2. We ontwerpen wegen en verkeersknelpunten op een onderhoudsarme wijze.	
3. We onderhouden wegen, openbare verlichting, civieltechnische en overige kunstwerken.	
4. We houden de beheerssystemen bij.	

Verbeteren van de inrichting van de binnenstad volgens de binnenstadsvisie, aansluitend bij reguliere beleidsontwikkeling en (onderhouds)werkzaamheden	
1. We werken beleidskeuzes verkeer (GVVP) voor de binnenstad uit: bevoorrading, stadsafsluiting, fietsenstalling, ontheffingen	
2. Waar mogelijk maken we werk met werk, en richten we straten opnieuw in. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij de Herenstraat.	

Toelichting prestatie

6. We stellen een verkeersveiligheidsplan op.
in verband met Strategisch Plan Verkeersveiligheid loopt dit vertraging op.

7. We werken een lokale aanpak 'veilig fietsen' uit (uitwerking Zanddam - Weidesteeg).
Dit kan pas worden gedaan na vaststelling GVVP. Dit plan is in januari 2021 vastgesteld.

2.2 Parkeren

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij iedere ontwikkeling (zowel nieuwbouw als reconstructies) worden parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers opgenomen. Hierbij worden ook nieuwe trends en ontwikkelingen als laadinfra, deelauto's en andere vormen van mobiliteit meegenomen.
In 2020 is de nota parkeernormen herzien.

De gemeenteraad heeft de wens uitgesproken voor een nieuw sluitend verwijssysteem naar parkeerplaatsen rondom de binnenstad,. De parkeerroute is uitgewerkt in het GVVP. Echter heeft dit geen hoge prioriteit gekregen en is er geen budget beschikbaar gesteld.

Er is gestart met het herzien van het beleid voor laadinfra.

Doelen en prestaties	
Zorgen voor voldoende en goed bereikbare (fiets)parkeerplaatsen	
1. We bieden blijvend voldoende kwalitatief goede (fiets-)parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers en nieuwe ontwikkelingen aan.	
2. We doen een voorstel voor oplaadpunten, deelfietsen en betere stalling van fietsen in de binnenstad.	

Toelichting prestatie

2.5 Openbaar vervoer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Vooralsnog zijn de bestaande buslijnen behouden. De reizigerscijfers van 2020 zijn niet representatief. Wegens COVID-19 zijn er zowel landelijk als lokaal veel minder reizigers met de bus gegaan. De meeste lijndiensten waren dan ook niet rendabel. We zijn en blijven in gesprek met de provincie en Arriva over behoud van buslijnen dan wel een volwaardig alternatief.

Voor de stationsomgeving, het station en het wensbeeld van station Culemborg als regionale hub vinden onderzoeken en gesprekken plaats met en in samenwerking met onze partners: NS, Prorail en provincie Gelderland.

Doelen en prestaties	
Iedereen kan zich binnen de regio zo zelfstandig mogelijk en tegen een redelijk tarief met een vorm van (openbaar) vervoer verplaatsen.	
1. We adviseren ten behoeve van de aanbesteding regiecentrale en gunning aan de vervoerders (basismobiliteit).	
2. We adviseren de vervoersautoriteit en behartigen de Culemborgse belangen.	
3. We werken mee aan plannen voor herinrichting van de stationsomgeving.	

Toelichting prestatie

7.5 Begraafplaatsen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het bieden van voldoende mogelijkheden tot begraven.

Doelen en prestaties	
Het bieden van voldoende mogelijkheden om te begraven	
1. We werken samen met de Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg (BBC)	
2. We volgen de beschikbaarheid van begraafplaatsen in Culemborg	

Toelichting prestatie

8.1 Ruimtelijke Ordening

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Er zijn geactualiseerde en gedigitaliseerde bestemmingsplannen beschikbaar. We boden in 2020 procesbegeleiding en coördinatie van omgevingsprojecten, inclusief het opstellen van ruimtelijke plannen/onderbouwing. In 2020 zijn de volgende bestemmingsplannen vastgesteld:

- Op 13 februari 2020 het bestemmingsplan “Rosa Manusstraat 3”;
- Op 15 oktober 2020 het bestemmingsplan ‘Rietveldseweg 14A’.

We zijn gestart met de procedures voor bestemmingsplannen voor:

- de Elisabeth-hof (herontwikkeling woningbouw);
- Honddijk 4 en 4A (particulier initiatief);
- Windwinning;
- Aangepast bestemmingsplan Parijsch.

We adviseerden via de ODR initiatiefnemers over binnenplanse aanpassingen. Er ging veel aandacht naar het betrekken van de omgeving, waarbij we de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer leggen.

In april van 2020 hebben we vernomen dat de invoering van de omgevingswet is uitgesteld tot 2022. Ondanks dat er nog een aantal zaken niet volledig duidelijk of beschikbaar is, zijn de voorbereidingen voor de implementatie wel in volle gang. We werken samen met onze partners in de ODR en de ODR zelf aan de aanpassing van onze werkwijze bij vergunningverlening, de bijbehorende houding, de digitalisering en bereiden de communicatie hierover voor. In Culemborg zelf werken we met de organisatieontwikkeling aan de gewenste cultuurverandering. In 2020 zijn we met BWB aangesloten op het Digitaal Stelsel omgevingswet, en zijn we begonnen met de herinrichting van onze processen.

We hadden in 2020 te maken met de landelijke opgaven op het gebied van stikstof en PFAS. In ODR-verband is - en wordt nog steeds - de werkwijze afgestemd op het landelijke en provinciale kader. Er is in 2020 geen substantiële vertraging op onze projecten opgetreden, maar het zijn wel onderwerpen waar continu aandacht voor nodig is.

De pilot voor het toegankelijk maken van kaartinformatie loopt door tot in 2021. Dit is een project voor de langere termijn. We hebben op verschillende projecten geëxperimenteerd met de beoogde werkwijze van de omgevingswet. Dat loopt door tot in 2021. We blijven daarvan leren.

Doelen en prestaties	
Geactualiseerde en gedigitaliseerde omgevingsplannen	
1. We doorlopen de bestemmingsplanprocedure voor Ter Weijde.	
2. We stellen het bestemmingsplan Oranje Nassauschool vast.	
3. We stellen het bestemmingsplan vervangende nieuwbouw Elisabethhof (KW) vast.	
4. We bereiden veranderingen voor met betrekking tot de Omgevingswet.	
5. De onderhoudsplanning van actuele bestemmingsplannen passen we in in de werkwijze omgevingswet	
6. We geven verdere invulling aan de eventuele gevolgen van de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof	

Procesbegeleiding initiatieven en omgevingsvergunningen	
1. We volgen lopende processen als de OV Wateronthardinginstallatie Vitens, project Watertoren, Linawijs of ronden deze af. We onderzoeken nieuwe vragen en maken afspraken maken over de rol van de gemeente.	
2. We ondersteunen partners in facilitaire grondexploitaties. De rapportage hierover vindt plaats via de grondexploitaties.	
3. Waar nodig geven we invulling aan het verplichte kostenverhaal. Rapportage hierover vindt plaats via de grondexploitaties.	

Implementeren Omgevingswet	
1. We stellen een Omgevingsvisie op, op basis van de stadsvisie en de Culemborgse uitgangspunten.	
2. We starten met het opstellen van een omgevingsprogramma en het omgevingsplan.	
3. We doen verdere voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet, via verschillende sporen waar onder: Informatie en bewustwording, Omgevingsvergunning en toezicht en handhaving samen met de ODR etc..	

Toelichting prestatie

1. We doorlopen de bestemmingsplanprocedure voor Ter Weijde.
Aan de bestemmingsplanprocedure voor Ter Weijde wordt in 2021 een vervolg gegeven.

1. We stellen een Omgevingsvisie op, op basis van de stadsvisie en de Culemborgse uitgangspunten.
De omgevingsvisie moet uiterlijk in 2024 vastgesteld zijn. Het is de basis voor het omgevingsplan, en biedt een kader voor alle ruimtelijke opgaven. Vanwege de grote opgaven die in het ruimtelijk domein spelen en de bijbehorende noodzakelijke ambtelijke capaciteit is in 2020 besloten de omgevingsvisie in 2021 op te stellen. Voor de invoering van de omgevingswet is het wel van belang dat we de omgevingsvisie 2021 opstarten. In de loop van 2020 is duidelijk geworden dat de woningbouwbehoefte voor Culemborg substantieel is gestegen. De omgevingsvisie zal ook een goede basis bieden om keuzes te maken in het woningbouwprogramma.

2. We starten met het opstellen van een omgevingsprogramma en het omgevingsplan.
We zijn gestart met het afstemmen van termen en definities uit het omgevingsplan met de partners in de ODR, en hebben in casus-verband gewerkt aan onderdelen van het omgevingsplan. Vanaf 1 januari 2022 zullen de nieuwe bestemmingsplannen als omgevingsplan worden gerealiseerd. Dat betekent dat er al een aantal aanpassingen moeten worden gedaan aan de werkwijze. Wanneer de omgevingsvisie is afgerond starten we met het volledig nieuwe stijl omgevingsplan (naar verwachting 2022).
We zijn in 2020 begonnen met programmatisch werken. De programma's die we opstellen zijn niet hetzelfde als een omgevingsprogramma, al zijn er wel veel overeenkomsten. Het werken met een omgevingsprogramma - zoals bedoeld in de omgevingswet - is weer een stap verder dan het omgevingsplan en zal dus pas later aan de orde zijn.

3. We stellen het bestemmingsplan vervangende nieuwbouw Elisabethhof (KW) vast.
Het bestemmingsplan Elisabeth-hof is vastgesteld.

4. We bereiden veranderingen voor met betrekking tot de Omgevingswet.
De implementatie van de omgevingswet en de veranderingen die dat teweeg brengt, worden voorbereid.

6. We geven verdere invulling aan de eventuele gevolgen van de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof
Voor de woningbouw (reeds gepland en uitbreiding via bestemmingsplan) in Parijsch is het nodig om een natuurbeschermingsvergunning aan te vragen. Om zeker te zijn dat dit voor het hele programma mogelijk is zijn meer maatregelen nodig dan op dit moment mogelijk zijn binnen de kaders van de Provincie Gelderland. Wel worden er mogelijkheden geboden die minder zekerheid geven op de langere termijn. We blijven alle mogelijke opties onderzoeken en waar mogelijk inzetten. Ook wordt er ambtelijk en bestuurlijk met de provincie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gesproken over de gevolgen voor onze woningbouwopgave en mogelijke oplossingen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In de stationsomgeving is in 2020 een aantal ontwikkelingen bij elkaar gekomen die elkaar kunnen versterken. De gemeentelijke visie op de spoorzone wordt uitgebreid naar een groter gebied, met meer partijen: Samen met NS, ProRail en Provincie Gelderland hebben we de doelstelling het station optimaal in te richten voor haar functie als regionale verkeershub. Voor de Albert Heijn is het mogelijk verder te ontwikkelen op een manier die past bij het gemeentelijke toekomstbeeld via een aanvullend beeldkwaliteitsplan. Helaas is door corona de bioscoop die voorzien was op de Albert Heijn eind 2020 afgehaakt, waardoor nieuwe mogelijkheden onderzocht moeten worden. Ook in de stationsomgeving Oost wordt gewerkt aan woningbouw: hier zet de gemeente haar (beperkte) grondpositie in. Het knelpunt bij het verdichten op deze locatie is het parkeren. Eind 2020 is een onderzoek gestart naar parkeeroplossingen, in combinatie met een mobiliteitsconcept.

Om in Lanxmeer meer woningen mogelijk te maken en het programma te optimaliseren, worden nieuwe stedenbouwkundige kaders voor de Zuidrand uitgewerkt. We verwachten daarmee een doorstart met verschillende projecten te kunnen maken.

Er zijn eind 2020 verschillende projecten in een ver gevorderd stadium, waarbij de gemeente faciliterend optreedt:

- 29 middeldure huurwoningen in Hart van Nieuwstad.
- 17 levensloopbestendige appartementen bij de Betsie Perkweg
- 15 koopappartementen ‘de Molenaar’ aan ‘t Jach.
- een hofje met Energieneutrale levensloopbestendige sociale huurwoningen aan de Gelddijk
- bestemmingsplan vastgesteld voor 34 levensloopbestendige sociale huurappartementen Elisabethhof
- De laatste 3 kavels van Sprokkelenburg zijn weer in de verkoop gezet.

Van de Hurk heeft een belegger / ontwikkelaar gevonden voor de ontwikkeling van zijn huidige locatie aan de Honddijk en van de driehoek aan de Rijksstraatweg. De uitgangspunten hiervoor worden in het begin van 2021 aan u raad voorgelegd. Na een intensief traject met gebiedstafels, en afstemming, is in 2020 de bestemmingsplanprocedure gestart voor het project Windwinning.

Locaties waar we wel naar kijken, maar nog geen project gestart zijn, zijn:

- Jan van Riebeeckstraat (we verkennen hier de mogelijkheden voor een samenwerking tussen Kleurrijk Wonen en een Culemborgse CPO
- dr. Hockensingel (wacht op omgevingsvisie en GVVP)
- Voorkoop (wacht op omgevingsvisie)
- Locatie Trefpunt (wacht op de visie op de stationsomgeving in verband met toegankelijkheid ovotonde)

Doelen en prestaties	
Realiseren van een prettige en veilige leefomgeving in een groene (duurzame) stad met aandacht voor de fysiek-sociale wijkontwikkeling. Het grondbeleid draagt bij aan doelen uit woonvisie, groen, duurzaamheid en economisch beleid.	
1. We voeren procesmanagement uit voor de gemeentelijke en particuliere grondexploitatie-projecten. Afhankelijk van het project hebben we daarbij een actieve of faciliterende rol.	
2. We leveren actuele stuurinformatie over de gemeentelijke en particuliere grondexploitatieprojecten aan het bestuur.	
3. We maken gebruik van risicomanagement binnen en over projecten.	
4. We actualiseren en sturen bij op het programmatisch en financieel meerjarenperspectief.	
5. We toetsen wijzigingen van inhoudelijke gemeentelijke doelen aan het grondbeleid.	
6. We ontwikkelen het grondbeleid en bijbehorend instrumentarium 2019-2020 door.	
7. We werken de eerste resultaten van de inventarisatie van kleinschalige bouwlocaties uit.	
8. We experimenteren met de Omgevingswet.	
9. We geven verdere invulling aan de verbetering plankwaliteit Parijsch Zuid, de aangepaste samenwerkingsovereenkomst van de CV Parijsch en de verbeteringen in de samenwerking uit het implementatieplan van de evaluatie.	
10. We pakken de verschillende deelgebieden van de spoorzone integraal aan, zodat er een toekomstgerichte plek ontstaat die de Culemborgse identiteit laat zien en kracht bijzet.	

Toelichting prestatie

8.3 Wonen en bouwen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- In 2020 zijn in een aantal projecten toewijzingscriteria gebruikt om ervoor te zorgen dat deze woningen toegewezen werden aan Culemborgse inwoners. We gaan dit concept voortzetten in 2021.
- Er zijn nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de voorraad die toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep zijn en in de nabijheid van voorzieningen.
- Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld. In 2020 zijn er geen ontruimingen geweest op basis van huurschuld.
- De slaagkans en de bereikbaarheid van betaalbare woningen staat onder druk. Het is niet gelukt in 2020 de slaagkans en bereikbaarheid te vergroten.
- In 2020 zijn 178 nieuwe woningen toegevoegd aan de woningvoorraad uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen is passende en innovatieve woonvormen voor zorg- en bijzondere doelgroepen in de nabijheid van voorzieningen met daarbij aandacht voor een passende woonomgeving.
- De regionale woonagenda is vastgesteld, voor Culemborg is daarin de afspraak gemaakt om tot 2030 maximaal 2.000 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad.
- Er is een startnotitie woningbouw opgesteld om te onderzoeken waar de toekomstige behoefte van nieuwbouw woningen, in relatie tot andere ontwikkelingen die om ruimte vragen, zoals duurzaamheid, klimaat, groen spelen en verkeer, gerealiseerd kan worden.

Doelen en prestaties	
Mensen die een woning zoeken in Culemborg vinden binnen een kortere tijd een bij hun woonwensen en budget passende woning in een prettige wijk en buurt. Nieuwbouwwoningen zijn toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep.	
1. We voeren de woonvisie en het bijbehorende woningbouwprogramma uit (looptijd tot 2025).	
2. We voegen ca.140 nieuwbouwwoningen toe aan de voorraad. Dat doen we met name in de projecten Lanxmeer, Parijsch en enkele kleinere projecten zoals Sprokkelenburg en de Molenaar op 't Jach. Vanwege planuitval plannen we op 170 woningen per jaar	
3. We bereiden nieuwe woningbouwprojecten voor om ook in toekomstige jaren minimaal 100 woningen per jaar toe te kunnen voegen. Parijsch en Lanxmeer zullen hierbij nog steeds belangrijk zijn, evenals projecten als de herontwikkeling.	
4. Daarbij zetten we in op vernieuwende woonvormen, duurzaamheid en levensloopbestendig wonen	
5. We maken, samen met Kleurrijk Wonen en de CV Parijsch, afspraken om inwoners van onze stad voorrang te geven bij de toewijzingen van goedkopere woningen en de doorstroming van ‘scheefwoners’ te bevorderen (categorie 1).	
6. We onderzoeken de mogelijkheid voor drie tot vijf kleinschalige woningbouwlocaties. In totaal gaan we daarbij uit van circa 400 woningen met extra aandacht voor bepaalde woningtypes.	

De aan ons toegewezen statushouders krijgen op tijd een passende woning in een passende buurt, met voldoende begeleiding en voorzieningen om te integreren	
1. We adviseren, samen met Kleurrijk Wonen, het COA over de aan ons toe te wijzen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	
2. We bieden passende woningen aan de aan ons toegewezen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	
3. We maken afspraken met vluchtelingenwerk, over de begeleiding van statushouders en hervestigde vluchtelingen.	

Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld.	
1. We maken afspraken tussen schuldhulpverlening en Kleurrijk Wonen over het voorkomen van ontruimingen. (vroegsignalering)	

Toelichting prestatie

6. We onderzoeken de mogelijkheid voor drie tot vijf kleinschalige woningbouwlocaties. In totaal gaan we daarbij uit van circa 400 woningen met extra aandacht voor bepaalde woningtypes.
We gaan verder met dit proces op basis van de in 2021 op te stellen omgevingsvisie. Deze zal als afwegingskader dienen om het woningbouwprogramma voor de 2022-2032 vast te stellen.

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Meetinstrument
Internationale Duurzame Ontwikkeling	5	5 - 8	4	Aantal bijdragen dat vanuit de regeling is verstrekt.
Kwaliteitscijfer dienstverlening	in 2019 geen onderzoek klanttevreden-heid gehouden	7	7	klanttevredenheid-onderzoek.
Kwaliteitsnorm BRP	gerealiseerd	Voldoen aan normen BRP en BIG	Voldoet aan de norm	Kwaliteitsmonitor BRP van MinBZK/RvIG, interne audits.
Kwaliteit reisdocumentenprocessen	gerealiseerd	Voldoen aan normen PUN en BIG	Voldoet aan de norm	Kwaliteitsmonitor Reisdocumenten van MinBZK/ RvIG, Interne audits.
Wegen: percentage voldoende		N.v.t.	volgens plan	Wegenschouw in de even jaren.

Toelichting indicatoren
Het is van groot belang dat de Basisregistratie personen (BRP) op orde is, dat wil zeggen dat de gegevens kloppen. Alle andere (semi)overheidsinstanties en burger zijn afhankelijk hiervan, bv met betrekking tot toeslagen en andere rechten en plichten.
De kwaliteit van zowel de BRP als de processen rond reisdocumenten worden jaarlijks gemonitord middels controles van het Ministerie van BZK.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Bron
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte) aantal per 1.000 inwoners	7,4	- zie **	8,6	CBS
Verwijzing Halt** per 10.000 inwoners	91	-	100	Bureau Halt
Winkeldiefstallen ** aantal per 1.000 inwoners	1,1	-	geen publicatie	CBS
Geweldsmisdrijven ** aantal per 1.000 inwoners	2,8	-	3,5	CBS
Diefstallen uit woning ** aantal per 1.000 inwoners	2,5	-	1,4	CBS
Nieuw gebouwde woningen aantal per 1.000 woningen	12,39	12,5	12,53	Basisregistratie adressen en gebouwen.
Demografische druk	71%	71,2 %	geen publicatie	CBS

** Het bestaand beleid is gericht op het verlagen van de aantallen/percentages.

Toelichting indicatoren
Verwijzing Halt
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Geweldsmisdrijven
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Nieuw gebouwde woningen
Is gebaseerd op de periode 2014 en geeft daarmee geen actueel beeld van de huidige stand van zaken. Zie ook de verwachting voor 2018.
Deze indicator is voorgeschreven door het ministerie. In absolute aantallen waren er in 2018 140 nieuwbouwwoningen begroot, en zijn er in werkelijkheid 144 gebouwd. In 2018 zijn er 214 woningen opgeleverd.

Demografische druk
Betreft de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Veiligheidsbeleid Veiligheidsstrategie Oost-Nederland
- Horecabeleid
- Wet Bibob
- Evenementenbeleid
- APV
- Awb
- Regionaal Crisisplan
- Wet op de Veiligheidsregio's
- Opiumwet
- Wet ruimtelijke ordening
- Wabo
- BBV
- Grondexploitatiewet
- Nota Grondbeleid 2012
- Grondprijsbrief (jaarlijks vast te stellen)
- Omgevingswet (vanaf 2021)
- Woningwet

Burgerzaken

- Gemeentewet
- Visie op dienstverlening
- Wet- en regelgeving op het gebied van burgerlijke stand (Burgerlijk wetboek 1 BRP, Reisdocumenten, rijbewijzen, Kieswet.
- BRP: Basisregistratie PersonenBIG: Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
- PUN: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland.
- Regeling beheer en toezicht BRP
- Verordening BRP
- Reglement BRP
- kieswet
- WEU
- Wet op de lijkbezorging

Betrokken partners:

- Veiligheidsregio
- Openbaar ministerie
- Politie
- RIEC-ON
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
- Omliggende/ Regio gemeenten
- Waterschap Rivierenland
- Omgevingsdienst Rivierenland
- Milieuadviesraad
- Monumenten- en welstandcommissie

- Vooroverlegpartners i.h.k.v. Wet op de Ruimtelijke ordening
- Lokale partners zoals:
    - ElkWelzijn
    - KleurrijkWonen
    - CV Parijsch
    - Ondernemers
    - Inwoners
    - Huurdersbelangenvereniging
    - Vluchtelingenwerk

Burgerzaken

- Ketenpartners, zoals Belastingdienst, IND, UWV
- Regionale samenwerkingsverbanden
- Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg
- Coöperaties (bv. energie, voedsel, gebied, zorg)
- Lokale organisaties, zoals Kleurrijk Wonen, ELK)
- Politie
- Intergemeentelijke project (IGP)
- Provincie

Verbonden partijen

	Regio Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2020 heeft de Regio Rivierenland verder uitvoering gegeven aan het regionaal economisch ambitiedocument. In dit ambitiedocument zijn de concrete doelstellingen voor de speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme opgenomen. Het regionaal investeringsfonds en het uitvoeringsprogramma maken daar deel van uit. In 2020 is het proces gestart om het regionaal economisch ambitiedocument te herzien. Dit moet in 2021 leiden tot een nieuw economisch ambitiedocument voor onze regio. Ook in het afgelopen jaar heeft de Regio Rivierenland uitvoering gegeven aan de contractgestuurde dienstverlening, volgens de afspraken die daarover binnen de GR zijn gemaakt. In de zienswijze op de begroting van Regio Rivierenland heeft de raad aandacht gevraagd voor het terugdringen van de financiële tekorten bij dit onderdeel van de Regio. Dit blijft om aandacht vragen. Daarnaast is in 2020 gewerkt aan nieuwe afspraken rondom de regionale inkoop van Wmo en Jeugd. Dit moet in 2021 leiden tot hernieuwde afspraken. Een bijzondere ontwikkeling in 2020 binnen de Regio Rivierenland, was het sluiten van de Regiodeal met de Rijksoverheid. In de Regiodeal zijn verschillende regionale projecten opgenomen, voor een bedrag van € 15 miljoen. De helft van dit bedrag is afkomstig van de Rijksoverheid, de andere helft van de provincie en de regio. In 2020 is de Regiodeal gesloten en zijn de projecten vastgesteld. Deze projecten worden nu en in de komende jaren uitgevoerd. Meer informatie over de Regiodeal is te vinden op https://www.fruitdelta.nl/regiodeal/. Eind 2020 is in de Regio gestart met het proces om te komen tot een gebiedsagenda voor het Rivierenland. In deze gebiedsagenda worden de verschillende ontwikkelingen die al plaatsvinden in onze regio bij elkaar gebracht, wordt een visie voor onze regio geschetst en worden afspraken gemaakt over de governance van onze regio. De gebiedsagenda zal in 2021, in een proces waarin raden en colleges ook een belangrijke rol hebben, worden opgesteld. Hierin wordt nauw samengewerkt met de provincie Gelderland.

	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
Belangrijkste ontwikkelingen:	In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 van de VRGZ (RBP) staat als streven ‘Samenwerken aan een zo veilig mogelijke samenleving’. In 2020 is juist door de coronacrisis daadwerkelijk invulling gegeven aan die verbinding door veel samen te werken en af te stemmen met partners. Vanwege de omvang, onbekendheid en langdurigheid van de crisis hebben o.a. gemeenten, politie, GGD, defensie en de VRGZ met veel inzet en veerkracht een adequate crisisorganisatie gerealiseerd. In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 zijn diverse acties opgenomen die opgepakt moeten worden om invulling te geven aan de ambities. De

coronacrisis heeft een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en inzet van de medewerkers binnen de VRGZ en veel capaciteit van de organisatie gevraagd. Desondanks is het gelukt om veel acties op te pakken, maar soms minder dan gepland of slechts beperkt waardoor vertraging is opgelopen. Een belemmerende factor hierbij was dat fysiek contact met grotere groepen niet mogelijk was (en nog is). In de begroting VRGZ 2022 is een geactualiseerde planning van het RBP opgenomen.
De coronacrisis heeft het belang van een goede informatiepositie voor veiligheidsregio en andere crisispartners onderstreept. Door de informatiebehoefte bij de veiligheidsregio zelf en bij partners goed in beeld te hebben, kan de juiste informatie worden verzameld, verdeeld en geanalyseerd. Op grond hiervan kan niet alleen de eigen dienstverlening worden geoptimaliseerd, maar kan ook het bestuur beter geadviseerd worden. In 2020 heeft de veiligheidsregio daarom de eerste stappen gezet om te komen tot een veiligheidsinformatiecentrum.

Landelijke meldkameractiviteiten
Er is door alle betrokken partijen hard gewerkt aan de toekomstige samenvoeging van de gemeenschappelijke meldkamers van de Veiligheidsregio's Twente, IJsselland, Noord- en Oost- Gelderland, Gelderland-Zuid en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden tot de Meldkamer Oost-Nederland (een van de tien meldkamers binnen het landelijke netwerk meldkamers).
Voor de samenvoeging zijn de veiligheidsregio's verantwoordelijk. De Nationale Politie is verantwoordelijk voor de huisvesting en voor de inrichting en uitwerking van het landelijke multidisciplinaire meldkamer domein (ICT). Elke regio heeft in 2020 een overdrachtsdossier ondertekend waarmee duidelijk werd wat overgaat naar de meldkamer en welke uitgangspunten worden gehanteerd. Er is in 2020 op grond van die dossiers veel inzet gepleegd om te komen tot de realisering van de gezamenlijke meldkamer eind 2022.
Als voorloper op de samenvoeging functioneerden de gemeenschappelijke meldkamers van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden in 2020 al als één 112-centrale (Meldkamer Arnhem Nijmegen). De aanleiding hiervoor was dat de continuïteit van de meldkamer in het gedrang kwam als gevolg van het vertrek van centralisten. Door de coronacrisis was eind 2020 de bemensing van de meldkamer ambulancezorg problematisch vanwege ziekte of quarantaine. Door flexibiliteit bij de andere centralisten was dit beheersbaar.

Taakdifferentiatie brandweer
Het stelstel van vrijwilligheid bij de brandweer is niet in lijn met Europese regelgeving. In overleg met de minister van Justitie en Veiligheid heeft een denktank de opdracht gekregen om te onderzoeken hoe brandweervrijwilligers te onderscheiden zijn van beroepskrachten, met behoud van vrijwilligheid. Het resultaat hiervan is dat door een taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers mogelijk kan worden voldaan aan de Europese regels. Door de coronacrisis heeft het onderzoek en de raadpleging van de veiligheidsregio's vertraging opgelopen. Daardoor is ook de besluitvorming uitgesteld over de denkrichting die de denktank gepresenteerd heeft. De VRGZ heeft net als de andere veiligheidsregio's in 2020 aangegeven welke mogelijke gevolgen

	de denkrichting kan hebben voor onze regio. Ook vrijwilligers zijn door de denktank bevraagd. In het overleg van het Veiligheidsberaad met de minister vindt besluitvorming plaats over de gewenste taakdifferentiatie. Pas na het besluit en de uitwerking daarvan kan aangegeven worden welke impact dit heeft op de brandweer VRGZ. In het kader van de toekomstbestendigheid van de vrijwillige brandweer is de VRGZ in 2020 het project 'Operatie VLAM' gestart. Doel is om vrijwilligers te blijven vinden, binden en boeien.

	Omgevingsdienst Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	Op 1 april 2013 is de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) van start gegaan. Bij de oprichting van de ODR is een bedrijfsplan opgesteld, waarin een missie en visie is opgenomen. Na 6 jaar is het een goed moment om deze opnieuw te bezien. Past deze nog bij de tijd, trends en ontwikkelingen welke op ons afkomen. In 2019 is een koerstraject opgestart, waarbij met name ook de bestuurders van gemeenten (inclusief raadsleden) en provincie worden meegenomen Uiteindelijk is de nieuwe missie en visie door het Algemeen Bestuur van de ODR medio 2020 vastgesteld. Ook de komst van de Omgevingswet brengt veel werk met zich mee. Naast de werkwijze, zal ook de organisatie van de ODR een (cultuur)verandering ondergaan. In 2019 is hiertoe een eerste aanzet gedaan en zal de komende jaren veel aandacht vragen.

	CV Parijsch
Belangrijkste ontwikkelingen:	In Parijsch is overeenstemming met de partners bereikt over de Samenwerkingsovereenkomst, waarin inhoudelijke aanscherpingen zijn gedaan, en ook een aantal procedurele aanscherpingen. De ingezette lijn heeft ertoe geleid dat de samenwerking in Parijsch geïntensiveerd is. Er wordt met veel energie gewerkt aan een vernieuwende ontwikkeling. Dit vraagt van de gemeente ook een stevigere inspanning om de door gemeentelijke doelen daadwerkelijk te realiseren. Er is daarvoor ook een hogere plankostenvergoeding overeengekomen. Om helderder te rapporteren over de gemeentelijke inbreng in het project is er ook van de gemeentelijke positie in de CV Parijsch een kosten-batenopstelling bij de grondexploitaties opgesteld. Er is een nieuw stedenbouwkundig plan opgesteld voor het laatste, en grootste bouwveld (Linieveld). Ook het woningbouwprogramma wordt daarbij aangepast. Binnen de grondexploitatie worden de nieuwe kwaliteitsuitgangspunten zo ver mogelijk doorgevoerd. Het stedenbouwkundig ontwerp gaat uit van een vooruitstrevende buurt, met een mobiliteit concept en meer - en goedkopere - woningen in een groene, aantrekkelijke leefomgeving. Daarvoor is een aanpassing nodig op het bestemmingsplan. Voor zowel de aanpassing op het bestemmingsplan, als voor de omgevingsvergunningen voor de woningen binnen het huidige bestemmingsplan is een natuurbeschermingsvergunning nodig. Omdat de ontwikkeling van Parijsch effect heeft op het Natura 2000 gebied van de

	Diefdijk, moet aantoonbaar voldoende stikstofcompensatie plaatsvinden. De mogelijkheden om te compenseren liggen vooral bij de provincie Gelderland, maar de compensatiemogelijkheden zijn schaars en moeten over alle opgaven in Gelderland verdeeld worden. Samen met de provincie en RVO onderzoeken we de mogelijkheden voor een goede en oplossing die snel zekerheid biedt voor de ontwikkeling. De ontwikkeling van de bestaande velden loopt voorspoedig. Waar mogelijk wordt hetgeen nu gerealiseerd wordt al bijgesteld om onderdelen van het nieuwe kwaliteitsbeeld in te passen. Een uitgebreider beeld van de ontwikkelingen is opgenomen in de uitvoeringsagenda woningbouw.

Bedragen x € 1.000

Programma Leefbare stad	**Werkelijk 2019**	**Primitief begroot 2020**	**Begroot na wijziging 2020**	**Werkelijk 2020**	**Verschil 2020**
Lasten	15.196	16.018	15.865	12.370	3.495
Baten	-5.530	-5.915	-3.863	-3.360	-503
Saldo van baten en lasten	**-9.666**	**-10.103**	**-12.002**	**-9.010**	**2.992**
Stortingen in reserves	6.454	464	2.888	2.843	45
Onttrekkingen aan reserves	663	356	3.774	2.487	-1.288
Leefbare stad	**-15.456**	**-10.211**	**-11.115**	**-9.367**	**1.748**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Ondernemende stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

De inwoners, ondernemers en maatschappelijke initiatieven zorgen voor lokale werkgelegenheid, duurzaam ondernemen, onderlinge verbinding en zorg voor elkaar. Sociale ondernemers dragen bij aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, waar het marktaanbod soms onvoldoende aansluit bij behoeften van kwetsbare inwoners(groepen). Maatschappelijke initiatieven verlevendigen onze stad en maken betrokkenheid bij elkaar en bij onze leefomgeving zichtbaar. Evenementen geven de stad karakter en sfeer. We delen de mooie dingen van onze stad graag met onze gasten, die we willen helpen nog makkelijker de weg naar Culemborg te vinden. Een vitale ondernemende stad en een historische identiteit zijn de ingrediënten voor een aantrekkelijke stad. Dit alles vanuit een integrale stadvisie.

De coronacrisis heeft het programma deels vertraagd maar ook versterkt. Grotere campagnes waarvoor fysieke bijeenkomsten nodig zijn, zijn uitgesteld. En een deel van de ambtelijke bezetting is ingezet om de coronamaatregelen in goede banen te leiden. De samenwerking in de binnenstad is echter verder versterkt, ondanks de gedwongen sluiting van horeca en detailhandel. Ondernemers hebben onder de noemer “koop lokaal” juist een sterkere binding met de lokale consumenten gebouwd. Het belang van continuïteit van personeel is voor ondernemers nog stringenter geworden. De extra ruimte die voor horecaterrassen beschikbaar is gesteld heeft gezorgd voor een kwalitatieve impuls op de Markt. Op deze ontwikkelingen bouwen we nu verder, al zijn de uiteindelijke economische gevolgen van de coronacrisis nog onduidelijk.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Ondernemende stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
2.3	Recreatieve havens	Monica Wichgers
3.1	Economische ontwikkeling	Monica Wichgers
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Monica Wichgers
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Monica Wichgers
3.4	Economische promotie	Monica Wichgers
5.4	Musea	Joost Reus
5.5	Cultureel erfgoed	Monica Wichgers

Doelen en prestaties taakvelden Ondernemende stad

2.3 Recreatieve Havens

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De jachthaven is beschikbaar voor watersporters in Culemborg.

Doelen en prestaties	
De aantrekkelijke haven en camping langs de Lek zijn een toeristische trekpleister en zorgen daarmee voor meer bezoekers aan Culemborg	
1. We verpachten de jachthaven en camping De Helling	

Toelichting prestatie

1. We verpachten de jachthaven en camping De Helling
Dit gaat niet over het verpachten van de jachthaven, maar over het verkopen of verpachten van het restaurant bij de jachthaven. Het pand is vanaf juni 2020 in bezit van de gemeente. De Stichting Jachthaven en camping De Helling (SJCH) had het eerste voorkeursrecht om het pand over te nemen. De onderhandelingen met de SJCH zijn onlangs afgerond. Zij kunnen het pand niet over nemen tegen marktconforme voorwaarden. Er worden nu voorbereidingen getroffen om het pand om de markt te zetten.

3.1 Economische ontwikkeling

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op het gebied van economische ontwikkeling is het volgende in 2020 bereikt:

- Voor de aanpak van de coronacrisis is het ondernemersloket geopend, waar ondernemers terecht kunnen met vragen over de landelijke en lokale corona aanpak. Vanuit economische zaken is deelgenomen in het corona crisisteam.
- Het actieplan economie is samengesteld en deels al in uitvoering gekomen in 2020. Er wordt gebouwd aan een databank, om vooral innovatie gerichter te kunnen stimuleren en tevens de communicatie met de ondernemers te versterken. Vraag en aanbod van bedrijfsruimte is in kaart gebracht, waarmee een duidelijkere regierol mogelijk is op de vastgoedmarkt, voor zowel matchmaker (detailhandel/binnenstad) als de parkmanager op Pavijen.
- Het faciliteren van de samenwerking van winkeliers, pandeigenaren en gemeente in de binnenstad is voortgezet. De start van de Matchmaker voor invulling leegstand is voorbereid. In de communicatie tussen winkeliers, horeca en pandeigenaren is geïnvesteerd door de deel te nemen aan Chainels, een professioneel kanaal gericht op samenwerking en delen van informatie.
- De zonering van de binnenstad is gedetailleerd (t.b.v. detailhandels- en horecavisie) en flankerend beleid voor de stimulering van transformatie en bedrijfsverplaatsing naar de binnenstad opgesteld. Dit wordt in 2021 ter vaststelling aangeboden.

- Extra analyses van economisch ruimtegebruik zorgen voor bespoedigen van de Spoorzone ontwikkeling en bieden zicht op de mogelijkheden voor transformatie naar wonen.
- De samenwerking op Pavijen voor veiligheid en het KVO-keurmerk is voortgezet en heeft weer geleid tot KVO certificering.
- De coronacrisis heeft de inzet van de parkmanager vertraagd. Samenwerking tussen ondernemers op Pavijen blijft aandacht vergen. Voor de start van de aanleg van de wandelpaden op Pavijen is met succes een beroep op de Regio Deal gedaan. De week van de Logistiek, met Culemborg als hoofdstad, is verplaatst naar 2021.
- Via RAP wordt vraag naar bedrijfskavels op regionaal niveau afgestemd en wordt voldaan aan provinciale eisen ten aanzien van het RPW (Regionale Programmering Werklocaties).
- In de regionale economische samenwerking is de evaluatie en analyse afgerond om te komen tot een nieuw economisch ambitiedocument. Afronding is voorzien in 2021.

Doelen en prestaties	
Vitale en ondernemende stad	
1. De nieuwe samenwerking in de binnenstad leidt tot concrete projecten en -voorstellen op het gebied van gecoördineerde communicatie en aanpak leegstand & compacte binnenstad	
2. We zijn faciliterend voor nieuwe winkels en (kennis)bedrijven die zich in Culemborg (zouden) willen vestigen	
3. We werken mee aan het nieuwe ambitiedocument van de Regio Rivierenland.	
4. We actualiseren Breedband buitengebied.	
5. We werken aan een betere kwaliteit van ons bedrijventerrein (onder andere door het realiseren van de eerste delen van het wandelpadenplan)	

Levendige en aantrekkelijke binnenstad	
1. We stellen een detailhandel- en horecabeleid op.	
2. We stellen een nieuw evenementenbeleid op.	
3. De nieuwe samenwerking in de binnenstad leidt tot regieplan dat wordt vertaald in concrete projecten en -voorstellen op het gebied van sfeer en beleving en aantrekkelijke omgeving en als input dient voor (onderhouds)projecten in de binnenstad.	
4. We werken aan meer wandelroutes, waaronder de wandelroute van station naar binnenstad	

Meer mensen kunnen arbeidsgericht participeren bij Culemborgse (sociaal) ondernemers	
1. We stimuleren een intensievere samenwerking tussen Werkzaak, sociaal ondernemers en vrijwilligers.	
2. We continueren de arbeidsgerichte participatie.	

Toelichting prestatie

1. We stellen een detailhandel- en horecabeleid op.
Besluitvorming vindt in 2021 plaats, zodat effecten van coronacrisis nog goed meegenomen kunnen worden.

1. We stimuleren een intensievere samenwerking tussen Werkzaak, sociaal ondernemers en vrijwilligers.
In 2020 kwam vanwege de corona crisis, meer en meer de focus op het overeind houden van de samenwerkingen, doordat veel van deze ondernemers het lastig hadden vanwege lockdown, maatregelen en teruglopende opdrachten. Desalniettemin is duidelijker dan ooit dat deze samenwerkingen zeer waardevol zijn, zodat de meest kwetsbare inwoners ook kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen op een leerwerkplek of sociale activeringsplek. Het Rijk, Werkzaak en gemeente Culemborg zijn veel van deze ondernemers (financieel) te hulp geschoten in 2020 en wij zullen dit continueren in 2021. Daarmee willen en kunnen wij de samenwerkingen in 2021 verder intensiveren, zodat deze plekken voldoende behouden blijven naarmate we verder uit de crisis komen. Paradoxaal genoeg, heeft de crisis gezorgd voor een versterking die we verder voortzetten.

2. We stellen een nieuw evenementenbeleid op.
Besluitvorming vindt in 2021 plaats, zodat effecten van coronacrisis nog goed meegenomen kunnen worden.

4. We werken aan meer wandelroutes, waaronder de wandelroute van station naar binnenstad
Een Nieuwe NS-wandelroute is gerealiseerd, hoewel deze vanwege corona nog niet is gepubliceerd door de NS. De uitbreiding van het Kuilenburgerpad (klompenpad) is gerealiseerd. Nieuw pad langs Triosingel nog niet, is onderdeel van investeringsplan waarvoor pas vanaf 2021 geld is.

5. We werken aan een betere kwaliteit van ons bedrijventerrein (onder andere door het realiseren van de eerste delen van het wandelpadenplan)
Eerste middelen zijn via de Regiodeal beschikbaar gekomen voor aanleg wandelpaden, met start realisatie in 2021.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op Pavijen V zijn in 2020 geen kavels verkocht. Voor 4 kavels verkeert de verkoop in een vergevorderd stadium. De overige 3 kavels worden tijdelijk strategisch gereserveerd, dit in verband met ontwikkelingen elders in de stad.

De visievorming voor het gehele stationsgebied loopt inmiddels in nauwe samenwerking met Prorail, NS en provincie Gelderland. Het project Spoorzone-West, de ontwikkeling van een supermarkt met een functie erop, is daarmee in een groter perspectief komen te staan. De ontwikkelaar van de supermarkt verkent, na het afhaken van de bioscoopfunctie, nu andere functies binnen het bestemmingsplan die goed passen op deze locatie. Het in 2020 vastgestelde beeldkwaliteitsplan geldt hiervoor nu als randvoorwaarde. Voor Spoorzone-West wordt, vanuit de ontwikkeling van de hele stationsomgeving, nu ook onderzocht of het mogelijk is woningbouw te realiseren. Daarmee sluiten we aan bij de onderzoeken voor het versterken van het station tot een volwaardige (OV-) hub met toegevoegde waarde voor de stad en de Regio.

Doelen en prestaties	
Lokale werkgelegenheid handhaven	
1. We actualiseren het RPB.	
2. We werken mee aan de actualisatie van het Regionaal Investerings Fonds (RIF).	
3. We werken mee aan het nieuwe ambitiedocument van de Regio Rivierenland.	
4. We evalueren de inzet van de parkmanager.	

Toelichting prestatie

1. We actualiseren het RPB.
Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW, (nieuwe titel) is regionaal vastgesteld, maar vergt nog enkel een tweetal toevoegingen op verzoek provincie: inz. duurzaamheid en XXL logistiek.

4. We evalueren de inzet van de parkmanager.
Door corona zijn werkzaamheden vertraagd. Voorjaar 2021 vindt evaluatie plaats.

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij het op stellen van nieuw of te actualiseren beleid blijft geprobeerd worden om onnodige regelgeving te verminderen. Bij onder andere de actualisering van het detailhandels-, evenementen- en horecabeleid dat in voorbereiding genomen is, wordt hierop gelet. De invoering van de Omgevingswet zal meer mogelijkheden bieden.

Het ondernemersloket is in 2020 primair met de coronaregelgeving actief geweest.

Doelen en prestaties	
Bedrijven blijven in Culemborg, omdat zij de samenwerking met de gemeente waarderen en zich gewaardeerd voelen.	
1. We faciliteren bedrijven bij hun vragen om informatie.	
2. We vermijden onnodige regeldruk.	

Toelichting prestatie

2. We vermijden onnodige regeldruk.
De coronacrisis heeft tot meer regels geleid en de inzet daarop heeft geen aanpassing van regeldruk elders opgeleverd, uitgezonderd de inzet vanuit het ondernemersloket.

3.4 Economische promotie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De samenwerking in de binnenstad heeft vorm gekregen door het uitwerken van beleid (zie economische ontwikkeling), ruimtelijke inrichting en gastvrijheid. Het volgende is het volgende gebeurd:

- Keuze dat de binnenstad zich niet profileert als boodschappencentrum maar via het concept story & shop.
- Uitwerken van positionering van de binnenstad (met in acht neming van de stadsvisie) : op wie richten we ons?, hoe onderscheiden we ons t.o.v. omliggende plaatsen, leefstijlen, zicht op behoeften en obstakels bij bezoekers/ bewoners/ ondernemers, wat bieden we.
- Uitwerken waarmee de binnenstad zich wil laten zien.
- Uitwerken van het merk waarop marketing & promotie de komende jaren mee gaat werken.
- Uitwerken van het ruimtelijke toekomstbeeld / streefbeeld in een regieplan (in 2021 behandeld in de raad) en raadpleging hierover van neen klankbordgroep van betrokken inwoners.
- Opstellen van een investeringsplan voor entrees van de binnenstad. Prioritering bij Het Jach/het Hof, Goilberdingerpoort, Havendijk/Veerweg, Prijssepoort.
- Uitwerking muurschilderingenplan i.s.m. de erfgoedcommissie en betrokken bewoners
- Vervolg aan geveltuintjes
- Meer zitgelegenheid en groen op de Markt en Varkensmarkt. Samen met gemeente, bewoners, ondernemers en de Coöperatie van Makers.
- Ter ondersteuning van de ondernemers vanwege corona zijn impulsmaatregelen uitgevoerd: campagne Leuk je weer te zien, fietstaxi's, sfeermaatregelen Varkensmarkt, magazine binnenstad, sfeermuziek.
- Aan de hand van de samenwerking en uitwerking in projecten in Culemborg heeft de provincie binnensteden alsnog op haar bestuurlijke agenda willen opnemen.

Vanuit Culemborg Klopt kon vanwege corona minder uitwerking gegeven worden aan marketing & promotie. Op verzoek van De Helling en de klompenpadenwerkgroepen is daarom geïnvesteerd in 15 nieuwe zitbanken die in 2021 geplaatst worden langs wandelroutes en langs de dijk. De vervanging van de toeristische infoborden is voorbereid in samenwerking met de toeristische partners. Met de gemeenten Vijfheerenlanden is geïnvesteerd in een nieuwe struingids omliggende gemeenten. De voorbereiding van allerlei activiteiten voor Gelderland herdenkt 75 jaar vrijheid viel door corona in het water. Een aantal activiteiten van De Roos kon nog doorgaan, andere zijn verplaatst naar 2021 of 2022.

Regionaal zijn nieuwe versnellingsopgaven voorbereid, waaraan in 2021 en 2022 uitvoering gegeven moet worden:
- Gastvrije Binnensteden
- Cultuurhistorische landmarks
- Agrotoerisme
- Rivierbeleving & recreatieplassen
- Regiopromotie.

Doelen en prestaties	
Levendige en aantrekkelijke binnenstad	
1. Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en de regisseur binnenstad werken we aan een programma met als ambitie: Een levendige stad, die dagelijks mooier wordt, vol positiviteit waar alle Culemborgers trots op zijn.	
2. In dit programma werken we ook aan bereikbaarheid van de binnenstad. De doelstellingen daarvan zijn beschreven in het programma leefbare stad (verkeer)	
3. De regisseur binnenstad zorgt voor de coördinatie van de werkgroepen.	
4. We ontwerpen nieuwe stadswandelingen.	

Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes	
1. We breiden het Kuilenburgerpad uit.	
2. We actualiseren het Jan Blankenpad.	
3. We sluiten aan op het nieuwe routeprogramma van de Provincie.	
4. We plaatsen zitbanken in het buitengebied.	
5. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP, St. Liniebreed Ondernemen en samenwerking met provincies Gelderland en Utrecht	

Evenementenpromotie	
1. We voeren media-acties rondom Culemborg Klopt uit.	
2. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP en St. Liniebreed Ondernemen	
3. We faciliteren het Toeristisch Informatie Punt (TIP).	

Toelichting prestatie

1. We voeren media-acties rondom Culemborg Klopt uit.
Anders uitgevoerd vanwege corona. In 2020 zijn impulsmaatregelen voor de binnenstad uitgevoerd in plaats van een aantal reguliere promotie acties.

2. We actualiseren het Jan Blankenpad.
Subsidie aanvraag gedaan bij de Provincie Gelderland en landschapsbeheer Gelderland om dit om te zetten in een klompenpad Kids. Provincie Utrecht en gemeente Vijfheerenlanden hebben ook belangstelling.

2. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP en St. Liniebreed Ondernemen
Vanuit Culemborg Klopt kon vanwege corona minder uitwerking gegeven worden aan marketing & promotie. Hierboven is toegelicht welke activiteiten en acties hiervoor in de plaats zijn gekomen.

4. We ontwerpen nieuwe stadswandelingen.
Verplaatst naar 2021

5.4 Musea

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- Het museum levert een bijdrage aan een levendig en leerzaam cultureel klimaat in Culemborg.
- Een adequate en efficiënte ontsluiting van de archieven voor de inwoners van Culemborg.

RAR is digitaal en fysiek toegankelijk voor inwoners en organisaties voor het raadplegen van de archieven. Omdat het RAR de richtlijnen van het RIVM volgt is gedurende een aantal momenten (ook nog gedurende de huidige lockdown sinds half december) de studiezaal voor het fysiek raadplegen van archieven gesloten. Gedigitaliseerde archieven zijn wel via de website van het RAR te raadplegen.

Doelen en prestaties	
Culemborg heeft een levendig en leerzaam cultureel klimaat.	
1. Alle kinderen in Culemborg maken kennis met het culturele erfgoed van Culemborg via de doorgaande leerlijn cultuur van de Brede School Culemborg.	
2. Het Museum Elisabeth Weeshuis beheert het culturele erfgoed en maakt het toegankelijk voor bezoekers en inwoners van Culemborg.	
3. Inwoners en organisaties kunnen bij het Regionaal Archief terecht als zij archieven willen raadplegen	

Toelichting prestatie

5.5 Cultureel erfgoed

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- In 2020 is ondanks de beperkingen door corona met betrokken partijen voortvarend verder gewerkt aan de Kerkenvisie Culemborg. Versie 1.0 van de visie is intussen gereed en wordt na vaststelling door de raad (op 1 april 2021) geïmplementeerd.
- In 2019 is al een plan van aanpak en kostenraming opgesteld voor herstel en conservering van de collectie. In 2020 is de eerste tranche objecten, de meest urgente categorie, gerestaureerd. We hopen in 2021 de middelen toegekend te krijgen om de overige objecten te kunnen conserveren.
- De ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen is als doelstelling meegenomen in de Kerkenvisie en zal de komende jaren - in samenspraak met andere monumenteneigenaren en in samenhang met een nog op te stellen vrijwilligersbeleid - verder worden uitgewerkt.
- In 2020 heeft de raad een budget beschikbaar gesteld voor onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan het carillon, op basis van een plan van aanpak door Koninklijke Eijsbouts. Dit plan wordt in 2021 uitgevoerd.

Doelen en prestaties
Levendige en aantrekkelijke binnenstad

1. Met beperkte middelen zoeken we naar 'werk met werk maken' (denk aan onderhoud, groen, klimaatadaptatie, ontwikkeling 'de Molenaar') en subsidies.	
2. We stellen een Kerkenvisie op en implementeren deze.	
3. We breiden wandelroutes uit.	
4. We onderzoeken hoe we de archeologische collectie van de Kasteeltuin weer in goede conditie zouden kunnen terugbrengen.	
5. We stimuleren een ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen.	
6. We passen de speeltijden van het carillon in het seizoen aan na herstel en aanpassing instrument	

Versterken en beter uitdragen historisch-culturele identiteit	
7. We betrekken cultuurhistorie nadrukkelijk bij en geven het een plek in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	
8. We definiëren cultuurhistorische kernkwaliteiten als onderdeel van de stedelijke identiteit.	
9. We formuleren richtlijnen vanuit cultuurhistorie, landschap en natuur t.b.v. opgaven in het kader van de energietransitie en klimaatadaptatie	
10. We ontwikkelen een nieuw financieel instrumentarium t.b.v. de instandhouding van gemeentelijke monumenten.	

Toelichting prestatie

2. We stellen een Kerkenvisie op en implementeren deze.
Voor de Kerkenvisie is het besluitvormingstraject al reeds ingezet. Besluitvorming in de raad vindt begin 2021 plaats. Na vaststelling kan de visie geïmplementeerd worden in nauwe samenspraak met de betrokken geloofsgemeenschappen en kerkbeheerders.

3. We breiden wandelroutes uit.
Door capaciteitsgebrek niet aan toegekomen,

5. We stimuleren een ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen.
Deze doelstelling heeft wel ene plek gekregen in de Kerkenvisie, maar moet in de nabije toekomst nog verder worden uitgewerkt, ook in samenspraak met andere monumenteneigenaren en in samenhang met een nog te formuleren vrijwilligersbeleid.

6. We passen de speeltijden van het carillon in het seizoen aan na herstel en aanpassing instrument
De herstel- en onderhoudswerkzaamheden vinden plaats in 2021.

8. We definiëren cultuurhistorische kernkwaliteiten als onderdeel van de stedelijke identiteit.
Deze doelstelling moet worden geadresseerd in het kader van het te herijken erfgoedbeleid. Die herijking moet opnieuw worden opgestart nadat een eerdere opdracht is ingetrokken.

9. We formuleren richtlijnen vanuit cultuurhistorie, landschap en natuur t.b.v. opgaven in het kader van de energietransitie en klimaatadaptatie
Hiermee is een begin gemaakt, maar deze opgave behoeft nog verdere uitwerking.

10. We ontwikkelen een nieuw financieel instrumentarium t.b.v. de instandhouding van gemeentelijke monumenten.
Vanwege beperkte capaciteit is hiermee nog geen begin gemaakt.

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Meetinstrument
Bedrijfsgrond Pavijen V	0,31	0,75	0,0	Uitgifte in ha.
Aantal bezoekers museum	10.007	10.000	5.000	Administratie Museum Elisabeth Weeshuis

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Bron
Functiemenging	51,3	52 %	geen publicatie	LISA
Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-74 jaar	126,4	125	geen publicatie	LISA

Toelichting indicatoren:

Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Actualisering cultuurnota 2009
- Cultuurvisie (2014)
- Archiefwet 1995
- Archiefverordening
- Gemeenschappelijke regeling RAR
- Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland
- Regionaal Programma Bedrijventerreinen 2016
- Beleidsnota cultuurhistorie
- Beleidsnota archeologie
- Ontwikkelingsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) Culemborg
- Erfgoedwet 2016
- Erfgoedverordening Culemborg (2017)
- Binnenstadsvisie

Betrokken partners:

- Openbare Bibliotheek Rivierenland
- Museum Elisabeth Weeshuis
- Amateurkunst Verenigingen
- Initiatiefnemers uit de stad
- Organisatoren van grote lokale evenementen
- Netwerk Brede School Culemborg
- Cultuurfonds Culemborg
- Genootschap AWK Voet van Oudheusden
- Kunst Educatie Culemborg (KEC)
- Brede School Culemborg
- Regionaal Archief Rivierenland
- Projectontwikkelaars
- Stichting Kasteeltuin Culemborg
- Stichting Open Monumentendag Culemborg
- Netwerk Brede School Culemborg
- Commissie Erfgoed & Ruimte
- Leerhuis Culemborg
- Eigenaren monumenten
- Stichting Theater De Fransche School
- Stichting De Gelderlandfabriek
- Stichting Gispen
- Kring Culemborgse Bedrijven
- Verenigde Ondernemers Culemborg
- Winkeliersvereniging Chopinplein
- Winkeliersvereniging Parijsch
- Regio Rivierenland
- Logistics Valley Rivierenland
- Stichting Ondernemersfonds Culemborg
- Stichting Pavijen

- Regionaal Bureau voor Toerisme
- Stuurgroep Binnenstad

Verbonden partijen

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2020 heet het RAR zich volop beziggehouden met het digitaliseren van dossiers voor de verschillende gemeenten maar ook met Scanning On Demand (SOD) voor inwoners en instanties naast verschillende vormen van publieksbereik richting inwoners, scholen en instanties. De speerpunten van: <u>Toezicht:</u> • Beoordelen besluit Vervanging. • Beoordelen vernietigingslijsten 2019-2020 • bezoek en inspectie archiefruimte gemeente Culemborg • Voorbereiden (inspectie) en overbrenging fysieke bouwdossiers 1933-1998 • Overleg en advies over jaarverslag archieftoezicht, kwaliteit archiefinformatie procesapplicaties. <u>Digitalisering:</u> • Bouwdossiers 1870-1911 (1000 dossiers) • SOD-service gemeenten en particulieren. • Voorbereiden en start platform Vele Handen <u>Ontsluiting:</u> In 2020 is voor alle gemeenten 66 meter archief ontsloten waarvan voor Culemborg vooral het archief van het gemeentebestuur en bouwvergunningen. Ook werd verder gewerkt aan ontsluiting en indexering van DBT registers (doop/trouw en begraaf) specifiek voor Culemborg. Verder bevolkingsregisters, charters, burgerlijke stand en rechterlijk archief van de andere gemeenten. hier zijn 214.000 namen geïndexeerd. • Voor de database bouw- en milieuvergunningen in totaal 7797 vergunningen toegevoegd waarvan 3166 dossiers van Culemborg. • Straatnaamgeschiedenis is vrijwel afgerond. <u>Materiele zorg:</u> Een kleine 28 meter aan oude archieven (1318-1999) geïnventariseerd op schade, geconserveerd, en/of her-verpakt. Speerpunten voor de komende periode zijn de verdere ontwikkeling van Scanning On Demand, Project Vele Handen, doorontwikkeling E-depot (pilot bij Bommelerwaard). Inlopen achterstanden vanwege Covid-19. Van de Provincie Gelderland in het kader van het Interbestuurlijk toezicht bij de toezending van de vastgestelde jaarrekening 2019 en begroting 2021kwam de volgende opmerking: *COVID-19: We merken dat de door u vastgestelde en door ons beoordeelde begroting – redelijkerwijs- nog geen rekening heeft gehouden met de mogelijke lange(re) termijneffecten van de COVID-19 pandemie. Wij raden u aan om deze effecten zo goed mogelijk in beeld te brengen en uw*

	begroting 2021 en de meerjarenraming zo nodig bij te stellen. Zoals boven al vermeld, zodra er meer duidelijk wordt.

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De formele oprichting van UBR heeft plaatsgevonden en het AB en DB zijn benoemd, beide met wethouder Wichgers als lid. Ook is het Governance Protocol UBRivierenland vastgesteld. De aanmeldingen voor een aansluiting hebben inmiddels het break even point gepasseerd, waarmee de business case sluitend is. Aanmeldingen blijven nog steeds binnenkomen dankzij deur-aan-deur promotie. De aanleg van glasvezel is in 2020 gestart in het oosten van Rivierenland en vordert gestaag. Het netwerk is hier al operationeel: de eerste gebruikers zijn al online. De voorbereidingen voor de aanleg in Culemborg zijn gestart en deze is gepland voor 2021.

Bedragen x € 1.000

Programma Ondernemende stad	**Werkelijk 2019**	**Primitief begroot 2020**	**Begroot na wijziging 2020**	**Werkelijk 2020**	**Verschil 2020**
Lasten	2.998	4.923	9.301	2.161	7.140
Baten	-764	-3.174	-7.038	-201	-6.837
Saldo van baten en lasten	**-2.234**	**-1.749**	**-2.263**	**-1.960**	**303**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	146	146	146	146	0
Ondernemende stad	**-2.088**	**-1.602**	**-2.117**	**-1.814**	**303**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

In dit programma worden onder andere algemene dekkingsmiddelen, algemene uitkering, overhead en vennootschapsbelasting (Vpb) verantwoord.

Algemene dekkingsmiddelen
Binnen de begroting bestaat er onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen (bijvoorbeeld opbrengsten voor ophalen afval, verstrekken van vergunningen, onderhouden van het riool, reisdocumenten etc.) hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Deze dekkingsmiddelen zijn als baten bij op de betreffende programma's begroot.
De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van specifieke dekkingsmiddelen doordat zij vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de bestedingen van de andere programma's en de hierna genoemde bestedingen.

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt bepaald door de circulaires die wij van het ministerie ontvangen. Wij baseren ons voor de begroting daarbij op de jaarlijkse meicirculaire en hebben dus voor de begroting 2020 de meicirculaire van 2019 verwerkt.

Met tussentijdse rapportages is de algemene uitkering van 2020 bijgesteld. De bijstellingen zijn gebaseerd op:
Septembercirculaire 2019
Decembercirculaire 2019
Meicirculaire 2020.

De septembercirculaire 2020 en decembercirculaire 2020 worden later uitgebracht dan onze laatste tussentijdse rapportage voor 2020. De ontwikkelingen die hieruit voortvloeien voor 2020 komen in deze jaarrekening tot uitdrukking.

Onroerende zakenbelasting (OZB)
De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2020 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2019.

Treasury
Dit betreft alle activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasuryfunctie zoals: financiering, beleggingen, dividenden etc. Alle betaalde en ontvangen rente worden op dit taakveld verantwoord. Vanaf dit taakveld wordt de reële rente (op basis van de boekwaarde van de investeringen aan het begin van het begrotingsjaar) toegerekend andere taakvelden. Toegerekende rente is vervolgens onderdeel van de kapitaalslasten.

Overhead
Overhead wordt gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces', en bevat naast personele kosten ook een aantal andere kostenposten.

In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De toerekening van overheadkosten bij het bepalen van tarieven voor heffingen en leges gebeurt buiten de begroting om.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De resultaten op fiscaal belaste activiteiten worden onderling verrekend en over het totale (gesaldeerde) resultaat wordt aangifte gedaan. Daarom wordt de VpB-heffing begroot en verantwoord op een centrale post in de programmabegroting en vindt geen nadere toerekening plaats aan producten/programma's. De VpB-heffing wordt verwerkt als een last op het programma Algemene dekkingsmiddelen en maakt op die manier onderdeel uit van het saldo van baten en lasten en het resultaat.

Opbouw programma

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt in artikel 8, lid 5 een overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' verplicht. Algemene Dekkingsmiddelen worden niet toegewezen aan de programma's, vanwege het algemene karakter van deze middelen.

Onderstaand treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Taak-veld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.10	Mutaties reserves	Collin Stolwijk
0.4	Overhead	Collin Stolwijk
0.5	Treasury	Collin Stolwijk
0.61	OZB woningen	Collin Stolwijk
0.62	OZB niet-woningen	Collin Stolwijk
0.64	Belastingen overig	Collin Stolwijk
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Collin Stolwijk
0.8	Overige baten en lasten	Collin Stolwijk
0.9	Vennootschapsbelasting	Collin Stolwijk

Verbonden partijen

	Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)
Belangrijkste ontwikkelingen:	BSR streeft ernaar de kosten zo laag mogelijk te houden. BSR moet voldoen aan diverse wet- en regelgeving, onder andere op het gebied van de landelijke voorzieningen. Dit vraagt om extra investeringen en kosten die niet te beïnvloeden zijn. In 2020 is BSR blijven investeren in haar medewerkers, ondersteunende systemen en processen. Deze investeringen dragen bij aan efficiency en optimalisatie van belastinginkomsten voor de deelnemers tegen zo laag mogelijke integrale kosten. Dit doet BSR op een resultaatgerichte, betrokken en klantgerichte wijze. De uitbraak van het corona virus heeft effecten op de bedrijfsvoering van BSR. Medewerkers hebben vanaf 17 maart (voornamelijk) thuis gewerkt. Daarnaast zijn aangepaste invorderingsmaatregelen vastgesteld. Het aantal belastingplichtigen dat uitstel van betaling heeft aangevraagd ligt enigszins hoger dan voorgaande jaren. Het bedrag waarvoor uitstel van betaling is verleend ligt veel hoger dan voorgaande jaren. Er is (nog) geen zichtbare toename in het aantal faillissementen.

	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) is opgericht om de bedrijfsvoering van Tiel, Geldermalsen (tegenwoordig West-Betuwe) en Culemborg minder kwetsbaar te maken, meer kwaliteit te leveren, kosteneffectiever te laten zijn en kansen te pakken (4 k's). De organisatie is nu vier jaar op weg. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om de basis op orde te brengen en kosteneffectiever te gaan werken. 2020 heeft in het teken gestaan van de doorwikkeling van BWB en met de focus op het leveren van meer kwaliteit. Ondanks dat de corona crisis ook impact heeft gehad op de organisatie, is de dienstverlening en zijn de geplande projecten vanuit de bedrijfsvoeringsorganisatie door gegaan. De productendiensten catalogus is herijkt, er wordt tijd geschreven om de verrekensystematiek aan te passen, de verbeterplannen van de verschillende bedrijfsvoerings taakvelden zijn in uitvoering en er zijn verbeteringen in de planning en control cyclus doorgevoerd, waardoor de gemeenten en BWB samen beter kunnen sturen op gezamenlijke bedrijfsvoering.

	BNG Bank
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2020 heeft BNG Bank haar strategie aangescherpt. Op basis van haar purpose ‘gedreven door maatschappelijke impact’ kiest de bank ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector. Per 1 maart van dit jaar is een nieuwe topstructuur geïntroduceerd; een

	Executive Committee bestaande uit vijf bestuurders. Deze bestaat uit de huidige Raad van Bestuur, aangevuld met een Chief Commercial Officer (CCO) en een Chief Operating Officer (COO). De CCO wordt aangesteld om invulling te geven aan de externe speerpunten van de aangescherpte strategie. De COO brengt op bestuurlijk niveau expertise en sturing in op het gebied van informatietechnologie BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. De nettowinst over 2020 komt uit op EUR 221 miljoen, ondanks de zeer lage rentetarieven.

Vitens N.V.	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het kraanwater van het productiebedrijf Culemborg wordt op dit moment niet onthard. Het water in Culemborg is van een gemiddelde hardheid van 11,7 DH. Als alles volgens planning verloopt verrijst tussen de zomer van 2020 en het begin van 2022 wel een onthardingsinstallatie. Daarna zal de waterhardheid voor de Culemborgers gedaald zijn naar ongeveer 7,5 DH en dat is prettig voor de gebruikers en aanzienlijk beter voor het milieu. Vitens is bezig met werkzaamheden in het waterwingebied aan de Rijksstraatweg. Door een toenemende vraag naar drinkwater gecombineerd met meer droogte is het noodzakelijk om het winveld te verbeteren. Het project 'Verduurzamen Winveld' is eind oktober 2020 van start gegaan met het boren van de bronnen.

Bedragen x € 1.000

Programma Algemene dekkingsmiddelen	**Werkelijk 2019**	**Primitief begroot 2020**	**Begroot na wijziging 2020**	**Werkelijk 2020**	**Verschil 2020**
Lasten	12.119	12.373	12.522	10.716	1.806
Baten	-54.570	-55.312	-56.424	-56.836	412
Saldo van baten en lasten	**42.450**	**42.939**	**43.902**	**46.120**	**2.218**
Stortingen in reserves	4.042	0	159	159	0
Onttrekkingen aan reserves	9.624	440	3.425	1.590	-1.835
Algemene dekkingsmiddelen	**48.032**	**43.380**	**47.168**	**47.551**	**383**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak. Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies), en vinden hun oorsprong veelal in de Gemeentewet.

Belastingen

Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven worden betaald.

Het beleidsuitgangspunt van de gemeenteraad voor 2020 was een beperking van de lastendruk voor burgers. In het algemeen is voor de tarieven van de gemeentelijke belastingen een stijging van 1,5% gehanteerd.

Rechten

Kenmerkend aan rechten is dat er wel sprake is van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Het streven is 100% kostendekkendheid. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Belangrijke ontwikkelingen

Precariobelasting op kabels en leidingen

Zoals bekend, is de precariobelasting op nutsvoorzieningen afgeschaft, met een overgangstermijn tot 2022. Tevens is vastgelegd dat de bestaande tarieven niet meer mogen worden verhoogd.

Procedures
Liander heeft de beroepschriften tegen de precariobelasting op gas- en elektriciteitsnetwerken voor alle jaren al in 2019 ingetrokken.

Gemeentelijke belastingen

Algemeen

De gemeente Culemborg heft de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen *
- hondenbelasting*
- parkeerbelastingen
- precariobelasting
- rioolheffing*
- toeristenbelasting

De heffingen gemerkt met een * worden verzorgd door de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR). Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Culemborg heeft de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen ondergebracht bij Avri. Avri is een gemeentelijk samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De belangrijkste taken van Avri zijn inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, beheer van openbare ruimte en handhaving. De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks vastgesteld door het algemeen bestuur van Avri.

Onroerende-zaakbelastingen

De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2020 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2019.

Tarieven OZB	2020	2019
Woningen		
OZB eigenarenbelasting	0,1187%	0,1243%
Niet woningen		
OZB gebruikersbelasting	0,2993%	0,3027%
OZB eigenarenbelasting	0,2910%	0,2880%

De in 2020 verzonden WOZ-beschikkingen kennen ten opzichte van belastingjaar 2019 een gemiddelde waardestijging voor de woningen van 6,6%. Voor de niet-woningen is sprake van een gemiddelde waardestijging van 2,4%.

De totaal in 2020 gerealiseerde opbrengst OZB is conform begroting gerealiseerd.
Gemiddelde WOZ waarde woningen (2020, peildatum 1-1-2019) € 241.000

Rioolheffing
Binnen de gemeente Culemborg geldt als maatstaf van heffing een vast bedrag per eigendom.

Voor de planperiode van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) is bezien welke investeringen noodzakelijk zijn op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater. Alle financiële en personele aspecten rondom de verbrede rioleringszorg, inclusief grondwater, zijn in het vGRP verwerkt.

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente Culemborg streeft ook naar 100% kostendekkendheid. De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar en bedraagt in 2020
€ 244,- per belastingobject.

Kostendekking rioolheffing, bedragen x 1.000			
Directe lasten (inclusief rente)	€	3.064	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	3.064	
Toe te rekenen lasten:			
Overhead (inclusief rente)	€	302	
Totale lasten	€	3.366	
Opbrengst heffingen	€	3.366	
Dekking		**100%**	

De opbrengst rioolheffing is € 88.000,- hoger dan de raming voor 2020. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 2,7%. Het voordeel is aan de voorziening egalisatie riolering toegevoegd.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is, conform artikel 226 van de Gemeentewet, een algemene belasting. Hondenbelasting wordt geheven van de houder van één of meer honden. Het aantal honden is bepalend voor de hoogte van de belasting. Jaarlijks wordt door BSR een controle gehouden op het houden van honden. In onze gemeente zijn ongeveer 1.600 honden geregistreerd.

Tarieven hondenbelasting	2020	2019
1ste hond	€ 55,20	€ 54,40
2de hond	€ 84,70	€ 83,45
Kenneltarief	€ 411,90	€ 405,80

De gerealiseerde opbrengst hondenbelasting is conform begroting.

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachting in Culemborg door personen van 12 jaar en ouder, die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen staan ingeschreven, wordt toeristenbelasting geheven. Toeristenbelasting is een algemene verblijfsbelasting.
Het tarief per overnachting bedraagt € 0,75. Toeristenbelasting wordt na afloop van het belastingjaar opgelegd. In 2020 is daarom de toeristenbelasting 2019 opgelegd.

In 2020 bedraagt de totale opbrengst € 18.000,-. Deze opbrengst is € 4.000,- lager dan begroot. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 17%.
Als gevolg van het coronavirus ligt het aantal toeristische overnachtingen dat in 2020 heeft plaatsgevonden, naar verwachting lager dan gebruikelijk.

Precariobelasting

Precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Hierin is geregeld dat "terzake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, een precariobelasting kan worden geheven".

Precariobelasting terrassen
Om ondernemers en zelfstandigen te ondersteunen, in het kader van de coronacrisis, zijn diverse maatregelen danwel tegemoetkomingen getroffen. Eén van deze tegemoetkomingen betreft het besluit om over de belastingjaren 2020 en 2021 geen precariobelasting ter zake van terrassen te heffen. De tegemoetkomingen hebben tot een € 18.000,- lagere opbrengst geleid.

Afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven.
Het wetsvoorstel tot afschaffing van de mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven is aangenomen.

In de wet is bij amendement de aanvankelijke overgangstermijn van 10 jaar bekort tot 5 jaar. Dit betekent dat in 2021 voor het laatst heffing kan plaatsvinden. Tevens is opgenomen dat de tarieven zoals die golden op 10 februari 2016 niet meer mogen worden verhoogd. Het tarief voor precariobelasting op kabels en leidingen bedraagt € 5,- per strekkende meter.

Procedures
Liander heeft de lopende beroepschriften tegen de precariobelasting op gas- en elektriciteitsnetwerken voor alle jaren ingetrokken.

Aanslagen precariobelasting op kabels en leidingen 2020
Voor belastingjaar 2020 is een aanslag precariobelasting op elektra leidingen opgelegd van € 1.281.210,-. Voor het gasleiding netwerk is een aanslag precariobelasting 2020 opgelegd van € 724.120,-.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting
In Culemborg geldt voor bepaalde delen van de binnenstad de verplichting om parkeerbelasting te betalen. Deze opbrengst wordt gebruikt om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en het parkeren in de binnenstad te reguleren. In 2018 is uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleid 'verkeer in de binnenstad'. Dit heeft geleid tot een uniform parkeerbeleid in de binnenstad.

Kosten naheffingsaanslag
Indien niet of onvoldoende parkeerbelasting op aangifte wordt voldaan, volgt bij controle een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur, verhoogd met kosten. Voor 2020 bedroegen deze kosten € 64,50.

Kostendekking naheffingsaanslag parkeren, bedragen x 1.000			
Directe lasten (inclusief rente)	€	144	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	144	
Toe te rekenen lasten:			
Overhead (inclusief rente)	€	-	
BTW	€	26	
Totale lasten	€	170	
Opbrengst heffingen	€	65	
Dekking			**38%**

De gerealiseerde opbrengst parkeren bedraagt ca. € 78.000,- hoger dan begroot. De gerealiseerde opbrengst parkeren is positiever dan de eerdere inschatting van de door Corona gederfde opbrengsten.

Daarnaast zijn de gerealiseerde leges parkeerontheffingen ca. € 4.000,- hoger dan begroot.

Gemeentelijke rechten

Algemeen

Onderstaand wordt een uitwerking gegeven betreffende de volgende heffingen

- Afvalstoffenheffing
- Marktgelden
- Bouwleges
- Overige heffingen

Leges algemeen

Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks door het algemeen bestuur van Avri vastgesteld. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag slechts gebruikt worden om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. In 2020 bedroeg het basistarief afvalstoffenheffing € 211,-. Dit bedrag is voor inwoners van de gemeente Culemborg verhoogd met € 3,20 voor het verwijderen van zwerfafval binnen de gemeente Culemborg.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats op de markt wordt door de gemeente Culemborg marktgeld geheven. Ook ten aanzien van deze marktgelden mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente.

Kostendekking marktgelden, bedragen x 1.000			
Directe lasten (inclusief rente)	€	36	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	36	
Toe te rekenen lasten:			
Overhead (inclusief rente)	€	-	
BTW	€	8	
Totale lasten	€	44	
Opbrengst heffingen	€	18	
Dekking		**41%**	

De opbrengst marktgelden is € 2.000,- lager dan de raming voor 2020. Met ingang van 1 oktober 2020 is de weekmarkt verzelfstandigd. In 2020 is sprake van een overgangsjaar.

Bouwleges

De opbrengst bouwleges kan sterk wisselen. Dit hangt vooral samen met de omstandigheid of er bouwaanvragen zijn ingediend voor grote bouwwerken. In 2020 is de legesopbrengst ca. € 66.000,- hoger dan begroot.

Overige rechten/heffingen

De overige belastingen en rechten die onze gemeente heft, zijn geringer van omvang dan de belastingen die hiervoor genoemd zijn. Onder rechten vallen ook de leges die geheven worden voor de gemeentelijke dienstverlening (verstrekken van paspoorten, rijbewijzen, etc.). De lagere opbrengsten overige rechten/heffingen van € 18.000,- worden voornamelijk veroorzaakt door minder afgiften van rijbewijzen en naturalisatieverzoeken.

Kostendekking leges, bedragen x 1.000		Titel 1		Titel 2		Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	€	181	€	519	€	23	€ 723
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	€	-	€	-	€ -
Netto lasten	€	181	€	519	€	23	€ 723

Toe te rekenen lasten:								
Overhead (inclusief rente)	€	158	€	65	€	17	€	240
BTW	€	9	€	347	€	-	€	356
Totale lasten	€	348	€	931	€	40	€	1.319
Opbrengst heffingen	€	311	€	786	€	11	€	1.108
Dekking		**89%**		**84%**		**28%**		**84%**

Lokale lastendruk

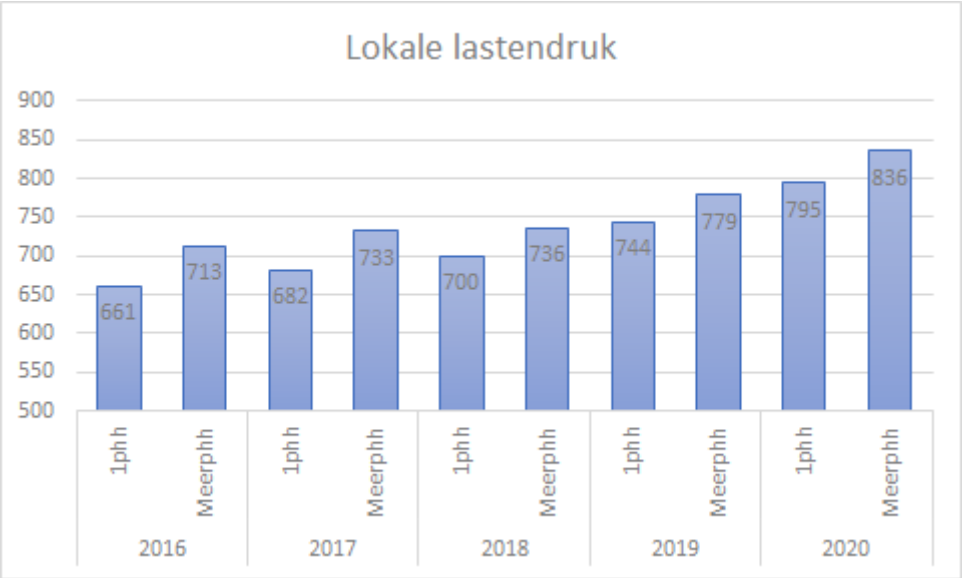
Uit de rapporten over 2019 en 2020 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), is onderstaand overzicht samengesteld van de lokale lastenontwikkeling in Culemborg. Hierbij is zowel een vergelijking gemaakt met buurgemeenten als met het landelijk gemiddelde.

Overzicht bruto woonlasten 2020

Gemeente	Eénpersoonshuishouden		Meerpersoonshuishouden		Rangnummer meerpersoons huishouden	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Buren	817	932	852	971	317	354
Culemborg	744	795	779	836	229	258
Houten	588	623	730	789	128	181
Maasdriel	766	815	803	857	260	276
Neder-Betuwe	818	867	855	910	318	331
Tiel	653	702	744	794	164	189
Vijfheerenlanden	*Niet bekend*	800	*Niet bekend*	860	*Niet bekend*	283
West Betuwe	901	969	934	1.009	352	361
West Maas en Waal	800	815	833	850	297	272
Zaltbommel	785	823	822	865	284	292
Landelijk gemiddelde	672	705	740	776		

Bron : COELO-Atlas van de lokale lasten 2019 en 2020

De rapporten van het COELO hebben tevens als uitgangspunt gediend om onderstaande grafiek te genereren waarmee inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de lokale woonlastendruk binnen de gemeente Culemborg in de afgelopen 5 jaar.
Om de lastendruk te bepalen wordt uitgegaan van de grootste heffingen, te weten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Tevens wordt onderscheid gemaakt in eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

Kwijtscheldingsbeleid

De mogelijkheid om kwijtschelding van lokale heffingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de Rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Een uitzondering is dat het gemeenten is toegestaan om bij de berekening in het kader van een kwijtscheldingsverzoek uit te gaan van 100% van de bijstandsnorm. Het Rijk hanteert 90%.

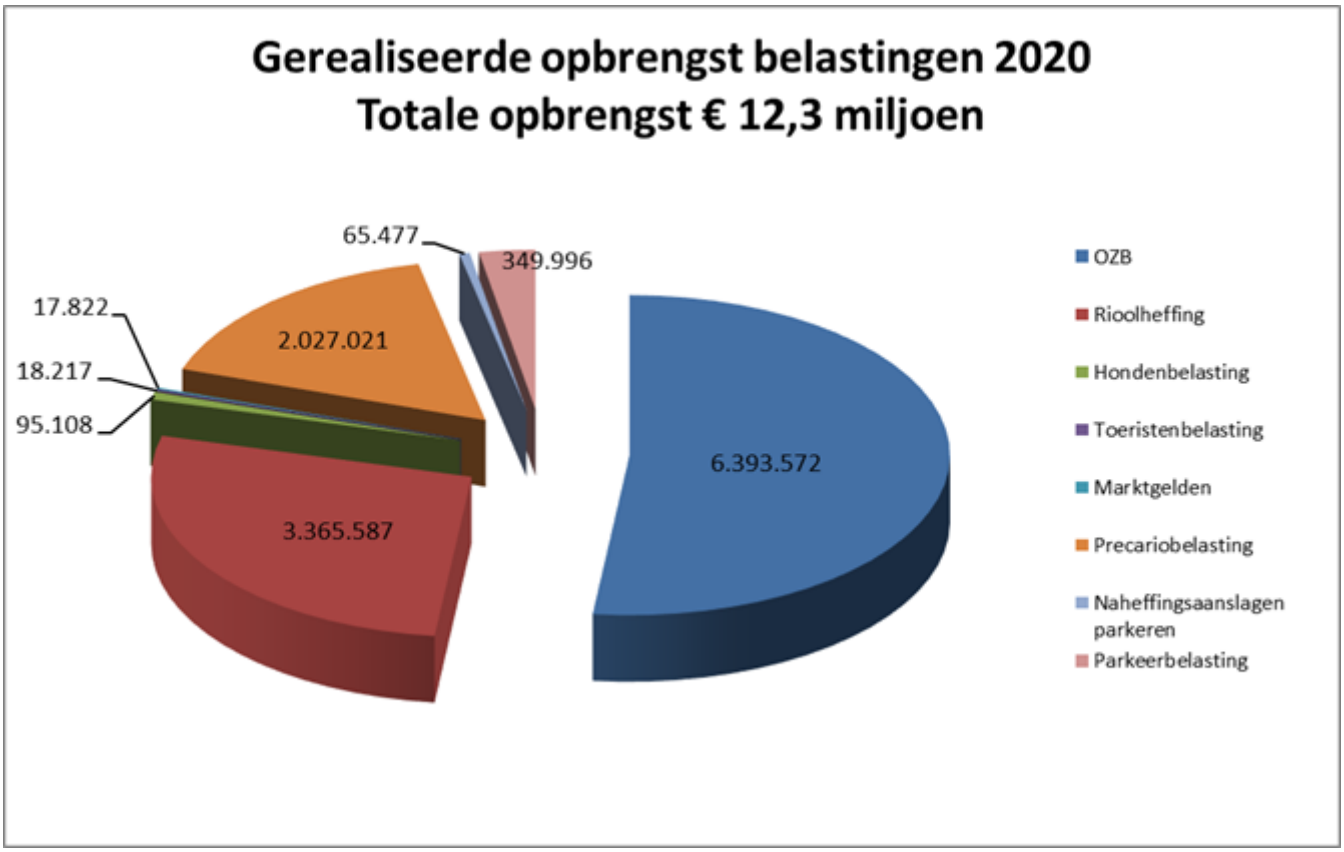
De behandeling van kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats door BSR. Sinds de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB is het aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken minimaal.

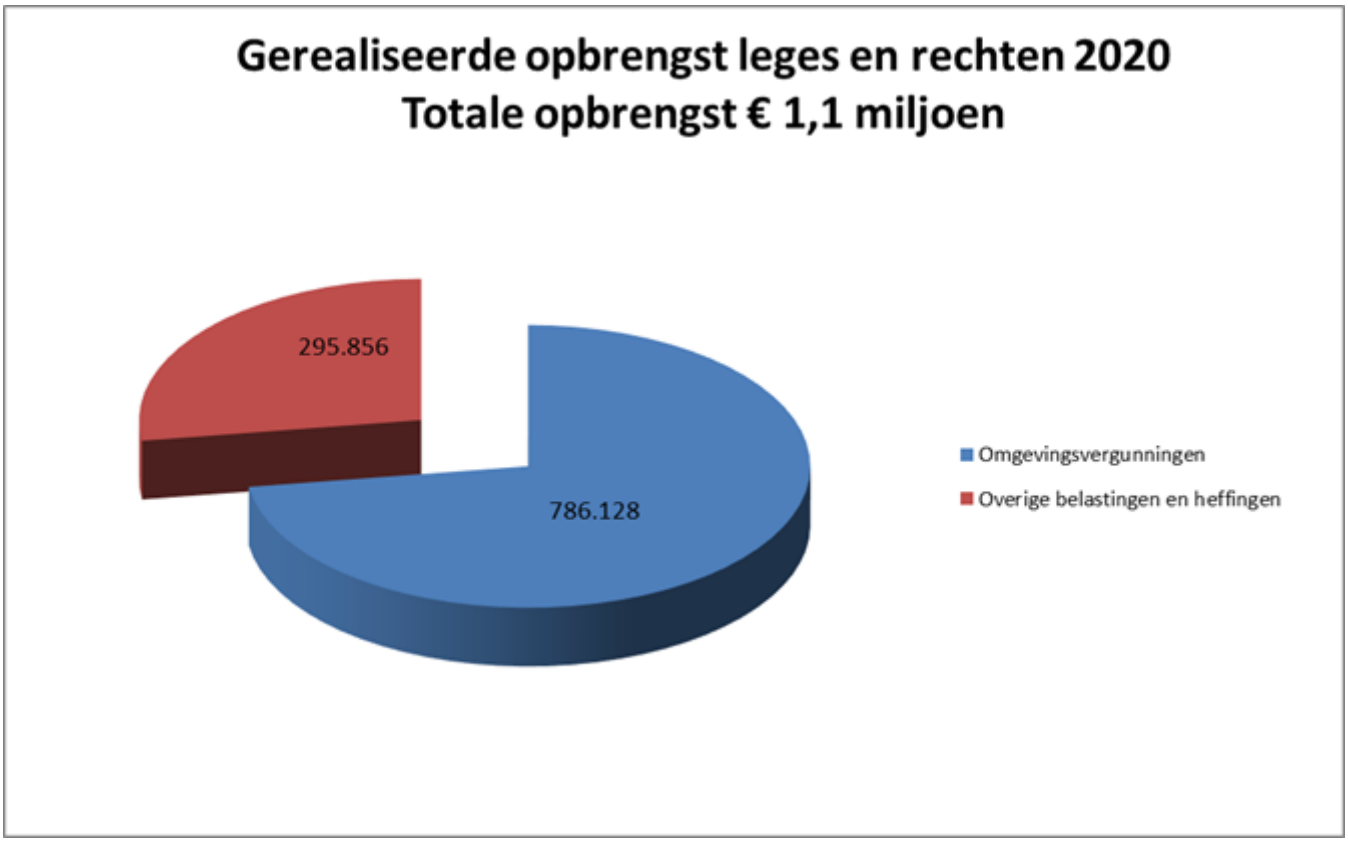
Overzicht opbrengst gemeentelijke belastingen en rechten

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de navolgende tabel zijn de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. De afwijkingen zijn toegelicht

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Rekening 2020	Rekening 2019
Belastingen			
Onroerende zaakbelastingen	6.394	6.394	6.251
Hondenbelasting	95	95	91
Toeristenbelasting	22	18	16
Marktgelden	20	18	20
Precariobelasting	2.026	2.027	2.052
Naheffingsaanslagen parkeren	76	65	72
Parkeerbelasting	272	350	386
Rioolheffing	3.277	3.365	3.268
Totaal belastingen	**12.182**	**12.332**	**12.156**
Rechten/heffingen			
Leges omgevingsvergunningen	720	786	627
Overige rechten/heffingen	314	295	420
Totaal rechten/heffingen	**1.034**	**1.081**	**1.047**

Gerealiseerde opbrengst belastingen 2020
Totale opbrengst € 12,3 miljoen
65.477
349.996
17.822
2.027.021
18.217
95.108
6.393.572
3.365.587
OZB
Rioolheffing
Hondenbelasting
Toeristenbelasting
Marktgelden
Precariobelasting
Naheffingsaanslagen parkeren
Parkeerbelasting

Gerealiseerde opbrengst leges en rechten 2020
Totale opbrengst € 1,1 miljoen
295.856
786.128
Omgevingsvergunningen
Overige belastingen en heffingen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde en op basis daarvan wordt vervolgens het weerstandsvermogen bepaald.

Weerstandsvermogen = de mogelijkheid financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de normale begrotingsuitvoering en bedrijfsvoering (direct) aangepast hoeft te worden.

Deze paragraaf gaat achtereenvolgens in op:
1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen;
2. Weerstandscapaciteit;
3. Risico's en beheersmaatregelen;
4. Weerstandsvermogen;
5. Kengetallen.

Weerstandscapaciteit incidenteel
> Algemene reserve
> Stille reserves
> Jaarrekeningresultaat

Weerstandscapaciteit structureel
> Begrotingssaldo
> Resterende belastingcapaciteit
> Onvoorzien

Risico's
Financiële gevolgen van onvoorziene gebeurtenissen, waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten. Hieronder vallen niet de risico's waarvoor we verzekerd zijn, of waarvoor een budget of voorziening beschikbaar is.

1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen

Van een toereikend weerstandsvermogen is sprake wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Gedurende het jaar heeft risicomanagement doorlopend de aandacht. Niet alleen tijdens de planning- en controlcyclus maar ook bij de advisering over voorstellen binnen de verschillende beleidsterreinen worden potentiële risico's betrokken. Het blijft altijd een aandachtspunt binnen de organisatie om risico's tijdig en goed in beeld te brengen.

Bij de begroting en de jaarrekening worden de geïdentificeerde risico's integraal beoordeeld en actualiseren we de berekening van de weerstandscapaciteit.

2. Weerstandscapaciteit

Zoals aangegeven duiden we met de weerstandscapaciteit de beschikbare middelen aan waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken (risico's). Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit direct van invloed is op het voorzieningenniveau van de gemeente. Het incidentele weerstandsvermogen wordt ook wel de *weerstandscapaciteit* van het vermogen genoemd.

De volgende onderdelen maken deel uit van de incidentele weerstandscapaciteit:

> Algemene reserve en de vrij besteedbare bestemmingsreserves.
  Naast de algemene reserve betreft dit de volgende bestemmingsreserves: precariobelasting reserve internationale samenwerking, reserve buurtbudgetten en de reserve flexibiliteit en mobiliteit.
> Stille reserves.
  Van stille reserves is sprake als de marktwaarde van de bezittingen van de gemeente de boekwaarde daarvan overstijgt. Voorwaarde voor het opvoeren van deze stille reserves in de weerstandscapaciteit is, dat de activa direct verkoopbaar zijn indien de gemeente dat zou willen. Op dit moment heeft de gemeente geen (geïnventariseerde) stille reserves.
> Jaarrekeningresultaat.
  Over de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020 moet nog besluitvorming plaatsvinden en deze middelen kunnen dus nu meegeteld worden in de weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Incidentele weerstandscapaciteit (x 1.000)	**Jaarrekening 2019**	**Jaarrekening 2020**	**Begroting 2020**
Algemene reserve	4.873	5.661	5.160
Bestemmingsreserves (vrij besteedbare deel)	390	6.512	6.470
Stille reserves	0	0	0
Jaarrekeningresultaat	988	2.788	
Af: bestemmingsvoorstellen/vrijval reserves	0	-2.768	0
Totale incidentele weerstandscapaciteit	**6.251**	**12.193**	**11.630**

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is de mate waarin de gemeente in staat is om onverwachte structurele tegenvallers op te vangen zonder dat het noodzakelijk is om te bezuinigen of te heroverwegen binnen de (meerjaren)begroting. De structurele weerstandscapaciteit wordt ook wel aangeduid als de weerstandscapaciteit van de exploitatie. Hiertoe behoren:

> Begrotingssaldo.
  Het begrotingssaldo heeft geen invloed op de weerstandscapaciteit in het kader van de jaarrekening en dus per ultimo 2020.
> Resterende belastingcapaciteit.
  De resterende belastingcapaciteit heeft betrekking op de mogelijkheid om de lokale lasten te verhogen. De berekening is gebaseerd op de drie belangrijkste gemeentelijke heffingen, te weten: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De resterende belastingcapaciteit is het verschil tussen het minimumniveau, gehanteerd bij artikel 12-gemeenten en het totaal van de opbrengsten op basis van de vastgestelde tarieven en de WOZ-waarden.

De rioolrechten en de afvalstoffenheffing zijn kostendekkend vastgesteld, hierin bevindt zich dus geen resterende belastingcapaciteit. De resterende belastingcapaciteit bij de OZB in 2020 is volgens de programmabegroting 2020 €500.000 en wordt ook bij de rekening gehanteerd.

> Post onvoorzien.

In 2020 is geen post Onvoorzien opgenomen.

De structurele weerstandscapaciteit is als volgt:

Structurele weerstandscapaciteit (x 1.000)	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Begrotingssaldo (voordelig)	0	0	29
Onbenutte belastingcapaciteit	772	500	500
Onvoorzien	0	0	0
Totale structurele weerstandscapaciteit	**772**	**500**	**529**

Totale weerstandscapaciteit

In onderstaand overzicht staat de totale weerstandscapaciteit. Dit is dus de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit samen.

Totale weerstandscapaciteit (x 1.000)	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Begroting 2020
Incidentele weerstandscapaciteit	6.251	12.193	11.630
Structurele weerstandscapaciteit	772	500	500
Totale weerstandscapaciteit	**7.023**	**12.693**	**12.130**

3. Risico's

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis zich voordoet, waarbij zowel positieve als negatieve effecten kunnen optreden. Gebeurtenissen waarvan bekend is dat ze zullen optreden en gebeurtenissen die voor de gemeente geen financiële gevolgen hebben, behoren niet tot de risico's waarmee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van het weerstandsvermogen.

Identificeren en kwantificeren risico's

Het kwantificeren van geïdentificeerde risico's heeft twee doelen:

- ordening aanbrengen voor sturing en beheersing van de risico's;
- bepalen van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op grote aantallen risico's. Bij risicokwantificering gaat het om het aanbrengen van ordening in de lijst met risico's, zodat prioriteit gegeven kan worden aan de risico's die de grootste impact kunnen hebben op de organisatie. Handvatten om de mogelijke impact van risico's te bepalen zijn:

- de geschatte omvang van het risico;
- de waarschijnlijkheid (kans) dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Afhankelijk van de geschatte omvang van het risico kan een ordening worden aangebracht, die behulpzaam is bij de sturing op en beheersing van risico's. Bij het bepalen van de omvang van het risico wordt uitgegaan van een situatie waarin het risico zich daadwerkelijk voordoet. Vanuit die gedachte wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is, met een maximum en minimum. De geschatte omvang is ingedeeld over een vijftal klassen met daaraan gekoppeld een score. De volgende klassen worden onderscheiden:

Geschatte omvang risico (maximum en minimum)	Score
€ 1 < € 250.000	1
€ 250.000 < € 500.000	2
€ 500.000 < € 1.000.000	3
€ 1.000.000 € 2.500.000	4
> € 2.500.000	5

Voor de waarschijnlijkheid (kans) dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, zijn de risico's te onderscheiden in een vijftal klassen met ook bijbehorende scores:

Waarschijnlijkheid/ kans	Score
Zeer klein (1%-24%)	1
Klein (25% < 50%)	2
Niet klein/niet groot (50% < 70%)	3
Groot (70% < 90%)	4
Zeer groot (90% -100%)	5

1. Zeer klein: dit zijn risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich slechts 1 keer in de 20 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden erg laag is (5-10%);
2. Klein hanteren we voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 4 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden laag is (25%);
3. Niet klein/niet groot: risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich komend jaar voordoen, het kan ook zijn van niet. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 2 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden gemiddeld is (50%);
4. Groot: hanteren we voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich voor zullen doen in het komende jaar, of risico's waarvan de kans op optreden groot is (70%);
5. Zeer groot: hanteren we voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich komend jaar daadwerkelijk voor zullen doen of risico's waarvan de kans op optreden zeer groot is (90%).

Door het vermenigvuldigen van de "geschatte omvang" en "waarschijnlijkheid/ kans" kan per risico de financiële impact worden uitgerekend. Het totaal daarvan is op zijn beurt weer de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicoscore wordt berekend door de scores van de geschatte omvang en de scores van de waarschijnlijkheid / kans te vermenigvuldigen. De ordening die hieruit volgt is behulpzaam voor het aanbrengen van prioriteiten bij het beheersen van de risico's.

Risicotabel per 31 december 2020

In het kader van deze jaarrekening zijn alle risico's – zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 – kritisch bekeken en waar nodig geactualiseerd. De geactualiseerde versie van de risicotabel is op de volgende pagina gepresenteerd.

Risicotabel Jaarrekening 2020

	Maximaal risico-profiel				Minimaal-risico profiel			
Omschrijving	Max risico	Kans	Impact	Risico score	Min risico	Kans	Impact	Risico score
Programma Zorgzame Stad								
Wmo	250.000	50%	125.000	6	250.000	25%	62.500	4
Jeugd	250.000	50%	125.000	6	250.000	25%	62.500	4
Eigen risico rijksbijdrage bijstandsuitk. (BUIG) (VERVALT)								
Participatiewet (VERVALT)								
Programma Sociale Stad								
Vandalismeschade	100.000	90%	90.000	5	25.000	25%	6.250	2
Regeling Specifieke Uitkering Sport	55.000	50%	27.500	3	55.000	25%	13.750	2
RVO subsidie verduurzaming BSCW	170.000	30%	51.000	2	170.000	30%	51.000	2
Programma Leefbare Stad								
Niet tijdig en/of onjuist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten	100.000	25%	25.000	2	100.000	5%	5.000	1
Gerechtelijke procedure: aanspraakderden A	500.000	50%	250.000	3	100.000	20%	20.000	1
Verontreinigde grond	500.000	25%	125.000	6	50.000	25%	12.500	2
Onderhoud openbare ruimte	300.000	33%	99.000	4	100.000	33%	33.000	2
Dumpen van drugsafval	50.700	50%	25.350	3	25.350	25%	6.338	2
Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact	2.000.000	1%	20.000	4	20.000	1%	200	1
Programma Ondernemende Stad								
Mindere marktomstandigheden in de bouw	300.000	5%	15.000	2	100.000	10%	10.000	1
Vpb-plicht overheidsondernemingen (VERVALT)								
Planschade ruimtelijke ordening	1.000.000	20%	200.000	4	2.500	50%	1.250	3
Algemene Dekkingsmiddelen								
Corona	1.000.000	75%	750.000	16	1.000.000	50%	500.000	12
Paragraaf Bedrijfsvoering								
Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid	100.000	50%	50.000	3	50.000	50%	25.000	3
Onvoorziene kosten bij voorgenomen investeringen	500.000	20%	100.000	3	500.000	10%	50.000	3
Inkoop- en aanbesteding	500.000	10%	50.000	3	200.000	25%	50.000	2
Niet voorziene effecten fiscaliteiten	850.000	25%	212.500	6	100.000	25%	25.000	2
Wet Markt en Overheid	1.187.500	4%	47.500	4	1.187.500	1%	11.875	4
Paragraaf Verbonden Partijen								
Weerstandsvermogen GR AVRI	186.000	50%	93.000	3	151.000	50%	75.500	3
Weerstandsvermogen GR GGD	61.000	50%	30.500	3	61.000	25%	19.250	2
Verstrekte geldlening CV Parijsch	16.500.000							
Weerstandsvermogen GR BWB	150.000	5%	7.500	1	150.000	1%	1.500	1
Weerstandsvermogen GR Werkzaak (NIEUW)	289.000	90%	260.100	10	289.000	90%	260.100	10
Balans								
Verstrekte leningen aan derden	11.580.000	2%	231.600	5	11.580.000	1%	115.800	5
Svn Duurzaamheidsleningen	2.000.000	2%	40.000	4	2.000.000	1%	20.000	4
Svn Stimuleringsregelingen	2.500.000	2%	50.000	4	2.500.000	1%	25.000	4
Garantstellingen	10.799.000	5%	539.950	5	10.799.000	2%	215.980	5
Garantstellingen (achtervang)	140.855.000	1,0%	1.408.550	5	140.855.000	0,5%	704.275	5
Totaal	**194.633.200**		**5.049.050**		**172.670.350**		**2.383.568**	
Stand laatste actualisatie (Begroting 2021)	*209.385.200*		*4.539.165*		*189.595.850*		*2.465.488*	
Effect mutaties risico's (pos = toename, neg = afname))	*-14.752.000*		*509.885*		*-16.925.500*		*-81.921*	

Toelichting risico's zoals opgenomen in risicotabel

2.1 Nieuw ten opzichte van risico's begroting 2021

Besluitvorming inzake RVO subsidie (verduurzaming BSCW)
Toelichting:
Een deel van de verbouwing van de Brede School Culemborg West (BSCW) wordt gedekt uit 170.000 aan subsidiemiddelen die de gemeente heeft aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Besluitvorming op de subsidieaanvraag was voorzien in april 2021. Inmiddels heeft RVO aangegeven dat pas in juni 2021 een beslissing wordt genomen. Hierdoor heeft de gemeente op dit moment nog geen zekerheid over de toekenning van de subsidie. De werkzaamheden konden niet worden uitgesteld. Indien de subsidie onverwacht niet aan de gemeente wordt toegekend ontstaat dus een tekort dat moet worden gedekt uit de algemene reserve.
Maatregelen:

- De gemeente heeft helaas geen invloed op de besluitvorming door RVO. In financiële zin wordt het risico ondervangen door opname in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak
Toelichting:
De risico's met betrekking tot BUIG en participatiemiddelen zijn door gemeenschappelijke regeling Werkzaak doorberekend in het eigen weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen van Werkzaak is beschreven welke beheersingsmaatregelen Werkzaak treft om te voorkomen dat de risico's zich voordoen en/of de effecten vande risico's te beperken. Het weerstandsvermogen van Werkzaak is echter nog niet voldoende om zelf het actuele risicoprofiel te kunnen opvangen. Indien er zich meer risico's daadwerkelijk voordoen dan Werkzaak kan dragen met eigen middelen, zijn de deelnemende gemeenten verplicht om hierin naar rato bij te dragen. Het risicobedrag voor de gemeente Culemborg is 17% van 1.700.000 euro, dus 289.000 euro.
Beheersmaatregelen:

- De ontwikkelingen op het gebied van de participatiewet worden nauwlettend door Werkzaak gevolgd. De monitoring vindt zowel inhoudelijk als financieel op een regelmatige en terugkerende basis plaats. In bestuursrapportages worden de deelnemende gemeenten periodiek geïnformeerd.
- De GR Werkzaak legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om zienswijzen in te dienen.

2.2 Vervallen ten opzichte van risico's begroting 2021

Een risico vervalt onder andere:

- Wanneer de kans en financiële impact dusdanig beperkt zijn geworden dat het effect op de bedrijfsvoering klein wordt geacht.
- Wanneer de kans dat de gebeurtenis zich voordoet zodanig groot is geworden dat er geen sprake meer is van een onzekerheid. Het financieel effect wordt dan verwerkt in de begroting.
- Wanneer er aanleiding is om risico's samen te voegen, te vervangen en/of aan verbonden partijen te koppelen.

Vpb-plicht overheidsondernemingen

Toelichting:

Overheidsondernemingen zijn sinds 2016 belastingplichtig onder de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen indien en voor zover ze een onderneming voeren . Bij de gemeente Culemborg is sprake van een onderneming voor wat betreft het grondbedrijf wat uiteindelijk gaat leiden tot belastingbetaling. Er is lange tijd onzekerheid geweest over hoe de winst moet worden berekend en welke parameters moeten worden gehanteerd. Daarnaast neemt belastingdienst steeds nieuwe stellingen in welke activiteiten (bijv. reclame-inkomsten, kermissen en gescheiden afval) nog meer als ondernemersactiviteiten worden gezien. Dit leidt tot fiscale onzekerheden.
De aangiften vennootschapsbelasting zijn voor de jaren 2016 tot en met 2019 ingediend. De gemeente Culemborg heeft nog € 6.000.000 aan verrekenbare verliezen en zal deze in de toekomstige jaren mogen verrekenen met winsten. Met de fiscus is overeenstemming bereikt over de reclame-inkomsten. Gezien de geringe activiteiten rondom reclame worden deze gezien als normaal vermogensbeheer en valt als zodanig buiten de scope van de vennootschapsbelasting. (Voor meer informatie met betrekking tot de Vpb-plicht voor de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.)

Beheersmaatregelen:

- Onderzoek naar de impact van de Vpb voor de gemeente geeft inzicht in maximale/ minimale lasten voor de activiteiten die als overheidsonderneming moeten worden aangemerkt.
- In juli 2020 is een vaststellingsovereenkomst getekend met de belastingdienst. Deze overeenkomst geeft duidelijkheid over de te hanteren disconteringsvoet, beginbalansen, rekenmethodiek voor winstbepaling met het doel de fiscale onzekerheden in de toekomst te reduceren.
- Goede planning uitgifte gronden en opstarten en afsluiten grondexploitaties.

Eigen risico rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUIG)

Toelichting:

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De uitvoering van deze regelingen wordt gedaan door Werkzaak. De financieringssystematiek sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen.

De risico’s met betrekking tot BUIG en participatiemiddelen zijn door gemeenschappelijke regeling Werkzaak doorberekend in het eigen weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen van Werkzaak is beschreven welke beheersingsmaatregelen Werkzaak treft om te voorkomen dat de risico’s zich voordoen en/of de effecten van de risico's te beperken. Omdat het weerstandsvermogen van Werkzaak op dit moment niet toereikend is om alle risico’s op te kunnen vangen, bestaat de kans dat de gemeente alsnog wordt aangesproken. Daarvoor is een afzonderlijk risico opgenomen in deze paragraaf.

Participatiewet

Toelichting:

De Participatiewet ging, tegelijkertijd met de decentralisaties Wmo en Jeugd, in per 1 januari 2015. In algemene zin geldt dat in het kader van de Participatiewet fors wordt bezuinigd. De participatiewet heeft invloed op het participatiebudget, het budget voor sociale werkvoorzieningen en het budget voor re-integratie (niet zijnde inkomen) WaJong. De laatste taak (het re-integreren en activeren van

WaJong'ers) betreft een nieuwe taak. Hieromtrent is het momenteel nog erg lastig om inzichtelijk te krijgen of het budget toereikend is. Het grootste deel qua (financiële) omvang betreft de sociale werkvoorziening. De instroom hieromtrent is weliswaar gestopt per 1 januari 2016, maar de risico's of de afbouw minimaal gelijk kan lopen met het budget blijven substantieel.

De risico's met betrekking tot BUIG en participatiemiddelen zijn door gemeenschappelijke regeling Werkzaak doorberekend in het eigen weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen van Werkzaak is beschreven welke beheersingsmaatregelen Werkzaak treft om te voorkomen dat de risico's zich voordoen en/of de effecten van de risico's te beperken. Omdat het weerstandsvermogen van Werkzaak op dit moment niet toereikend is om alle risico's op te kunnen vangen, bestaat de kans dat de gemeente alsnog wordt aangesproken. Daarvoor is een afzonderlijk risico opgenomen in deze paragraaf.

2.3 Actuele beeld van de bestaande risico's

Wmo
Toelichting:
Kostenbeheersing is ook in het jaar 2020 een belangrijk aandachtspunt, de beheersing van de kosten voor WMO blijft ingewikkeld. We hebben te maken met een toenemende vraag, mede als gevolg van de vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief voor huishoudelijke hulp. Het budget van het Rijk is niet toereikend en bijsturingsmogelijkheden zijn vanwege wettelijke kaders beperkt. De risico's voor dit budget blijven omvangrijk.
Beheersmaatregelen:
We zetten volop in op kostenbeheersingsmaatregelen in combinatie met een transformatieagenda. We kijken voortdurend naar mogelijkheden om kostenbesparingen te realiseren, in het bijzonder naar overgang van cliënten naar de Wlz, scherper indiceren door consulenten, implementeren van een dashboard en het aanscherpen van het contractmanagement. Dit laatste is een regionale aangelegenheid. Financiële consequenties van geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Jeugd
Toelichting:
Ook in 2020 is duidelijk geworden dat het budget voor jeugdhulp, ondanks een aanvulling vanuit het Rijk gedurende de jaren 2019, 2020 en 2021, niet toereikend is. De afgelopen jaren is de vraag naar jeugdhulp gestegen. In Culemborg zien we in het bijzonder een toenemend gebruik van jeugd-ggz. Op landelijk niveau heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar het gebruik van jeugdhulp en de toereikendheid van rijksbudgetten voor jeugdhulp. Hieruit is gebleken dat er een structureel tekort tussen 1,3 en 1,5 miljard bij gemeenten is voor de uitvoering van jeugdhulp. Op lokaal niveau vinden nadere analyses plaats om beter te kunnen duiden waardoor de toename aan jeugd-ggz wordt veroorzaakt en op welke wijze dit te keren valt met behulp van kostenbeheersing en/of transformatie. De risico's betreffende dit budget voor de gemeente zijn omvangrijk geworden.
Beheersmaatregelen:
De decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeenten is in 2015 gepaard gegaan met een forse bezuiniging. Vanaf het eerste moment is door gemeenten en zorgpartners gekeken naar manieren om het systeem betaalbaar te houden en daarmee toegankelijk voor iedereen die jeugdhulp nodig heeft. De beheersmaatregelen betreffen o.a. scherper indiceren, implementeren van een dashboard, inzet van een praktijkondersteuner bij de huisarts, gesprekken met zorgaanbieders met de hoogste declaraties, screening van zorgvragers met de hoogste kosten, onderzoeken of cliënten kunnen worden ondergebracht bij de Wlz. Ook hier zijn we in gesprek met de regio over aanscherping van het contractmanagement.

Financiële consequenties van geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Vandalismeschade
Toelichting:
Jaarlijks is er een bedrag aan vandalismeschade aan de sportaccommodaties. Dit bedrag is niet van tevoren in te schatten en te begroten. Vandaar dat het als risico in de begroting is opgenomen.
Beheersmaatregelen:
Het nemen van beheersmatige maatregelen (hekwerken, cameratoezicht ect.) en extra controle en toezicht op accommodaties.

Regeling Specifieke Uitkering Sport
Toelichting;
Sinds 1 januari 2019 kan de gemeente de BTW voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Als gevolg hiervan is de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en -materialen financieel minder aantrekkelijk. De Regeling Specifieke Uitkering Sport biedt de gemeente de mogelijkheid om dit nadeel (gedeeltelijk) te compenseren. Hiervoor moet jaarlijks een aanvraag worden ingediend. Voor de regeling is een maximaal bedrag beschikbaar. Op het moment dat er sprake is van een over-inschrijving (alle gemeenten tezamen vragen meer aan dan het rijk heeft begroot), dan ontvangen de gemeenten per saldo een procentueel lagere bijdrage. De hoogte van het feitelijke risico verschilt dus ieder jaar een beetje omdat de hoogte van de aanvraag gekoppeld is aan de geraamde vervangingsinvesteringen buitensport. Met het risicobedrag van 55.000 Kunnen deze schommelingen naar verwachting worden opgevangen.
Beheersmaatregelen:
De gemeente kan geen directe invloed uitoefenen op de hoogte van de aanvragen van andere gemeenten, en/of het voor de regeling maximaal beschikbare bedrag.

Niet tijdig en/of juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten
Toelichting:
Niet tijdig en/of niet juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten leidt ertoe dat besluiten niet in werking treden. Dit kan leiden tot aansprakelijkheidsstelling of het niet effectueren van beleid of (financiële) verordeningen. Ook ontstaat een risico wanneer een vergunning nietig wordt verklaard terwijl de aangevraagde activiteiten reeds zijn begonnen.
Beheersmaatregel:
In 2019 is er een check uitgevoerd op voorgaande besluiten die nog niet gepubliceerd waren en daar waar dit het geval was zijn deze alsnog via het juiste medium gepubliceerd. Daarnaast is er een helder intern proces ontwikkeld en uitgerold voor het publiceren van bestuursbesluiten. Ook worden er diverse controles uitgevoerd door juridische zaken en communicatie.

Gerechtelijke procedure, aanspraak derden A
Toelichting:
Een derde stelt de gemeente verantwoordelijk voor geleden schade. Er loopt een juridische procedure.
Beheersmaatregel
Door goede juridische bijstand wordt de schade voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden. Wettelijke aansprakelijkheid is verzekerd, maar we hebben wel een eigen risico van € 2.500,- per zaak voor vermogensschade en overige aansprakelijkstellingen.

Verontreinigde grond

Toelichting:

Plaatsen met verontreinigde grond zijn inmiddels voor een groot deel in beeld, o.a. oude stortplaatsen en het veerweggebied. Aan bestaande bodemverontreinigingen hoeft veelal pas wat gedaan te worden, als er bepaalde ontwikkelingen op een terrein plaatsvinden.
Bodemverontreiniging van bestaande locaties is daarom een beperkt financieel risico. Wel kunnen er calamiteiten plaatsvinden waarbij bodemverontreiniging optreedt (nieuwe gevallen) of door externe partijen wordt ontdekt, die meteen moeten worden gesaneerd. Dit gebeurt vooral bij aanleg van kabels- en leidingen door externe partijen, de gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden in schone grond. Gedumpte verontreinigingen (bv. asbest) zijn niet bij ons bekend en worden buiten in het werk ontdekt. Gemeente dient dan veelal direct te saneren.

Beheersmaatregel:

Diverse locaties van verontreinigde grond binnen Culemborg zijn in beeld (bijvoorbeeld voormalige industriegebieden), toch kan het voorkomen dat onverwacht een verontreiniging wordt geconstateerd. Historische verontreinigingen (zoals voormalige stortplaats) worden zoveel als mogelijk op een natuurlijk moment gesaneerd en de kosten daarvan in het nieuw te realiseren project worden meegenomen

Onderhoud openbare ruimte, met name onderhoud wegen en beschoeiingen

Toelichting:

Bezuinigingen op groot onderhoud betekent relatief lage stortingen in de voorzieningen. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Dit risico speelt bij groot onderhoud van wegen en beschoeiingen. Hier is bezuinigd op de storting in de voorziening en de meerjarenplannen zijn hier op aangepast. Er is geen buffer in de voorziening voor onverwacht groot onderhoud, bijvoorbeeld na vorstschade of het inzakken van een beschoeiing.

Beheersmaatregel:

Voor groot onderhoud wegen en groot onderhoud beschoeiingen zijn voorzieningen beschikbaar. Op deze voorzieningen zijn de laatste jaren verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Door temporiseren van groot onderhoud en het uitvoeren van meer klein onderhoud wordt getracht de kapitaalgoederen zo veel mogelijk op niveau te houden.

Het dumpen van drugsafval

Toelichting:

Regelmatig komt het voor dat drugsafval in de regio wordt gedumpt. In Culemborg heeft dit in 2017 plaatsgevonden. De kosten voor de afvoer van het afval zijn hoog.

Beheersmaatregel:

Bij dumpingen van drugsafval zijn de kosten gedeeltelijk te verhalen. Vanaf 1 januari 2021 is dit landelijk geregeld en kun je een aanvraag doen bij de uitvoeringsorganisatie Bij12. Voor gemeenten wordt er dan 50% vergoed vanuit het Rijk.

Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact

Toelichting:

Er kunnen zich altijd rampen voordoen van een omvang of impact waar een gemeente zich redelijkerwijs niet op kan voorbereiden. De gemeente (en de veiligheidsregio) zijn ingericht en voorbereid op veelvoorkomende crises (op basis van het regionaal risicoprofiel) maar niet op elk denkbaar onheil. Verder is de sociale component toegevoegd om te voorkomen dat bij crises alleen gedacht wordt aan klassieke fysieke rampen zoals branden. Ook openbare orde problemen, ziekten of maatschappelijke onrust kunnen hieronder vallen.

Beheersmaatregelen:

Voor incidenten van "normaal" formaat zijn we als gemeente voorbereid in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en zijn rampenplannen beschikbaar. Ook is er beperkt budget om een crisis van “normaal” formaat op te vangen.

Mindere marktomstandigheden in de bouw

Toelichting:

De risico's in de stedelijke vernieuwingsprojecten worden opgevangen via de reserve grondexploitatie. Maar wanneer de bouwmarkt tegen zit, is er ook een (beperkter) risico voor de gemeentelijke begroting:

- De legesinkomsten verminderen omdat er minder ontwikkeld wordt;
- Bij een langdurige crisis zullen er minder plankosten verhaald kunnen worden op ontwikkelaars en grondexploitaties. Er is rekening gehouden met een flexibele schil, waardoor dit risico beperkt is, maar niet volledig onontkoombaar.

Beheersmaatregel:

- Voor de gemeentelijke grondexploitaties en facilitaire projecten werken we met een klein team vaste medewerkers. Voor de overige projectcapaciteit wordt extra capaciteit ingehuurd. Bij slechte marktomstandigheden kunnen de gemeentelijke kosten ook worden beperkt, waardoor het financiële effect van dit risico wordt beperkt. Het levert wel enige inhoudelijke frictie: wanneer de markt weer aantrekt, duurt het langer voor we projecten weer kunnen opstarten.

Planschade ruimtelijke ordening

Toelichting: Ruimtelijke plannen en besluiten kunnen schade veroorzaken. Wanneer de gemeente door een derde aansprakelijk wordt gesteld voor schade als gevolg van ruimtelijke plannen, volgt een juridische procedure. Schadeclaims die worden gehonoreerd kunnen leiden tot compensatie door de gemeente.

Beheersmaatregel

Door goede juridische bijstand wordt de schade voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden. Wettelijke aansprakelijkheid voor planschade is verzekerd als de planschade ontstaat doordat de gemeente iets doen wat onvermijdelijk is, en/ of als er onverwacht planschade ontstaat omdat iets wat de gemeente heeft goedgekeurd een onverwacht effect heeft op de omgeving. Voor deze verzekering geldt wel een eigen risico van € 2.500,- per zaak voor vermogensschade en overige aansprakelijkstellingen.

Risico's grondexploitatie

Toelichting:

Voor een goede beheersing van de grondexploitatie projecten, en daarmee van de middelen, wordt jaarlijks een portefeuille-brede risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse leidt tot onderbouwde risicobedragen, die binnen het weerstandsvermogen moeten worden voorzien. Conform gemeentelijk beleid worden deze risico's opgevangen binnen de reserve grondexploitatie. Een nadere toelichting is opgenomen in het Meerjaren Programma Grondexploitatie.

Corona

De effecten van de coronacrisis op de taken en financiën van de gemeente worden voortdurend gemonitord. Effecten waarvan we weten dat die zich voordoen, en waarvan we een goede inschatting kunnen maken wat de omvang van het financieel effect is, worden verwerkt in de begroting. Voor sommige effecten is dit (nog) niet goed mogelijk. Daarvoor wordt een algemeen risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Inkomstenderving door toename van verzoeken tot uitstel van betaling, kwijtschelding, evt. faillissementen.
- Kostenoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen (GR Veiligheidsregio GZ, GGD, Werkzaak)
- Toename in gebruik van zorg en ondersteuning, verband houdende met:
    - het intensieve thuis zijn/werken
    - wegvallen van dagbesteding,

    - verstoring in sociale contacten en mantelzorg,
    - ziekte en (onvolledig) herstel van corona patiënten.
    - Inkomensonzekerheid
    - Schuldenproblematiek
    - Psychische problematiek en stressklachten
    - voorkomen escalatie en verward gedrag bij EPA-doelgroep
- Verwachte toename huiselijk geweld nu mensen meer verplicht zijn met elkaar binnen te blijven.
- Stijging aanvragen bijzondere bijstand. Bijv. voor digitale leermiddelen voor kinderen die hier niet over beschikken.
- Ondersteuning van de cultuursector.
- Druk op opvang van dak en thuislozen loopt door corona maatregelen extra op en leidt tot meerkosten, mede door 1,5 meter richtlijnen. Meer mensen met schulden en psychische problematiek die nu ook op straat terecht komen.
- Extra druk op voorzieningen gefinancierd door de gemeente. de Formulierenbrigade, Schuldhulpmaatjes, Voedselgroep, Leergeld, Jeugdfonds.
- Niet (volledig) kunnen realiseren van bezuinigingen als gevolg van de gewijzigde omstandigheden.
- Wegwerken van achterstanden op taakgebieden die geheel of gedeeltelijk stil zijn komen te liggen ten tijde van de coronacrisis (toezicht en handhaving kinderopvang, JGZ 4-18)
- Onvoorziene investeringen in:
    - fietsinfrastructuur en voorzieningen door een enorme toename in zowel het fietsbezit als gebruik.
    - Ruimten geschikt maken voor 1,5m samenleving om dienstverlening voort te kunnen zetten.
    - Hybride vergaderen

Voor de financiële verwerking van deze effecten hanteren we de volgende regels:

- Financiële effecten van de coronacrisis worden zo mogelijk gedekt met compensatiemiddelen die hiertoe beschikbaar worden gesteld door het rijk en/of de provincie.
- De financiële effecten waarvoor de gemeente niet gecompenseerd wordt zullen in eerste instantie ten laste gebracht worden van het positieve saldo van de begroting 2021.

Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid

Toelichting:

De drempel om door het UWV (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt te worden verklaard, is hoog. De kans bestaat dat medewerkers formeel niet ziek zijn, maar toch niet (volledig) kunnen werken omdat er geen passende arbeid is. Er is dan echter voor de medewerkers geen uitkering mogelijk vanuit het UWV.

Beheersmaatregelen

Er wordt gestuurd om preventief actie te ondernemen om (langdurig) ziekteverzuim te voorkomen.

Onvoorziene kosten investeringen

Toelichting:

Bij nieuwe investeringen kunnen allerlei zaken tegenvallen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld tegenvallende aanbestedingen, planschade, bezwaren, etc.

Beheersmaatregelen

Er is gekozen om bij (grote) investeringen meer gebruik te maken van een integrale benadering. Zo wordt in samenwerking met de financieel adviseur een checklist afgewerkt waarin verschillende

risicogebieden de revue passeren. Dit impliceert onder meer het aan de voorkant afwegen van risico's op het gebied van inkoop, fiscaliteiten, etc.

Inkoop- en aanbesteding

Toelichting:

Door niet naleven van het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid kan de gemeente te maken krijgen met claims, proceskosten en kosten door procesmatige vertragingen.

Beheersmaatregelen:

In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om de inkoopfunctie van onze gemeente te professionaliseren. In 2020 is een inkoop ondersteunend systeem ingericht en is het inkoopproces opnieuw in kaart gebracht. Ook is per 1 januari 2021 een centrale inhuurdesk gestart, die o.a. toeziet op naleving van de inkoopregels bij inhuur van personeel. Inkoop en aanbesteding wordt daarnaast jaarlijks geaudit door middel van steekproeven gedurende het jaar, en een integrale check achteraf op overschrijding van EU-drempelbedragen.

Niet voorziene effecten fiscaliteiten

Toelichting

Het niet goed op de hoogte zijn van fiscale wet- en regelgeving kan leiden tot naheffingen en boetes.

Beheersmaatregelen

Binnen bedrijfsvoeringsorganisatie BWB is een specialistische functie op het gebied van fiscaliteiten ingevuld. Zo wordt de kennis van fiscaliteiten beter geborgd in de deelnemende organisaties en zijn peer-reviews mogelijk op ingrijpende fiscale vraagstukken. Dit impliceert ook het vroegtijdig signaleren van problemen door dit aan de voorkant te bespreken. In 2021 vindt een fiscale impactanalyse plaats.

Wet markt en overheid

Toelichting

Het doel van de Wet markt en overheid (Wet M&O) is oneerlijke concurrentie door overheidsorganisaties met marktpartijen te voorkomen en om zo een gelijkwaardig speelveld te creëren. De Wet M&O schrijft voor dat bij economische activiteiten de integrale kosten van deze producten en diensten (inclusief winstopslag) doorberekend moeten worden aan de afnemers. Daarbij gelden enige andere verplichtingen zoals een bevoordelingsverbod van overheidsbedrijven. Alleen als de gemeente zelf een besluit neemt dat een economische taak publiek is, is bovenstaande verplichting niet van toepassing. Het toezicht op naleving van deze wet ligt bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM kan bij overtreding van de regels een dwangsom opleggen.

Beheersmaatregel:

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mate waarin de gemeente wel/niet voldoet aan de Wet M&O. Op basis van dat onderzoek heeft terugkoppeling plaatsgevonden in een raadsvoorstel met als doel om in de toekomst te voldoen aan de wet M&O. De aangenomen verbeterpunten uit die raadsvergadering zijn omgezet in concrete actiepunten.

Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling AVRI

Toelichting:

Het weerstandsvermogen van AVRI blijft in de meerjarenbegroting onder het vastgestelde niveau van € 2,4 mln. Dit is een financieel risico voor de deelnemende gemeenten. Door jaarlijkse toevoegingen vanuit de afvalstoffenheffing wordt de weerstandscapaciteit vergroot. In de jaren 2021 tot en met 2024 wordt het weerstandsvermogen van AVRI aangevuld met een opslag op de afvalstoffenheffing. In 2021 wordt de weerstandscapaciteit verbeterd met € 1 mln. door de tarieven afvalstoffenheffing te verhogen met € 12 per huishouden. Verwacht wordt dat vanaf 2024 alle risico’s afgedekt kunnen worden.

Beheersmaatregel:

GR AVRI legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de acht gemeenten die eigenaar en opdrachtgever van AVRI zijn. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te

geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om zienswijzen in te dienen. Bij het verbeteren van het weerstandsvermogen van AVRI wordt eerst bekeken of bijstelling van de tarieven mogelijk is, zodat er sprake is van een structurele oplossingen.

Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling GGD

Toelichting:

De gewogen risico's van de GGD zijn ultimo 2020 nog steeds hoger dan de bij de GGD beschikbare reserve. De streefwaarde van het weerstandsvermogen van de GGD is € 2.759.000. Op basis van de jaarrekening 2020 is de algemene reserve € 1.547.000. De algemene reserve van de GGD is dus nog niet toereikend om alle risico's van de GGD af te kunnen dekken. Wanneer zich risico's voordoen die de reserve van de GGD te boven gaan, wordt het verschil in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Culemborg gaat het om afgerond 5% (gebaseerd op aantal inwoners) van dit bedrag, zijnde afgerond € 61.000.

Gezien het huidige risicoprofiel van GGD Gelderland-Zuid vindt zij het wenselijk om het weerstandsvermogen verder aan te vullen tot aan de norm/streefwaarde. Vooralsnog heeft de GGD nog geen verzoek tot ophoging van de bijdragen van de gemeenten gedaan. Wel is door de GGD Gelderland-Zuid een waarschuwing afgegeven dat er met de gegeven risico's en het corona virus in het jaar 2021 tekorten ontstaan waarbij een extra bijdrage van de Gemeenten noodzakelijk zal zijn.

Beheersmaatregelen:

De GR GGD legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om zienswijzen in te dienen.

Weerstandsvermogen GR BWB

Toelichting:

De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) bouwt geen eigen weerstandsreserve op. Als gevolg daarvan is de BWB niet in staat om de financiële gevolgen op te vangen wanneer de risico's uit hun risicoparagraaf zich daadwerkelijk voordoen. Als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling betekent dit een financieel risico voor de gemeente Culemborg.
BWB heeft het eigen risicoprofiel in kaart gebracht, de volgende stap het kwantificeren van de risico's. In afwachting daarvan hanteert de gemeente het eigen aandeel van de maximaal toegestane weerstandsreserve bij BWB als risicobedrag.

Beheersmaatregel:

- GR BWB legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de drie gemeenten die eigenaar en opdrachtgever van BWB zijn. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om zienswijzen in te dienen.
- De mogelijkheid om BWB een beperkte reserve te laten vormen (ter dekking van de eigen risico's) wordt nader onderzocht. Daarop vooruitlopend is BWB verzocht om het risicoprofiel en de beheersmaatregelen in de P&C stukken van BWB inzichtelijk te maken. Daarmee is de gemeente in staat om bij de berekening van het eigen weerstandsvermogen rekening te houden met de impact van risico's bij BWB. Ook kan de gemeente zien of adequaat op de risico's wordt gestuurd.

Verstrekte geldlening CV Parijsch

Toelichting

De gemeente heeft leningen verstrekt aan CV Parijsch van € 16,5 miljoen (stand per 31 december 2020).

Beheersmaatregelen

- De gemeente ontvangt een opslag voor het risico van deze geldlening boven op de marktrente die aan de bank betaald wordt. Die inkomsten vallen in de Algemene Dienst en dienen om het risico van de verstrekte geldlening af te dekken.
- Er is meerdere keren per jaar overleg tussen CV Parijsch en de gemeente over de voortgang van de gebiedsontwikkeling Parijsch en de prognose van de inkomsten en uitgaven in relatie tot de vastgestelde grondexploitatie. Daarbij worden de afspraken over aflossingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Verstrekte leningen aan derden

Toelichting:

Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om verstrekte leningen aan derden. De gemeente heeft voor genoemd bedrag gelden doorgeleend aan diverse partijen (grotendeels KleurrijkWonen). Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings- / betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Rondom de jaarwisseling 2019/2020 is, na een motie van de raad, een nieuwe lening verstrekt aan de Gelderlandfabriek.

Beheersmaatregelen

- De beheersing van dit risico wordt met name vormgegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe leningen. Verder neemt in de tijd de hoofdsom en dus ook het risico van doorgeleende gelden af door aflossingen.
- KleurrijkWonen trekt tegenwoordig zelf vaste geldleningen aan in de kapitaalmarkt. Onderzocht wordt of bestaande doorleningen aan KleurrijkWonen vervroegd kunnen worden afgelost, waardoor de gemeente Culemborg minder risico loopt. Alleen de achtervangfunctie blijft dan bestaan. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garandeert de schulden van de corporaties. De gemeente Culemborg heeft hierin alleen nog een achtervangfunctie (zie ook de nadere toelichting bij het onderdeel Garantstellingen hieronder).
- De lening aan de Gelderlandfabriek is aangegaan met een vergelijkbaar construct als de leningen aan de CV Parijsch. De gemeente volgt de (financiële) voortgang op hoofdlijnen. Jaarlijks worden de jaarcijfers besproken, om zicht te houden op de terugbetaling.

Duurzaamheidsleningen SVn

Toelichting:

Voor de verstrekking van duurzaamheidsleningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).

Beheersmaatregelen:

De duurzaamheidsleningen bedragen maximaal € 25.000 en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de duurzaamheidslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Stimuleringsleningen energieneutrale en aardgasvrije woningen SVn

Toelichting:

Voor de verstrekking van Stimuleringsleningen voor aardgasvrije en energieneutrale koopwoningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2,5 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).

Beheersmaatregelen:

De Stimuleringsleningen bedragen maximaal € 50.000,- en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de Stimuleringslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Garantstellingen
Toelichting:
Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om garantstellingen. De gemeente staat voor genoemd bedrag garant voor diverse partijen. Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings- / betalingsverplichtingen kunnen voldoen. In die gevallen wordt beroep gedaan op de gemeente Culemborg.
Beheersmaatregelen:
De beheersing van dit risico wordt met name vorm gegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe garanties. Verder neemt in de tijd de hoofdsom waar de gemeente garant voor staat af, door aflossingen. Het in beeld brengen van de actuele stand van zaken en eventuele bijzonderheden is een jaarlijks terugkerend aandachtspunt bij de opstelling van de begroting en jaarrekening. In verband met de coronapandemie is bij het opstellen van de jaarrekening 2020 het risicoprofiel voor de garantstellingen iets verhoogd.

Overige garanties:
Stichting Zwembad Culemborg is voor de bouw van het zwembad een lening van 5,1 miljoen euro aangegaan bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). De gemeente heeft bij deze lening ook een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt: Wanneer de stichting structureel niet langer aan haar betalingsverplichting naar de NWB kan voldoen volgt een faillissement en wordt de subsidie aan de stichting beëindigd. De middelen die de gemeente structureel in de begroting heeft opgenomen voor deze subsidie komen vanaf dat moment beschikbaar en zijn toereikend voor rente en aflossing op de lening door de gemeente.

De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is voor de bouw van de Brede School Culemborg Oost een lening van 4,2 miljoen euro aangegaan bij de Triodos bank. De gemeente heeft bij deze lening een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt ook niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt. Mocht de stichting haar betalingsverplichtingen niet kunnen voldoen, dan vervalt het eigendom van de Brede School aan de gemeente, zoals het ook bij andere onderwijsinstellingen geregeld is.

Garanties (als achtervang) ten behoeve van woningbouw
Toelichting:
Omdat de risico-inschatting voor de achtervang-garanties wezenlijk anders is dan voor de overige garanties, worden deze apart in de paragraaf weerstandsvermogen vermeld. Een belangrijke achtervang-garantie is die voor de leningen van de woningbouwvereniging. KleurrijkWonen trekt zelf vaste geldleningen aan in de kapitaalmarkt. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garandeert de schulden van de corporaties. De gemeente Culemborg heeft hierin een achtervangfunctie als het gaat om garantstelling.
Beheersmaatregel:
Wanneer Kleurrijk Wonen niet in staat zou blijken om aan de verplichtingen te voldoen, komt eerst het Waarborgsfonds Sociale Woningbouw in beeld, pas daarna de gemeente.

4. Weerstandsvermogen

Door de beschikbare weerstandscapaciteit af te zetten de benodigde weerstandscapaciteit wordt de ratio van het weerstandsvermogen bepaald.

De beschikbare weerstandscapaciteit is per 31-12-2020 € 12,7 (bij jaarrekening 2019 was dit € 7,0 miljoen). Het totaal van de impact van de geïdentificeerde, gekwantificeerde risico's ligt (afgerond) tussen € 5,0 miljoen (maximaal risicoprofiel) en € 2,4 miljoen (minimaal risicoprofiel).

Dit geeft de volgende ratio's:

Bij een maximaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 12,693 mln / 5.049 mln = **2,51**

Bij een minimaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 12,693 mln / 2.384 mln = **5,32**

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet worden vastgesteld welke ratio de gemeente nastreeft. Hierbij wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Deze waardering is in samenwerking met de Universiteit van Twente tot stand gekomen en wordt door veel gemeenten als norm gehanteerd:

Beoordeling weerstandsvermogen	
Ratio weerstandsvermogen	**Betekenis**
> 2,0	Uitstekend
1,4 < - < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < - < 1,4	Voldoende
0,8 < - < 1,0	Matig
0,6 < - < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie
De ratio van 2,51 voor het maximaal risicoprofiel 2020 betekent dat het weerstandsvermogen van de gemeente Culemborg, op basis van bovenstaande tabel, uitstekend is om de financiële impact van de maximale risico's te kunnen dragen.
De ratio van 5,32 voor het minimaal risicoprofiel 2020 geeft een nog veel gunstiger beeld, omdat de risico's ook veel lager worden ingeschat.

We benadrukken dat de nu gepresenteerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit een momentopname zijn. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden, waardoor het weerstandsvermogen weer een andere waardering kan krijgen.

Een nadere kanttekening bij het bepaalde weerstandsvermogen is dat het inschatten van risico's altijd een bepaalde mate van subjectiviteit met zich meebrengt. Het berekende weerstandsvermogen moet dan ook niet worden beschouwd als een absolute grootheid, maar vooral als een indicator voor de risico's die de gemeente loopt en de mate waarin zij hiertegen maatregelen treft en vermogen beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

5. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van een goede controle door uw raad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. In deze paragraaf nemen we vijf - vanuit het BBV verplichte - kengetallen op. In onderstaand overzicht zijn de vijf kengetallen opgenomen voor de jaarrekening 2019, de begroting 2020 en de jaarrekening 2020.

Kengetallen	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020
Netto schuldquote	86%	105%	79%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	51%	71%	47%
Solvabiliteitsratio	31,2%	27%	31,6%
Structurele exploitatieruimte	-0,61%	0,04%	0,50%
Grondexploitatie	10,4%	-10,3%	10,8%
Belastingcapaciteit	105%	105%	108%

Toelichting:

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is dit percentage verder afgenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (betreft met name doorgeleende gelden aan woningbouwcorporaties). Een netto schuldquote van minder dan 100% wordt als voldoende beschouwd. In Culemborg is dit het geval.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen 25 en 40% als een minimum gezien. Dat betekent

dus dat Culemborg een relatief lage solvabiliteit heeft. Ten opzichte van de jaarrekening 2019 is het beeld wat verbeterd. Dit wordt vooral veroorzaakt door het positieve saldo van de jaarrekening.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De ontwikkeling van het percentage geeft een net een positieve saldo.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie (zonder correctie voor verliesvoorzieningen) gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het percentage in Culemborg is laag. Dit betekent dat risico's in de grondexploitatie relatief laag zijn.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Op basis van de meest recente cijfers uit de COELO-Atlas 2018 blijkt dat de gemeente Culemborg iets boven het gemiddelde van de landelijke woonlasten zit. Zie hiervoor ook de paragraaf Lokale heffingen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beleid voor de kapitaalgoederen is er op gericht de kapitaalgoederen in goede staat te houden (of bij achterstallig onderhoud in goede staat te brengen). Dit om kapitaalverlies te voorkomen en de veiligheid te waarborgen. Het is noodzakelijk om periodiek onderhoud uit te blijven voeren. Door meerjaren onderhoudsrapportages op te stellen en regelmatig een schouw uit te voeren van het kwaliteitsniveau blijven de financiële consequenties goed in beeld.

Kwaliteitsniveaus

Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is het uitgangspunt dat er geen kapitaals-vernietiging plaatsvindt. Achterstallig onderhoud moet worden vermeden. Het streven is dat alle kapitaalsgoederen minimaal het kwaliteitsniveau 'voldoende' hebben. Er moet in elk geval geïnvesteerd worden in groot en klein onderhoud. Vanwege de beperkte budgetten zal vervanging niet altijd meer mogelijk zijn. Dit betekent dat een speeltoestel aan het einde van zijn levensduur mogelijk verwijderd moet worden en dat een brug mogelijk vervangen wordt door een (goedkopere) duiker. In onderstaande tabel is voor een aantal kapitaalgoederen aangegeven wat het kwaliteitsniveau is.

Kapitaalgoed	Kwaliteitsniveau Jaarrekening 2020	Toelichting
Onderhoud wegen	89% voldoende 4% matig 6% onvoldoende Dit valt binnen de bandbreedte van de CROW	De cijfers zijn van de schouw najaar 2019.
Openbare verlichting	< 1% onvoldoende	Conform richtlijn openbare verlichting, databeheer en schouw
Civieltechnische kunstwerken	Ca. 1% achterstallig	Aan de bruggen wordt periodiek onderhoud gepleegd.
Riolering	We voldoen aan de basisinspanning.	Er vinden periodiek planmatige rioolinspecties plaats
Speeltoestellen	Voldoet aan Attractiebesluit	Speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd.

Meldingen openbare ruimte

In 2020 heeft de Rekenkamer van de gemeente Culemborg deelgenomen aan een onderzoek naar Meldingen in de Openbare Ruimte (MOR). In dit onderzoek hebben 51 gemeenten informatie verstrekt over het beleid en het proces met betrekking tot deze meldingen.

Een belangrijke aanbeveling van de rekenkamer is om periodiek de gemeenteraad te informeren over deze meldingen. Deze zijn een belangrijke graadmeter voor de gemeentelijke dienstverlening en daarmee een indicator voor de gemeenteraad om te sturen. In deze paragraaf is daarom een overzicht van de meldingen openbare ruimte van 2020 opgenomen.

Hoofd- en subcategorie	Aantal
Reiniging	
Afvalbakken vol	130
Bijplaatsing ondergrondse containers	34
Dode dieren	18
Graffiti	12
Afvaldumpingen	27
Zwerfvuil	468
Totaal	**689**
Calamiteiten	
Storm	5
Wateroverlast	24
Totaal	**29**
Groen en watergangen	
Overhangend groen	31
Gat in berm	8
Berm te hoog	53
Blad overlast	35
Maaien gazons	21
Onderhoud plantsoen	136
Overlast bomen	99
Schade aan bomen	37
Schade aan gazons	3
Schonen watergangen	49
Eikenprocessierups	11
Ratten overlast	21
Wespen	5
Totaal	**509**
Handhaving	
Verkeer/parkeren	26
Leefbaarheid/overlast	27
Totaal	**53**
Meubilair	
Banken	11
Fietsenrekken	1
Hekken	17

Speelplaatsen/speeltoestellen	33
Prullebakken	37
Palen	65
Totaal	**164**
Riolering	
Hoofdriool	26
Pompstoringen	32
Putdeksel kapot	4
Kolk verstopt	61
Totaal	**123**
Verlichting	
Aanrijding lichtmast	60
Verplaatsen lichtmast	4
Luikje ontbreekt	8
Straat/wijk zonder verlichting	150
Kap stuk	15
Lamp stuk	330
Lamp brandt overdag	8
Totaal	**575**
Verkeer/wegen	
Civieltechnische kunstwerken	11
Ongelijk wegdek/wortelopdruk	225
Inrichting/ontwerp van de weg	59
Onkruidbestrijding verharding	61
Schade verkeersborden	6
Verkeersveiligheid	26
Vervuiling wegdek	29
Totaal	**417**
Totaal aantal meldingen	**2559**

Wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Op 4 maart 2020 is het geactualiseerd meerjarenplan beheerplan Wegen 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is het benodigde wegenonderhoud (elementen + asfalt) voor de komende 5 jaar opgenomen. Voor klein- en groot onderhoud en rehabilitatie (vervanging) is dit nieuwe beheerplan de basis voor effectief wegbeheer de komende jaren. In het nieuwe plan is een vernieuwde visie en strategie aangegeven, waarin we meer integraal gebiedsgericht gaan werken. Door de koppeling met o.a. vGRP (riolering), groen, klimaat, water, OV in het gebied op te zoeken kunnen we zoveel mogelijk kansen gaan benutten. Doel is te komen tot een totaalvisie waarin alle vakdisciplines goed doorlopen

zijn en we door middel van uitvoeren van projecten de kwaliteit van de wegen op streefniveau B (voldoende) kunnen brengen.

In het beleidsplan openbare verlichting 2019 - 2023 is het beheer en onderhoud van de openbare verlichting vastgesteld. De huidige openbare verlichting is relatief nieuw en energiezuinig. Er wordt steeds meer over gegaan op duurzame LED-verlichting.

Het meerjarenplan civieltechnische kunstwerken geeft inzicht in het te verwachten onderhoud van de civieltechnische kunstwerken. Op 11 december 2014 is het Beheerplan civieltechnische kunstwerken 2015-2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin zijn ook de 'onbenoemde kunstwerken' (trappen, muren e.d.) opgenomen. Het meerjarenplan is in 2020 afgerond. In 2021 wordt een nieuw beheerplan opgesteld.

Financiële consequenties

Het voor onderhoud van wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken benodigde budget is beschikbaar in stelposten en voorzieningen. De stelposten en voorzieningen zijn afgestemd op de uitgaven voor onderhoud die zijn opgenomen in de meerjarenplannen.

In 2020 zijn de volgende bedragen besteed aan de vervanging en groot onderhoud:

	Begroot	Besteed
Rehabilitatie Wegen	355.600	0
Onderhoud Wegen	337.500	87.536
Onderhoud Openbare Verlichting	135.000	130.717
Onderhoud Civieltechnische kunstwerken	132.000	8.434

Het bedrag voor openbare verlichting is vrijwel volledig ingezet voor het aanbrengen van LED verlichting. Het bedrag voor rehabilitatie Wegen 2020 wordt binnenkort ingezet voor vervanging van de Zoowijkseweg. Vanwege corona en capaciteitsproblemen vanwege ziekte en vertrek van een medewerker, is het niet gelukt om de volledige jaarschijven voor onderhoud wegen en civieltechnische kunstwerken uit te voeren. Dit wordt in 2021 opgepakt.

Projecten 2020

In 2020 zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Wegen:
- diverse locatie boomwortelschades aangepakt
- woonrijp maken Sprokkelenburg
- aanleg parkeerterrein Betsy Perkweg / J. Naberstraat
- besteksvorming Zoowijkseweg
- aanpassing Buitenmolenstraat

Openbare verlichting:
- Armatuurvervanging / ombouw naar LED conform de meerjarenplanning

Civieltechnische kunstwerken:
- Regulier groot onderhoud

Riolering en water

Beleidskader

In 2019 is het zogenaamde ‘Watertakenplan’ door de gemeenteraad vastgesteld. De watertaken en de rioleringstaken zijn in dit plan samengevoegd. Ook wordt er in het plan ingespeeld op klimaatveranderingen.

Financiële consequenties

De kosten van het Rioleringsplan en een deel van de kosten van het 'Watertakenplan' worden gefinancierd uit de inkomsten van de rioolheffing. Daarnaast vindt financiering plaats met subsidies van derden.

Projecten 2020

In 2020 zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Riolering:
Onder andere
- Groot onderhoud gemalen
- Relinen* van de riolering:
    - Marsstraat
    - Parijsch-Noord (diverse reparaties inclusief frezen)
    - Molenzicht
    - bestek voorbereiding Weidsteeg/Heimanslaan
- Aanleg persleiding Lange Avontuurseweg 1
- Diverse rioolinspecties en maatregelen uitgevoerd Voorkoop
- Nieuwe raamovereenkomst klein onderhoud pompen en gemalen
- Afkoppelen Gelddijk

Waterplan:
- Baggeren diverse watergangen in samenwerking met Waterschap Rivierenland
- Stresstesten klimaatadaptatie
- Werkvoorbereiding watergang en groenstrook Betsyperkweg/Prijsseweg (momenteel in uitvoering)

* Groot onderhoud van het riool door het van binnenuit repareren met een zogenaamde koustechniek

Groen en spelen

Beleidskader

Mei 2020 is het Groenbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad.

Het voorjaar van 2020 is het nieuwe speelruimtebeleidsplan vastgesteld.

Voor groen en spelen is er vooral sprake van regulier, periodiek onderhoud.

Financiële consequenties

De uitgaven voor het onderhoud en beheer van het openbaar groen zijn opgenomen in de exploitatierekening. Daarnaast is er jaarlijks een krediet voor vervanging van speeltoestellen. Ook is er een investeringsagenda voor groen en spelen waarmee diverse projecten uitgevoerd gaan worden.

Projecten 2020

Spelen
- Op diverse speelterreinen zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.
- In 2020 is het speelruimteplan vastgesteld.

Groen
- In ruimtelijke projecten is groen integraal opgenomen en wordt naast groen nu ook klimaatadaptatie integraal meegenomen.
- Fase twee van aanleg van geveltuintjes in de binnenstad is gerealiseerd.
- In samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Gelderland is gewerkt aan de oprichting van een hoogstambrigade en is een aantal biodiversiteitsprojecten voorbereid.
- Er is gewerkt aan het natuurcompensatieplan voor het initiatief windwinning.

Gebouwen

Vastgoed

a. Vastgoedbeheer (eigendom/middel) staat in dienst van het gemeentelijk accommodatiebeleid (doel/maatschappelijk rendement).
   Op basis van het inhoudelijk beleid wordt een integraal accommodatiebeleidsplan opgesteld, dat invulling geeft aan de doelstellingen uit de verschillend programma's van de gemeente. Het vastgoed staat in dienst van het beleid en wordt ingezet om deze doelstellingen te faciliteren. Vastgoedbeheer is primair gericht op het instant houden (technisch en economisch) van een, uit beleidsoogpunt gezien, passende vastgoedportefeuille voor de gemeente Culemborg. Het facilitair beheer daarentegen geeft uitvoering aan het accommodatiebeleid en ondersteunt het (dagelijks) gebruik van de panden. Het accommodatiebeleid zal in 2021 worden geactualiseerd.

b. Voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt instandhoudingsonderhoud verricht.
   In het komende jaar wordt hetzelfde onderhoudsniveau aangehouden als de afgelopen jaren. Daarnaast worden de mogelijkheden tot vastgoedverduurzaming onderzocht en worden de verplichte verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd. Bij de buitensportaccommodaties zijn in 2020 twee voetbalvelden vervangen en wordt hier in 2021 en 2022 vervolg aan gegeven.

c. Naast het faciliteren van het beleid heeft het vastgoedteam als doel te professionaliseren.
   Uitgangspunten voor professionalisering; het verbeteren en optimaliseren van de bedrijfsvoering kosten-en risicobeheersing, vastgoed kostprijs dekkend te verhuren en waar mogelijk transparant door te belasten aan beleidsdoelen.

In december 2020 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde Meerjarenplan groot onderhoud gemeentelijke gebouwen 2021-2030 vastgesteld. Met de uitvoering hiervan kunnen de gemeentelijk gebouwen in stand gehouden worden. De jaarlijks fluctuerende kosten van het groot onderhoud worden geëgaliseerd door middel van een voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Tractie

De gemeente heeft de beschikking over een eigen tractiepark. Culemborg heeft naast diverse auto’s onder andere een eigen veegmachine, kolkenzuiger, vrachtwagen en kraan. Voor het vervangen van de tractie is een investeringsplan opgesteld.

in 2020 zijn 10 nieuwe bedrijfsauto's aangeschaft en is de kolkenzuiger vervangen. Ook is er een nieuwe mobiele kraan aangeschaft voor onder andere het schonen van de sloten.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Algemeen

1. Rentevisie

Naast de ontwikkeling van de omvang van de financieringsbehoefte is de renteontwikkeling een belangrijke factor. De Europese Centrale Bank (ECB) voerde – als gevolg van Covid-19 – in 2020 een ruimhartig monetair beleid. Het gevolg van dit ruimhartig beleid was dat de rentepercentages erg laag bleven en zelfs negatief werden.

Voor het rentepercentage van een langlopende lening (10-jaars) was de verwachting dat deze in 2020 tussen -/- 0,30% en +/+ 0,30% zou schommelen. Het daadwerkelijk percentage liet in 2020 een grillig verloop zien; de weken voor de eerste lockdown als gevolg van Covid-19 daalde het rentepercentage sterk, waarna het in de eerste weken van maart tot waarden rond de 0% steeg. Vanaf maart is het rentepercentage gedaald en bewoog zich aan het eind van het jaar op een niveau van rond -/- 0,50%.

Voor de 3-maands Euribor (= Euro Interbank Offered Rate: het gemiddelde rentetarief waar tegen 57 Europese banken elkaar leningen in euro's verstrekken. Hierbij gelden verschillende looptijden: van 1 week tot 12 maanden) was de verwachting dat het rentepercentage rond de -/- 0,4% zou schommelen. Net als voor de 10-jaars laat ook de 3-maands Euribor een (minder sterke) stijging zien aan het begin van maart, waarna ook voor dit rentetarief een geleidelijke daling is ingezet tot een niveau van -/- 0,55%

Gemeente specifiek

Op het gebied van financiering heeft de gemeente een rustig jaar achter de rug. Een gedeelte van de uitgaven is met behulp van kasgeldleningen gefinancierd, wat ook door rente-technisch gronden was ingegeven. Immers, de rente op kort geld is het hele jaar negatief geweest, waardoor de gemeente rente heeft ontvangen op de opgenomen kasgeldleningen.
In twee situaties heeft de gemeente niet kunnen volstaan met het aantrekken van kasgeldleningen. In maart 2020 heeft de gemeente een langlopende lening aangetrokken omdat het aantrekken van een kasgeldlening zou leiden tot een overschrijding van het kasgeldlimiet.
Daarnaast is er voor de CV Parijsch een langlopende lening aangetrokken. Deze lening is aangetrokken om bestaande leningen te kunnen aflossen.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

Onder renterisicobeheer wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor de gemeente maximaal kortlopende leningen mag afsluiten. Kortlopende leningen zijn leningen korter dan één jaar. Het maximum wordt volgens de Wet fido berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2020 bedroe de kasgeldlimiet € 6.945.000.
Kort geld is momenteel goedkoper dan lang geld. Het is de gemeente echter niet toegestaan om in haar financieringsbehoefte te voldoen door het onbeperkt aantrekken van kort geld.

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2020	Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
Totaal netto vlottende schuld	7.252	3.672	-3.045	-1.492
Toegestane kasgeldlimiet	6.945	6.945	6.945	6.945
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**-307**	**3.273**	**9.991**	**8.437**

(x € 1.000)

Per kwartaal wordt gemeten of de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft.
In 2020 was er in één kwartaal sprake een van overschrijding van het kasgeldlimiet. De overschrijding blijft binnen de in de Wet fido gestelde regels voor het overschrijden van het kasgeldlimiet. In deze regels wordt gesteld dat indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, zij haar toezichthouder (i.c. de provincie Gelderland) hiervan op de hoogte stelt en een plan voorlegt om binnen de kasgeldlimiet te blijven.

2. Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen te beperken is de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari.
Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd verspreid zijn.

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden	Jaarrekening 2020
Begrotingstotaal	81.708
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	16.342
Maximaal risico op vaste schuld	12.270
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**4.072**

Met een maximaal risico van € 12.270.000 voor de herfinanciering van de vaste schuld, is de gemeente onder de renterisiconorm gebleven. Er hebben geen renteherzieningen op de portefeuille met langlopende leningen plaatsgevonden.

3. Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

(bedragen x € 1.000)

Rente toerekening 2020	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	692
De externe rentebaten	562
Totaal door te rekenen externe rente	**130**
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	60
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	**70**
Rente eigen vermogen	n.v.t.
Rente voorzieningen	n.v.t.
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	**70**
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	207
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**-137**

Koersrisicobeheer

Koersrisico

Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn er geen koersrisico's in het kader van het treasurybeleid. Aandelen van nutsbedrijven zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken en worden niet als risicovolle beleggingen beschouwd. Het betreft hier aandelen in de NV BNG Bank, Vitens, Oiko, Grootboek Nationale Schuld, Bouwfonds en de Stichting Parijsch.
In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12-2020	Netto opbrengst 2020
Vitens	Geen rating	27	0
Oiko	Geen rating	100	0
NV BNG Bank	AAA	20	0
Grootboek Nationale schuld		24	1
Cum. Pref. Bouwfonds		2	0
Stichting Parijsch		399	0
Totaal		**572**	**1**

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa.
De deelnemingen zijn tegen boekwaarde (= verkrijgingswaarde) verantwoord. Het tegen boekwaarde verantwoorden is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om qua treasury goed inzicht te geven in de waarde van de beleggingsportefeuille ligt het meer voor de hand om naast de boekwaarde ook de marktwaarde (=verkoopwaarde) te vermelden. Vanwege het feit dat het aandelen betreft van niet-beursgenoteerde ondernemingen die tevens beperkt verhandelbaar zijn, is dat niet mogelijk.
Vanwege Covid-19 hebben zowel de NV BNG Bank als Vitens en Oiko geen dividend uitgekeerd.

Kredietrisico

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Hierdoor doen zich bij het uitzetten van middelen geen (nieuwe) kredietrisico's voor.
Bij het verstrekken van leningen, garanties of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist.
Bij kredietrisico's kan een onderverdeling in de volgende categorieën worden gemaakt:

A. Verstrekte geldleningen
In het verleden zijn leningen aan derde verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

(bedragen x € 1.000)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2020	Aflossing 2020	Verstrekt 2020	Stand per 31-12-2020	Rente gemiddeld	Looptijd
St. Kleurrijk Wonen	11.664	753	0	10.911	1,98%	2033
CV Parijsch	11.000	7.000	10.500	14.500	1,08%	2025
St Jachthaven	362	12	0	350	4,75%	2038
Vitens	239	119	0	120	1,92%	2021
Depot BNG Bouwfonds	1.205	1.205	0	0	5,99%	2020
Stichting Turnen	43	4	0	39	1,31%	2033
Gelderlandfabriek	0	0	150	150	0,36%	2035
Zorgen om voedsel	0	0	10	10	0,00%	2022
Totaal	**24.513**	**9.093**	**10.660**	**26.080**		

B. Garantstelling

In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodrager is.

(bedragen x € 1.000)

Gegarandeerde geldleningen	Stand per 1-1-2020	Opname 2020	Afname 2020	Stand per 31-12-2020
Particuliere woningbouw	81.953	0	5.265	76.688
Woningbouwcorporaties	82.558	0	18.391	64.167
Gemeente als achtervang	**164.511**	**0**	**23.656**	**140.855**
Culturele-/sportvereniging	11.095	0	316	10.779
Nutsbedrijven	146	0	146	0
Gemeente als directe risicodrager	**11.241**	**0**	**462**	**10.779**
Totaal	**175.752**	**0**	**24.118**	**151.634**

Met betrekking tot de particulieren woningbouw staat de gemeente voor hypotheken die zijn afgesloten voor 1995 voor 100% garant. In 1995 is gestart met de Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekende voor de gemeente dat zij niet alleen garant stond voor de aangegane particuliere hypotheken, maar samen met de Rijksoverheid; ieder voor 50%. In 2011 heeft het Rijk deze garantstelling voor de NHG geheel voor haar rekening genomen. Dit betekent dat het risico voor de gemeente in de loop van de komende jaren af neemt.
Ook voor leningen van de woningbouwcorporaties staat de gemeente - samen met het Rijk - als achtervang garant. Ondanks enkele faillissementen en ander financiële malversaties bij de woningbouwcorporaties is het tot op heden niet voorgekomen dat een beroep moest worden gedaan op deze achtervang constructie, waardoor het toekomstige risico dat de gemeente haar achtervang rol moet uitoefenen als gering wordt ingeschat.

Voor de invoering van de Wet fido (2001) was het mogelijk voor ambtenaren goedkoop te lenen, waarbij de gemeente garant stond. Sindsdien is het niet meer mogelijk voor ambtenaren om langs deze weg een hypotheek af te sluiten. De gemeente dient in het verleden afgesloten hypotheken te respecteren en als garantsteller voor deze hypotheken tot het moment van algehele aflossing te fungeren.

Intern liquiditeitsbeheer

Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de financieringsactiviteiten te baseren op een liquiditeitsprognose. Om een goed inzicht te krijgen welke geldlening afgesloten moet worden en hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, moet de informatievoorziening verder worden verbeterd. . Om dit te verbeteren worden in 2021 afspraken met de vakafdelingen gemaakt over welke informatie de treasurer nodig heeft voor het maken van de prognose en in welke frequentie dit door de afdelingen aangeleverd dient te worden.

Financiering

Langlopende geldleningen

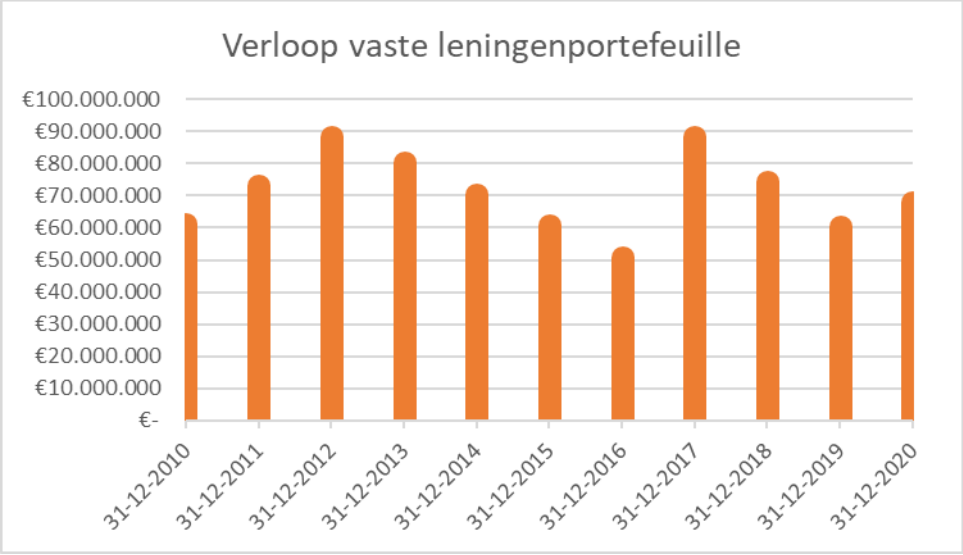
In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2020.

(bedragen x € 1.000)

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rentepercentage
Stand per 1 januari 2020	60.231	-/- 0,236%- 3,17%
Nieuwe leningen	20.500	
Reguliere aflossingen	12.720	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2020	**68.011**	

Het al dan niet aantrekken van geld hangt af van het verloop van kasstromen in de gemeente en het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

Grafiek verloop vaste leningen over een periode van 10 jaar

In de periode van 2012 tot en met 2016 is het saldo van de leningenportefeuille gestaag gedaald, mede door het steeds meer aantrekken van kasgeldleningen. In 2017 is deze kasgeldportefeuille in zijn geheel overgezet naar een aantal vaste leningen, waardoor het saldo van de opgenomen leningen per 31 december 2017 beduidend hoger was ten opzichte van de voorafgaande jaren. Eind 2020 is het saldo van de opgenomen leningen weer opgelopen, voornamelijk als het gevolg van vaste leningen die zijn opgenomen en aan de CV Parijsch (€ 10.500.000) doorverstrekt.

Kasgeldleningen

Om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen zijn er in 2020 kasgeldleningen aangetrokken. De reden om een kasgeldlening aan te trekken heeft enerzijds rente technische gronden (korter is goedkoper) en anderzijds te maken met de onzekerheid met betrekking tot toekomstige gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

(bedragen x € 1.000

Looptijd	Opgenomen bedrag	Rentepercentage
03-01-2020 t/m 03-02-2020	€ 7.500	-/-0,450%
06-01-2020 t/m 06-02-2020	€ 1.000	-/- 0,480%
04-02-2020 t/m 04-03-2020	€ 10.000	-/-0,480%
04-03-2020 t/m 06-04-2020	€ 2.000	-/- 0,460%
06-04-2020 t/m 06-05-2020	€ 8.000	-/- 0,250%
06-05-2020 t/m 08-06-2020	€ 9.000	-/- 0,250%
08-06-2020 t/m 08-07-2020	€ 5.000	-/- 0,310%
02-07-2020 t/m 02-11-2020	€ 4.000	-/- 0,370%
11-09-2020 t/m 12-10-2020	€ 3.500	-/- 0,450%
24-12-2020 t/m 22-01-2021	€ 5.000	-/- 0,500%

Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. In maart 2021 heeft overleg met de BNG plaatsgevonden, waarbij geconcludeerd kon worden dat de faciliteiten als toereikend moeten worden beschouwd en de condities als marktconform.

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een grensbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal, te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening.

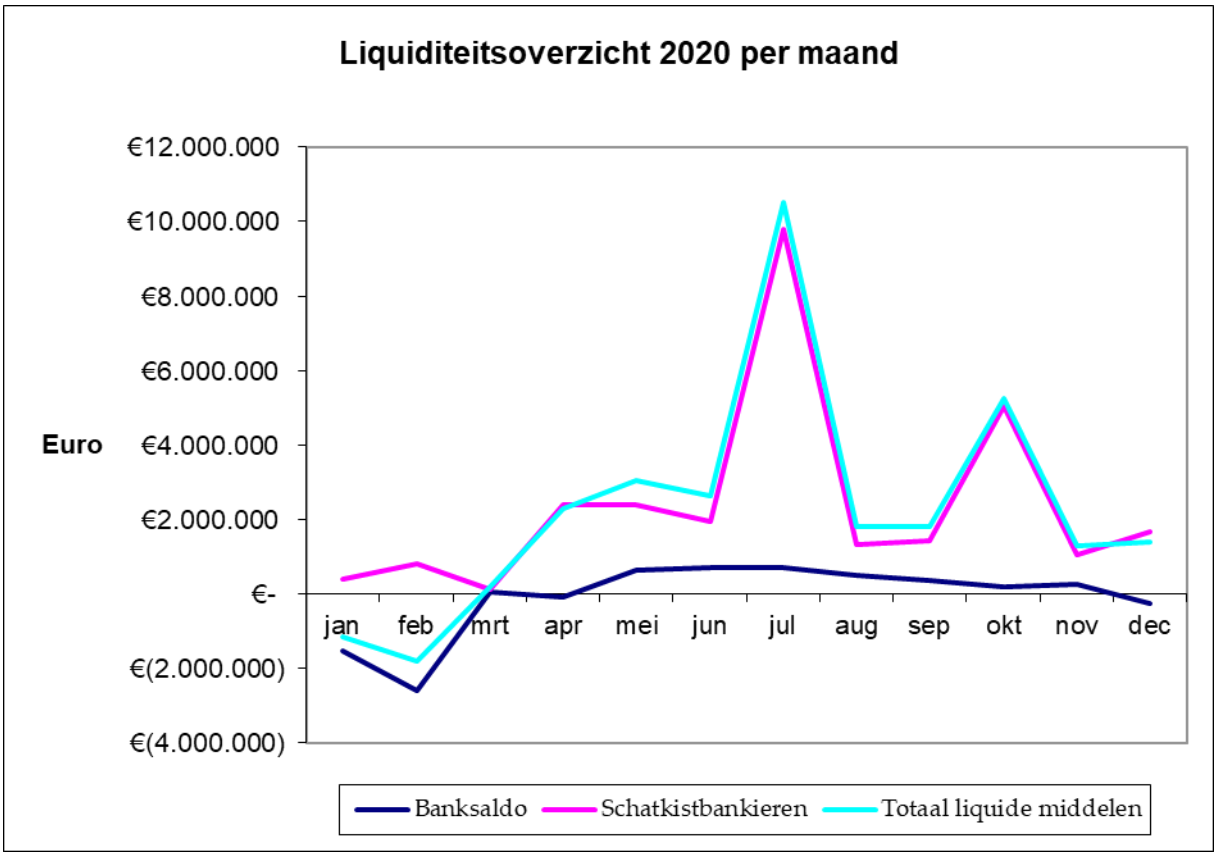
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**612,81**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**163**	**427**	**306**	**254**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	450	186	306	359
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	81.708			

(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	81.708			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	612,81			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.803	38.859	28.181	23.343
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	163	427	306	254

In 2020 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen betreffende debiteuren en crediteuren. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen.
In onderstaande grafiek wordt het beeld voor 2020 getoond

Liquiditeitsoverzicht 2020 per maand
Euro
€12.000.000
€10.000.000
€8.000.000
€6.000.000
€4.000.000
€2.000.000
€-
€(2.000.000)
€(4.000.000)
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
nov
dec
Banksaldo
Schatkistbankieren
Totaal liquide middelen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Wat is het maatschappelijk effect?

Wij werken op een eigentijdse manier voor en met onze burgers en partners. Burgers en partners kunnen de gemeente benaderen zoals dat hen het beste past. Wij bieden onze dienstverlening zo veel mogelijk digitaal aan. Als iemand persoonlijk contact zoekt wordt hij of zij ook persoonlijk geholpen.
Medewerkers van de gemeente werken in de stad, bij partners en op het stadskantoor. Mensen voelen zich welkom bij de gemeente, in het stadhuis, het stadskantoor, de gemeentewerf en in de voorzieningen waar de gemeente voor zorgt.

Onze medewerkers kunnen hun werk efficiënt doen, met de juiste informatie en met goede voorzieningen. Medewerkers werken hier graag. De gemeente is transparant, en veilig als het gaat om persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie.

Opbouw paragraaf

In onderstaande tabel staan de onderwerpen die vallen onder de bedrijfsvoering van de gemeente. De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) voert een deel van die taken uit. Over onze eigen inhoudelijke doelen en resultaten wordt in deze paragraaf gerapporteerd. Over de Bedrijfsvoeringsorganisatie zelf wordt in paragraaf Verbonden Partijen gerapporteerd. De financiële consequenties zijn opgenomen in het programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.4 Overhead	Business control	Gerdo van Grootheest / Collin Stolwijk
0.4 Overhead	Financiën	Collin Stolwijk
0.4 Overhead	Personeel en Organisatie	Gerdo van Grootheest
0.4 Overhead	Informatie	Gerdo van Grootheest
0.4 Overhead	Facilitair	Gerdo van Grootheest

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe

De samenwerking met BWB verloopt goed en de dienstverlening sluit goed aan bij de Culemborgse bestuurlijke keuzes en werkwijze.	
Prestaties	
1.	Opdrachtgeverschap invullen voor de reguliere dienstverlening en voor de lopende projecten
2.	Afstemming op het gebied van Control en interne controle met Tiel, West-Betuwe en BWB
3.	Gezamenlijk opstellen en vervolgens regelmatig evalueren en actualiseren van kaders (oa visie op HRM, Informatiebeleidsplan, kaders voor informatieveiligheid, financiële verordening, de dienstverleningsovereenkomst en de Product-dienstencatalogus met bijbehorende verdeelsleutel.

Doelen en prestaties paragraaf bedrijfsvoering

Businesscontrol

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 is het bezuinigingstraject afgerond met de vaststelling van de kadernota 2021 en de uitwerking van de maatregelen in de begroting 2021. De coronapandemie heeft geleid tot onvoorziene inkomsten, uitgaven en risico's, die goed in de administratie en de financiële cyclus van de gemeente moesten worden ingebed. De interne beheersomgeving van de gemeente is versterkt door de inrichting van de inhuurdesk en het inkoopondersteunend systeem, en de actualisatie van de budgethoudersregeling. Alle budgethouders en -beheerders hebben bovendien interne workshops gehad over de nieuwe regeling en aandachtspunten/ actualiteiten op het gebied van de administratie en (externe) verantwoording.

In 2020 is gestart met de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Met ingang van boekjaar 2021 zal het college zelf in de jaarstukken een uitspraak gaan doen over de financiële rechtmatigheid en gaat de accountant vervolgens toetsen of de uitspraak een getrouwe weergave is van de werkelijkheid. Om dit te kunnen doen is voor de rechtmatigheidsverantwoording een aanpak gekozen gericht op twee aspecten: de organisatie van de (verbijzonderde) interne controle en het op orde brengen van procesbeheersing.

In 2020 is gestart met de procesbeheersing rond, de voor de financiële rechtmatigheid, belangrijke processen op het gebied van WMO, jeugd, inkoop en aanbesteding en subsidieverstrekkingen. Voor deze processen zijn het normen- en toetsingskader opnieuw uitgewerkt, en is getoetst of die goed in het proces worden geborgd.

De verbijzonderde interne controles zijn in 2020 conform afspraak uitgevoerd. Het is nog niet gelukt om al een echte start te maken met de nieuwe werkwijze. De capaciteit was grotendeels nodig om de controles ten behoeve van de accountant op te kunnen leveren. Redenen hiervoor zijn:

- Inefficiëntie in de afronding van de jaarrekeningcontrole 2019 doordat processen in verband met corona moesten omschakelen naar werken op afstand.
- Mislukken van eerste aanbesteding voor accountantscontrole leidde tot onvoorziene tweede procedure en vertraagde start samenwerking met nieuwe accountant.

Wel is in 2020, in samenwerking met BWB en onze partners, een nieuw interne controleplan voorbereid en een traject gestart voor de ontwikkeling van de verbijzonderde interne controlefunctie naar de gewenste situatie.

Doelen en prestaties	
De gemeente is in control voor haar financiën, processen en risico's.	
2. Verbijzonderde interne controles	
4. Voorbereiden implementatie rechtmatigheidverklaring	
3. Risicobeheersing	

1. Regie op de planning en control cyclus	

Toelichting prestatie

Financiën

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2020 was een bijzonder jaar in verband met de corona crisis. Van het ene op het andere moment moesten we vanuit huis werken en dat in een periode dat de accountantscontrole liep. De accountantscontrole kostte daardoor meer tijd en inzet dan gebruikelijk, maar het uiteindelijke resultaat was een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

In 2020 hebben we het bezuinigingsplan opgesteld om keuzes te maken om daarmee het financieel perspectief voor de komende jaren structureel sluitend te krijgen. De uiteindelijke keuzes voor bezuinigingen zijn genomen bij de bespreking van de kadernota en vervolgens verwerkt in de begroting.

Als wenkend perspectief is in 2020 ook naar middelen gezocht om te kunnen investeren in de stad. Vanuit de reserves en voorzieningen is ruimte gezocht en gevonden om de komende jaren in te zetten voor de stad. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een investeringsagenda die bij de begroting is vast gesteld.

De programmabegroting 2021-2024 is door de provincie beoordeeld in het kader van het financieel toezicht (GEM – 2047594/ 54139). De provincie heeft opnieuw gekozen voor ‘repressief toezicht’ (de minst belastende vorm). Als onderbouwing geeft de provincie aan dat Culemborg ondanks Covid-19 en de problematiek op het sociaal domein een begroting heeft vastgesteld die sluitend is. Dit geeft een goed perspectief voor de komende jaren zodat de gemeente zich in kan zetten voor haar burgers en bedrijven. Hierbij wordt wel als kanttekening meegegeven dat de bezuinigingsmaatregelen ook gerealiseerd moeten worden en dat de effecten van Covid-19 nog ongewis zijn.

Doelen en prestaties	
De gemeente is transparant over hoe zij haar middelen inzet. Ze voldoet aan financiële wet- en regelgeving en legt hierover verantwoording af.	
1. We leveren van betrouwbare en volledige financiële informatie, advies en rapportages.	
2. We voeren de financiële administratie van de gemeente (incl. treasury)	

Toelichting prestatie

Personeel en Organisatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2020 was in verband met de coronacrisis een bijzonder jaar. De organisatie heeft daarbij een enorme omslag gemaakt richting het thuiswerken en wordt deels leiding gegeven op afstand. Ook heeft de crisisorganisatie vanaf maart 2020 permanent gedraaid en is de reguliere dienstverlening door gegaan.

Ondanks deze belemmeringen heeft een groot deel van de plannen doorgang kunnen vinden. Er is verder gewerkt aan het plan Hart voor de organisatie. Het managementteam, dat na een reorganisatie in 2019 van start is gegaan, heeft in 2020 geïnvesteerd in teambuilding en teamontwikkeling. De rol van het MT is ervoor te zorgen dat de organisatie goed is toegerust voor de huidige en toekomstige taken. De vervulling van deze rol werd in de praktijk bemoeilijkt door de hoge werkdruk die het MT ervoer. Door het verder op orde brengen van de bedrijfsvoering wordt deze patstelling in 2021 doorbroken.

In 2020 is gewerkt vanuit de nota verbonden partijen waarin de werkwijze met betrekking tot de controle op verbonden partijen is beschreven. Vanuit de raden wordt gewerkt met raadsrapporteurs en in de organisatie zijn contactfunctionarissen per GR aangewezen. Jaarlijks worden factsheets opgesteld en de processen met betrekking tot de advisering ten behoeve van de AB vergaderingen en de P&C-producten zijn gestroomlijnd.

In het najaar is gestart met de strategische personeelsplanning. Hierbij wordt in beeld gebracht welke ontwikkelingen op de organisatie afkomen en hoe daarop kan worden geanticipeerd. Strategische personeelsplanning geeft ook richting aan leren en ontwikkelen. Het plan voor de nieuwe personeelsgesprekkencyclus sluit hier goed op aan en is in concept gereed in de vorm van ontwikkelgesprekken.
Om flexibiliteit te bevorderen, maar een ook om interessante werkgever te blijven, is er een interne klussenbank ontwikkeld waarbij klussen van de 4 organisaties worden geplaatst.

Verder is de nieuwe introductiegids en het introductieprogramma in 2020 gereed gekomen. Twee keer per jaar vindt er een introductiedag plaats voor nieuwe medewerkers. De nieuwe gedragscode voor de medewerkers en organisatie is vastgesteld en de mandaatregeling is geactualiseerd. Integriteit is een onderdeel van de gesprekken in de organisatie, zo dragen we zorg voor elkaar en blijven we als organisatie onze publieke verantwoordelijkheid nemen.

In 2020 is extra aandacht besteed aan vitaliteit, preventie en ziekteverzuim. Het ziekteverzuim is in 2020 gedaald, van 7,3% in 2019 naar 6,3% in 2020.

Om ook in de toekomst de medewerkers goed te faciliteren op het werk is in 2020 gestart met het opstellen van een uitgebreid thuiswerkbeleid en met het formuleren van de visie op de toekomstige werkplek.

Doelen en prestaties	
Onze werkorganisatie is een vooruitstrevende professionele, wendbare, lerende en aantrekkelijke organisatie. De arbeidsproductiviteit is hoog en er is een prettige werkomgeving.	
1. we gaan voortvarend aan de slag met de organisatie die in 2019 in de steigers is gezet. We werken in een aantal ontwikkelingslijnen aan de volgende thema's: Planmatig werken, integraal werken, hoger beheersniveau, professionele verhoudingen etc.	

2. We zorgen voor onze verantwoordelijkheid als werkgever, en onze voorbeeldrol daarbij	
3. Er is extra aandacht voor de gemeente als publieke werkgever: een up toe date integriteitsbeleid, agressieprotocol en mandaatregeling liggen aan de basis van ons werk.	
4. Het ziekteverzuim van de gemeente is de laatste jaren hoger dan daarvoor. Dat willen we zo snel mogelijk terugbrengen naar de oude waarde.	
5. Een groep medewerkers werkt samen met het management aan vitaliteit in de hele organisatie.	

De werkorganisatie van de gemeente Culemborg is een diverse organisatie waar mensen een kans krijgen.	
1. We voldoen aan de wettelijke eisen voor garantiebanen, en zoeken waar mogelijk ook actief naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	
2. We gaan verder met de uitkomsten van het experiment met anoniem solliciteren	
3. Waar passend houden we rekening met de specifieke omstandigheden en wensen van verschillende groepen mensen (bv leeftijdsbewust personeelsbeleid)	

Toelichting prestatie

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Begroting 2020	Werkelijk 2020
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	5,3	5,3
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	4,9	5,0
Overhead	Bedrag per inwoner	€ 340	€ 334
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	8,7 %	17,15%
Overheadkosten	% van totale lasten	12 %	11,65%

Toelichting:

Externe inhuur:
In de programmabegroting houden we alleen rekening met noodzakelijke en geplande inhuur. Gedurende het jaar ontstaat er extra taken en personele wijzigingen die het noodzakelijk maken om extra in te huren. In 2020 is vooral extra ingehuurd vanwege verminderde inzetbaarheid van eigen personeel en extra werkzaamheden als gevolg van coronamaatregelen.

Informatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2020 is er een verdere doorontwikkeling gerealiseerd binnen de taakvelden ICT en informatievoorziening. In 2020 is gestart met de vervanging van de ICT-infrastructuur en in de eerste helft van 2021 wordt dit project afgerond. Met de vervanging van de infrastructuur verbeteren we de kwaliteit waardoor we onder andere ook de mogelijkheden van het digitaal en hybride vergaderen

en plaats-onafhankelijk werken verder vergroten. Inmiddels is ook het zaaksysteem Decos vervangen en het nieuwe zaaksysteem Djuma geïmplementeerd. Hierdoor hebben we als samenwerkende partners ons zaaksysteem geharmoniseerd (wat tijd en middelen scheelt binnen de samenwerking). De aanbesteding van het nieuwe inkoop ondersteunend systeem is in 2020 gerealiseerd en geïmplementeerd. Hiermee worden de inkopen die Culemborg doet, voortaan via het nieuwe systeem geregistreerd, kunnen er betere analyses worden gemaakt en kan contract management beter worden vormgegeven.

Daarnaast maakt de gemeente vorderingen met de verdere digitalisering van dienstverlening bij Burgerzaken. Zo is het in 2020 bijvoorbeeld mogelijk geworden om online de geboorteaangifte te doen.
Op het gebied van beveiliging en privacy zijn in 2020 ook stappen gezet. Zo is in de tweede helft van 2020 het project “verbeteren AVG-proces” van start gegaan. Dit project heeft als doel de verbeterpunten uit de evaluatie van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) op te pakken en door te voeren binnen de organisatie. Dit moet leiden tot een structurele borging van de AVG binnen de organisatie en verankering binnen de Planning en Control cyclus, zodat we voldoen aan de eisen die gesteld worden in de AVG wetgeving. Daarnaast was ook de uitkomst van de ENSIA audit 2019 positief, en zijn in 2020 door BWB en de organisatie de resterende aandachtspunten voortvarend opgepakt. Deze acties dragen bij aan het op orde houden van onze processen.

Ook is in 2020 gestart met de uitvoering van het project BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Met dit project versterken we onze informatiebeveiliging en zorgen we ervoor dat we minder kwetsbaar zijn voor onder andere hacks van buitenaf en informatiediefstal.

Om meer grip te krijgen op de financiën van het sociaal domein is eind 2020 gestart met de aanbesteding van een dashboard voor het Sociaal Domein dat realtime inzicht moet geven in de kosten die gemaakt zijn en een prognose geven voor de toekomstige kosten. De verwachting is dat dit dashboard in de eerste helft van 2021 operationeel is.

Doelen en prestaties	
De gemeente kan voldoende eigentijdse communicatieplatforms inzetten om de burger en andere betrokkenen te bereiken	
1. We hebben een goed ingerichte gemeentelijke website kunnen communiceren via verschillende social media kanalen. Daarbij sluiten we aan op de behoefte van de burger. Voor elk medium hebben we een eigen aanpak.	
2. In 2020 gaan we werken met een nieuw raads- en bestuurlijk informatiesysteem, waardoor bestuursleden beter ondersteund worden in hun werk en burgers kunnen volgen wanneer en waarover het bestuur vergadert.	
3. Het systeem voor Burgerzaken wordt verder uitgebreid met modules waardoor burgers meer producten digitaal kunnen aanvragen.	

Systemen zijn vernieuwd en/of opnieuw ingericht om 'de basis op orde' te faciliteren en stuurinformatie te genereren	
1. De ICT-hardware wordt vervangen zodat veiligheid, capaciteit en functionaliteit geborgd kunnen worden.	
2. We breiden het regiesysteem voor het sociale domein uit.	
3. We voeren een systeem voor stuurinformatie in, beginnend met het sociaal domein.	

4. We voeren een systeem in voor contractmanagement.	

De informatie waar wij verantwoordelijk voor zijn is beschikbaar en toegankelijk, integriteit en waar nodig vertrouwelijkheid is gewaarborgd.	
1. We beheren de gemeentelijke Basis Administratie (GBA), Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).	
2. We hebben een privacy officer en een functionaris gegevensbescherming. Zij regisseren het proces als er iets mis gaat, zorgen dat we daarvan leren, toetsen onze systemen en zetten daarnaast vooral in op bewust gedrag van medewerkers .	
3. We werken eraan om onze post vrijwel volledig digitaal te kunnen afhandelen, zodat we de zekerheid en snelheid van het verzenden en ontvangen van post beter kunnen garanderen.	

Toelichting prestatie

1. De ICT-hardware wordt vervangen zodat veiligheid, capaciteit en functionaliteit geborgd kunnen worden.
In de uitvoering van de vervanging van de ICT-hardware is het project tegen een vertraging aangelopen vanwege onverwachtse technische problemen bij de migratie. Inmiddels is bekend wat het probleem is en is er een oplossing voor het probleem. Hierdoor is volledige vervanging van de ICT-hardware echter pas gereed in het tweede kwartaal van 2021.

Facilitair

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2020 was een bijzonder jaar op facilitair gebied voor de gemeente. Vanwege de coronacrisis kwam het overgrote deel van de medewerkers thuis te werken en werd het stiller op de kantoren. Voor de medewerkers die nog wel aanwezig waren zijn hygiëne maatregelen ingericht en de werkplekken 'corona proof' gemaakt. Daarnaast is de inrichting van de werkplekken (tijdelijk) veranderd en beperkt en de dienstverlening is aangepast op basis van wensen en eisen. Tevens zijn er om werken op afstand en op kantoor goed te faciliteren voor dit moment en in de toekomst, op meerdere plekken in het kantoor hybride vergader faciliteiten ingericht.

Daarnaast is in 2020 is onder andere een Europese aanbesteding uitgevoerd en geïmplementeerd voor alle audio visuele middelen (AV) binnen het stadhuis. Ook is er gestart met de marktconsultatie voor een nieuwe exploitant voor het Stadhuis en is er een aanbesteding uitgevoerd voor het Inkoop Ondersteunend Systeem (IOS) waarbij een centraal punt is gecreëerd voor contractbeheer. .

Om de fysieke beveiliging in onze kantoren te verbeteren is gestart met het voortraject van het opnieuw aanbesteden van de toegangscontrole systemen.

Doelen en prestaties
Onze huisvesting en facilitaire dienstverlening is duurzaam, (kosten-)efficiënt en prettig, ook voor onze huurders

1. We beheren onze gebouwen en het interieur en verzorgen de facilitaire dienstverlening voor gemeentelijke gebouwen.	
2. Bij het afsluiten van contracten, en waar mogelijk ook apart, doen we aanpassingen die het gebruik van onze gebouwen duurzamer maken	
3. We herijken samen met de raad het gebruik en de exploitatie van het stadhuis	

Toelichting prestatie

Paragraaf Verbonden partijen

Een groot aantal van de gemeentelijke doelstellingen wordt niet alleen door de gemeentelijke organisatie zelf, maar ook door samenwerkingsverbanden gerealiseerd. De relatie tussen de gemeente en deze partijen kan sterk verschillen. Rond de gemeentelijke organisatie is een aantal schillen te zien.

1. Het dichtst bij de gemeentelijke kern ligt dan de schil met de organisaties waarvoor de gemeente een financieel risico draagt en ook bestuurlijk (mede) verantwoordelijk is. Binnen deze schil liggen de gemeenschappelijke regelingen.
2. Meer naar buiten toe komen we bij de privaatrechtelijke rechtspersonen met een gemeentelijke deelname.
3. Daarnaast zijn er de organisaties die met behulp van een gemeentelijke subsidie een bijdrage leveren aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. Met de meeste van deze organisaties hebben we meerjarige budgetcontracten afgesloten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de samenwerkingsverbanden waarin de gemeente Culemborg een “bestuurlijk én een financieel” belang heeft.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van een organisatie, of uit hoofde van stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of er financiële problemen bij de verbonden partij zich manifesteren en deze op de gemeente kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de eerder genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen;
- stichtingen;
- publiek-private samenwerkingen (PPS).

Om in lijn met artikel 15 lid 2 en artikel 26 van de BBV te rapporteren zullen voor de verbonden partijen tevens de volgende gegevens gemeld worden:

- De werkelijke omvang van de bekostiging in het jaar.
- De werkelijke omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. Wij kiezen voor een gemeenschappelijke regeling als wij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kunnen uitvoeren.

	Regio Rivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van verkeer en vervoer, milieu, ruimtelijke ordening en waterbeheersing, volkshuisvesting, onderwijs, economie, arbeidsmarkt, volksgezondheid en zorg (jeugdbeleid, Wmo). De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische) beleidstaken uit.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit 10 leden en een onafhankelijk voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft geen stemrecht in het AB. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit drie leden. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma leefbare stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Begroot Eigen vermogen**		**Begroot Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	240	233	3.085	2.927	7.870	12.619

	Avri					
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Avri is een gemeenschappelijke regeling van 10 gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn alle betrokken gemeenten vertegenwoordigd en bestaat derhalve uit 8 leden. De voorzitter wordt door en uit het AB aangewezen. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit 3 leden, te weten een voorzitter en 2 door het AB uit zijn midden aan te wijzen leden. Belang Culemborg: Wethouder J. Reus heeft zitting in het Dagelijks - en in het Algemeen bestuur en is voorzitter van Avri. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Onderhoud en beheer heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0*	0*	1.150	550	33.800	34.354

*De activiteiten van de Avri worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat de gemeente Culemborg een indirect financieel belang heeft in de GR.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Uitvoering wettelijke taken van op gebied van brandweer (regionaal en lokaal), geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR) en regionale ambulancevoorziening (RAV) in de Veiligheidsregio Gelderland Zuid. Daarmee wordt aangesloten bij het gebied van de politieregio, waardoor een doelmatig georganiseerde én een gecoördineerde samenwerking tussen de parate diensten kan worden gerealiseerd.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB) door hun burgemeester; het Algemeen Bestuur telt 16 leden. Alle leden hebben 1 stem, tenzij er een besluit genomen moet worden over de jaarrekening, begroting, begrotingswijziging of het regionaal beheers-programma. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal 1 stem heeft. De burgemeester van de gemeente Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het AB als het DB. Het DB bestaat uit 6 leden. *Belang Culemborg:* Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Groesbeek, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2019**	**31-12-2020**	**31-12-2019**
	2.035	1.964	3.085	3.285	68.400	64.335

	Werkzaak Rivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden: 1 lid per gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB. De DB-leden zijn AB-leden afkomstig uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Belang Culemborg: Wethouder C. Stolwijk heeft zitting in het Algemeen en Dagelijks Bestuur en is voorzitter van Werkzaak.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	14.381	14.373	1.798	5.505	18.162	35.704

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	**Gemeenschappelijke regeling**					
Openbaar belang	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaats(en) van de deelnemers en van hun daar naar toe overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaar-plaats(en) overgebrachte archiefbescheiden.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn de betrokken gemeenten vertegenwoordigd door een lid per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit 3 – door het AB aan te wijzen – leden uit het AB. Belang Culemborg: Vanuit Culemborg heeft wethouder M. Wichgers zitting in het Algemeen Bestuur. Wethouder J. Reus is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB. Daarnaast is de Culemborgse raad vertegenwoordigd in de voorbereidende Besluit- en Oordeelsvormende Vergaderingen (BOV) ten behoeve van het AB.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Ondernemende Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	301	286	535	499	8.788	8.512

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd, met dien verstande dat een lid en een plaatsvervangend lid wordt aangewezen. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur van het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en West Maas en Waal.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling heeft een relatie met het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	0	0	6.853	6.853

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Samenwerking bij de heffing, invordering en kwijtschelding van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ) en het beheer en de uitvoering van de Basisregistratie voor Adressen en Gebouwen (BAG). De verordende bevoegdheid blijft bij de gemeente.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waarbij het Waterschap 2 leden benoemt. Uit het AB wordt een Dagelijks bestuur (DB) van 3 leden gekozen, bestaande uit een voorzitter en twee leden. Ten minste 1 van de DB-leden wordt gekozen uit de vertegenwoordiging namens het Waterschap. Belang Culemborg: Wethouder C. Stolwijk heeft zitting in het AB. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	Het Waterschap Rivierenland, Regio Rivierenland (Avri) en gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen bij de algemene dekkings-middelen en heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2019**	**31-12-2020**	**31-12-2020**
	424	440	339	399	7.771	7.236

GGD Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen bestuur telt 16 zetels. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter van het Algemeen Bestuur en minimaal 4 andere leden. Deze worden aangewezen door het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder S. Baggerman heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Sociaal Domein.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	1.092	1.082	1.291	1.992	4.670	24.413

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht, waaronder tevens wordt begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokken gemeenten zijn vertegenwoordigd met één collegelid in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit 9 leden. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat naast de voorzitter van het AB uit drie leden. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het AB. Wethouder J. Reus aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn het college van GS van de Provincie Gelderland en de colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas & Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in de het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	1.481	1.334	1.077	1.121	6.079	6.669

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvoWB)						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Bestuurlijk belang	Iedere deelnemer wijst 1 lid van het bestuur aan. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het bestuur en is voorzitter van de BWB. Wethouder C. Stolwijk is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen en heeft ook een relatie met de paragraaf bedrijfsvoering.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	5.020	4.764	560	1.308	2.094	7.501

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling)					
Openbaar belang	UBRivierenland is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de deelnemende gemeenten.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. *Belang Culemborg*: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van UBRivierenland.					
Betrokkenen	De gemeenten zijn Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Risico's	· Het Gouvernance Protocol van de UBRivierenland zorgt voor een adequate informatievoorziening naar gemeenteraden. · De deelnemende gemeenten zijn voor hun aandeel aansprakelijk als vermogenstekorten zouden ontstaan of de UBR niet in staat is om aan de aflossingsverplichtingen van de lening te voldoen. Het gemeentelijk aandeel wordt berekend op basis van de stemverhouding, overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland. · Op basis van het in 2020 bereikte percentage aanmeldingen is het ROI reeds bereikt. Het operationele financiële risico is daarmee nihil geworden onder reguliere omstandigheden. · De investering in UBRivierenland (€ 37.500.000) is volledig gefinancierd door BNG.					
Relatie met programma's	Leefbare stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Begrote bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0*	0*	0	-36	0	15.667

*Gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies zijn niet van toepassing.

2. Deelnemingen

De gemeente Culemborg is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

	BNG Bank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector). Met specifieke financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Bestuurlijk belang	De gemeente Culemborg heeft geen zetel in het Bestuur en de Raad van commissarissen van BNG Bank. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente heeft 8.775 aandelen met een nominale waarde van € 19.910 in haar bezit.
Betrokkenen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.
Relatie met programma's	Algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf financiering.

	Vitens N.V.
Vestigingsplaats	Utrecht
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	De uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Culemborg heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente is houder van 26.705 aandelen in deze vennootschap.
Betrokkenen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als naamloze vennootschap.
Relatie met programma's	Programma algemene dekkingsmiddelen.

3. PPS-constructies

Publiek Private Samenwerking (PPS) is een middel om beleidsdoelen te realiseren. De samenwerking met marktpartijen moet meerwaarde opleveren. De samenwerking kan leiden tot efficiëntere uitvoering van plannen en projecten door het benutten van kennis en expertise van andere partijen en het spreiden van risico’s.

	CV Parijsch					
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	CV (PPS)					
Openbaar belang	Op 18 december 1995 heeft de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Joh. Mourik & Co. Holding B.V., genaamd de ontwikkelingsmaatschappij Parijsch. De stichting Parijsch treedt op als beherend vennoot van de CV Parijsch.					
Bestuurlijk belang	Als deelnemer in de stichting heeft de gemeente een bestuurlijk belang. Het financieel belang is het bedrag dat de gemeente als werkkapitaal heeft gestort in de stichting. Financiële risico's die verbonden zijn aan de grondexploitatie van het plan. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest is voorzitter van het stichtingsbestuur CV ontwikkelmaatschappij Parijsch.					
Betrokkenen	Joh. Mourik & Co. Holding B.V. te Groot-Ammers (voor 62,5%) en de gemeente Culemborg (voor 37,5%).					
Relatie met programma's	Het programma Wonen en de paragraaf grondbeleid.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	2.092	2.092	19.630	18.673

4. Stichtingen

De gemeente Culemborg heeft de stichting Accommodatiebedrijf Culemborg, de stichting Zwembad Culemborg en de Stichting Beheer Aandelen Logistieke Hotspot Rivierenland als Verbonden Partij.

Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Stichting					
Openbaar belang	Het duurzaam exploiteren van de Brede School Culemborg-Oost (BSCO).					
Bestuurlijk belang	De stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is eigenaar van de BSCO en voorziet daarmee in (een deel van) de behoefte aan onderwijscapaciteit in de gemeente Culemborg. Hiermee vervult zij (een deel van) de zorgplicht voor het huisvesten van leerlingen in de gemeente Culemborg.					
Betrokkenen	De gemeente Culemborg.					
Relatie met programma's	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is opgenomen in het programma Groene Stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2020**	**Werkelijke bijdrage 2020**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2019	**31-12-2020**	**31-12-2019**	**31-12-2020**
	0	0	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid is een vast onderdeel van de begrotings- en verantwoordingscyclus van de gemeente. In deze paragraaf krijgt u informatie over:

- het grondbeleid van de gemeente Culemborg
- relevante ontwikkelingen en kaders, waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren
- onze projecten en activiteiten, met inzicht in de financiële resultaten
- de risico's die zich binnen de projecten voordoen
- de financiële gevolgen van de projecten voor de gemeentelijke jaarrekening.

Artikel 16 van de BBV stelt eisen aan de inhoud van deze paragraaf. Daaraan is voldaan. Het voeren van grondbeleid en het uitvoeren van projecten is echter een zeer complexe materie. Dat vraagt op onderdelen meer toelichting dan in een paragraaf in de jaarrekening kan worden gegeven. Daarom wordt ook dit jaar weer, tegelijk met de jaarrekening, het meerjarenprogramma grondexploitatie (MPG) uitgebracht. Hierin wordt met meer diepgang een toelichting gegeven op de projecten en activiteiten van de gemeente. Het MPG is formeel geen onderdeel van de jaarrekening, maar het helpt u om de inhoud van de jaarrekening en de begroting op het gebied van grondexploitaties nog beter te duiden. Op deze wijze kan het MPG van betekenis zijn als instrument ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De cijfers in het MPG 2021 (GZDGCB 141498) sluiten aan bij de jaarrekening 2020.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de begrotingsprogramma's

De wijze waarop wij onze rol ten behoeve van ruimtelijke doelstellingen kiezen en uitvoeren is vastgelegd in de nota grondbeleid. In oktober 2020 heeft u een meervoudig duurzaam grondbeleid vastgesteld, beschreven in de geactualiseerde nota grondbeleid (GZDGCB 87076). Deze nota speelt in op de veranderingen op het gebied van wet- en regelgeving, marktomstandigheden en lokale, regionale en landelijke opgaven (en ambities). Ook speelt de actualisatie in op de aankomende inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin een integrale visie op de fysieke leefomgeving centraal staat.

Het hoofddoel van het grondbeleid is het bereiken van een goed gebalanceerde gebiedsontwikkeling. Waar voor de kredietcrisis de financiële sturing soms wat dominant was, willen wij met de geactualiseerde nota een gebalanceerde gebiedsontwikkeling bereiken door drie aspecten integraal af te wegen:

1. **ruimtelijke inpassing**: getoetst wordt in hoeverre een ruimtelijke ontwikkeling aansluit op de ruimtelijke kaders.
2. **maatschappelijke effecten**: in beeld wordt gebracht hoe goed een project scoort op de vastgestelde kerndoelen door het label hoog, midden of laag.
3. **optimale businesscase**: er wordt getoetst op de elementen: sluitende grondexploitatie, risicoprofiel versus weerstandscapaciteit en de effecten op de gemeentelijke begroting op de lange termijn.

De afweging tussen de verschillende belangen is uiteindelijk een politieke keuze.

Door in de nota de brede afweging centraal te stellen bereiden wij ons voor op inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022.

Wijze waarop wij grondbeleid uitvoeren

Als voorkeursrol kiest de gemeente op basis van onderstaande argumenten voor het zoveel mogelijk toepassen van het regie-faciliterend grondbeleid. Het uitgangspunt is dat de gemeente bij gewenste grondexploitaties meestal zelf geen eigen grond heeft of actief grond wil verwerven, maar vooral ontwikkelingen daartoe van derden mogelijk wil maken en actief hierbij faciliteert. Marktpartijen of particulieren ontwikkelen hierbij voor eigen rekening en risico grondposities. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol. Dat wil zeggen tot het vaststellen van kaders en randvoorwaarden in ruimtelijke plannen. Bovendien is de gemeente verantwoordelijk voor de aan de ontwikkeling gerelateerde aanleg van voorzieningen van openbaar nut. De kosten die de gemeente hiervoor maakt worden verhaald op de initiatiefnemer.

Ondanks dat in Culemborg gekozen is voor de voorkeursrol van regie-faciliterend grondbeleid als uitgangspunt, sluit dit niet volledig de deur voor het incidenteel toepassen van een actieve rol. Daarin verwerft de gemeente zelf grondposities om bepaalde specifieke doelen te bereiken. Selectief kan, mits goed beargumenteerd, worden voorgesteld om actief grondbeleid toe te passen. Daarvoor is besluitvorming door de raad een voorwaarde. In de nota is opgenomen wanneer er sprake kan zijn van actief grondbeleid.

Resultaten grondexploitatie

tabel: resultaten grondexploitatie

Bouwgrond in exploitatie *]	boek-waarde 31-12-2019	boekingen 2020			boek-waarde 31-12-2020	prognose op eindwaarde				
		kosten	op-brengsten	resultaat-neming		kosten	op-brengsten	resultaat	*einde looptijd*	POC **]
Actieve grondexploitaties										
Pavijen V	3.049-	180-	-	6	3.223-	788-	9.485	**5.474**	*2024*	*77%*
Lanxmeer	5.684-	278-	201	-	5.761-	3.011-	4.298	**4.474-**	*2025*	*28%*
Sprokkelenburg	2.103	275-	57	739-	1.146	618-	1.238	**1.766**	*2023*	*69%*
Spoorzone West	946-	52-	198	-	800-	1.528-	823	**1.506-**	*2027*	*50%*
ONS-locatie	49-	1.017-	1.200	125-	8	7-	-	**1**	*2021*	*99%*
subtotaal	7.625-	1.802-	1.655	858-	8.629-					
Verliesvoorzieningen	5.783	-	197	-	5.979					
Totaal	**1.842-**	**1.802-**	**1.852**	**858-**	**2.650-**					

**] bedragen x € 1.000,-; negatief = investeringen; **] percentage of complition*

In de tabel *resultaten grondexploitatie* is een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de complexen bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) weergegeven. Per 1 januari 2021 zijn er vijf projecten met een vastgestelde grondexploitatie.

Gedetailleerde informatie kunt u vinden in het raadsvoorstel MPG 2021 (GZDGCB 141498 / 151633).

Prognose te verwachten tussentijdse winstneming

Conform het BBV moeten winsten uit grondexploitatie worden genomen als daar voldoende zekerheid over bestaat. In de grondexploitaties van de complexen Pavijen V, Sprokkelenburg en ONS-locatie is er sprake van een verwacht voordelig resultaat (winst).

De berekening van de omvang van de winst geschiedt volgens de percentage-of-completion methode (POC). Dit betekent: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Indien er daarbij nog onzekerheden bestaan over de nog te realiseren opbrengsten of kosten dan kunnen

onderbouwde en berekende risico's in mindering worden gebracht bij de berekening van eventuele tussentijdse winstnemingen.

In de volgende tabel worden de (tussentijdse) winstnemingen van de complexen Pavijen V, Sprokkelenburg en ONS-locatie in de jaarrekening 2020 gepresenteerd.

tabel: (tussentijdse) winstnemingen

Bouwgrond in exploitatie *]	(tussentijdse) winstnemingen		
	Totaal geraamd	waarvan: reeds eerder genomen	nu te nemen
Pavijen V	22.854	17.385	-6
Sprokkelenburg	5.723	3.218	739
ONS-locatie	126	-	125
Totaal	**28.703**	**20.604**	**858**

*] *bedragen x € 1.000,-*

Risicoprofiel

Reserve grondexploitatie in relatie tot risico's van de grondbedrijfsfunctie

Voor het taakveld grondexploitatie is een reserve grondexploitatie ingesteld. Hier worden (tussentijdse) winstnemingen uit grondexploitaties aan toegevoegd en onttrekkingen gedaan ten behoeve van nadelige plannen (verliesvoorzieningen), restwerken ten behoeve van afgesloten grondexploitaties en overige activiteiten.
De feitelijke stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31-12-2020 € 11,0 miljoen. Rekening houdend met restant claims voor voorgenomen activiteiten, die nog uitgevoerd moeten worden is de vrije ruimte circa € 10,0 miljoen en dat is exclusief nieuwe winstnemingen en het treffen van verliesvoorzieningen voor nieuwe exploitaties.

De ondergrens van de reserve grondexploitatie wordt bepaald met het totaal gewogen negatieve risico van alle grondexploitatieprojecten. Met deze ondergrens (minimale weerstandscapaciteit) kunnen we voorzien in de dekking als risico's zich daadwerkelijk voordoen. Het totaal van de gewogen negatieve risico's is weergegeven in de tabel *risicoanalyse grondbedrijfsfunctie*.

tabel: risicoanalyse grondbedrijfsfunctie

Gewogen negatieve risico's *]	per 31-12-2020
Projectspecifiek	
Pavijen V	485
Lanxmeer	681
Sprokkelenburg	28
Spoorzone West	877
ONS-locatie	-
Hart van Nieuwstad	-
Parijsch Zuid	147
Particuliere initiatieven	107
Generiek	2.287
Totaal	**4.610**

*] *bedragen x € 1.000,-*

De reserve grondexploitatie maakt onderdeel uit van het gemeentelijke weerstandsvermogen. Om het optreden van risico's zoveel mogelijk te voorkomen en te sturen op aanwezige optimalisaties (positieve risico's), worden binnen de projecten passende beheermaatregelen gekozen en toegepast. Periodiek wordt de risicoanalyse op grond van nieuwe inzichten geactualiseerd. Dat kan resulteren in bijstelling van de benodigde risicodekking.

Aanwezige weerstandscapaciteit

Verkenning nieuw beleid

Op haar grondgebied wil de gemeente haar bijdrage leveren aan de energietransitie en voldoende woningen ontwikkelen om de druk op haar woningmarkt te beheersen. Dat wil ze doen op een creatieve, gezonde, veilige en klimaat adaptieve manier, die past bij Culemborg. Daarvoor zullen we nieuwe stedelijke ontwikkelingsprojecten moeten opstarten en daarvoor hebben we voldoende investeringsruimte nodig binnen de reserve grondexploitatie. De reserve grondexploitatie is er om investeringen in de grondexploitatie en de daaraan verbonden grote risico's niet direct ten laste van de algemene begroting terecht te laten komen.

In de komende anderhalf jaar doorlopen we, met het Verdiepend woningvraag onderzoek (GZDGCB 128923), een proces dat moet leiden tot besluiten over hoe we omgaan met onze woningbouwopgave. Aan het eind van het proces moet dit leiden tot een aangepast woningbouwprogramma, inclusief financiële onderbouwing. Dat laatste doen we in het Meerjaren Programma Grondexploitatie deel III ('Financiële verkenning nieuw beleid'), waarmee we een antwoord geven op de woningbouwopgave en de bijbehorende financiële aspecten. Met deel III in de hand kan een betere inschatting worden gemaakt van het beslag op de beschikbare middelen in de reserve grondexploitatie.

Paragraaf Subsidieplafonds

Paragraaf subsidieplafonds 2020

Op grond van de Algemene subsidieverordening Culemborg 2014 stelt de gemeenteraad bij de programmabegroting jaarlijks subsidieplafonds vast. Deze plafonds voorkomen open einde financiering. Deze werkwijze helpt bij het nog beter beheersen van subsidie uitgaven.

In de jaarrekening wordt in deze paragraaf de feitelijke realisatie aan subsidie/bijdragen per beleidsterrein gerapporteerd op basis van de vastgestelde en gewijzigde begroting 2020.

Beleidsterrein	**Subsidieplafonds 2020**	
	Vastgesteld	Gerealiseerd
Zorgzame Stad	€ 1.202.000	€ 1.310.900
Sociale Stad	€ 3.716.000	€ 3.798.400
Groene Stad	€ 20.000	€ 0
Ondernemende Stad	€ 563.800	€ 442.800
Totaal	**€ 5.501.800**	**€ 5.552.100**

Het gerealiseerde bedrag van de subsidies is inclusief de incidentele subsidies van het Odensehuis. Het bedrag van de incidentele subsidies bedraagt € 70.000 en daarmee is de afwijking in totaliteit verklaard.
De afwijkingen per programma worden - waar nodig - in de financiële toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting per taakveld toegelicht in hoofdstuk 10.3.

Jaarrekening

Balans

Hierbij de activa van de balans.

Activa - bedragen * € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Vaste activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	39	117
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	39	36
Sub-totaal immateriele vaste activa	**78**	**153**
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	65.431	63.938
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.804	14.148
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.310	5.319
Gronden uitgegeven in erfpacht		
Sub-totaal materiële vaste activa	**85.545**	**83.405**
Financiële vaste activa		
Kapitaal verstrekkingen aan:		
Deelnemingen	627	627
gemeenschappelijke regelingen		
Leningen aan:		
openbare lichamen		
woningcorporaties	11.664	10.911
deelnemingen	11.644	15.169
Overige langlopende leningen u/g		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.700	2.494
Sub-totaal financiële vaste activa	**27.635**	**29.201**
Totaal vaste activa	**113.258**	**112.759**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.843	2.654
Gereed product en handelsgoederen		505
Sub-totaal voorraden	**1.843**	**3.159**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	5.825	6.117
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	384	541
Overige vorderingen	7.269	3.544
Sub-totaal uitzettingen korter dan één jaar	**13.478**	**10.202**
Liquide middelen		
Banksaldi	201	436

Sub-totaal liquide middelen	**201**	**436**
Overlopende activa		
Het Rijk		10
Overige nog te ontvangen bedragen en de nog vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	780	3.128
Sub-totaal overlopende activa	**780**	**3.138**
Totaal vlottende activa	**16.302**	**16.935**
Totaal generaal	**129.560**	**129.694**

Hierbij de passiva van de balans.

Passiva - bedragen * € 1.000	31-12-2019	31-12-2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	5.143	5.660
Bestemmingsreserves	34.446	32.258
Gerealiseerde resultaat	633	2.789
Sub-totaal eigen vermogen	**40.222**	**40.707**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.088	2.157
Voorzieningen ter egalisering van kosten	2.034	1.912
Voorziening door derden beklemde middelen (BBV artikel 44 lid 2)	4.836	4.938
Sub-totaal voorzieningen	**8.958**	**9.007**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	60.231	68.011
Openbare lichamen	123	125
Sub-totaal vaste schulden één jaar of langer	**60.354**	**68.136**
Totaal vaste passiva	**109.534**	**117.850**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	10.500	5.000
Banksaldi	1.739	
Overige schulden	6.788	3.907
Sub-totaal schulden korter dan één jaar	**19.027**	**8.907**
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
Het Rijk	469	1.674
Overige Nederlandse overheidslichamen		

Nog te betalen overige verplichtingen	530	1.263
Sub-totaal vlottende passiva	**999**	**2.937**
Totaal vlottende passiva	**20.026**	**11.844**
Totaal generaal	**129.560**	**129.694**

Stand gegarandeerde geldleningen	**175.752**	**151.634**

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

Programma	Raming 2020 vóór wijziging			Raming 2020 ná wijziging			Realisatie 2020			Realisatie 2019		
Baten en lasten Exclusief reservemutaties	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Zorgzame stad	8.188	29.903	-21.715	8.017	31.142	-23.125	11.232	33.957	-22.725	7.580	29.487	-21.908
Sociale stad	1.020	10.813	-9.793	992	12.222	-11.230	1.696	12.405	-10.708	1.640	11.970	-10.330
Ondernemende stad	3.174	4.923	-1.749	7.038	9.301	-2.263	201	2.161	-1.960	764	2.998	-2.234
Leefbare stad	5.915	16.018	-10.103	3.863	15.865	-12.002	3.360	12.370	-9.010	5.530	15.196	-9.666
Groene stad	6.171	7.170	-999	6.196	7.574	-1.378	6.734	7.965	-1.231	6.409	7.658	-1.249
Algemene dekkingsmiddelen	55.312	12.373	42.939	56.424	12.522	43.902	56.836	10.716	46.120	54.570	12.119	42.450
Saldo van baten en lasten (Excl. reservemutaties)	**79.780**	**81.199**	**-1.419**	**82.530**	**88.626**	**-6.096**	**80.058**	**79.573**	**485**	**76.493**	**79.430**	**-2.936**

Bedragen x € 1.000

Toevoeging/onttrekking aan reserves	Raming 2020 vóór wijziging			Raming 2020 ná wijziging			Realisatie 2020			Realisatie 2019		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Sociale stad	896	45	851	1.208	45	1.163	507	30	477	2.914	32	2.883
Ondernemende stad	146	0	146	146	0	146	146	0	146	146	0	146
Leefbare stad	356	464	-107	3.774	2.888	887	2.487	2.843	-356	663	6.454	-5.790
Groene stad	89	0	89	633	0	633	606	0	606	116	0	116
Algemene dekkingsmiddelen	440	0	440	3.425	159	3.267	1.590	159	1.431	9.624	4.042	5.581
Totaal mutaties reserves	**1.927**	**509**	**1.419**	**9.187**	**3.091**	**6.096**	**5.335**	**3.032**	**2.303**	**13.464**	**10.528**	**2.936**

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd resultaat	Raming 2020 vóór wijziging			Raming 2020 ná wijziging			Realisatie 2020			Realisatie 2019		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Gerealiseerd resultaat	**81.708**	**81.708**	**0**	**91.717**	**91.717**	**0**	**85.394**	**82.605**	**2.789**	**0**	**0**	**0**

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Het gerealiseerde jaarresultaat 2019 bedraagt € 632.723 (totale baten van € 89.957.000 en totale lasten van € 89.325.000). Conform het raadsbesluit van 2 juli 2020 is het jaarresultaat na alle resultaatbestemmingen van € 601.575 toegevoegd aan de algemene reserve. Dit besluit is verwerkt in de vergelijkende cijfers van 2019.

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum een feitelijk recht vormen. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Het COVID-19 (Corona) virus heeft de nodige financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening. We monitoren onze risico’s en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (zoals onderzoek en plankosten) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

<u>De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:</u>
5 jaar: saldo voor agio of disagio
5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling;
5 jaar: computerapplicaties;

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa (waaronder bedrijfs- en kantoorgebouwen, scholen en vervoermiddelen)

zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na afsluiting van het krediet lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen in het verleden (voor de wijziging van het BBV) reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut waarvan het investeringskrediet na 1 januari 2012 beschikbaar is gesteld worden geactiveerd. De afschrijvingstermijn is niet langer dan de verwachte toekomstige levensduur. Het investeringsbedrag wordt volledig geactiveerd, onder aftrek van bijdragen van derden.

<u>De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:</u>

Automatisering	3-7 jaar: automatiseringsapparatuur
Inventaris	10 jaar: telefooninstallaties
	10 jaar: meubilair
Vervoermiddelen	7-10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
Gebouwen	50 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
	50 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen (restwaarde 0-30%)
	50 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
	25 jaar: renovatie, restauratie/aankoop woonruimten, en schoolgebouwen
	25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
	50 jaar: sporthallen/gymzalen
	25 jaar: renovatie, sporthallen/gymzalen
	15 jaar: technische installaties in gebouwen
	10 jaar: zonnepanelen
Terreinen	10-30 jaar: speelvoorzieningen
	12 jaar: kunstgrasvelden toplaag
	40 jaar: kunstgrasvelden onderlaag
	30 jaar: sportterreinen
	10-50 jaar: groenvoorzieningen
Infrastructuur	maximaal 60 jaar: rioleringen; in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden de termijnen vastgelegd
	maximaal 50 jaar: wegen, pleinen en rotondes
	25 jaar: bruggen, hout
	60 jaar: bruggen, beton/staal
	40 jaar: openbare verlichting, masten
	30 jaar: openbare verlichting, led-panels, led-armaturen
	20 jaar: openbare verlichting, armaturen (geen led), kabels (bovengronds)

In college- en/of raadsbesluit kan gemotiveerd afgeweken worden van deze termijnen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs minus de reeds gedane aflossingen. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het

voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid over onderhoud nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

De investeringen, projecten en verantwoording over de grondexploitatie en ISV treft u gecomprimeerd aan in de Paragraaf Grondbeleid 2020.

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende 2020.

Immateriële vaste activa *€ 1.000	Stand per 31-12-2019	Investe-ingen	Desinves-teringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Afwaarde-ringen	Stand per 31-12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	39	83	0	0	5	0	117
Bijdrage in activa van derden	39	0	0	0	3	0	36
Totaal immateriele vaste activa	**78**	**83**	**0**	**0**	**8**	**0**	**153**

De toename van de boekwaarde betreft de investering in Overdracht stedelijk water.

Materiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut en investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut weer:

Materiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Inves-teringen	Desinves-teringen	Bijdrage van derden	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2020
Terreinen en gronden	10.232	0	202	0	52	9978
Bedrijfsgebouwen	45.707	139	990	0	1491	43365
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	2.355	853	0	225	167	2816
Vervoermiddelen	701	421	17	0	80	1025
Machines, apparaten en installaties	1.412	1.196	34	0	196	2378
Overige materiële vaste activa	5.024	147	0	0	684	4487
Investeringen met economisch nut:	65.431	2.756	1.243	225	2.670	64.049
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.804	0	0	0	656	14.148
Overige investeringen met economisch nut	14.804	0	0	0	656	14.148
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.310	489	0	100	491	5.208

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.310	489	0	100	491	5208
Totaal materiële vaste activa	**85.545**	**3.245**	**1.243**	**325**	**3.817**	**83.405**

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn:

- Vervoersmiddelen: Isuzu 1-VDH-21 (Kipper) VVI en Isuzu 1-VDH-23 (West) VVI.
- Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: 2x toplaag kunstgras voetbalveld Parijsch.
- Machines, apparaten en installaties: Vervanging kolkenzuiger, Geluidsinst. Raad + Schutters-burgerzaal (HvdS) en Massey Ferguson met herder installatie VVI.

Financiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Aflos-singen	Afwaar-derin-gen	Stand per 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan:						
deelnemingen	627	0	0	0	0	627
Kapitaalverstrekkingen:	627	0	0	0	0	627
Leningen aan:						
Openbare lichamen						
Woningcorporaties	11.664	0	0	753	0	10.911
leningen	11.664	0	0	753	0	10.911
Overige langlopende leningen u/g	11.644	10.660	0	7.135	0	15.169
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.700	704	0	1.910	0	2.494
Totaal financiële vaste activa	27.635	11.364	0	9.798	0	29.201

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen: deelnemingen in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 20.000, aandelen Vitens € 27.000, NWS € 24.000, Oikocredit € 100.000 en de Stichting Parijsch groot€ 454.000.
- Leningen aan woningbouwcorporaties: lening aan K(leurrijk)W(onen) met vrijwaring WSW: leningen waarvan het risico is overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). In 2020 hebben de reguliere aflossingen plaatsgevonden.
- Overige langlopende leningen: betreft verstrekte leningen aan CV Parijsch, Lening st. Turnen (zonnepanelen, Gelderlandfabriek, de stichting Jachthaven en camping en leningen aan Vitens.

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraden * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.793	2.658
Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	50	-4
Gereed product en handelsgoederen		505
Totaal	**1.843**	**3.159**

De post gereed product en handelsgoederen heeft betrekking op het restaurant bij de jachthaven.
Boekwaarden en voorziening gronden in exploitatie genomen per 31-12-2020 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname/ afsluiten complex	Boekwaarde per 31-12-2020	Voorziening verliesgevend complex	Stand per 31-12-2020	Looptijd	Resultaat
Bouwgronden: Pavijen V (WV)	3.049	180	0	-6	3.223	0	3.223	2024	5.474
Bouwgronden: Lanxmeer (WV)	5.684	278	-201	0	5.761	-4.474	1.287	2025	-4.474
Bouwgronden: OSV Spoorzone West (WV)	946	52	-198		800	-1.505	-705	2027	-1.506
Bouwgronden: Sprokkelenburg (WV)	-2.103	275	-57	739	-1.146	0	-1.146	2023	1.766
Totaal	7.576	785	-456	733	8.638	-5.979	2.658		1.260

Winstuitname

De BBV notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019 schrijft voor wanneer er winstnemingen moet worden genomen binnen de grondexploitatie. Op basis van deze voorschriften is er in 2020 een tussentijdse winst genomen van € 738.512 uit de grondexploitatie Sprokkelenburg. Bij de grondexploitatie Pavijen is in 2020 de tussentijdse winst tot en met 2019 met € 5.739 gecorrigeerd.

Voorzieningen

Voor grondexploitaties met een negatief eindsaldo is conform het BBV een verlies voorziening getroffen op eindwaarde.

Parameters
In de grondexploitatie zijn de volgende parameters gebruikt:
Rente 0,79%
Disconteringsvoet 2%
Indexatie:
Uitgaven 0,75 - 3%
Inkomsten 1 - 3%

De verwachte opbrengsten aan het einde van het project zijn op eindwaarde (kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente).

Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname/ afsluiten complex	Boekwaarde per 31-12-2020	Voorziening verliesgevend complex	Stand per 31-12-2020	Looptijd	Resultaat
ONS-locatie	49	1.018	-1.200	125	-8	0	-8	2021	1
Pinbox	1	3	0	0	4	0	4	2021	0
Totaal	50	1.021	-1.200	125	-4		-4		1

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
a1. Belastingdienst: BTW Compensatie Fonds	4.489	4.571
d. Overige openbare lichamen (waterschappen en gemeenten)	1.336	1.546
Totaal	**5.825**	**6.117**

De belangrijkste vorderingen op de openbare lichamen hebben voornamelijk betrekking op vorderingen op de belastingdienst (BTW-compensatiefonds) van totaal 4.571.000, vorderingen op Ministerie van Financiën € 159.000, vordering op C.V. Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch van € 317.000 en een vordering op BSR van € 455.000.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Uitzettingen in de schatkist met rente typische looptijd < jaar	384	541
Totaal	**384**	**541**

De uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar hebben betrekking op het Schatkistbankieren. Eind 2013 is de Wet verplicht Schatkistbankieren van kracht geworden. Voor decentrale overheden betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet FIDO, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Dagelijks worden overtollige middelen automatisch afgeroomd naar de schatkist. Hierbij wordt een drempel gehanteerd van € 554.000. Afhankelijk van de liquiditeitsbehoefte worden deze gelden teruggehaald vanuit de schatkist naar de hoofdrekening van de gemeente Culemborg.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**612,81**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**163**	**427**	**306**	**254**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	450	186	306	359
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	81.708			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	81.708			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	612,81			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.803	38.859	28.181	23.343
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	163	427	306	254

Overige vorderingen * 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Debiteuren	6.758	2.881
Debiteuren bijstand	511	663
Totaal overige vorderingen	**7.269**	**3.544**

Bij de overige vorderingen maken een vordering op C.V. Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch van € 317.000 en Heijmans Vastgoed B.V. € 247.000 een substantieel deel uit van de totale vordering van € 2.881.000.

Voorzieningen oninbaarheid (Dubieuze Debiteuren): In de debiteurensaldi zijn dubieuze posten begrepen, waarvoor voorzieningen zijn getroffen, € 233.000 voor dubieuze debiteuren algemeen.

De debiteuren bijstand zijn ondergebracht bij Werkzaak en ook daarop is een correctie voor oninbaarheid toegepast.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.

Liquide middelen * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
BNG 28.50.01.728	201	350
ABN-AMRO 47.01.25.381	0	85
ABN-AMRO 46.27.83.405 SD	0	1
Totaal	**201**	**436**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Nog te ontvangen Europese overheidslichamen		
Nog te ontvangen Rijk		10
Nog te ontvangen overige Nederlandse overheidslichamen		
Overige nog te ontvangen bedragen	780	3.128
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren		
Totaal	**780**	**3.138**

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaren hebben voornamelijk betrekking op Nog te ontvangen bedragen en op

nog te ontvangen rente st. Parijsch. Bij de post "overige nog te ontvangen bedragen" maken de te veel betaalde TOZO aan werkzaak € 1.152.000 en te veel betaalde bijdrage aan BWB € 790.000 een substantieel deel uit van de vordering van € 3.128.000.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per ultimo dienstjaar 2020 bestaat uit de verschillende reserves en het resultaat op basis van de jaarrekening 2020. Het in de balans opgenomen saldo van de reserves bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Resultaat 2019	Vermeer-deringen	Vermind-eringen	Stand 31-12-2020
Reserves					
Algemene reserve	5.143	602	138	222	5.661
Reserve ISV bodem	517	0	0	517	-
Reserve precariobelasting	6.141	0	0	0	6.141
Reserve bovenwijkse voorzieningen	473	0	0	0	473
Reserve internationale samenwerking	202	0	15	14	203
Reserve buurtbudgetten	83	0	30	17	95
Reserve aanleg glasvezelkabel	18	0	0	18	-
Reserve grondexploitatie	12.835	43	517	2.363	11.031
Reserve spoorse doorsnijdingen	-	0	1.880	0	1.880
Reserve Flexibele arbeidsvoorwaarden	113	0	0	89	24
Reserve Parkeercompensatiefonds	54	0	0	0	54
Reserve flexibiliteit en mobiliteit	105	0	0	32	73
Reserve Sociaal domein	2.016	-1.145	0	77	795
Reserve resultaatbestemming	1.346	1.321	20	965	1.722
Reserve kapitaallasten	9.369	0	0	763	8.605
Reserve Onderhoud wegen	516	0	432	88	860
Reserve reorganisatie	610	-188	0	171	251
Reserve De Fransche school	50	0	0	0	50
Totaal Reserves	**39.589**	**633**	**3.032**	**5.335**	**37.918**

Algemeen

Het totaalbeeld van de reserves per 31 december 2020 laat in relatie tot het vorige boekjaar qua volume een afname zien. De reserves zijn te onderscheiden in algemene - vrije - reserves en reserves die een hoofddoel als bestemming gekregen hebben (de zogenaamde bestemmingsreserves). Opgemerkt wordt dat in een aantal van de bestemmingsreserves nog vrije delen beschikbaar zijn.

Algemene reserve			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			5.142.676
Mutatie bestemming resultaat 2019			601.737
Stortingen in de reserve			
* Vrijval res. flex. Arbeidsvoorwaarden	88.835	88.835	
* Vrijval res. Mobiliteit/flexibiliteit	32.000	32.000	
* Vrijval res. Glassvezelkabel	17.571	17.571	
Totaal stortingen	138.406	138.406	138.406
Onttrekkingen aan de reserve			
* Vrijheid en veteranen	10.000	0	
* Klimaatadaptie	25.000	0	
* Onderzoek Fairplay	30.000	30.000	
* Proceskosten takendiscussie	35.000	35.000	
* Biodiversiteit	25.000	25.000	
* Duurzame weerbaarheid	18.750	0	
* Verkeerstellingen	5.000	5.000	
* Inhuur invoering Omgevingswet	50.000	0	
* Stadsvisie	15.000	15.000	
* Wortelopdruk in verharding	100.000	48.601	
* Bevordering toerisme	25.100	25.100	
* Gelderland herdenkt 75 jaar vrijheid	12.500	12.500	
* Impulsmaatregelen binnenstad	33.000	26.100	
* Inhuur lokaal onderwijsbeleid	24.615	0	
Totaal onttrekkingen	408.965	222.301	222.301
Stand reserve 31 december 2020			5.660.518

Reserve I.S.V. Bodem			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			516.769
Mutatie bestemming resultaat 2019			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0

Onttrekkingen aan de reserve			
*** Vrijval t.g.v. reserve Grondexploitatie**	**544.270**	**516.769**	
Totaal onttrekkingen	**544.270**	**516.769**	**516.769**
Stand reserve 31 december 2020			**0**

Reserve Precariobelasting			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**6.140.500**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2020			**6.140.500**

Reserve Bovenwijkse voorzieningen			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**472.519**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen			**0**
Stand reserve 31 december 2020			**472.519**

Reserve internationale samenwerking			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**201.539**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			
*** Reguliere storting**	**32.000**	**14.968**	
Totaal stortingen	**32.000**	**14.968**	**14.968**
Onttrekkingen aan de reserve			
	13.590	**13.590**	
Totaal onttrekkingen	**13.590**	**13.590**	**13.590**
Stand reserve 31 december 2020			**202.917**

De reserve is bestemd voor de structurele bijdragen aan lokale organisaties op het terrein van

internationale duurzame ontwikkeling, zoals vastgelegd in de regeling BIDOC. De voeding vindt plaats vanuit grondverkopen.

Ten laste van deze reserve hebben in 2020 een aantal organisaties een bijdrage ontvangen, maar minder dan in de begroting was voorzien.

Reserve Buurtbudgetten			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			82.652
Mutatie bestemming resultaat 2019			0
Stortingen in de reserve			
* Reguliere storting	45.000	30.000	
Totaal stortingen	45.000	30.000	30.000
Onttrekkingen aan de reserve			
	48.374	17.349	
Totaal onttrekkingen	48.374	17.349	17.349
Stand reserve 31 december 2020			95.303

De reserve buurtbudgetten is ingesteld met als doel het vergroten van betrokkenheid van bewoners bij hun buurt door intensiveren van communicatie en participatie. Dit heeft onder meer plaats door het werken in wijkteams en samenwerking met partners. Jaarlijks vindt een storting van € 30.000 ten gunste van deze reserve plaats. Voor diverse buurtactiviteiten is in 2020 € 17.349 uitgegeven, hetgeen lager is dan begroot. Conform vastgesteld beleid mag de reserve maximaal € 100.000 bedragen.

Reserve aanleg glasvezelkabel			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			17.571
Mutatie bestemming resultaat 2019			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			0
Onttrekkingen aan de reserve			
* Vrijval t.g.v. Algemene reserve	17.571	17.571	
Totaal onttrekkingen	17.571	17.571	17.571
Stand reserve 31 december 2020			0

Reserve Grondexploitatie			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			12.834.680
Mutatie bestemming resultaat 2019			42.996
Stortingen in de reserve			

*** Overheveling res. ISV**	**544.270**	**516.770**	
Totaal stortingen	**544.270**	**516.770**	**516.770**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Overheveling res. Spoorse doorsnijd.**	**1.880.000**	**1.880.000**	
	65.242	**0**	
	422.526	**209.160**	
	136.024	**3.320**	
	39.000	**0**	
	27.500	**0**	
	68.752	**4.981**	
	650.000	**167.888**	
	12.687	**12.687**	
	30.000	**22.796**	
	69.050	**62.308**	
Totaal onttrekkingen	**3.400.781**	**2.363.140**	**2.363.140**
Stand reserve 31 december 2020			**11.031.306**

De reserve voor bouwgrondexploitatierisico's wordt gevormd uit resultaten op de grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen. De reserve is bestemd voor het afdekken van lopende verplichtingen, van voorgenomen besluiten en als buffer om tegenvallers in lopende exploitaties te kunnen opvangen.

De onttrekkingen in het jaar 2020 zijn achterwege gebleven bij de voorgenomen onttrekkingen omdat de geplande activiteiten ook maar deels tot uitvoering zijn gekomen en nu voornamelijk doorschuiven naar het volgende begrotingsjaar.

Reserve spoorse doorsnijdingen			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**0**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			
*** Overheveling vanuit reserve Grex**	**1.880.000**	**1.880.000**	
Totaal stortingen	**1.880.000**	**1.880.000**	**1.880.000**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen			**0**
Stand reserve 31 december 2020			**1.880.000**

Reserve flexibele arbeidsvoorwaarden			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**112.855**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			

Totaal stortingen			**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Vrijval t.g.v. algemene reserve**	**88.835**	**88.835**	
Totaal onttrekkingen	**88.835**	**88.835**	**88.835**
Stand reserve 31 december 2020			**24.020**

De reserve Flexibele arbeidsvoorwaarden is ingesteld bij de jaarrekening 2009.
De onttrekkingen in 2020 zijn overeenkomstig de ramingen van de begroting.

Reserve Parkeercompensatiefonds			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**54.400**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2020			**54.400**

De reserve parkeercompensatie wordt gevoed op basis van bijdragen van derden, die dienen voor de aanleg van parkeermogelijkheden. In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve onderhoud Fransche school			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**50.000**
Mutatie bestemming resultaat 2019			
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2020			**50.000**

Bij de najaarsrapportage 2018 is de reserve De Fransche School ingesteld. Voor eventuele tegenvallers is hier een incidenteel bedrag van € 50.000 ingestort. In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve flexibiliteit en mobiliteit			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**105.256**

Mutatie bestemming resultaat 2019			
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Vrijval t.g.v. Algemene Reserve**	**32.000**	**32.000**	
Totaal onttrekkingen	**32.000**	**32.000**	**32.000**
Stand reserve 31 december 2020			**73.256**

Deze reserve is bedoeld voor bijzondere activiteiten in het kader van flexibiliteit en mobiliteit voor het personeel. De onttrekking in 2020 is overeenkomstig de raming van de begroting.

Reserve sociaal domein			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**2.016.317**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**-1.145.000**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Activiteiten begroting 2020**	**135.000**	**50.000**	
*** Opleidingen wmo**	**12.200**		
*** Project doorontwikkeling sd**	**600.000**	**26.744**	
Totaal onttrekkingen	**747.200**	**76.744**	**76.744**
Stand reserve 31 december 2020			**794.573**

Gelet op de grote onzekerheden rondom de mogelijke financiering van het sociaal domein is bij de najaarsrapportage 2015 besloten om een tijdelijke reserve te vormen. In eerste instantie om de niet bestede middelen te parkeren. Nu hard nodig om de werkelijke tekorten te dekken. De jaarlijkse resultaten op de activiteiten binnen het sociaal domein worden in principe met deze reserve verrekend.
Om de uitvoering binnen het sociaal domein in goede banen te leiden zijn diverse projecten opgestart en de kosten daarvan komen ook ten laste van de reserve. De uitvoering is achter gebleven bij de verwachtingen bij de begroting, zodat de feitelijke onttrekkingen ook fors lager zijn.

Reserve resultaatbestemmingen voorgaande jaren			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**1.345.617**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**1.321.152**
Stortingen in de reserve			
*** Doorschuiven budget best. Plannen**	**20.264**	**20.264**	
Totaal stortingen	**20.264**	**20.264**	**20.264**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Integraal jeugdbeleid**	**28.514**	**28.514**	

* Implementatie AVG	200.000	140.000	
* Planmatig onderhoud Fransche School	202.368	166.754	
* Doorgaande leerlijn	25.000	25.000	
* Actualisatie groenstructuurplan	20.000	20.000	
* Verbeteren bedrijfsvoering	200.000	50.000	
* Actualisatie kadernota cultuurhistorie	5.000	5.000	
* Opleiding vastgoed beheerssysteem	20.000	-	
* Onderhoud sportaccommodaties	14.500	14.500	
* Startnotitie accommodatiebesluit	7.000	-	
* Aanbesteding camerasystemen	30.635	6.601	
* Duurzame weerbaarheid en veiligheid	60.050	28.306	
* Proj. aanjager onderwijs-arbeidsmarkt	9.500	9.500	
* Inhuur implementatie applicatie bz	6.883	6.883	
* Conservering vondsten Kasteeltuin	7.500	-	
* Uitvoering plan Binnenstad	30.000	-	
* Impuls invoering omgevingswet	95.000	-	
* Bomen Wilhelminadreef	29.625	-	
* Impuls weerbaarheid Culemborg	120.000	48.547	
* Re-integratie en participatie	175.000	-	
* Democratisch akkoord	30.000	-	
* Energielabels gebouwen	18.300	18.300	
* Onderzoek inbedding parkeerbeheer	30.000	-	
* Uitvoering ARBO Org. ontwikkeling	25.000	25.000	
* Management development training	149.700	149.700	
* Inhuur Bezuinigingstraject	23.898	23.898	
* Verkeersveiligheid en beleidsmonitor	42.000	14.450	
* Camera autoluwe binnen stad	6.000	6.000	
* Detailhandel - Seinpost	12.000	12.000	
* Keurmerk Veilig ondernemen Pavijen	2.000	-	
* Parkmanager Pavijen	55.725	25.825	
* Bijdrage ondernemersfonds	2.710	2.710	
* Schoolmaatschappelijk werk	25.000	-	
* Onderzoek Fair Play	30.000	30.000	
* Sloop streethockey	15.000	-	
* Speelruimtebeleid	25.000	-	
* e-Participatiebudget	6.131	6.131	
* DU Verduurzaming basisscholen	350.000	24.866	
* DU impuls combinatiefuncties	9.612	9.612	
* DU Weerbaar opvoeden	9.886	9.886	
* DU Schulden en Armoede	10.342	10.342	
* DU Informatie energie en maatregelen	4.978	-	
* DU Aanpak jihadisme	37.500	37.500	
* DU Bonus beschut Werken	21.000	-	
* DU Armoedebestrijding kinderen	124.274	-	

* DU Maatschappelijke begeleiding	45.030	-	
* DU Verhoging taal statushouders	5.968	-	
* DU Kerkenvisies	25.000	9.506	
* DU Klimaat Transitievisie warmte	202.101	-	
* DU Klimaatmiddelen Wijkaanpak	9.997	-	
* DU Klimaatmiddelen Energieloketten	25.000	-	
Totaal onttrekkingen	2.665.727	965.331	965.331
Stand reserve 31 december 2020			1.721.702

De reserve resultaatbestemming is voor de budgetten die door middel van resultaatbestemmingen bij de opeenvolgende jaarrekeningen zijn besloten. In het volgende boekjaar (na de rekening) wordt dit bedrag gestort in de reserve en vervolgens weer onttrokken ten gunste van de exploitatie (ter dekking van de exploitatiebudgetten). De werkelijke onttrekkingen zijn overeenkomstig de feitelijke kosten van de uitvoering en fors achtergebleven op de verwachte uitvoering. Deze activiteiten schuiven nu door naar een volgend jaar.

Reserve kapitaallasten			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			9.368.936
Mutatie bestemming resultaat 2019			
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
* Algemene dekkingsmiddelen	110.820	110.820	
* Onderhoud en beheer	88.856	88.856	
* Educatie	91.075	91.075	
* Sport	321.359	321.359	
* Cultuur	146.345	146.345	
* Wonen	5.043	5.043	
Totaal onttrekkingen	763.498	763.498	763.498
Stand reserve 31 december 2020			8.605.438

De reserve kapitaallasten worden gebruikt om de afschrijvingslasten van in het verleden gedane specifieke investeringen af te dekken. De onttrekkingen in 2020 zijn overeenkomstig de ramingen van de begroting.

Reserve groot onderhoud wegen			
	begroot	werkelijk	verloop 2020
Stand reserve 31 december 2019			516.317
Mutatie bestemming resultaat 2019			0
Stortingen in de reserve			
* Structurele storting exploitatie	431.500	431.500	

Totaal stortingen	**431.500**	**431.500**	**431.500**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Uitgevoerd groot onderhoud**	**337.500**	**87.536**	
Totaal onttrekkingen	**337.500**	**87.536**	**87.536**
Stand reserve 31 december 2020			**860.281**

De reserve Groot onderhoud wegen is naar aanleiding van de jaarrekening 2018 ingesteld omdat de gelden niet meer via een voorziening konden lopen. De storting is gebaseerd op de gemiddeld per jaar te verwachten kosten en de onttrekking wordt gedaan op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Reserve reorganisatie			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2020**
Stand reserve 31 december 2019			**610.000**
Mutatie bestemming resultaat 2019			**-188.000**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Dekking bovenformatief**	**119.037**	**170.629**	
Totaal onttrekkingen	**119.037**	**170.629**	**170.629**
Stand reserve 31 december 2020			**251.371**

Ook deze reserve is ingesteld vanuit de jaarrekening 2018 en is bestemd ter dekking van de kosten van een aantal boventalligen.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Dotaties	Aanwen-dingen	Vrijval	Stand 31-12-2020
Voorzieningen voor verplichting en verliezen, alsmede risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (BBV art. 44.1. a en b)					
Voormalig personeel/bestuur	2.004	205	112	0	2.097
Wachtgelden wethouders	84	128	152	0	60
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1.c)					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.668	545	593	0	1.620
Baggeronderhoud gemeentelijke wateren	240	85	165	0	161
Beschoeiingen watergangen	125	6	0	0	131
Egalisatie voorziening riolering	1.961	544	0	0	2.505

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1.d)					
Riolering	2.875	208	650	0	2.433
Totaal voorzieningen	**8.958**	**1.721**	**1.671**	**0**	**9.007**

- De voorziening voormalig personeel/bestuur is voor het egaliseren van de lasten van arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarvan het volume niet jaarlijks vergelijkbaar is. Het overgrote deel van deze voorziening is bestemd voor de pensioenverplichtingen aan (voormalige) wethouders. De jaarlijkse voeding is berekend op basis van de contractuele verplichtingen.
- De voorziening wachtgeld wethouders is gevormd voor de afwikkeling van het wachtgeld van de vertrokken wethouders.
- De voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het meerjarenplan onderhoud aan die gebouwen. Er vindt jaarlijks een vaste storting plaats vanuit de exploitatie. De werkelijke kosten voor groot onderhoud zijn aan de voorziening onttrokken.
- De voorziening baggeronderhoud gemeentelijke wateren wordt aangewend om de omvang van waterberging op een wettelijk niveau te houden; de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse kosten. De werkelijke kosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De voorziening groot onderhoud beschoeiingen watergangen wordt gebruikt voor het groot onderhoud van de beschoeiingen; de jaarlijkse dotatie is gebaseerd op het vastgestelde plan en de werkelijke uitvoeringskosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De egalisatievoorziening riolering is ingesteld voor het in stand houden van het rioleringsnetwerk en het voldoen aan de wettelijke normen, welke gelden voor het waterbeheer. Op basis van de werkelijke kosten en opbrengsten vindt een vereffening plaats.

- De dotatie van middelen aan de voorziening riolering is gebaseerd op het vastgestelde GRP en deze middelen worden aangewend voor de dekking van de werkelijke kosten van uitgevoerde vervangingsinvesteringen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2020
Langlopende schulden Rijk	123	2	0	125
Overige leningen	60.231	20.500	12.720	68.011
Totaal vaste schulden	**60.354**	**20.502**	**12.720**	**68.136**

De totale rentelast van de langlopende leningen bedroeg in 2020 € 757.000 (2019: € 871.000). De gemiddelde rentelast komt voor 2020 uit op 1,18% (2019: 1,29%).

De afname van de vaste schulden is het gevolg van reguliere aflossingen in 2020.
Voor nadere informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bank- en girosaldo * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	10.500	5.000
Banksaldi	1.739	0
Overige kasgeldleningen		
Totaal bank- en girosaldo	**12.239**	**5.000**

Het volume aan kasgeldleningen is ten opzichte van 2019 gedaald, omdat een deel van de schuld is omgezet naar langlopende leningen.
Ultimo 2020 is er geen roodstand op de lopende leningen. Zie de banksaldi aan de activakant.

Overige schulden * € 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Crediteuren algemeen	4.638	2.368
Diverse schulden	2.150	1.539
Totaal overige schulden	**6.788**	**3.907**

De overige schulden nemen af met € 2.881.000,-. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan een afname van het saldo crediteuren met € 2.270.000,-.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen post overlopende passiva kan als volgt gespecificeerd worden:

Overlopende passiva *€ 1.000	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	530	2.762

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren - Rijk - Overige Nederlandse overheidslichamen	469	175
Totaal overlopende passiva	**999**	**2.937**

De post Verplichtingen per Ultimo 2020 betreft voornamelijk:

- Nog te betalen inzake Jeugd PGB en WMO ad € 1.082.000.
- Nog te betalen BTW aangifte ad € 175.000.
- Te veel ontvangen TOZO ad € 1.528.000.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Op basis van artikel 53 van het BBV moeten wij – in de toelichting bij de balans – een overzicht verstrekken van de verschillende financiële verplichtingen, waaraan wij ons als gemeente hebben verbonden, maar die niet direct uit de balans blijken.

Deze inventarisatie geeft het volgende beeld:

Onderwerp (activiteit)	Periode tot en met	Contractwaarde ultimo 2020
1. Verlofsaldi medewerkers gemeente Culemborg per 31 december 2020	2020	€ 432.000
2. Meerjarige overeenkomst aanleg/vervanging diverse sportvelden	2022	€ 1.458.000
3. Diverse EU-contracten en andere doorlopende contracten	2024	€ 4.763.000
4. Garantstellingen		€ 151.634.000
5. Eigen bijdrage CAK		

Toelichting op deze activiteiten:

1. De verlofuren van de medewerkers per ultimo december 2020 zijn gewaardeerd tegen het loonkostenniveau van de betreffende medewerkers;
2. Voor de sportvelden is een meerjarig investeringsprogramma opgesteld op basis waarvan meerdere velden worden vervangen. Aan een aannemer is een opdracht verleend en deze loopt door tot 2022.
3. Betreft diverse aanbestede contracten, die nog doorlopen naar volgende jaren.
4. De gemeente staat garant voor leningen die verband houden met woningbouw voor zowel particulieren (hypotheken) als woningbouwcoöperaties. Garant staan betekent in dit geval dat de gemeente de rente- en aflossingsverplichtingen van de leningen (deels) garandeert. De gemeente is ook de zogenaamde achtervang voor leningen verstrekt onder WSW-borging. WSW staat voor Waarborgfonds Sociale Woningbouw. woningbouwcoöperaties kunnen bij bankinstellingen leningen krijgen voor sociale woningbouw als het WSW garant staat. De garantstelling geldt voor 50% van de aflossingen en rente.
5. Gemeente Culemborg ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Culemborg kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft in 2020 de nodige financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2020. Dit is ook mogelijk voor 2021. Hoe groot de financiële impact zal zijn in 2021 is nu niet te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Vanaf de programmabegroting 2020 verloopt het resultaat als volgt:

Bedragen x € 1.000	**2020**
Financieel perspectief vastgestelde begroting 2020	26
Voorjaarsrapportage 2020	-416
Najaarsrapportage 2020	-232
Financieel perspectief met peildatum 1-9-2020	**-622**

Het boekjaar 2020 sluit af met resultaat van € 2.8 mln. positief. Dit is hoger dan het financieel perspectief van 1-9-2020.

Het resultaat ziet er nu als volgt uit: x € 1.000

Financieel perspectief met peildatum 1-9-2020	**-622**
Werkelijke jaarresultaat 2020	+2.789
Verschil 2020 ten opzichte van prognose	**3.411**

In een volgende sub paragraaf worden de financiële resultaten en analyses per programma in beeld gebracht. Hier worden de resultaten taakniveau gespecificeerd en toegelicht.

Financiële resultaten en analyses per programma

Algemeen

I Verschillenanalyse

Als interne richtlijn is gehanteerd dat afwijkingen groter dan € 50.000 op beleidsproductenniveau nader worden toegelicht. Uitgangspunt is dan de jaarcijfers in relatie tot de raming na laatste wijziging. Bij alle programma's vindt u een dergelijke verantwoording. Indien er geen afwijkingen van betekenis zijn dan is over betreffend beleidsproduct niets vermeld.

II Analyse begrotingsrechtmatigheid

De raad heeft de begroting geautoriseerd op programmaniveau. Het is noodzakelijk om inzicht te geven in de uitputting van de geraamde budgetten op dat niveau om te bepalen of de uitvoering van de begroting rechtmatig is geweest.
Het overzicht van de programma's geeft het volgende beeld:

Programma (bedrag x € 1.000)	Primitieve begroting 2020	Wijziging begroting	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Verschil begroot-werkelijk
1. Zorgzame stad	29.903	1.239	31.142	33.957	-2.815
2. Sociale stad	10.858	1.409	12.267	12.435	-168
3. Groene stad	7.170	404	7.574	7.965	-391
4. Leefbare stad	16.482	2.271	18.753	15.213	3.540
5. Ondernemende stad	4.923	4.378	9.301	2.161	7.140
6. Algemene dekkingsmiddelen	12.373	308	12.681	10.874	1.806
Totaal van de lasten	**81.709**	**10.009**	**91.718**	**82.605**	**9.112**

Bij de programma's Zorgzame stad, Sociale stad en Groene stad zijn de totale lasten hoger dan de budgetten die daarvoor in de begroting (na wijziging) zijn opgenomen. Dat betekent dus ook dat de lasten zijn overschreden en dat er in basis dus sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid.
De oorzaak van de overschrijding kan tot de conclusie leiden, dat deze overschrijding uiteindelijk geen gevolgen heeft.

<u>Analyse van de overschrijdingen op de programma's</u>

<u>Programma 1. Zorgzame stad</u>
Binnen dit programma heeft o.a. de doorbetaling van de TOZO-uitkering aan Werkzaak plaatsgevonden. Wij hebben van het rijk deze middelen ontvangen (en dat zijn dus ook extra baten op dit programma) en vervolgens doorbetaald aan Werkzaak ter dekking van de door hen gemaakte kosten. Dit betreft een bedrag van € 3.127.000 en daarmee is de gehele overschrijding van dit programma verklaard.

<u>Programma 2. Sociale stad</u>
In dit programma wordt ook de rijksbijdrage inzake het onderwijsachterstandbeleid verantwoord. Voor deze bijdrage waren in de begroting geen kosten en opbrengsten geraamd. De feitelijke afwikkeling is budgettair neutraal, maar de kosten (totaal € 804.714) zijn nu de veroorzaker van de overschrijding in dit programma.

<u>Programma 3. Groene stad</u>

Onderdeel van het programma Groene Stad zijn de activiteiten met betrekking tot het riool. Deze activiteiten spelen zich af binnen een zogenaamd gesloten systeem, waarbij eventuele extra opbrengsten en minder kosten, aan de egalisatievoorziening worden toegevoegd.
Voor 2020 is bijna € 544.000 aan de voorziening toegevoegd en in de begroting was slechts gerekend met een dotatie van € 28.000. Dit verklaart derhalve het verschil.

Zorgzame stad

Totalen programma Zorgzame stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	29.487	29.903	31.142	33.957	-2.815
Baten	-7.580	-8.188	-8.017	-11.232	3.215
Saldo van baten en lasten	**-21.908**	**-21.715**	**-23.125**	**-22.725**	**400**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Wijkteams		0	0	-9	9
Inkomensregelingen	-7.542	-7.885	-7.885	-11.027	3.142
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-9	0	0	-8	8
Maatwerkdienstverlening 18+	-28	-303	-132	-27	-105
Geëscaleerde zorg 18+		0	0	-161	161
Saldo Baten	**-7.580**	**-8.188**	**-8.017**	**-11.232**	**3.215**
Lasten					
Media	599	472	472	521	-49
Wijkteams	1.366	1.448	1.466	1.197	269
Inkomensregelingen	8.264	11.337	11.282	13.470	-2.188
Begeleide participatie	4.223	3.422	3.443	3.661	-218
Arbeidsparticipatie	2.442	1.520	1.745	1.491	254
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.222	1.707	1.580	1.969	-389
Maatwerkdienstverlening 18+	5.057	3.865	4.799	5.327	-528
Maatwerkdienstverlening 18-	4.700	4.614	4.666	4.994	-329
Geëscaleerde zorg 18+	42	86	84	15	69
Geëscaleerde zorg 18-	1.573	1.431	1.605	1.312	293
Saldo Lasten	**29.487**	**29.903**	**31.142**	**33.957**	**-2.815**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-21.908**	**-21.715**	**-23.125**	**-22.725**	**400**

Analyse van de financiën

Om een beter inzicht en verantwoording te geven wordt er niet op taakveld, maar op onderwerp toegelicht. Binnen het programma zorgzame stad zal dit een beter inzicht geven in de ontwikkelingen die er in het jaar 2020 zijn geweest.

Het totale saldo van hogere baten van € 3.215.000,-- worden in hoofdlijnen veroorzaakt door:

- € 3.127.000,-- hogere baten door bijdrage Rijk inzake Tozo regeling Werkzaak
- € 90.000,-- lagere eigen bijdragen maatwerkgelden 18+, deze opbrengsten zijn verantwoord onder de kosten hulp bij het huishouden
- € 161.000 hogere baten door uitkering Beschermd Wonen-Maatschappelijke opvang, dit bedrag wordt middels een bestemmingsresultaat overgeheveld naar het jaar 2021;
- € 14.000,-- overige lagere bijdragen
- **Loonkosten:** € 31.000 hogere baten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen

Het totale saldo van hogere lasten van €2.815.000,-- worden in hoofdlijnen veroorzaakt door:

Werkzaak:

- € 8.000,-- hogere lasten worden veroorzaakt door afrekening uitvoeringskosten werkorganisatie.
- € 276.000,-- lagere lasten in 2020 door afrekening 2019 die niet in jaarcijfers 2019 waren verwerkt;
- € 3.127.000,-- hogere lasten door bijdrage Rijk inzake Tozo regeling Werkzaak.

WMO/Jeugd:

- € 344.000,-- hogere lasten worden veroorzaakt door hogere uitgaven aan kosten voor Wmo met name in de posten zorg ambulant 18+ en huishoudelijke hulp.
- € 85.000,-- lagere lasten worden met name veroorzaakt door lagere uitgaven aan kosten voor residentieel Jeugd.
- De door zorgaanbieders specifieke opgegeven kosten voor Covid-19 zijn € 270.000,-- dit omvat garantieregeling omzet, meerkostenregeling, niet geleverde maar wel gedeclareerde zorg en overige kosten.

De bovenstaande cijfers zijn inclusief een taakstellende bezuiniging van € 380.000,-- deze bezuiniging is gerealiseerd en zal ook in de aankomende jaren tot een structurele verlaging van de kosten leiden.

In de jaarrekening 2020 is een incidenteel bedrag van € 317.000,-- ten laste van het sociale domein gekomen, deze post is in 2019 als een baten opgevoerd en per saldo over de beide jaren budget neutraal. Dit betreft een technische wijziging die in de jaarrekening 2019 niet was toegelicht.

Loonkosten:

- € 335.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.

Wijkteams:

- € 143.000,-- lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder inhuur derden en uitbestede werkzaamheden

Armoede/bijzonder bijstand:

- **€** 246.000,-- lagere lasten voor minimabeleid, bijzondere bijstand voor statushouders en Klijnsmagelden.

Subsidies:

- € 225.000,-- lagere lasten worden veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies. De mutatie is technisch van aard, dit heeft te maken met de methode waar de subsidies begroot zijn en de uiteindelijke verantwoording binnen de taakvelden. Het totaal overzicht van de subsidies wordt gepresenteerd in de paragraaf subsidieplafonds.

Overige lasten:

- € 59.000 hogere lasten overig.

Sociale stad

Totalen programma Sociale stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	11.970	10.813	12.222	12.405	-183
Baten	-1.640	-1.020	-992	-1.696	704
Saldo van baten en lasten	**-10.330**	**-9.793**	**-11.230**	**-10.708**	**521**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Onderwijshuisvesting	-264	-270	-270	-252	-18
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-652	-36	-36	-805	769
Sportbeleid en activering	-72	-109	-109	-118	9
Sportaccommodaties	-401	-367	-354	-362	8
Samenkracht en burgerparticipatie	-250	-238	-223	-159	-64
Saldo Baten	**-1.640**	**-1.020**	**-992**	**-1.696**	**704**
Lasten					
Overige baten en lasten		97	8	0	8
Openbaar basisonderwijs		0	114	113	1
Onderwijshuisvesting	2.177	2.178	2.556	2.343	213
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.212	1.487	1.433	1.790	-357
Sportbeleid en activering	303	349	411	365	46
Sportaccommodaties	2.363	1.761	2.049	2.097	-48
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	484	530	536	507	28
Samenkracht en burgerparticipatie	3.009	2.913	3.618	2.796	823
Volksgezondheid	1.421	1.497	1.497	2.393	-896
Saldo Lasten	**11.970**	**10.813**	**12.222**	**12.405**	**-183**
Stortingen in reserves	32	45	45	30	15
Onttrekkingen aan reserves	-2.914	-896	-1.208	-507	-701
Sociale stad	**-7.448**	**-8.942**	**-10.067**	**-10.232**	**-165**

Analyse van de financiën

Onderwijshuisvesting

De lagere lasten van € 213.000 worden per saldo veroorzaakt door:

- € 49.000 hogere lasten doordat de energielasten voor het pand bbs Oranje Nassau Rosa Manusstraat 3 voor 4 jaar door de gemeente zijn betaald. Het pand is tijdelijk door anti kraak bewoond geweest en was in eigendom van de gemeente;
- € 70.000 hogere lasten Brede School West door extra onderhoud klimaatbeheersysteem en energielasten;
- € 21.000 lagere lasten KWC Noord Gershwinhof 1 door de teruggave van onroerendzaak belasting op een bezwaarschrift;
- € 318.000 lagere lasten algemeen onderwijshuisvesting doordat de doeluitkering verduurzaming basisscholen niet is ingezet;
- € 7.000 hogere lasten overig.

De lagere baten van € 18.000 worden per saldo veroorzaakt door:

- € 13.000 lagere baten door minder huuropbrengsten bij brede school west.
- € 5.000 lagere baten door minder huuropbrengsten bij andere locaties.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De hogere lasten van € 357.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 805.000 aan hogere uitgaven voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit wordt volledig gedekt door hogere bijdrage vanuit het Rijk;
- € 52.000 lagere lasten lokaal onderwijsbeleid-combinatie functies door lagere inhuur derden, lagere kosten cursussen en conferenties en hogere lasten combinatiefuncties;
- € 271.000 lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 87.000 lagere lasten op het budget leerlingenvervoer door Covid-19 minder gebruikten minder uitgaven op uitvoering leerplichtwet;
- € 25.000 lagere lasten schoolmaatschappelijk werk, budget was reeds gereserveerd en wordt doorgeschoven naar het jaar 2021;
- € 13.000 lagere lasten overig.

De hogere baten van € 769.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 805.000 aan hogere baten voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit is een Rijksbijdrage die wordt ingezet voor de lasten;
    - € 36.000 lagere baten overig, bestaande uit lokaal onderwijsbeleid en uitvoering leerplichtwet.

Sportbeleid en activering

De lagere lasten van € 46.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 39.000 lagere lasten door lager uitgekeerde subsidie voor de brede school programmering;
- € 7.000 lagere lasten overig.

De hogere baten van € 9.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 9.000 hogere baten doordat de afrekening van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2019-2020 (SPUK) hoger is dan verwacht.

Sportaccommodaties

De hogere lasten van € 48.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 32.000 lagere lasten voor sporthal West;
- € 12.000 lagere lasten voor sporthal Interwey;

- € 35.000 lagere lasten Zwembad Culemborg ;
- € 130.000 lagere lasten buitensportaccommodaties voor het onderhoud en beheer. Door de vervanging van een aantal sportvelden en -banen is tijdelijk minder onderhoud nodig;
- € 263.000 hogere lasten door het verwerken van een duurzame waardevermindering op de boekwaarde van de kleedkamer op voetbalsportpark Terweijde. De werkelijke waarde ligt lager dan de huidige boekwaarde.
- € 6.000 lagere lasten overig.

De hogere baten van € 8.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- Vergoeding van het Rijk in verband met Covid-19 tegemoetkoming verhuur van sport accommodaties.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
De lagere lasten van € 28.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 14.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 41.000 lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven
- € 1.000 lagere lasten overig.

Samenkracht en burgerparticipatie
De lagere lasten van € 823.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 95.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 62.000 lagere lasten wijkopbouw en buurtpanels-buurt bestuurt ;
- € 21.000 lagere lasten uitvoering beleidsmonitor;
- € 36.000 lagere lasten worden veroorzaakt door meer bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 31.000 lagere lasten worden veroorzaakt door minder uitgaven toezicht kinderopvang van de GGD.
- € 623.000 lagere lasten WMO algemeen door minder uitgaven aan innovatie middelen, per saldo levert dit geen effect op omdat er ook minder onttrokken wordt uit de reserve sociaal domein, zie hiervoor reserve mutatie in sociale stad;
- € 140.000 lagere lasten vreemdelingen, waarvan € 45.000 is doorgeschoven uit een bestaande reservering naar het jaar 2021 en waarvan € 90.000 rijksgelden nieuwe wet inburgering is doorgeschoven naar het jaar 2021.
- € 5.000 lagere lasten overig.

De lagere baten van € 64.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 64.000 aan minder inkomsten uit verhuur veroorzaakt door Covid-19.

Volksgezondheid

De hogere lasten van € 896.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 8.000 hogere lasten voor de totale bijdrage aan GGD Gelderland-Zuid binnen taakveld volksgezondheid;
- € 826.000 hogere lasten Openbare gezondheidszorg en Jeugdgezondheid 0-18 jaar door minder bijdragen aan subsidie, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;

- € 60.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 2.000 hogere lasten overig.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 701.000 wordt veroorzaakt door:
- € 670.000 lagere onttrekking uit de reserve Sociaal Domein i.v.m. het doorschuiven van het budget voor innovatie/transformatie en overige projecten;
- € 31.000 lagere onttrekking reserve buurtbudgetten.

De lagere storting van € 15.000 wordt veroorzaakt door:
- € 15.000 lagere toevoeging aan de reserve buurtbudgetten.

Groene stad

Totalen programma Groene stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	7.658	7.170	7.574	7.965	-391
Baten	-6.409	-6.171	-6.196	-6.734	538
Saldo van baten en lasten	**-1.249**	**-999**	**-1.378**	**-1.231**	**147**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-725	-378	-403	-665	262
Riolering	-3.303	-3.284	-3.285	-3.373	89
Afval	-2.364	-2.508	-2.508	-2.689	181
Milieubeheer	-18	0	0	-7	7
Saldo Baten	**-6.409**	**-6.171**	**-6.196**	**-6.734**	**538**
Lasten					
Overige baten en lasten		77	11	0	11
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.052	2.605	2.806	3.007	-200
Riolering	2.206	1.978	1.979	2.121	-142
Afval	2.024	2.210	2.210	2.617	-408
Milieubeheer	376	299	568	221	348
Saldo Lasten	**7.658**	**7.170**	**7.574**	**7.965**	**-391**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-116	-89	-633	-606	-28
Groene stad	**-1.132**	**-910**	**-745**	**-626**	**119**

Analyse van de financiën

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De hogere lasten van € 200.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 216.000 hogere lasten op de groen budgetten. Een gedeelte van deze kosten (€ 175.000) is doorbelast aan derden;
- € 39.000 hogere lasten door afwaardering van vervangen bestelwagens. Het merendeel van deze kosten wordt door de inruilwaarden gedekt (€ 27.000);

- € 30.000 lagere lasten doordat werkzaamheden voor fase 2 project Bomen Wilhelminadreef vertraagd zijn;
- € 27.000 hogere lasten op onderhoud watergangen door meer inhuur derden en hogere afschrijvingskosten dan begroot;
- € 74.000 lagere lasten op het budget voor het groenstructuurplan en uitvoering plan Binnenstad;
- € 33.000 hogere lasten kinderboerderij door meer inhuur derden;
- € 30.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 19.000 overige verschillen.

De hogere baten van € 262.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 175.000 hogere baten voor doorleveringen van bomen en beplanting;
- € 57.000 hogere baten door inruil van een tractor en diverse bestelwagens;
- € 20.000 hogere baten voor Triosingel door de afrekening van huuropbrengsten 2019 en een schade uitkering;
- € 10.000 hogere baten diverse posten.

Riolering
De hogere lasten van € 142.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 515.000 hogere lasten door extra storting in voorziening egalisatie riolering;
- € 348.000 lagere lasten op de riolering budgetten;
- € 34.000 lagere lasten onderhoud pompen en gemalen;
- € 24.000 lagere organisatiekosten op het taakveld Riolering. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 32.000 hogere uitgaven aan klimaatadaptatie;
- € 1.000 overige verschillen.

De hogere baten van € 89.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 88.000 hogere baten rioolheffing;
- € 1.000 hogere overige baten.

De baten en lasten die gerelateerd zijn aan riolering vormen een gesloten systeem. Dit betekent dat rioolheffing alleen wordt gebruikt voor de taken zoals deze zijn vastgesteld in het watertakenplan. De berekening hiervan wordt extra comptabel gemaakt. Naast het taakveld riolering hebben bijvoorbeeld ook kosten van overhead en een gedeeltelijke toerekening van BTW betrekking op deze berekening. Om die reden is het taakveld riolering niet per saldo 0.

Afval
De hogere lasten van € 408.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 173.000 hogere lasten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (hier staat een hogere opbrengst van € 165.000 tegenover);
- € 144.000 hogere lasten AVRI. Het financieel resultaat 2020 is nadelig. Het tekort moet door de gemeenten bijgedragen worden omdat het eigen weerstandsvermogen onvoldoende is door het verhoogde risico's ten aanzien van de afvalstortplaats;
- € 30.600 hogere lasten door afrekening 2019;
- € 61.210 extra hogere lasten als gevolg van coronacrisis.

De hogere baten van € 181.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 15.550 hogere opbrengsten afrekening voorschotten nedvang en de afrekening afvalstoffenheffing 2019;
- € 165.000 hogere baten uit het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (de lasten zijn € 173.000 hoger. Per saldo een nadeel van € 8.000).

Milieubeheer
De lagere lasten van € 348.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 268.000 lagere lasten voor op het budget milieubeheer. Dit betreft hoofdzakelijk onderbestedingen op de decentrale uitkeringen voor verduurzaming basisscholen, voor klimaatmiddelen transitievisie warmte en voor klimaatmiddelen energieloketten/wijkaanpak. De middelen zijn in 2019 gereserveerd in de bestemmingsreserve resultaatbestemmingen. Er wordt voorgesteld om deze middelen over te hevelen naar een nieuwe bestemmingsreserve Energietransitiefonds;
- € 80.000 lagere lasten omdat oude verplichtingen ten onrechte zijn blijven staan. Deze vallen vrij in 2020.

De hogere baten van € 7.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 7.000 extra subsidie van de provincie voor warmtekeuze voorkoop.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 28.000 wordt veroorzaakt door:
- € 28.000 lagere overheveling van het saldo van de reserve ISV bodem naar de reserve Grondexploitatie.

Leefbare stad

Totalen programma Leefbare stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	15.196	16.018	15.865	12.370	3.495
Baten	-5.530	-5.915	-3.863	-3.360	-503
Saldo van baten en lasten	**-9.666**	**-10.103**	**-12.002**	**-9.010**	**2.992**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Bestuur	-6	0	0	-5	5
Burgerzaken	-346	-306	-272	-250	-22
Beheer overige gebouwen en gronden	-66	-75	-75	-68	-7
Parkeerbelasting	-413	-421	-282	-348	66
Crisisbeheersing en Brandweer		0	-82	-82	0
Openbare orde en Veiligheid	-52	-20	-11	-77	66
Verkeer, wegen en water	-244	-185	-185	-261	76
Parkeren	-95	-97	-97	-103	6
Ruimtelijke Ordening	-123	0	0	-50	50
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-3.556	-4.160	-2.134	-1.263	-870
Wonen en bouwen	-628	-651	-726	-853	126
Saldo Baten	**-5.530**	**-5.915**	**-3.863**	**-3.360**	**-503**
Lasten					
Bestuur	2.265	1.842	1.910	1.943	-34
Burgerzaken	794	856	807	723	84
Beheer overige gebouwen en gronden	409	448	517	466	50
Parkeerbelasting	25	14	42	9	33
Crisisbeheersing en Brandweer	1.932	1.999	2.026	2.155	-130
Openbare orde en Veiligheid	1.094	883	1.070	1.035	35
Verkeer, wegen en water	2.719	3.286	3.147	2.628	519
Parkeren	176	253	333	352	-20
Openbaar vervoer	6	0	0	0	0

Begraafplaatsen	40	40	40	40	0
Ruimtelijke Ordening	624	660	604	304	300
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.537	4.104	3.533	1.135	2.398
Wonen en bouwen	1.576	1.634	1.836	1.578	258
Saldo Lasten	**15.196**	**16.018**	**15.865**	**12.370**	**3.495**
Stortingen in reserves	6.454	464	2.888	2.843	45
Onttrekkingen aan reserves	-663	-356	-3.774	-2.487	-1.288
Leefbare stad	**-15.456**	**-10.211**	**-11.115**	**-9.367**	**1.748**

Analyse van de financiën

Bestuur

De hogere lasten van € 34.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 108.000 nadeel door hogere toevoeging aan de voorziening burgemeester en wethouders. Deze bestaat uit voorziening wachtgeld en pensioenen voormalige bestuurders. De lasten van wachtgeldverplichtingen moeten voor de gehele resterende periode in de voorziening gestort worden. Door de rekenmethode en salarisontwikkelingen is er een bedrag van € 11.110 in de voorziening wachtgelden bijgestort. Voor pensioenen voormalige bestuurders is gebruik gemaakt van een extern opgemaakte berekening die is gebaseerd op de meest recente overlevingstabel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap en de stand van de rekenrente van 0,082 % per 1 januari 2021. Een bedrag van 86.000 is aanvullend gestort aan de voorziening.
- € 60.000 voordeel op het budget raad en raadscommissies, vanwege een aantal onderdelen. € 30.000 voordeel ten aanzien van het onderzoeksbudget naar democratisch akkoord, dit budget wordt doorgeschoven naar 2021, € 17.000 lagere lasten op het inhuurbudget en € 13.000 lagere lasten die betrekking hebben op personeelsgerelateerde budgetten zoals dienstreizen, opleiding etc.
- € 18.000 hogere lasten, dit wordt mede name veroorzaakt door hogere accountantskosten.
- € 15.000 voordeel op het budget project Stadsvisie, in 2020 hebben geen uitgaven plaatsgevonden op dit budget.
- € 13.000 voordeel omdat het budget voor Rekenkamercommissie niet volledig is besteed.
- € 4.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Burgerzaken

De lagere lasten van € 84.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 74.000 lagere lasten op het taakveld Burgerzaken. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 10.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De lagere baten van € 22.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 24.000 lagere baten reisdocumenten;
- € 7.000 hogere baten huwelijksvoltrekking;
- € 13.000 lagere baten uittreksels en V.O.G.;
- € 8.000 hogere baten door diverse kleinere verschillen.

Beheer overige gebouwen en gronden

De lagere lasten van € 50.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 8.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 18.000 lagere lasten door minder kosten voor onderhoud en beheer van gemeentelijke eigendommen;
- € 40.000 lagere lasten door vertraging inhuur van derden ten behoeve van accommodatiebeleid en duurzaam meerjaren onderhoudsplan (D-MJOP);

De lagere baten van € 7.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 15.000 lagere baten voor huur- en pachtopbrengsten niet-openbare eigendommen;
- € 8.000 hogere baten voor verkoop grond en doorbelasting van kosten aan derden.

Parkeerbelasting
De baten en lasten zijn per saldo € 99.000 positief, als gevolg van:
- € 76.000 hogere baten parkeergelden dan is begroot;
- € 10.000 lagere baten voor naheffingsaanslagen dan is begroot.
- € 33.000 lagere lasten doordat plan binnenstad nog uitgevoerd moet worden.

Crisisbeheersing en Brandweer
De hogere lasten van € 130.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 146.000 hogere lasten als gevolg van Coronacrisis;
- € 14.000 lagere lasten rampenbestrijding doordat geen grote rampenoefening heeft plaats gevonden;
- € 2.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Openbare orde en Veiligheid
De lagere lasten van € 35.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 66.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 51.000 lagere lasten door minder kosten voor het project lokale duurzame weerbaarheid;
- € 71.000 lagere lasten door minder kosten voor het project impuls weerbaarheid Culemborg;
- € 11.000 hogere lasten voor het Elisabeth Fonds. Deze kosten (€ 12.000) zijn aan het Elisabeth Fonds doorbelast;
- € 55.000 hogere lasten door de subsidie uitkering versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2020. Deze kosten worden door een de ontvangen versterkingsgelden (€ 55.000) gedekt;
- € 24.000 lagere lasten cameratoezicht voor het onderhoud en beheer van camera's;
- € 14.000 hogere lasten toezicht en handhaving voor inzet van jeugd boa's en handhavers;
- € 18.000 lagere lasten aanpak jeugdcriminaliteit voor het IGP project;
- € 17.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 66.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 12.000 hogere baten door de doorbelasting van kosten aan Elisabeth Fonds;
- € 55.000 hogere baten door ontvangst van de versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2020;
- € 1.000 lagere baten door diverse kleinere verschillen.

Verkeer, wegen en water
De lagere lasten van € 519.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 250.000 lagere lasten op het budget groot onderhoud wegen. In 2020 is er een nieuw beheerplan wegen opgesteld, dat op 4 maart 2021 is vastgesteld. Door het opstellen van dit plan zijn een aantal werkzaamheden uit 2020 doorgeschoven naar 2021. De restant middelen van € 250.000 blijven conform het nieuwe beheerplan voor groot onderhoud gereserveerd.
- € 124.000 hogere lasten in verband met de doorbetaling van de subsidie slimme laadpalen, hier staan ook € 123.000 hogere opbrengsten tegenover, per saldo budgetneutraal.
- € 117.000 lagere lasten op het taakveld verkeer, wegen en water. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 96.000 lagere lasten op openbare verlichting.
- € 65.000 lagere lasten op het budget mobiliteitsplan, de dekking voor dit budget is de reserve spoorse grondexploitaties. Het restant budget is daarmee in 2021 weer beschikbaar;
- € 45.000 lagere lasten op het budget voor klein onderhoud wegen. Er hebben dit jaar minder kleinere reparaties aan de wegen plaatsgevonden. Deels door corona en verminderde inzetbaarheid van eigen personeel.
- € 30.000 lagere lasten aanleg kabels nutsbedrijven, er is minder werk aan kabels en leidingen uitgevoerd dan verwacht. Hierdoor zijn er minder opbrengsten gerealiseerd (nadeel € 66.000), daartegenover zijn er ook minder kosten gemaakt (voordeel € 36.000)
- € 25.000 lagere lasten op verkeersbeleid, doordat in 2020 meer onderzoeken zijn uitgevoerd vanuit het GVVP, die in het jaar 2021 worden afgerond. Tevens zijn de werkzaamheden bij de veerweg vertraagd en doorgeschoven naar 2021.
- €8.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 76.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 124.000 hogere baten uit de subsidie slimme laadpalen. De subsidie is doorgestort aan Vrijstad energie;
- € 41.000 lagere baten openbare verlichting door administratieve terugboeking schade uitkeringen;
- €7.000 overige verschillen.

Parkeren
De hogere lasten van € 20.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 16.000 hogere lasten parkeerbeheer voor het functioneel beheer en onderhoud van de parkeerautomaten;
- € 4.000 hogere lasten autoluwe binnenstad voor het functioneel beheer van het cameratoezicht.

Ruimtelijke ordening
De hogere lasten van € 300.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 325.000 lagere lasten op het taakveld ruimtelijke ordening. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 25.000 hogere lasten voor de visie spoorzone, hier staat een ontvangen bijdrage van € 50.000 tegenover.

De baten zijn € 50.000 hoger dan begroot. Dit betreft een bijdrage van de provincie Gelderland en Prorail voor het ontwikkelen van een visie in de stationsomgeving.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
De baten en lasten zijn per saldo € 1.527.000 positief, als gevolg van:
- € 739.000 voordeel door een tussentijdse winstneming bij de grondexploitatie Sprokkelenburg;
- € 528.000 voordeel door een onderbesteding op de incidentele budgetten haalbaarheidsonderzoeken en incidenteel beleid, deze budgetten worden gedekt uit de reserve grondexploitatie en zijn in 2021 weer beschikbaar;
- € 346.000 nadeel door het verhogen van de verliesvoorziening Spoorzone West;
- € 241.000 voordeel door een onderbesteding op het restwerkenbudget Hart van Nieuwstad, dit incidentele budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie en is in 2021 weer beschikbaar;
- € 149.000 voordeel door het verlagen van de verliesvoorziening bij de grondexploitatie Lanxmeer;
- € 133.000 voordeel op het restwerkenbudget Buitenhof door onderbesteding, dit incidentele budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie en is in 2021 weer beschikbaar;
- € 125.000 voordeel door een tussentijdse winstneming bij de ONS-locatie;
- € 112.000 nadeel door een lagere toerekening van salarissen en overhead aan de grondexploitaties;
- € 65.000 voordeel op het restwerkenbudget Achter de Poort door onderbesteding, dit incidentele budget wordt gedenkt uit de reserve grondexploitatie en is in 2021 weer beschikbaar;
- € 5.000 overige verschillen.

Wonen en bouwen
De lagere lasten van € 258.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 200.000 lagere lasten bij omgevingsvergunningen door een positief resultaat in de jaarrekening 2020 van de ODR, de teruggave voor de gemeente Culemborg betreft in totaal € 76.550. Tevens is € 105.060 minder bijdrage betaald aan de ODR doordat er minder uren zijn afgenomen dan in het werkprogramma was begroot.
- € 49.000 lagere lasten op de incidentele budget omgevingswet;
- € 9.000 overige verschillen.

De hogere baten van € 126.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 66.000 hogere opbrengsten uit de leges omgevingsvergunningen;
- € 60.000 hogere opbrengsten uit een ontvangen subsidie van Rijkswaterstaat.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 1.288.000 wordt veroorzaakt door:
- € 1.038.000 lagere onttrekking uit de reserve Grondexploitatie door onderbestedingen op de onderstaande budgetten:
  - Budget haalbaarheidsonderzoeken en incidenteel beleid van € 528.000
  - Budget Hart van Nieuwstad van € 241.000
  - Budget Buitenhof van € 133.000
  - Budget Achter de Poort € 65.000
  - Budget mobiliteitsplan van € 65.000
  - Overige verschillen € 6.000

  De bovenstaande onderbestedingen worden veelal veroorzaakt doordat werkzaamheden zijn verschoven in de tijd.
- € 250.000 lagere onttrekking uit de reserve Wegen. Zie de toelichting bij het taakveld verkeer, wegen en water.

Ondernemende stad

Totalen programma Ondernemende stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	2.998	4.923	9.301	2.161	7.140
Baten	-764	-3.174	-7.038	-201	-6.837
Saldo van baten en lasten	**-2.234**	**-1.749**	**-2.263**	**-1.960**	**303**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Recreatieve Havens	-8	-8	-8	-8	0
Economische ontwikkeling	-26	-1	-1	-32	31
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-593	-2.968	-6.857	0	-6.857
Bedrijfsloket en -regelingen	-23	-27	-23	-20	-3
Economische promotie	-46	-50	-50	-57	6
Musea		0	-15	0	-15
Cultureel erfgoed	-69	-121	-84	-84	0
Saldo Baten	**-764**	**-3.174**	**-7.038**	**-201**	**-6.837**
Lasten					
Recreatieve Havens		0	0	1	-1
Economische ontwikkeling	552	441	526	531	-5
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	948	2.968	6.857	6	6.851
Bedrijfsloket en -regelingen	41	30	32	37	-5
Economische promotie	199	168	168	126	41
Musea	474	482	490	453	37
Cultureel erfgoed	785	834	1.229	1.006	222
Saldo Lasten	**2.998**	**4.923**	**9.301**	**2.161**	**7.140**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-146	-146	-146	-146	0
Ondernemende stad	**-2.088**	**-1.602**	**-2.117**	**-1.814**	**303**

Analyse van de financiën

Economische ontwikkeling

De hogere baten van € 32.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 32.000 hogere baten door de ontvangen bijdrage van Kring Culemborgse Bedrijven voor parkmanager 2020.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Geen bijzonderheden.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Geen bijzonderheden.

Economische promotie

De lagere lasten van € 41.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 41.000 lagere lasten op het budget bevordering toerisme.

Musea

De lagere lasten van € 37.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 14.000 lagere lasten op het budget archeologie;
- € 31.000 lagere lasten op streekarchief bijdrage RAR;
- € 8.000 lagere lasten kasteeltuin;
- € 16.000 hogere lasten Elisabeth Weeshuis.

De lagere baten van € 15.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 15.000 lagere baten op streekarchief door niet ontvangen RAR bijdrage.

Cultureel erfgoed

De lagere lasten van € 222.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 36.000 lagere lasten doordat de onderhoudswerkzaamheden aan De Fransche School doorschuiven naar 2021;
- € 15.000 lagere lasten doordat de lasten voor de kerkvisie doorschuiven naar 2021;
- € 20.000 hogere lasten Huis van de Stad doordat extra leidingen ten behoeve van de vervanging van de audio visuele- middelen zijn aangelegd;
- € 177.000 lagere lasten doordat de onderhoudswerkzaamheden aan het carillon doorschuiven naar 2021;
- € 14.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Algemene dekkingsmiddelen

Totalen programma Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten	12.119	12.373	12.522	10.716	1.806
Baten	-54.570	-55.312	-56.424	-56.836	412
Saldo van baten en lasten	**42.450**	**42.939**	**43.902**	**46.120**	**2.218**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Baten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	0	0	0
Overhead	-431	-389	-423	-402	-21
Treasury	-440	-627	-602	-570	-31
OZB woningen	-3.605	-3.696	-3.696	-3.716	20
OZB niet-woningen	-2.651	-2.698	-2.698	-2.678	-20
Belastingen Overig	-2.160	-2.150	-2.131	-2.133	2
Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-45.284	-44.957	-46.079	-47.338	1.259
Overige baten en lasten		-796	-796	0	-796
Saldo Baten	**-54.570**	**-55.312**	**-56.424**	**-56.836**	**412**
Lasten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten	633	26	-622	0	-622
Overhead	10.781	9.219	11.101	9.828	1.272
Treasury	258	492	492	452	40
OZB woningen	286	335	335	350	-15
OZB niet-woningen	158	115	115	78	37
Belastingen Overig	3	6	6	7	-1
Overige baten en lasten	1	2.179	1.095	0	1.095
Saldo Lasten	**12.119**	**12.373**	**12.522**	**10.716**	**1.806**
Stortingen in reserves	4.042	0	159	159	0
Onttrekkingen aan reserves	-9.624	-440	-3.425	-1.590	-1.835

Algemene dekkingsmiddelen	**48.032**	**43.380**	**47.168**	**47.551**	**383**

Analyse van de financiën

Overhead

De lagere lasten van gesaldeerd € 1.272.000 (voordeel) worden veroorzaakt door:

- € 434.000 voordeel op inhuurbudgetten;
- € 290.000 voordeel op de bijdrage aan de bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe;
- € 285.000 voordeel op automatiseringsbudgetten. De projecten bij de BWB zijn vertraagd in tijd;
- € 150.000 voordeel op het incidentele budget voor het verbeteren van de bedrijfsvoering, deze middelen blijven beschikbaar in 2021;
- € 142.000 nadeel is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 135.000 voordeel op het incidentele budget voor organisatieontwikkeling, deze middelen blijven beschikbaar in 2021;
- € 104.000 voordeel op huisvestingskosten ridderstraat 250 en kantoorkosten. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven aan klein onderhoud en er is minder uitgegeven aan inventaris/ kantoorartikelen;
- € 16.000 overige verschillen.

Treasury

Per saldo is er een voordeel van € 9.000 en dat wordt veroorzaakt door de negatieve rente die geldt bij het aantrekken van kort lopende leningen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

De hogere baten van € 1.259.000 (voordeel) worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 916.000 hogere baten uit de septembercirculaire 2020;
- € 242.000 hogere baten uit de decembercirculaire 2020;
- € 101.000 hogere baten door afrekeningen uit de jaren 2018/2019.

Overige baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is € 299.000 voordelig en wordt veroorzaakt door:

- € 150.000 voordeel door het niet inzetten van de stelpost loon- en prijscompensatie;
- € 133.000 voordeel bij de stelpost vervangingsinvesteringen een aantal vervangingen vindt later plaats dan oorspronkelijk gepland;
- € 16.000 overige verschillen.

Reservemutaties

De lagere onttrekkingen van € 1.835.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 1.700.000 lagere onttrekking uit de reserve resultaatbestemming omdat de daarmee samenhangende activiteiten nog niet zijn uitgevoerd;
- € 187.000 lagere onttrekkingen aan de algemene reserve, omdat de activiteiten nog niet uitgevoerd zijn;
- € 52.000 hogere onttrekkingen uit de reserve reorganisatie dan begroot.

Verantwoording salarislasten:
Sinds de wijziging van het BBV is het verplicht om de salarislasten direct aan de betreffende taakvelden toe te rekenen. Dat kan leiden tot afwijking op meerdere taakvelden, maar qua verantwoording geven wij hier een totaalbeeld, zodat beoordeeld kan worden dat wij binnen het gestelde budget zijn gebleven. Het resultaat is dat we uiteindelijk ruim € 450.000 (4% van het totale budget) hebben overgehouden. Bij de betreffende taakvelden wordt daarvoor geen nadere analyse opgesteld.

Salarislasten per taakveld		**Begroot**	**Werkelijk**	**Verschil**
0.1	Bestuur	1.042.603	1.050.617	-8.014
0.2	Burgerzaken	710.427	628.272	79.328
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	370.416	374.401	-3.985
0.4	Overhead	2.166.296	2.308.411	-142.115
1.2	Openbare orde en Veiligheid	422.282	433.264	-10.982
2.1	Verkeer, wegen en water	819.557	722.568	96.989
2.2	Parkeren	10.948	11.041	-93
3.1	Economische ontwikkeling	73.488	72.682	806
4.2	Onderwijshuisvesting	63.533	71.748	-8.215
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	170.416	166.509	3.907
5.1	Sportbeleid en activering	103.174	104.238	-1.064
5.2	Sportaccommodaties	165.240	166.350	-1.110
5.3	Cultuur	176.418	187.984	-11.566
5.4	Musea	8.178	8.005	173
5.5	Cultureel erfgoed	85.504	84.247	1.257
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.133.361	1.098.654	34.707
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	584.244	677.479	-93.235
6.2	Wijkteams	389.551	570.608	-181.057
6.3	Inkomensregelingen	539.767	542.805	-3.038
6.5	Arbeidsparticipatie	85.360	79.668	5.692
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	747.402	547.163	200.239
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	223.661	219.246	4.415
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		4.437	-4.437
7.1	Volksgezondheid	202.767	260.723	-57.956
7.2	Riolering	301.986	277.044	24.942
7.4	Milieubeheer	178.984	172.298	6.686
8.1	Ruimtelijke Ordening	562.754	238.465	324.289
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	368.278	171.257	197.021
8.3	Wonen en bouwen	194.171	191.345	2.826
	Totaal	**11.900.766**	**11.441.525**	**456.414**

Incidentele baten en lasten

Op basis van artikel 28c BBV is het verplicht een overzicht van incidentele baten en lasten in de jaarrekening op te nemen. Onder incidentele baten en lasten zijn in dit overzicht posten opgenomen die zich maximaal 3 jaar voordoen en waarbij het gaat om "éénmalige zaken" . Het doel hiervan is om externe belanghebbenden een goede inzicht te geven in de structurele begrotingsevenwicht.

In de jaarrekening 2020 zijn de volgende incidentele baten en lasten verwerkt. De activiteiten die ten laste van een reserve zijn gebracht, zijn hierin ook opgenomen. De onttrekking aan de reserve is in basis gelijk aan de werkelijke kosten.

Progr.	Onderwerp	Lasten 2020	Baten 2020
1	Afrekening Werkzaak 2019 (niet in JR2019 opgenomen)		€ 276.500
2	DU Verduurzaming basisscholen (Reserve Resultaat)	€ 24.866	
2	Onderhoud sportaccommodaties (Reserve Resultaat)	€ 14.500	
2	Afboeking investering Vriendenschaar	€ 263.644	
2	Afwikkeling nog te betalen kosten sociaal domein 2019	€ 317.000	
2	e-Participatiebudget (Reserve Resultaat)	€ 6.131	
2	Onderzoek Fairplay (AR)	€ 36.575	
2	Project doorontwikkeling sd (Reserve SD)	€ 26.744	
2	Onttrekking reserve Sociaal domein		€ 76.744
3	Verkoop (inruil) bestelwagens en electrocar		€ 27.450
3	Biodiversiteit (AR)	€ 26.528	
3	Verkoop (inruil) tractor		€ 30.000
3	Groenstructuurplan (Reserve Resultaat)	€ 20.000	
4	Integraal jeugdbeleid (Reserve Resultaat)	€ 28.514	
4	Aanbesteding camerasystemen (Reserve Resultaat)	€ 6.601	
4	Subsidie versterkingsgelden 2020	€ 54.500	
4	Versterkingsgelden 2020		€ 54.500
4	Duurzame weerbaarheid en veiligheid (Reserve Resultaat)	€ 28.306	
4	Impuls weerbaarheid Culemborg (Reserve Resultaat)	€ 48.547	
4	Verkeerstellingen (AR)	€ 4.516	
4	Verkeersveiligheid en beleidsmonitor (Reserve Resultaat)	€ 14.450	
4	Wortelopdruk in verharding (AR)	€ 49.914	
4	Diverse afrondings- en voorbereidingsprojecten in het kader van verschillende grondexploitaties	€ 483.140	
4	Onttrekking Reserve Grondexploitatie		€ 483.140
4	Winstneming drie complexen grondexploitaties		€ 1.078.000
4	Treffen verliesvoorziening grondexploitaties	€ 197.000	
4	Energielabels gebouwen (Reserve Resultaat)	€ 17.479	
4	DU Aanpak jihadisme (Reserve Resultaat)	€ 37.500	
4	Camera autoluwe binnen stad (Reserve Resultaat)	€ 6.000	
4	Afrekening vergoedingen Nedvang 2015-2018	€ 128.888	
5	Detailhandel - Seinpost (Reserve Resultaat)	€ 27.050	
5	Parkmanager Pavijen (Reserve Resultaat)	€ 25.825	
5	Bijdrage ondernemersfonds (Reserve Resultaat)	€ 2.710	
5	Bevordering toerisme (AR)	€ 25.100	

5	Gelderland herdenkt 75 jaar vrijheid (AR)	€ 12.500	
5	Impulsmaatregelen binnenstad (AR)	€ 26.100	
5	Onderhoud Fransche School (Reserve Resultaat)	€ 190.754	
5	DU Kerkenvisies (Reserve Resultaat)	€ 9.506	
6	Onttrekking Algemene Reserve		€ 222.301
6	Onttrekking Reserve Resultaatbestemming		€ 965.331
6	Bovenformatief personeel (Reserve Reorganisatie)	€ 170.629	
6	Onttrekking Reserve Reorganisatie		€ 170.629
6	Aandeel projectkosten RIS	€ 9.230	
6	Projectkosten automatisering Omgevingswet en parkeerbeheer	€ 92.649	
6	Management development training (reserve Resultaat)	€ 60.755	
6	Inhuur Bezuinigingstraject (Reserve Resultaat)	€ 23.898	
6	Proceskosten takendiscussie (AR)	€ 48.115	
6	Inhuur implementatie applicatie bz (Reserve Resultaat)	€ 6.883	
	Effecten van Corona (zie hoofdstuk effecten Coronacrisis)	€ 1.000.252	€ 978.993
	Totaal incidentele lasten en baten	**€ 3.573.299**	**€ 4.363.588**

Per saldo wordt het resultaat 2020 dus met € 790.000 positief beïnvloed door dat de incidentele baten hoger zijn dan de incidentele lasten.

Structureel resultaat

Om te bepalen of er in de jaarrekening sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de jaarrekening bevat. In artikel 28, onderdeel c, van het BBV is daarom geregeld, dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste een overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten per programma bevat.

Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel jaarrekeningsaldo. Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het jaarrekeningresultaat wordt inzicht gegeven in het jaarrekeningresultaat.

Bedragen x € 1.000	**2020**
Resultaat van baten en lasten	485
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	2.303
jaarrekeningresultaat 2020	2.789
Saldo van incidentele baten en lasten	-790
Structureel jaarrekeningresultaat 2020	1.999

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en verbiedt organisaties met topfunctionarissen in de (semi)publieke sector beloningen en ontslagvergoedingen overeen te komen hoger dan de geldende WNT norm. De geldende WNT norm voor 2018 bedraagt € 189.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Daarnaast is sprake van een openbaarmakingsverplichting voor alle topfunctionarissen en overige medewerkers die een bezoldiging genieten boven de geldende bezoldigingsnorm.

WNT-verantwoording 2020 Gemeente Culemborg

De WNT is van toepassing op Gemeente Culemborg. Het voor de Gemeente Culemborg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000,00 het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**G.J.F.M. Vlekke**	**A.N. van Aarsen**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,95
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.722	€ 80.047
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.230	€ 13.817
Subtotaal	€ 124.952	€ 93.864
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 189.945
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	*€ 124.784*	€ 93.696

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Gegevens 2019			
	G.J.F.M. Vlekke	**R.S. van Belzen**	**C.L.I. van Ruitenbeek**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Raadsadv/Plv griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01– 31/08	01/05– 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8	0,89
Dienstbetrekking?	Ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.290	48.852	43.953
Beloningen betaalbaar op termijn	18.034	7.126	6.744
Subtotaal	*118.324*	*55.978*	*50.697*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	107.200	115.895
Bezoldiging	118.324	55.978	50.697

Toelichting op gegevens 2019:

- In de jaarrekening 2019 zijn abusievelijk onjuiste cijfers opgenomen in het verantwoordingsmodel 1a voor mevrouw C.L.I. van Ruitenbeek.

Mevrouw C.L.I. van Ruitenbeek is per 1 mei 2019 benoemd als plaatsvervangende griffier. Hiermee is de aanvang van de functievervulling voor mevrouw C.L.I. van Ruitenbeek gewijzigd van 18/03 naar 01/05. De cijfers over 2019 voor mevrouw C.L.I. van Ruitenbeek zijn nu juist opgenomen in het verantwoordingsmodel van 2020. Dit is conform de uitvoeringsregeling WNT artikel 5d.

- In de jaarrekening 2019 is de heer J.A. Vullings abusievelijk niet opgenomen als topfunctionaris zonder dienstbetrekking. De cijfers over 2019 zijn nu in onderdeel 1.b opgenomen. Dit is conform de uitvoeringsregeling WNT artikel 5d.

Deze genoemde wijzigingen leiden niet tot een onverschuldigde betaling.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	J.A. Vullings	
Functiegegevens	Plv griffier	
Kalenderjaar	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	-	11/03 – 01/05
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	-	2
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	-	160
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	-	€ 29.920
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 51.800	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	-	€ 14.633
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 14.633	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 14.633**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De SiSa verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			9	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 391.873	€ 394.765	€ 18.075	€ 109.818		
IenW	**E13**	**Slimme laadpleinen** **Toekenningsbeschikking** Gemeenten en provincies	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E13/02*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*	
		1	31155397	€ 123.485	Ja	Nee		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 6.677.725	€ 143.132	€ 512.259	€ 530	€ 44.301
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 21.610	€ 1.600	€ 0	€ 307.014
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0				

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
				Nee					
SZW	G3A	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 53.384	€ 10.066	€ 17.282	€ 15.839	€ 13.758	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*		
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0	€ 0			
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.831.565	€ 24.788	€ 17.886	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 605.489	€ 0	€ 5.955	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 297.089	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	504	37	€ 5.211	Nee		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	156	8		Nee		
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	129	2		Nee		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 218.100	-€ 26.174					
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK	€ 244.274	€ 183.734	€ 22.774	€ 37.766		
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*				
		1	SPUK	€ 244.274	112%				
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord**		Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 9.600	€ 0	€ 9.600	€ 0	Nee		

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakvelden incl. reservemutaties		Werkelijk 2019	Primitief begroot 2020	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Verschil 2020
Lasten						
0.1	Bestuur	2.265	1.842	1.910	1.943	-34
0.10	Mutaties reserves	10.528	509	3.091	3.032	60
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	633	26	-622	0	-622
0.2	Burgerzaken	794	856	807	723	84
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	409	448	517	466	50
0.4	Overhead	10.781	9.219	11.101	9.828	1.272
0.5	Treasury	258	492	492	452	40
0.61	OZB woningen	286	335	335	350	-15
0.62	OZB niet-woningen	158	115	115	78	37
0.63	Parkeerbelasting	25	14	42	9	33
0.64	Belastingen Overig	3	6	6	7	-1
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	1	2.354	1.113	0	1.113
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.932	1.999	2.026	2.155	-130
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.094	883	1.070	1.035	35
2.1	Verkeer, wegen en water	2.719	3.286	3.147	2.628	519
2.2	Parkeren	176	253	333	352	-20
2.3	Recreatieve Havens	0	0	0	1	-1
2.5	Openbaar vervoer	6	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	552	441	526	531	-5
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	948	2.968	6.857	6	6.851
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	41	30	32	37	-5
3.4	Economische promotie	199	168	168	126	41
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	114	113	1
4.2	Onderwijshuisvesting	2.177	2.178	2.556	2.343	213
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.212	1.487	1.433	1.790	-357
5.1	Sportbeleid en activering	303	349	411	365	46
5.2	Sportaccommodaties	2.363	1.761	2.049	2.097	-48
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	484	530	536	507	28

5.4	Musea	474	482	490	453	37
5.5	Cultureel erfgoed	785	834	1.229	1.006	222
5.6	Media	599	472	472	521	-49
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.052	2.605	2.806	3.007	-200
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.009	2.913	3.618	2.796	823
6.2	Wijkteams	1.366	1.448	1.466	1.197	269
6.3	Inkomensregelingen	8.264	11.337	11.282	13.470	-2.188
6.4	Begeleide participatie	4.223	3.422	3.443	3.661	-218
6.5	Arbeidsparticipatie	2.442	1.520	1.745	1.491	254
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.222	1.707	1.580	1.969	-389
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.057	3.865	4.799	5.327	-528
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.700	4.614	4.666	4.994	-329
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	42	86	84	15	69
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.573	1.431	1.605	1.312	293
7.1	Volksgezondheid	1.421	1.497	1.497	2.393	-896
7.2	Riolering	2.206	1.978	1.979	2.121	-142
7.3	Afval	2.024	2.210	2.210	2.617	-408
7.4	Milieubeheer	376	299	568	221	348
7.5	Begraafplaatsen	40	40	40	40	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	624	660	604	304	300
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.537	4.104	3.533	1.135	2.398
8.3	Wonen en bouwen	1.576	1.634	1.836	1.578	258
Lasten		***89.957***	***81.708***	***91.717***	***82.605***	***9.112***

Taakvelden incl. reservemutaties		**Werkelijk 2019**	**Primitief begroot 2020**	**Begroot na wijziging 2020**	**Werkelijk 2020**	**Verschil 2020**
Baten						
0.1	Bestuur	6	0	0	5	5
0.10	Mutaties reserves	13.464	1.927	9.187	5.335	-3.852
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	346	306	272	250	-22
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	66	75	75	68	-7
0.4	Overhead	431	389	423	402	-21
0.5	Treasury	440	627	602	570	-31
0.61	OZB woningen	3.605	3.696	3.696	3.716	20
0.62	OZB niet-woningen	2.651	2.698	2.698	2.678	-20

0.63	Parkeerbelasting	413	421	282	348	66
0.64	Belastingen Overig	2.160	2.150	2.131	2.133	2
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	45.284	44.957	46.079	47.338	1.259
0.8	Overige baten en lasten	0	796	796	0	-796
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	82	82	0
1.2	Openbare orde en Veiligheid	52	20	11	77	66
2.1	Verkeer, wegen en water	244	185	185	261	76
2.2	Parkeren	95	97	97	103	6
2.3	Recreatieve Havens	8	8	8	8	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	26	1	1	32	31
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	593	2.968	6.857	0	-6.857
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	23	27	23	20	-3
3.4	Economische promotie	46	50	50	57	6
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	264	270	270	252	-18
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	652	36	36	805	769
5.1	Sportbeleid en activering	72	109	109	118	9
5.2	Sportaccommodaties	401	367	354	362	8
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	15	0	-15
5.5	Cultureel erfgoed	69	121	84	84	0
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	725	378	403	665	262
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	250	238	223	159	-64
6.2	Wijkteams	0	0	0	9	9
6.3	Inkomensregelingen	7.542	7.885	7.885	11.027	3.142
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	9	0	0	8	8
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	28	303	132	27	-105
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	161	161
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0

7.2	Riolering	3.303	3.284	3.285	3.373	89
7.3	Afval	2.364	2.508	2.508	2.689	181
7.4	Milieubeheer	18	0	0	7	7
7.5	Begraafplaatsen	0	0	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	123	0	0	50	50
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.556	4.160	2.134	1.263	-870
8.3	Wonen en bouwen	628	651	726	853	126
Baten		***89.957***	***81.708***	***91.717***	***85.394***	***-6.324***
Saldo taakvelden		**0**	**0**	**0**	**2.789**	**0**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Inleiding
Het bestaan van structureel begrotingsevenwicht is vast te stellen, als naast de incidentele baten en lasten, ook de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in beeld zijn. Het BBV stelt de gemeenten verplicht (art. 19 BBV) hierin inzicht te verschaffen.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
In onderstaand overzicht zijn de structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves opgenomen. Per saldo zijn de structurele onttrekkingen hoger dan de toevoegingen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de dekking van structurele kapitaallasten van investeringen met economisch nut, vanuit de daarvoor bestemde reserve kapitaallasten.

	Realisatie jaar 2020			Begroot 2020
Omschrijving reserve	Dotaties	Onttrekkingen	Saldo	Saldo
Reserve internationale samenwerking	14.968	13.590	1.378	18.410
Reserve buurtbudgetten	30.000	17.349	12.651	-3.374
Reserve Onderhoud wegen	431.500	87.536	343.964	94.000
Reserve Kapitaallasten	0	763.498	-763.498	-763.498
Totaal structurele mutaties	476.468	881.973	-405.505	-654.462

De totale structurele onttrekking aan de verschillende reserves is fors lager dan de raming in de begroting. Dat heeft te maken met de lagere werkelijke lasten. De onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is gebaseerd op de werkelijke kosten die voor groot onderhoud zijn gemaakt. Dat geldt ook voor de onttrekking aan de reserve kapitaallasten (afschrijvingen), maar die loopt in de pas met de bijgestelde begroting.

Bijlagen

Afkortingen

	Afkorting	Omschrijving
A	ACM	Autoriteit Consument en Markt
	ANBO	Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen
	APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
	AVRI	Afvalverwijdering Rivierenland
	Awb	Algemene wet bestuursrecht
	AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B	BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
	BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
	BBZ	Besluit Bijstandsverlening voor Zelfstandigen
	BIE	Bouwgrond In Exploitatie
	BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
	BGL	Binnengemeentelijke Levering van Persoonsgegevens
	BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
	BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
	BRP	Basis Registratie Personen
	BSC	Brede School Culemborg
	BSCO	Brede School Culemborg Oost
	BSR	Belasting Samenwerking Rivierenland
	BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten
	BV	Besloten Vennootschap
	BWB	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
C	CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere overheden
	CPH	Culemborgs Participatie Huis
	CV	Commanditaire Vennootschap
F	FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
G	GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
	GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
	GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
	GO	Georganiseerd Overleg
	GR	Gemeenschappelijke Regeling
	GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
	GVVP	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan
H	HAP	Huisartsen post
	HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
I	IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
	i-NUP	Informatievoorziening-Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening
	IOAW	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
	IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte

		Zelfstandigen
	IOP	Informatie Ontwikkelingsplan
	ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J	JCF	Jeugdcultuurfonds
K	KCB	Kring Culemborgse bedrijven
	KEC	Kunsteducatie Culemborg
	KSB	Klein Steden Beleid
L	LEA	Lokale Educatieve Agenda
	LTA	Landelijk Transitiearrangement
	LVB	Lichte Verstandelijke Beperking
M	M&O	Wet Markt en Overheid
N	NAZ	Nieuwstad aan Zet
	NCW	Netto Contante Waarde
	NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
	NME	Natuur en Milieu Educatie
	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
O	ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
	OZB	Onroerende zaakbelastingen
P	PEV	Provinciale Economische Verkenning
	PGB	Persoonsgebondenbudget
	PO	Primair Onderwijs
	PPS	Publiek Private Samenwerking
	PRET	Platform Recreatie en Toerisme
	PWE	Provinciale Werkgelegenheidsenquête
	PUN	Wet Paspoortuitvoeringsregeling
R	RAR	Regionaal Archief Rivierenland
	RAV	Regionale Ambulance Voorziening
	RBT	Regionaal Bureau voor Toerisme
	ROC	Regionaal Opleidingscentrum
	RWS	Rijkswaterstaat
S	SAP	Samen Achter de Poort
	SEV	Sociaal Economische Visie
	SKPC	Stichting Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk Culemborg
	STMR	Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland
	SVB	Sociale Verzekeringsbank
	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
U	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	VO	Voortgezet Onderwijs

	VOC	Vereniging Ondernemers Culemborg
	VPB	Vennootschapsbelasting
	VVE	Vereniging voor Eigenaren
	VTA	Visual Tree Assessment
W	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	WNT	Werk normering bezoldiging topfunctionarissen
	WOR	Wet op ondernemingsraden
	WOZ	Waardering onroerende zaken
	WSRL	Waterschap Rivierenland
	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Z	ZAT	Zorg- en Adviesteam